Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

Folkets

TILLADT AF UNIVERSITETET

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1899,

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium,

af

C. F. Pechüle.

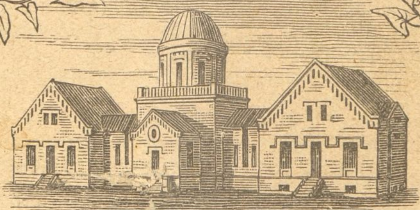

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.

Det danske Kongehus.

Kong Christian IX. til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, født 8 April 1818, sukcederede 15 November 1863, formælet 26 Maj 1842 med

Dronning Louise Vilhelmine Frederikke Caroline Augusta Julie, Prinsesse af Hessen-Cassel, født 7 September 1817.

Børn:

1) **Kronprins Christian Frederik** Vilhelm Carl, født 3 Juni 1843, formælet 28 Juli 1869 med

Kronprinsesse Louise Josephine Eugenie, Prinsesse af Sverige og Norge, født 31 Oktober 1851.

Børn:

1) **Christian** Carl Frederik Albert Alexander Vilhelm, f. 26 Sept. 1870, formælet 26 April 1898 med **Alexandrine** Augusta, Hertuginde af Mecklenburg-Schwerin, f. 24 Decbr. 1879.
2) **Christian** Frederik Carl Georg Valdemar Axel, f. 3 August 1872, formælet 22 Juli 1896 med Prinsesse **Maud** Charlotte Marie Victoria af Wales, født 26 Novbr. 1869.
3) **Louise** Caroline Josephine Sophie Thyra Olga, f. 17 Febr. 1875, formælet 5 Maj 1896 med Prins **Friedrich** Georg Wilhelm Bruno af Schaumburg-Lippe, født 30 Januar 1868.
4) **Harald** Christian Frederik f. 8 Oktober 1876.
5) **Ingeborg** Charlotte Caroline Frederikke Louise, f. 2 August 1878, formælet 27 August 1897 med Oscar **Carl** Vilhelm, Prins af Sverige og Norge, Hertug af Vestgothland, født 27 Febr. 1861.
6) **Thyra** Louise Caroline Amalie Augusta Elisabeth, f. 14 Marts 1880.
7) **Christian** Frederik Vilhelm Valdemar **Gustav**, f. 4 Marts 1887.
8) **Dagmar** Louise Elisabeth, f. 23 Maj 1890.

2) **Alexandra** Caroline Marie Charlotte Louise Julie, f. 1 Decbr. 1844, formælet 10 Marts 1863 med **Albert Edward**, Prins af Wales, Hertug af Cornwall, f. 9 Novbr. 1841.

3) **Georg I.**, Hellenernes Konge, (Christian **Vilhelm** Ferdinand Adolph Georg), f. 24 Decbr. 1845, formælet 27 Oktbr. 1867 med **Olga** Constantinowna, Storfyrstinde af Rusland, f. 3 Septbr. 1851.

4) **Maria** Feodorowna (Maria Sophie Frederikke **Dagmar**), f. 26 Novbr. 1847, formælet 9 Novbr. 1866 med senere Kejser **Alexander III.** af Rusland, Enke 1 Novbr. 1894.

5) **Thyra** Amalie Caroline Charlotte Anna, f. 29 Septbr. 1853, formælet 21 Decbr. 1878 med Ernst **August** Vilhelm Adolf Georg Frederik, Hertug af Cumberland og Brunsvig-Lüneborg, f. 21 Septbr. 1845.

6) **Valdemar**, f. 27 Oktbr. 1858, formælet 22 Oktbr. 1885 med **Marie** Amélie Françoise Hélène, Prinsesse af Orléans, f. 13 Jan. 1865.

Børn:

1) **Aage** Christian Alexander Robert, f. 10 Juni 1887.
2) **Axel** Christian Georg, f. 12 August 1888.
3) **Erik** Frederik Christian Alexander, f. 8 Novbr. 1890.
4) **Viggo** Christian Adolph Georg, f. 25 Decbr. 1893.
5) **Margrethe** Françoise Louise Marie Helene, f. 17 Sept. 1895.

Nærværende Aar regnes efter Kristi Fødsel 1899.

Efter Verdens Skabelse	5866.
Siden Reformationen	382.
Siden den Oldenborgske Stammes Regerings Begyndelse i dette Rige	451.
Siden vor allernaadigste Konge, Kong Christian den Niendes Fødsel	81.
Fra Kong Christian den Femtes danske Lov	216.
Fra Danmarks Grundlov	50.

Mellem Jul og Fastelavn er 7 Uger.

Aaret 1899 er det 6612te i den julianske Periode og det 99de i det 19de Aarhundrede, der ender med den 31te December 1900.

Mosaiske Festdage 1899.

Purimfest	24	Febr.
* 1ste Paaskedag	26	Marts.
* 2den —	27	—
* 7de —	1	April.
* Paaskens Ende	2	—
* Ugefest (Pinse)	15	Maj.
* Sammes 2den Festdag	16	—
Fastedag, Templets Ødelæggelse	16	Juli.
* Nytaarsfest (5660)	5	Septbr.
* Sammes 2den Dag	6	—
* Store Forsoningsfest	14	—
* Løvsalsfest	19	—
* Sammes 2den Festdag	20	—
* Sammes Slutningsfest	26	—
* Thorah=Glædesfest	27	—
Templets Indvielsesfest (J[illegible]), som fejres i 8 Dage	27	Novbr.

Enhver Festdag beg[illegible]nder den foregaaende Aften, og de med * betegnede fejres strengt.

I Kirkeaaret 1898—99, der ender med den 26de Søndag efter Trinitatis (26de November), vil der ordentligvis blive prædiket over den første Række af Evangelietekster.

I Kirkeaaret 1899—1900, der begynder med 1ste Søndag i Advent (3die December), vil der ordentligvis blive prædiket over den anden Tekstrække.

Forklaring af Beregningen af Klokkeslættet for Høj- og Lavvande.

Ved Beregningen af Klokkeslættet for Højvande og Lavvande tager man først de Tal, der findes i den sidste Række i hver Maaned, og lægger dertil de Tal, der findes i nedenstaaende Tabels første Talrække. Den anden angiver Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande og den tredie Middelspringflodhøjden i Fod.

Tabel til Beregning af Høj- og Lavvande.

Agger	4 11	5 19	1
Altona	5 14	7 45	8
Amrum	1 22	6 49	9
Blaavandshuk	1 47	6 8	6
Blankenese	4 40	7 36	—
Blauort Sand	0 38	6 31	—
Bongsiel	2 13	6 38	12
Bordelum Siel	2 41	8 37	—
Brunsbüttel	1 57	7 14	11
Büsum, udenfor Havnen	1 21	6 15	—
Cuxhaven	1 8	6 53	12
Dagebøl	2 19	6 54	10
Dicksander Gat, ved Sydenden af Flakstrømmen	1 1	6 50	—
Esbjerg	2 58	6 3	—
Fanø, N. O. Pynt	2 43	—	—
„ N. V. „	2 23	—	—
„ Midten af Vestkysten	1 32	—	—
Frederikshavn	5 55	6 0	1
Frederiksstad	2 36	7 34	11
Glückstad	3 6	7 13	12
Hals	8 44	4 57	1
Hamborg	5 24	7 48	—
Helgoland	12 14	6 51	10
Hirtshals	4 23	6 14	1

Hjerting	2 47	6 5	—
Husum Havn	2 35	7 25	—
Højer Kanal	3 20	6 33	7
Krück Aue	3 22	—	—
List	2 23	6 15	7
Meldorf Havn	1 31	7 45	12
Nordby	3 3	6 4	6
Norderpiep	0 51	6 18	13
Nymindegab	2 43	5 48	2
Ording	0 46	7 23	11
Pelvorm	1 58	6 14	12
Pin Aue	3 44	7 34	11
Rendsborg	7 39	7 18	4
Schulau	4 31	7 32	—
Sesand	0 52	6 54	10
Skagen	5 55	6 6	1
Skallingende	2 18	—	—
Støren { Itzehoe	3 57	—	—
Støren { Størort	2 46	7 17	—
Süderoog	1 10	6 44	11
Sydvesthorn	2 43	7 36	9
Sønderho	2 22	6 42	5
Teufelsbrücke	5 0	7 41	—
Thorsminde Gab	3 37	5 35	2
Twielenfleth	3 54	7 27	—
Tønning	2 1	7 11	11
Vollervik	1 14	6 45	12
Vyk	2 22	6 21	10

Eksempel: at finde Klokkeslættet for Højvande og Lavvande den 13de Januar ved Agger:

Af Pillen for Højvande i Januar........ 0 Tim. 32 Min.
Hertil lægges for Agger.................. 4 — 11 —
4 Tim. 43 Min.

Det udkomne er Klokkeslættet for Højvande om Formiddagen. Er det fundne Klokkeslæt større end 12 Timer, da trækkes 12 Timer fra, og det udkomne er nu Klokkeslættet for Højvande om Eftermiddagen.

Klokkeslættet for det paafølgende Lavvande faas ved til Klokkeslættet for Højvande at lægge Tidsforløbet fra Højvande til Lavvande. Da denne Mellemtid for Agger er 5 Tim. 19 Min., saa indtræffer Lavvande Kl. 10. 2′ om Formidd. Blev Lavvandsklokkeslættet større end 12 Tim., da trækkes 12 Tim. fra, og det udkomne er nu Klokkeslættet for Lavvande om Efterm.

Trækkes fra de fundne Klokkeslæt 25 Min., erholdes derved Klokkeslættene for de næstforegaaende Højvande og Lavvande; lægges derimod 25 Min. til, saa har man Klokkeslættene for de næstfølgende Højvande og Lavvande.

De fundne Klokkeslæt ere ved denne Beregning stedse udtrykte i mellemeuropæisk Tid.

Ifølge Lov af 29de Marts 1893 skal Tiden for alle Dele af Landet bestemmes lige med Middelsoltiden for den 15. Længdegrad øst for Greenwich. Alle Klokkeslet i denne Almanak ere derfor angivne i denne (saakaldte mellemeuropæiske) Tid og ere 10 Minutter (nøjagtigere 9 Min. 41 Sek.) større end efter Kjøbenhavns Middelsoltid, der tidligere har været benyttet som fælles Tid for hele Landet.

Dagen antages overensstemmende med almindelig Vedtægt at begynde ved Midnat og regnes indtil næste Midnat, saa at de 12 Timer, der gaa foran den mellemliggende Middag, benævnes Formiddagstimer, de 12 efterfølgende derimod Eftermiddagstimer.

Den tredie Række paa enhver Side indeholder Angivelsen af Klokkeslættet for Maanens Op- eller Nedgang, for saa vidt som Kundskab derom kan have Vigtighed i det daglige Liv. Maanens Opgang er betegnet med Op F. eller Op E., eftersom den indtræffer paa en Formiddags- eller Eftermiddagstime. Ligeledes betegnes Nedgangen med Ned F. eller Ned E.

Den sidste Række paa enhver Side med Overskrift Højv. tjener til Beregning af Flod og Ebbe, som er meddelt efter Tabellen for Tidsforskellen.

Tabel, som viser, hvad Klokken er, naar det er sand Middag*) i Kjøbenhavn.

Jan.	1	12 13′	Marts	30	12 14′	Aug.	13	12 14′	Oktbr.	29	11 53′
„	2	12 14′	April	2	12 13′	„	18	12 13′	Novbr.	8	11 54′
„	4	12 15′	„	5	12 12′	„	22	12 12′	„	16	11 55′
„	6	12 16′	„	9	12 11′	„	26	12 11′	„	21	11 56′
„	8	12 17′	„	13	12 10′	„	30	12 10′	„	25	11 57′
„	11	12 18′	„	17	12 9′	Septb.	2	12 9′	„	28	11 58′
„	13	12 19′	„	21	12 8′	„	5	12 8′	Decbr.	1	11 59′
„	16	12 20′	„	26	12 7′	„	8	12 7′	„	3	12 0′
„	19	12 21′	Maj	3	12 6′	„	11	12 6′	„	6	12 1′
„	22	12 22′	„	27	12 7′	„	14	12 5′	„	8	12 2′
„	27	12 23′	Juni	3	12 8′	„	17	12 4′	„	10	12 3′
Febr.	2	12 24′	„	9	12 9′	„	19	12 3′	„	12	12 4′
„	22	12 23′	„	14	12 10′	„	22	12 2′	„	15	12 5′
„	28	12 22′	„	18	12 11′	„	25	12 1′	„	17	12 6′
Marts	5	12 21′	„	23	12 12′	„	28	12 0′	„	19	12 7′
„	9	12 20′	„	28	12 13′	Oktbr.	1	11 59′	„	21	12 8′
„	13	12 19′	Juli	3	12 14′	„	4	11 58′	„	23	12 9′
„	16	12 18′	„	9	12 15′	„	8	11 57′	„	25	12 10′
„	20	12 17′	„	17	12 16′	„	11	11 56′	„	27	12 11′
„	23	12 16′	Aug.	5	12 15′	„	16	11 55′	„	29	12 12′
„	26	12 15′				„	21	11 54′	„	31	12 13′

*) **Sand Middag** er det Tidspunkt af Dagen, der ligger midt imellem Tidspunkterne for Solens Op- og Nedgang. Solen ses da lige mod Syd og staar højst paa Himlen, og Solskiven viser 12. Ovenstaaende Tabel angiver, hvad et Ur paa de forskellige Dage af Aaret bør vise, naar det er sand Middag i Kjøbenhavn. For andre Steder af Landet maa der lægges 4′ til eller trækkes 4′ fra Tallene i denne Tabel for hver Længdegrad, Stedet ligger henholdsvis vest- eller østligere end Kjøbenhavn, hvorimod Stedets Bredde her ikke kommer i Betragtning.

Klokkeslættene for Solens og Maanens Op- og Nedgang, som angivne i denne Almanak, gælde for Kjøbenhavn. For af disse at finde vedkommende Klokkeslæt for andre Steder maa man først lægge 4′ til for hver Længdegrad, Stedet ligger vestligere end Kjøbenhavn, eller trække 4′ fra for hver Længdegrad, Stedet ligger østligere end Kjøbenhavn.

Eksempelvis anføres, hvor mange Minutter der skal lægges til for følgende vestligere Steder: Hillerød 1′, Roskilde 2′, Ringsted 3′, Sorø 4′, Slagelse 5′, Kallundborg 6′, Nyborg 7′, Skagen 8′, Odense $8^3/_4$′, Aarhus $9^1/_2$′, Horsens 11′, Kolding $12^1/_2$′, Skive $14^1/_4$′ Ribe $15^1/_4$′, Holstebro 16′, Hjerting 17′, Ringkjøbing $17^1/_4$′, Blaavandshuk 18′, og hvor mange Min. der skal trækkes fra for følgende østligere Steder: Rønne $8^1/_2$′, Neksø $10^1/_4$′. For Steder, lige nord eller syd for disse, gælde samme Tal.

Foruden denne Rettelse for Stedets Længde maa der dernæst ogsaa anbringes en Rettelse for Stedets Bredde. Denne bliver ens for Steder, der ligge lige øst og vest for hinanden. Betegnes følgende Rækker Steder med omtrent ens Bredde ved følgende Bogstaver:

O. Kjøbenhavn = Roskilde, Holbæk, Kallundborg, Vejle, Varde.
A. Helsingør = Hillerød, Nykjøbing p. S., Skanderborg.
B. Randers = Viborg, Grenaa.
C. Aalborg = Nibe, Løgstør, Thisted.
D. Skagen.
E. Ribe = Odense, Nyborg, Korsør, Storeheddinge, Kristiansø.
F. Nakskov = Maribo, Sakskjøbing, Stubbekjøbing, Nykjøbing p. F., saa er Rettelsen for Bredden altid nul for Stederne O. Hvor stor den for de øvrige Steder er for Solens Op- og Nedgang, ses af følgende Tabel udtrykt i Minutter:

	Læg til Opg. Træk fra Nedg.						Træk fra Opgangen. Læg til Nedgangen.														Læg til Opg. Træk fra Nedg.					
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
A.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
B.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6
C.	9	8	6	4	2	1	1	3	5	6	8	10	10	9	8	6	4	3	1	1	2	4	6	8	9	10
D.	14	12	9	6	3	1	2	3	7	10	13	15	16	15	13	10	7	4	2	1	4	6	7	12	15	16

	Træk fra Opg. Læg til Nedg.						Læg til Opgangen. Træk fra Nedgangen.														Træk fra Opg. Læg til Nedg.					
	Jan.		Febr.		Marts			April		Maj		Juni		Juli		August			Sept.		Oktbr.		Nov.		Decbr.	
	6	20	3	17	2	16	30	13	27	11	25	8	22	6	20	3	17	31	14	28	12	26	9	23	7	21
E.	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2
F.	6	5	4	2	1	0	1	2	3	4	5	6	6	6	5	4	3	2	1	0	1	2	4	5	6	6

For Maanens Op- eller Nedgang blive de største Rettelser, som Bredden medfører: 2′ for Stederne A, 6′ for B, 11′ for C, 17′ for D, 2′ for E og 6′ for F. Disse skulle for Stederne A, B, C og D trækkes fra Opgangen eller lægges til Nedgangen, naar Maanen staar nordligst, lægges til Opgangen eller trækkes fra Nedgangen, naar Maanen staar sydligst. Omvendt for Stederne E og F. Hosstaaende Tabel viser, paa hvilke Dage Maanen staar nordligst (N) og sydligst (S):

Jan.	Febr.	Marts.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Septb.	Oktb.	Novb.	Decb.
9 S 22 N	6 S 19 N	5 S 18 N	1 S 14 N 28 S	12 N 26 S	8 N 22 S	5 N 20 S	1 N 16 S 29 N	12 S 25 N	9 S 22 N	6 S 19 N	3 S 16 N 31 S

En Uge før og efter hver af disse Dage er Rettelsen nul, og det skønnes da, hvor stor den er for de mellemliggende Dage. Eks. for Skagen 13. Dec.:

Kbhvn....	Sol op 8.34′,	Sol ned 3.34′,	Maane ned 4.19′ Form.
Rettelse for Længde	+ 8	+ 8	+ 8
Rettelse for Bredde	+15	÷15	+ 9
Skagen....	Sol op 8.57′,	Sol ned 3.27′,	Maane ned 4.36′ Form.

Bestemmelse af Middagslinien.

Paa en vandret plan Flade, som er opstillet saaledes, at den kan beskinnes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret opreises en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. **Middagslinien** er da den rette Linie, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afskaarne Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 17de og 24de Juni eller imellem den 18de og 23de December.

Hver Gang Stiftens Skygge falder i Middagslinien, er det sand Middag.

Formørkelser i Aaret 1899.

1) Solformørkelse den 11te Januar, usynlig hos os, synlig i det nordlige stille Hav og de til dette grænsende nordlige Kystlande af Asien og Amerika. Størst bliver den ved Beringsstrædet, 7/10 af Solskivens Diameter.

2) Solformørkelse den 8de Juni, synlig i Størstedelen af Europa og i det nordligste Asien og Amerika. I de nordamerikanske Polaregne bliver den størst, 6/10 af Solskivens Diameter. I Kjøbenhavn varer Formørkelsen fra Kl. 5.48′ til 6.59′ Fm. og er Kl. 6.23′ størst, 1/6 af Solskivens Diameter. Samme Klokkeslet gælde paa nogle Minutter nær for hele Landet; i Jylland bliver Formørkelsen lidt større end i Kjøbenhavn, paa Bornholm lidt mindre. I Thorshavn varer Formørkelsen fra Kl. 4.25′ til 5.58′ Fm. (1/8), i Reykjavik fra Kl. 3.30′ til 5.7′ Fm. (4/9). I Grønland, hvor Formørkelsen omfatter omtrent Halvdelen af Solskivens Diameter, ses den endnu tidligere om Morgenen; i det sydlige Grønland staar Solen dog først op efter Formørkelsens Begyndelse.

3) Maaneformørkelse den 23de Juni. Den bliver total, men ses hverken i Danmark eller dets Bilande.

4) Solformørkelse den 2den December. Den ses kun i det sydligste Australien og i det sydlige Ishav, hvor den for en smal Zone bliver ringformet.

5) Maaneformørkelse den 17de December Kl. 12.45′—4.7′ Fm. Kl. 2.26′ er den størst og omfatter hele Maaneskiven paa en yderst smal Stribe nær. Den ses hos os i hele sit Forløb.

Asteroiderne.

Imellem Mars og Jupiter befinder sig en Mængde smaa Planeter, som kaldes Asteroider, og som ikke ere synlige uden Kikkert. De opdagedes Antal var ved Begyndelsen af Aaret 1898 naaet op til 428, hvis Middelafstande fra Solen ligge imellem 42 og 94 Millioner Mil, og hvis Omløbstider om Solen ere mellem 3 og 10 Aar.

Januar

1. Maaned — eller Glugmaaned har 31 Dage. — Aar 1899.

Nytaarsdag. Christi Omskærelse, Luk. 2, 21. 2den Række, Matth. 6, 5—13.

			Op E.		Højv.
S.	1	Nytaar.	9 8		1 56
M.	2	Abel	10 21		2 26
Ti.	3	Enoch	11 35		3 0
O.	4	Metusalem	Op F.	Sol. op 8 41′ n. 3 49′.	3 35
T.	5	Simeon	12 53	◑ f. Kv. 4 22′ Fm.	4 18
F.	6	Hell. 3 Kong.	2 13		5 14
L.	7	Knud Hertug	3 38		6 28

1. S. e. H. 3 K. Da Jesus var 12 Aar gammel, Luk. 2, 42 til Enden. 2den Række, Mark. 10, 13—16.

S.	8	Erhardt	5 3		7 57
M.	9	Julianus	6 22		9 19
Ti.	10	Paul Eremit	7 27		10 27
O.	11	Hyginus	Ned E.	Sol op 8 36′ n. 4 0′. ● n. M. 11 50′ Em.	11 22
T.	12	Reinhold	5 5	☾ nærmest Jorden.	12 10
F.	13	Hilarius	6 42	*Prinsesse Marie.*	0 32
L.	14	Felix	8 16		1 12

2. S. e. H. 3 K. Bryllupet i Kana, Joh. 2, 1—11. 2. Række, Luk. 19, 1—10.

S.	15	Maurus	9 46		1 52
M.	16	Marcellus	11 11		2 28
Ti.	17	Antonius	Ned F.		3 8
O.	18	Prisca	12 36	Sol op 8 29′ n. 4 12′. ◐ f. Kv. 5 36′ Em.	3 49
T.	19	Pontianus	1 56		4 41
F.	20	Fab. og Sebast.	3 14		5 43
L.	21	Agnes	4 26		7 1

3. S. e. H. 3 K. Jesus gik ned af Bjerget, Matth. 8, 1—13. 2den Række, Luk. 17, 5—10.

S.	22	Vincentius	5 29		8 22
M.	23	Emerentius	6 20		9 29
Ti.	24	Timotheus	7 0		10 23
O.	25	Pauli Omv.	7 28	Sol op 8 18′ n. 4 27′. ☾ fjernest Jorden.	11 7
T.	26	Polycarpus	Op E.	○ f. M. 8 34′ Eftm.	11 43
F.	27	Chrysostom.	5 44		0 1
L.	28	Carolus Magnus	6 56		0 33

Septuagesima. Arbejderne i Vingaarden, Matth. 20, 1—16. 2den Række, Matth. 25, 14—30.

S.	29	Valerius	8 10		1 2
M.	30	Louise	9 23		1 32
Ti.	31	Vigilius	10 38		2 1

Markedsfortegnelse for Januar 1899.

2. *Holstebro.*	9. *Skanderborg.*	12. *Fredericia.*	25. *Esbjerg.*
3. *Aalborg,*	10. *Præstø,*	13. *Hobro,*	26. *Aalborg,*
- *Skive,*	- *Aalborg,*	- *Holsted.*	- *Hammel.*
- *Kolding.*	- *Horsens,*	17. *Aalborg,*	27. *Hurup.*
4. *Viborg,*	- *Kolding.*	- *Kolding.*	28. *Thisted.*
- *Ny Løgten,*	11. *Helsinge,*	18. *Næstved,*	30. *Nykjøb p. M.*
- *Esbjerg.*	- *Ulstrup (Hornum St.),*	- *Esbjerg.*	31. *Frederikssund,*
5. *Bjerringbro,*	- *Vejle,*	24. *Hjørring,*	- *Aalborg,*
- *Randers (2).*	- *Esbjerg.*	- *Aalborg,*	- *Skive,*
7. *Aarhus.*	12. *Skjørping,*	- *Kolding.*	- *Ebeltoft,*
9. *V. Brønderslev,*		25. *N. Sundby,*	- *Kolding.*

112te Fortsættelse

af økonomiske Anmærkninger fra det kongelige danske Landhusholdningsselskab, Landbefolkningen især til Tjeneste.

Om Kvægavlens Ledelse,

af Statskonsulent Peter Aug. Mørkeberg.

Skal man bringe det til noget, maa der være Plan i Arbejdet, hvad enten det gælder ens egen personlige Udvikling eller de Sager, som man har med at gøre, og skal man bringe det til noget mere end almindeligt, maa Planen gennemføres med Energi. Idealet naas vel aldrig, og det er kun faa givet at komme det nær, thi dertil fordres baade ualmindelige Evner og en rastløs, ja man kunde fristes til at sige, hensynsløs Higen efter Maalet. Disse Betragtninger, som passe paa de fleste af Livets Forhold, kunne ogsaa overføres paa Kvægavlens Ledelse, og da denne spiller en betydningsfuld Rolle for vort Lands økonomiske Udvikling og for de fleste Landmænds pekuniære Stilling, turde det være forsvarligt at baandlægge Tanken et Øjeblik og lade den beskæftige sig med de Synspunkter, som i denne Forbindelse kunne fremføres.

Vort Kvægbrug er gaaet betydeligt fremad i det sidste halvt Hundrede Aar. Før den Tid havde vi en meget simpel Kvægrace overalt i Landet, Landmændene havde ingen Interesse for dens Forbedring, der var ingen Plan i Ledelsen, Landbruget levede af Kornsalg, Kvægbruget var Stedbarn, særlig paa Øerne, hvor Kvæget var i en meget ussel Forfatning. Saa kom Omslagets Tid, Jorden var udpint, den fordrede Erstatning for sine Afgrøder, der maatte fodres bedre, og det kunde betale sig paa Herregaardene, hvor Smørret kunde sælges til god Pris. Herregaardene bleve nødte til at lære deres Besætninger at kende, det betalte sig kun at fodre de gode Køer godt, og efterhaanden maatte de ogsaa tage sig af Avlens Ledelse; det viste sig, at det kunde betale sig at lægge til paa de bedste Køer. Der begyndte med andre Ord at komme Plan i Ledelsen af Kvægavlen paa de store Gaarde, hvis Besætninger snart hævede sig en hel Del over de mindre Landbrugeres. Disse fortsatte med Kornsalget til Halvfjerdserne, da mange begyndte at fodre Besætningerne bedre, fordi Vand- og Ismejerierne betingede et fordel-

Februar
eller Blidemaaned har 28 Dage.

						Højv.	
			Op	E.			
O.	1	Brigida	11	56	Sol. op 8 6′ n. 4 41′	2	32
T.	2	Kyndelmisse	Op	F.		3	7
F.	3	Blasius	1	18	◐ f. Kv. 6 24′ Eftm.	3	47
L.	4	Veronica	2	40		4	40

Sexagesima. De fire Slags Sædejord, Luk. 8, 4—15.
2den Række, Mark. 4, 26—32.

S.	5	Agathe	3	59		5	51
M.	6	Dorothea	5	9		7	26
Ti.	7	Richard	6	2		8	59
O.	8	Corintha	6	40	Sol. op 7 52′ n. 4 57′.	10	14
T.	9	Apollonia	7	7	☾ nærmest Jorden.	11	9
F.	10	Scholastica	Ned	E.	● n. M. 10 32′ Fm.	11	53
L.	11	Euphrosyne	7	10		0	15

Fastelavn. Kristi Daab, Matth. 3, 13 til Enden.
2den Række, Luk. 18, 31 til Enden.

S.	12	Eulalia	8	41		0	53
M.	13	Benignus	10	9		1	29
Ti.	14	Hv. Tirsdag	11	34	Valentinus	2	5
O.	15	Aske Onsdag	Ned	F.	Faustinus Sol. op 7 37′ n. 5 12′.	2	42
T.	16	Juliane	12	56		3	22
F.	17	Findanus	2	12	◐ f. Kv. 9 52′ Fm.	4	9
L.	18	Concordia	3	19		5	7

1. S. i Fasten. Jesus fristes af Djævelen, Matth. 4, 1—11.
2den Række, Luk. 22, 24—32.

S.	19	Ammon	4	15		6	21
M.	20	Eucharias	4	59		7	43
Ti.	21	Samuel	5	30		8	56
O.	22	Peders Stol	5	54	*Tamperdag.* Sol. op 7 21′ n. 5 27′. ☾ fjernest Jorden.	9	54
T.	23	Papias	6	13		10	40
F.	24	Matthias	6	28		11	17
L.	25	Victorinus	Op	E.	○ f. M. 3 16′ Eftm.	11	49

2. S. i Fasten. Den kananæiske Kvinde, Matth. 15, 21—28.
2den Række, Mark. 9, 17—29.

S.	26	Inger	7	12		0	5
M.	27	Leander	8	27		0	36
Ti.	28	Ollegaard	9	44		1	6

Markedsfortegnelse for Februar 1899.

1. *Viborg,*
- *Ny Løgten,*
- *Esbjerg.*
2. *Faaborg,*
- *Bjerringbro.*
- *Nimtofte.*
3. *Randers (2).*
4. *Frederiksværk,*
- *Lemvig.*
6. *Bogense,*
- *Aarhus,*
- *Holstebro.*
7. *Aalborg,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding,*
- *Ringkjøbing.*
8. *Middelfart,*
- *Horsens,*
- *Esbjerg,*
8. *Varde.*
9. *Vejle,*
- *Ribe.*
10. *Allingaabro,*
- *Kolding,*
- *Herning,*
11. *Aarup,*
- *Silkeborg.*
13. *Odense,*
- *V.Brønderslev,*
- *Aarhus.*
14. *Præstø,*
- *Skjelskør,*
- *Rødby,*
- *Aalborg,*
- *Aars,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding.*
15. *Næstved,*
15. *Kolind,*
- *Horsens,*
- *Esbjerg.*
16. *Nakskov,*
- *Skjørping,*
- *Odder,*
- *Vejle.*
17. *Hobro,*
- *Kolding.*
18. *Randers.*
20. *Assens,*
- *Aarhus.*
21. *Maribo,*
- *Aalborg,*
- *Skanderborg,*
- *Kolding.*
22. *Svendborg,*
- *Mariager,*
22. *Horsens,*
- *Esbjerg.*
23. *Odense,*
- *Vejle.*
24. *Helsingør,*
- *Kjerteminde,*
- *Sjelbro,*
- *Kolding.*
25. *Fjerritslev,*
- *Randers.*
27. *Thisted.*
28. *Frederikssund,*
- *Sakskjøbing,*
- *Faaborg,*
- *Aalborg,*
- *Nykjøbing (p. M.),*
- *Kolding.*

---

agtigt Smørsalg; Størsteparten forlod dog først Rovdriften, efter at Centrifugen og de dermed i Forbindelse staaende Andelsmejerier gjorde Mælkesalget fordelagtigt for alle. Og som det gik paa de store Gaarde, saaledes ogsaa paa de smaa; den bedre Fodring medførte Plan i Avlens Ledelse og dermed Fremgang. Efterhaanden ere de smaa Landbrugere endog gaaede forud for de store med Hensyn til planmæssig Ledelse af Kvægavlen og med Hensyn til Kvægets Kvalitet. Naar vi betragte Forholdene i det store Hele, kan der altsaa paavises Stilstand i Kvægavlen til det Øjeblik, da Interessen for denne er vakt, og Fremgang efterhaanden som Kvægavlen er kommet under planmæssig Drift. I Begyndelsen var det kun Hundyret, man skænkede Opmærksomhed, man sørgede for, at de Køer, som man ansaa for de bedste, benyttedes til Avl; den eneste Betingelse, man stillede til Handyret, var Evnen til at udføre enhver Hans naturlige Pligt. Men lidt efter lidt gik det op for Bevidstheden, at Han og Hun havde lige Indflydelse paa Afkommet, og da een Han spiller lige saa stor Rolle som mange Hunner, er det ganske naturligt, at Tyren efterhaanden kom paa Højsædet, at der skænkedes Valget af Tyr særlig udsøgt Opmærksomhed. Og den store og gavnlige Indflydelse, som denne Hensyntagen til Handyret har udøvet, er øjensynlig for enhver, der i de sidste 10 Aar — i Kvægavlsforeningernes Tid — har havt Lejlighed til at følge Kvægbrugets Udvikling. De praktiske Erfaringer vise altsaa, at Kvægavlens Fremgang og dens planmæssige Ledelse ere tro Følgesvende, og man tager ganske sikkert ikke Fejl, naar man betragter den første som en Følge af den sidste.

Men betragte vi Forholdene nærmere, opdage vi hurtigt, at det Maal, som de forskellige Landmænd have naaet med Hensyn til Kvægavlen, langtfra staar paa lige Højde. Man træffer endnu mange — desværre alt for mange — Landmænd, der have simple Besætninger, som give et tarveligt Udbytte. Man træffer dernæst en Gruppe jævnt gode Besætninger, som give et tilfredsstillende Udbytte. Denne

Marts

3. Maaned — eller Tordmaaned har 31 Dage — Aar 1899.

			Op E.			Højv.	
O.	1	Albinus	11	4	Sol. op 7 4′ n. 5 42′.	1	36
T.	2	Simplicius	Op	F.		2	10
F.	3	Kunigunde	12	25		2	47
L.	4	Adrianus	1	44		3	30

3. S. i Fasten. Jesus drev en Djævel ud, Luk. 11, 14—28.
2den Række, Joh. 8, 42—51.

S.	5	Theophilus	2	55	◐ f. Kv. 5 7′ Fm.	4	23
M.	6	Gotfred	3	53		5	38
Ti.	7	Perpetua	4	36		7	12
O.	8	Beata	5	6	Sol. op 6 46′ n. 5 57′.	8	43
T.	9	40 Riddere	5	28	☾ nærmest Jorden.	9	56
F.	10	Ædel	5	46		10	49
L.	11	Thala	Ned	E.	● n. M. 8 53′ Eftm.	11	32

Midfaste. Jesus bespiser 5000 Mand, Joh. 6, 1—15.
2den Række, Joh. 6, 35—51.

S.	12	Gregorius	7	35		12	11
M.	13	Macedonius	9	2		0	29
Ti.	14	Eutychius	10	28		1	5
O.	15	Zacharias	11	49	Sol. op 6 28′ n. 6 11′.	1	40
T.	16	Gudmund	Ned	F.		2	18
F.	17	Gertrud	1	2		3	0
L.	18	Alexander	2	4		3	44

5. S. i Fasten. Gabriel Engel udsendes, Luk. 1, 26—38.
2den Række, Luk. 1, 46—56.

S.	19	Joseph	2	53	◑ f. Kv. 4 24′ Fm.	4	39
M.	20	Gordius	3	30	*Jævndøgn, Foraar begynder.*	5	44
Ti.	21	Benedictus	3	57	☾ fjernest Jorden.	7	0
O.	22	Paulus	4	18	Sol. op 6 10′ n. 6 25′.	8	14
T.	23	Fidelis	4	33		9	15
F.	24	Ulrica	4	46		10	4
L.	25	Mariæ Bebud.	4	58		10	43

Palmesøndag. Kristi Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1–9.
2den Række, Mark. 14, 3—9.

S.	26	Gabriel	5	10	***Bestil „Husvennen"!***	11	18
M.	27	Kastor	Op	E.	○ f. M. 7 18′ Fm.	11	50
Ti.	28	Eustachius	8	49		0	8
O.	29	Jonas	10	11	Sol. op 5 51′ n. 6 39′.	0	40
T.	30	Skærtorsdag	11	31	Quirinus	1	15
F.	31	Langfredag	—		Balbina	1	51

Markedsfortegnelse for Marts 1899.

1. *Hvalsø*,	8. *Grenaa*,	15. *Esbjerg*.	23. *Nysted*,
- *Skjelskør*,	- *Horsens*,	16. *Haarlev*,	- *Middelfart*,
- *Skive*,	- *Esbjerg*.	- *Nakskov*,	- *Hjallerup*,
- *Ny Løgten*,	9. *Slagelse*,	- *Skjørping*,	- *Viborg*,
- *Esbjerg*.	- *Ebeltoft*,	- *Vejle*.	- *Odder*,
2. *Korsør*,	- *Vejle*.	17. *Roskilde*,	- *Vejle*.
- *Nakskov*,	10. *Skibby*,	- *Nyborg*,	24. *Sorø*,
- *Bogense*,	- *Sorø*,	- *Hobro*,	- *Rudkjøbing*,
- *Bjerringbro*,	- *Ærøskjøbing*,	- *Hadsten*,	- *Ø.Svendstrup*,
- *Holstebro*.	- *Nibe*,	- *Kolding*.	- *V. Hassing*,
3. *Roskilde*,	- *Rønde*,	18. *Kjøbenhavn*,	- *Allingaabro*,
- *Middelfart*,	- *Kolding*,	- *Faaborg*,	- *Kolding*.
- *Blokhus*,	- *Skjern*.	- *Randers*.	25. *Ringe*,
- *Varde*.	11. *Kjerteminde*,	20. *Brobyværk*,	- *Hjørring*,
4. *Nyborg*,	- *Randers*,	- *Aarhus*.	- *Fredericia*.
- *Hjørring*,	- *Silkeborg*.	21. *Storeheddinge*,	27. *Assens*,
- *Fredericia*,	13. *Stege*,	- *Maribo*,	- *Ø. Vraa*,
- *Herning*,	- *V.Brønderslev*,	- *Odense*,	- *Bjerget*,
- *Ribe*.	- *Aarhus*.	- *Aalborg*,	- *Give*.
6. *N. Sundby*,	14. *Præstø*,	- *Skanderborg*,	28. *Ringsted*,
- *Aarhus*.	- *Ringsted*,	- *Kolding*.	- *Slangerup*,
7. *Storeheddinge*,	- *Sakskjøbing*,	22. *Holbæk*,	- *Rødby*,
- *Vordingborg*,	- *Bogense*,	- *Kjøge*,	- *Sæby*,
- *Maribo*,	- *Aalborg*,	- *Svendborg*,	- *Aalborg*,
- *Odense*,	- *Skanderborg*,	- *Aalestrup*,	- *Kolding*,
- *Aalborg*,	- *Kolding*.	- *Horsens*,	- *Varde*.
- *Skanderborg*,	15. *Næstved*,	- *Høver Kro*,	29. *Fakse*,
- *Kolding*.	- *Ulstrup (Hornum St.)*,	- *Esbjerg*.	- *Frederikssund*,
8. *Holbæk*,		23. *Haslev*,	- *Skjelskør*,
- *Kjøge*,	- *Thirstrup*,	- *Slagelse*,	- *Kolind*,
- *Svendborg*,	- *Horsens*,	- *Tranebjerg*,	- *Esbjerg*.

Gruppe er næppe større end den førstnævnte med simple Besætninger. Og endelig træffer man en lille udsøgt Gruppe af fremragende Kvæghold; denne Afdeling er desværre meget lille i Forhold til de to førstnævnte.

Undersøge vi nu de nævnte Hovedgrupper af Besætninger, ville vi finde, at de have hver sin Historie, og denne vil sande de Ord, hvormed jeg indledede denne lille Artikel.

De simple Besætninger med det tarvelige Udbytte finde vi hos de Landmænd, som ikke skænke Kvægbruget megen Opmærksomhed, og som ikke lede Kvægavlen efter nogen bestemt Plan. Spørge vi om Besætningens Udbytte, faa vi enten det Svar, at det er ubekendt, eller man bliver henvist til Afregningerne fra Andelsmejeriet. Man har ingen Tilfredsstillelse ved at følge med Ejeren i Stalden, thi de enkelte Individers Historie kender han ikke, den interesserer ham ikke. Spørger man, hvilken Tyr der benyttes, faar man ligeledes et utilfredsstillende Svar. Kvægavlsforeningernes Virksomhed kendes kun af Navn. Arbejdet er planløst. Om Kvægavlen gaar fremad eller tilbage paa saadant et Sted, er en ren Tilfældighed.

Besøger man derimod den anden Gruppe af Landmænd med de gode Besætninger og det tilfredsstillende Udbytte, faar man et helt andet Indtryk. Besøget interesserer dem, Svar følger paa Spørgs-

April
eller Faaremaaned har 30 Dage.

			Op F.		Højv.
L.	1	Hugo	12 45		2 33
Paaske. Kristi Opstandelse, Mark. 16, 1—7. 2den Række, Matth. 28, 1—8.					
S.	2	Paaskedag	1 47	Theodosius	3 20
M.	3	2. Paaskedag	2 34	Nicætas ☾ s. Kv. 12 56′ Eftm.	4 17
Ti.	4	Ambrosius	3 7		5 31
O.	5	Irene	3 32	Sol. op 5 33′ n. 6 53′.	6 58
T.	6	Sixtus	3 50	☾ nærmest Jorden.	8 24
F.	7	Egesippus	4 6		9 31
L.	8	Janus	4 20	*Christian IX Fødselsd.*	10 24
1. S. e. Paaske. Jesus kom ind ad lukte Døre, Joh. 20, 19 til Enden. 2den Række, Joh. 21, 15—19.					
S.	9	Procopius	4 34		11 7
M.	10	Ezechiel	Ned E.	● n. M. 7 21′ Fm.	11 46
Ti.	11	Leo	9 22		0 5
O.	12	Julius	10 40	Sol. op 5 15′ n. 7 7′.	0 41
T.	13	Justinus	11 48		1 18
F.	14	Tiburtius	Ned F.		1 57
L.	15	Olympia	12 44		2 36
2. S. e. Paaske. Jesus er en god Hyrde, Joh. 10, 11—16. 2den Række, Joh. 10, 22—30.					
S.	16	Mariane	1 26		3 19
M.	17	Anicetus	1 57	☽ f. Kv. 11 43′ Eftm.	4 6
Ti.	18	Eleutherius	2 20	*Flyttedag.* ☾ fjernest Jorden.	5 2
O.	19	Daniel	2 37	Sol. op 4 58′ n. 7 21′.	6 8
T.	20	Sulpicius	2 52		7 18
F.	21	Florentius	3 5		8 23
L.	22	Cajus	3 17		9 18
3. S. e. Paaske. Kristi Bortgang til Faderen, Joh. 16, 16—22. 2den Række, Joh. 14, 1—11.					
S.	23	Georgius	3 29		10 6
M.	24	Albertus	3 41		10 45
Ti.	25	Mark. Evang.	Op E.	○ f. M. 8 22′ Eftm.	11 22
O.	26	Cletus	9 14	Sol. op 4 41′ n. 7 35′.	12 1
T.	27	Ananias	10 32		0 20
F.	28	Bededag	11 39	Vitalis	0 58
L.	29	Peter Martyr	Op F.		1 40
4. S. e. Paaske. Den Helligaands Sendelse, Joh. 16, 5—15. 2den Række, Joh. 8, 21—36.					
S.	30	Severus	12 32		2 24

Markedsfortegnelse for April 1899.

4. *Frederiksværk,*
- *Fuglebjerg,*
- *Storeheddinge,*
- *Vordingborg,*
- *Aalborg,*
- *Aarhus,*
- *Kolding.*

5. *Ruds-Vedby,*
- *Middelfart,*
- *Aabybro,*
- *Hadsund,*
- *Kjellerup,*
- *Ny Løgten,*
- *Horsens,*
- *Esbjerg.*

6. *Skamby,*
- *Thiese,*
- *Bjerringbro,*
- *Vejle.*

7. *Aakirkeby,*
- *Roskilde,*
- *Hesselager,*
- *Løgstør.*

8. *Farum,*
- *Læsø,*
- *Aars,*
- *Silkeborg,*

8. *Vorbasse.*

10. *Jyderup,*
- *V. Brønderslev.*

11. *Præstø,*
- *Ringsted,*
- *Flauenskjold,*
- *Aalborg,*
- *Vilsund,*
- *Kolding,*
- *Herning,*
- *Holsted.*

12. *Helsinge,*
- *Holbæk,*
- *Kjøge,*
- *Skjelskør,*
- *Løkken,*
- *Skjørping,*
- *Thisted,*
- *Dalager,*
- *Esbjerg.*

13. *Slagelse,*
- *Nysted,*
- *Hobro.*

14. *Sorø,*
- *Skals,*
- *Snede.*

15. *Viborg,*

15. *Kolding.*

17. *Helsingør.*

18. *Hørsholm,*
- *Glamsbjerg,*
- *Aalborg,*
- *Hvidbjerg,*
- *Glæsborg,*
- *Kolding,*
- *Lemvig,*
- *Ribe.*

19. *Græsted,*
- *Næstved,*
- *Frederikshavn,*
- *Aalestrup,*
- *Sjelbro,*
- *Bækmarksbro,*
- *Aalbæk Mølle,*
- *Esbjerg.*

20. *Selde,*
- *Haderup,*

21. *Koldby.*

22. *N. Sundby,*
- *Holstebro,*
- *Ølgod.*

24. *Nykb. (p. M.),*
- *Ny Soelbjerg Kro,*

24. *Varde.*

25. *Frederikssund,*
- *Uggerløse,*
- *Aalborg,*
- *Skive,*
- *Hadsten,*
- *Kolding,*
- *Uldum,*
- *Ribe.*

26. *Nibe,*
- *Hammel,*
- *S. Omme,*
- *Ulfkjær,*
- *Esbjerg,*
- *Vejen.*

27. *Veksø,*
- *Nykb. (p. F.),*
- *Hjallerup,*
- *Havndal,*
- *Odder,*
- *Kolding,*
- *Randbøl,*
- *Ringkjøbing.*

29. *Aarup,*
- *Viborg,*
- *Give,*
- *Hornsyld.*

---

maal om Besætningens Udbytte og om de enkelte Dyrs Præstationer, af og til faar man endog at vide, hvorledes det enkelte Individ betaler sig. Ejeren er hyppigt Medlem af en Kontrolforening. Man behøver ikke at spørge om, hvilke Dyr der anvendes som Stammødre, eller hvorfra disse ere komne, thi det fortæller Ejeren uden Opfordring, og han meddeler hvorfor. Lader man et Ord falde om Tyreholdet, da mærker man ogsaa, at der ikke er bar Bund. Allerede for flere Aar siden købte man Tyre hos den og den, som havde en særlig fortrinlig Besætning, og nu fører man de bedste Dyr til Foreningstyren, eller man raader selv over en velbygget Tyr af god Afstamning. Kort sagt, der er Plan i Arbejdet, der er Interesse for Sagen, og det Standpunkt, Besætningen indtager, staar i Reglen i Forhold til den Energi, der er lagt for Dagen. Man forlader Stalden med en velgørende Følelse af, at dens Indvaanere ere i gode Hænder, og gaar man saa til at undersøge andre Sider af Bedriften, mærker man, at ogsaa disse ere under planmæssig Ledelse; thi den Slags Besætninger finder man som Regel hos de Landmænd, der have et Øje paa hver Finger, hos de Landmænd, der passe hele Bedriften godt uden at gøre nogen Del af denne til særlig Specialitet.

Gaa vi endelig til den 3die Afdeling af Besætninger, de udmærkede, de egentlige Kvægstammer, og de ere snart talte, mærker man hurtigt, at det er Kvæghold, der ere og længe have været under særlig sagkyndig Ledelse, at Kvægholdet er den fornemste Del af Be-

			Op F.		Høiv.
M.	1	Phil. Jacob.	1 9	Valdermisse. ☾ nærmest Jorden.	3 12
Ti.	2	Athanasius	1 36	◑ f. Kv. 6 47′ Eftm.	4 6
O.	3	Korsmisse	1 56	Sol. op 4 26′ n. 7 49′.	5 15
T.	4	Florian	2 12		6 33
F.	5	Gothard	2 26	*De lyse Nætter begynde.*	7 53
L.	6	Joh. a Port.	2 41		9 3
		5. S. e. Paaske. Beder i Jesu Navn, Joh. 16, 23—28. 2den Række, Joh. 17, 1—19.			
S.	7	Flavia	2 55		9 58
M.	8	Stanislaus	3 12		10 43
Ti.	9	Caspar	Ned E.	● n. M. 6 39′ Eftm.	11 24
O.	10	Gordianus	9 31	Sol. op 4 11′ n. 8 2′.	12 3
T.	11	Kr. Himmelf.	10 32	Mamertus	0 22
F.	12	Pancratius	11 20		1 0
L.	13	Ingenuus	11 56		1 37
		6. S. e. Paaske. Naar Trøsteren kommer, Joh. 15, 26—16, 4. 2den Række, Joh. 17, 20 til Enden.			
S.	14	Kristian	Ned F.		2 15
M.	15	Sophie	12 22		2 53
Ti.	16	Sara	12 42	☾ fjernest Jorden.	3 33
O.	17	Bruno	12 58	Sol. op 3 58′ n. 8 15′. ◐ f. Kv. 6 13′ Eftm.	4 17
T.	18	Erik	1 10		5 10
F.	19	Potentiana	1 22		6 10
L.	20	Angelica	1 34		7 19
		Pinse. Hvo mig elsker, Joh. 14, 23 til Enden. 2den Række, Joh. 14, 15–21.			
S.	21	Pinsedag	1 46	Helene	8 25
M.	22	2. Pinsedag	2 1	Castus	9 23
Ti.	23	Desiderius	2 19		10 15
O.	24	Esther	2 44	*Tamperdag.* Sol op 3 47′ n. 8 27′.	11 0
T.	25	Urbanus	Op E.	○ f. M. 6 49′ Fm.	11 44
F.	26	Beda	10 25		0 6
L.	27	Lucian	11 8		0 49
		Trinitatis. Kristus og Nikodemus, Joh. 3, 1—15. 2den Række, Matth. 28, 18 til Enden.			
S.	28	Vilhelm	11 39	☾ nærmest Jorden.	1 33
M.	29	Maximinus	Op F.		2 16
Ti.	30	Vigand	12 1		3 1
O.	31	Petronella	12 19	Sol. op 3 38′ n. 8 37′. ◑ f. Kv. 11 55′ Em.	3 49

Markedsfortegnelse for Maj 1899.

1. *Sindal,*	6. *Ansager.*	10. *Truust,*	17. *Svendborg,*
- *Gjerlev,*	8. *Hvalsø,*	- *Vrads,*	- *Ulstrup St.,*
- *Horsens,*	- *V.Brønderslev,*	- *Kibæk St.,*	- *Skanderborg,*
- *Høver Kro,*	- *Hadsund,*	- *Esbjerg.*	- *Esbjerg,*
- *Tarm,*	- *Thisted,*	12. *Roskilde,*	- *Foldingbro.*
- *Foldingbro.*	- *Kjellerup,*	- *Hobro,*	18. *Storeheddinge,*
2. *Aalborg,*	- *Aarhus,*	- *Mørke.*	- *Hammel.*
- *Ans,*	- *Vamdrup,*	13. *Thorup Pakh.,*	19. *Kjøge.*
- *Kolding,*	- *Varde.*	- *Jellinge,*	20. *Kolding.*
- *Vejle,*	9. *Præstø,*	- *Herning.*	23. *Skjelskør,*
- *Vinderup,*	- *Slagelse,*	15. *Slangerup,*	- *Aalborg,*
- *Ribe.*	- *Bogense,*	- *Skive.*	- *Kolding.*
3. *Ny Løgten,*	- *Aalborg,*	16. *Asnæs,*	24. *Ringsted,*
- *Fredericia,*	- *Kolind,*	- *Sorø,*	- *Esbjerg.*
- *Struer,*	- *Silkeborg,*	- *Assens,*	26. *Marstal.*
- *Esbjerg.*	- *Tørring,*	- *Aalborg,*	27. *Viborg.*
4. *Bjerringbro.*	- *Kolding,*	- *Stoholm,*	30. *Vordingborg,*
5. *Frederiksborg,*	- *Ribe.*	- *Sjelbro,*	- *Hjørring,*
- *Allingaabro.*	10. *Haslev,*	- *Ry,*	- *Aalborg,*
6. *Randers,*	- *Odense,*	- *Kolding,*	- *Kolding.*
- *Brædstrup,*	- *Hvalpsund,*	- *Ribe.*	31. *Ringe,*
- *Kolding,*	- *Skjørping,*	17. *Næstved,*	- *Esbjerg.*
- *Holstebro,*	- *Trustrup,*		

driften. Selv om man kommer fra den netop omtalte Afdeling af gode Besætninger, overraskes man ved det gunstige Indtryk, man modtager, og ved den Ensartethed, der præger hele Kvægholdet. Med Hensyn til Afstamningen stiller man intet Spørgsmaal forgæves, og man føler, at det er en virkelig Kvægkender, der har Ledelsen i sin Haand. De enkelte Individers og Familiers Ejendommeligheder ere nøje kendte, det vides fra hvem Bygningstrækkene ere arvede. Der er arbejdet mod et bestemt Maal i mange Aar, og der er intet Arbejde eller nogen overkommelig Udgift skyet for at naa Maalet. Ensartetheden er ingen Tilfældighed, den er oparbejdet ved et i flere Generationer gennemført planmæssigt Arbejde og er derfor netop et Udtryk for Avlssoliditet, Nedarvningssikkerhed. Spørger man videre om Besætningens Historie, erfarer man, at den ikke har ført nogen afsondret Tilværelse. Sønnerne ere spredte i Verden og en Del af Døtrene med, man faar Bekræftelse paa, hvad man hørte under Besøget i de gode Kvæghold, hvor det fortaltes, at man havde købt Tyre fra de gode Stammer, og man faar Bekræftelse paa, hvad de mange Stamtavler i Landets forskellige Kvægavlsforeninger have udvist, at Kvægavlsforeningernes Tyre enten ere udgaaede fra de kendte Kvægstammer eller fra Besætninger, som have Rod i disse. Man faar et levende Indtryk af, at man ikke alene befinder sig paa et Sted, hvor der er skabt noget udmærket paa Kvægavlens Omraade, men tillige paa et Sted, der har gjort Kvægavlen i Almindelighed Gavn — man befinder sig i et af Avlscentrerne.

Samler man nu Indtrykkene af denne Rejse til Landets Kvæghold, vil man komme til den Opfattelse, at der skal være Plan i Arbejdet, naar man skal bringe det til noget, og at Planen skal gennemføres med Energi, naar man skal bringe det til noget mere

Juni
eller Skærsommer har 30 Dage.

			Op	F.		Højv.	
T.	1	Nikomedes	12	34		4	46
F.	2	Marcellinus	12	48		5	53
L.	3	Erasmus	1	2	*Kronpr. Frederik.*	7	12

1. S. e. Trin. Den rige Mand, Luk. 16, 19 til Enden.
2den Række, Luk. 12, 13—21.

S.	4	Optatus	1	18		8	27
M.	5	Bonifacius	1	38	*Grundlovsdag.*	9	30
Ti.	6	Norbertus	2	3		10	22
O.	7	Jeremias	2	36	Sol. op 3 31′ n. 8 45′.	11	8
T.	8	Medardus	Ned	E.	● n. M. 7 20′ Fm.	11	48
F.	9	Primus	9	55		0	7
L.	10	Onuphrius	10	24		0	44

2. S. e. Trin. Den store Nadvere, Luk. 14, 16—24.
2den Række, Luk. 14, 25 til Enden.

S.	11	Barnab. Apost.	10	46		1	19
M.	12	Basilius	11	4		1	52
Ti.	13	Cyrillus	11	17	☾ fjernest Jorden.	2	25
O.	14	Rufinus	11	29	Sol. op 3 28′ n. 8 52′.	2	59
T.	15	Vitus	11	41		3	36
F.	16	Tycho	11	53	◐ f. Kv. 10 46′ Fm.	4	17
L.	17	Botolphus	Ned	F.		5	7

3. S. e. Trin. Det fortabte Faar, Luk. 15, 1—10.
2den Række, Luk. 15, 11 til Enden.

S.	18	Leontius	12	6		6	12
M.	19	Gervasius	12	22		7	27
Ti.	20	Sylverius	12	43		8	41
O.	21	Albanus	1	12	Sol. op 3 28′ n. 8 55′. *Solhverv, længste Dag, Sommer beg.*	9	49
T.	22	10,000 Mart.	1	55		10	44
F.	23	Paulinus	Op	E.	○ f. M. 3 20′ Eftm.	11	32
L.	24	St. Hansdag	9	39		12	19

4. S. e. Trin. Værer barmhjertige, Luk. 6, 36—42.
2den Række, Matth. 5, 43 til Enden.

S.	25	Prosper	10	5	☾ nærmest Jorden.	0	41
M.	26	Pelagius	10	25	***Bestil „Husvennen“!***	1	23
Ti.	27	7 Sovere	10	41		2	5
O.	28	Eleonora	10	56	Sol. op 3 31′ n. 8 54′.	2	45
T.	29	Petr. Paulus	11	10		3	27
F.	30	Lucina	11	25	◑ f. Kv. 5 45′ Fm.	4	16

Markedsfortegnelse for Juni 1899.

1. *Hjallerup (2),*
- *Bjerringbro.*
3. *Hurup.*
6. *Aalborg,*
- *Thisted,*
- *Kolding.*
7. *Nykb. (p. S.),*
Nykb. (p. M.).
- *Ny Løgten,*
- *Esbjerg.*
8. *Skjørping,*
- *Skive,*
- *Give.*
9. *Hobro,*
- *Silkeborg,*
- *Lemvig.*
10. *Skanderborg,*
- *Holstebro.*
12. *Kjerteminde,*
- *V. Brøndersl.,*
- *Horsens (2),*
- *Ringkjøbing.*
13. *Korsør,*
- *Præstø,*
- *Maribo,*
- *Aalborg,*
- *Kolding,*
- *Varde.*
14. *Helsinge,*
- *Vejle,*
- *Esbjerg,*
- *Ribe.*
15. *Kallundb. (3),*
- *Slangerup,*
- *Kolind.*
16. *Holbæk,*
16. *Rudkjøbing.*
17. *Kjøbenhavn,*
- *Faaborg,*
- *Grindsted.*
19. *Randers (2).*
20. *Aalborg,*
- *Kolding,*
- *Vejen.*
21. *Næstved,*
- *Ebeltoft,*
- *Esbjerg.*
22. *Hjørring,*
- *Knudstrup.*
23. *Skjelskør (2),*
- *Assens,*
- *Ø. Svendstrup,*
- *Herning.*
24. *Øsløs,*
24. *Viborg,*
- *Videbæk.*
26. *Ringsted,*
- *Stubbekjøbing,*
- *Ulstrup (Hornum St.).*
27. *Aalborg,*
- *Kolding.*
28. *Frederiksborg,*
- *Nyborg,*
- *Skjørping,*
- *Esbjerg.*
29. *Sørø,*
- *Bogense,*
- *Grenaa,*
- *Hobro.*
30. *Randers (2).*

---

end almindeligt. Man vil endvidere komme til den Overbevisning, at de Opdrættere, der have frembragt et ualmindeligt smukt Resultat af deres Arbejde, samtidig have opnaaet Evnen til at gavne andre. Og man faar Bekræftelse paa den gamle Sandhed, der forlængst er kommen for Dagen i de Lande, hvor Kvægavlen staar paa et højere Standpunkt end hos os, at Kvægavlens Udvikling netop i høj Grad beror paa Tilstedeværelsen af disse enkelte fremragende Opdrættere, der ved deres Genialitet og ihærdige, maalbevidste Arbejde formaa at skabe noget udmærket, fra hvilket det gode breder sig, som skal tjene til at hæve den almindelige Avl.

Da de udmærkede Kvæghold saaledes have den største Betydning for Landets Kvægavl, idet de ved Spredning af Avlsdyr tjene til at bringe Avlen fremad, er det ganske naturligt, at Statens Bestræbelser nu rettes imod det Maal at gøre de udmærkede Besætninger endnu bedre og at fremme Dannelsen af flere fremragende Stammer. Dette søger Staten at opnaa ved at betale Udgifterne ved Afholdelsen af provinsielle Konkurrencer imellem hele Mejeribesætninger og ved at stille høje Præmier til Disposition for de Besætninger, som i Henhold til disse Konkurrencer anerkendes for de bedste Avlscentrer i Landet. Konkurrencernes endelige Maal er altsaa Udpegning af Avlscentrer, men Vejen til at finde disse gaar gennem en nøjagtig Regnskabsføring med Besætningernes Udbytte, Rentabilitet og Afstamningsforhold i Forbindelse med en fagkyndig Kontrol. Konkurrencerne bringe altsaa Klarhed i Arbejdsforholdene og bidrage derved til at lette den planmæssige Drift, en Omstændighed, hvis Betydning jeg netop har omtalt. Naar Konkurrencerne afsluttes, offentliggøres en Beretning om de konkurrerende Besætningers Ejendommeligheder, hvorved de almindelige Kvægbrugere erholde en Ledetraad ved Indkøb af nye Avlsdyr.

Den Betragtning, at de fremragende Kvæghold faa baade i Pose og i Sæk, naar de ikke alene kunne sælge Avlsdyr til høje Priser, men tillige modtage Tilskud fra Staten, savner selvfølgelig fast Bund.

Juli

7. Maaned. **eller Ormemaaned har 31 Dage.** Aar 1899.

			Op E.		Højv.
L.	1	Theobaldus	11 44		5 14

5. S. e. Trin. Jesus lærer af Skibet, Luk. 5, 1—11.
2den Række, Matth. 16, 13—26.

S.	2	Mariæ Besøg.	Op F.		6 31
M.	3	Cornelius	12 7		7 52
Ti.	4	Ulricus	12 37	Solen fjernest Jorden.	9 7
O.	5	Anshelmus	1 17	Sol. op 3 36′ n. 8 51′.	10 5
T.	6	Dion	2 8		10 52
F.	7	Lov. Aug.	Ned E.	● n. M. 9 31′ Eftm.	11 32
L.	8	Kjeld	8 51		12 10

6. S. e. Trin. Farisæernes Retfærdighed, Matth. 5, 20—26.
2den Række, Matth. 19, 16 til Enden.

S.	9	Sostrata	9 10		0 26
M.	10	Knud Konge	9 25	☾ fjernest Jorden.	0 58
Ti.	11	Josva	9 38		1 28
O.	12	Henrik	9 49	Sol. op 3 44′ n. 8 45′.	1 59
T.	13	Margarethe	10 1		2 28
F.	14	Bonaventura	10 13		3 1
L.	15	Apostl. Del.	10 28		3 37

7. S. e. Trin. Jesus bespiser 4000 Mand, Mark. 8, 1—9.
2den Række, Matth. 10, 24—31.

S.	16	Susanne	10 45	◐ f. Kv. 12 59′ Fm.	4 21
M.	17	Alexius	11 10		5 19
Ti.	18	Arnolphus	11 44		6 35
O.	19	Justa	Ned F.	Sol. op 3 54′ n. 8 36′.	8 6
T.	20	Elias	12 34		9 25
F.	21	Evenus	1 44		10 30
L.	22	Mar. Magd.	3 8	○ f. M. 10 42′ Eftm.	11 23

8. S. e. Trin. De falske Profeter, Matth. 7, 15—21.
2den Række, Matth. 7, 22 til Enden.

S.	23	Apollinaris	Op E.	*Hundedagene beg.* ☾ nærmest Jorden.	12 9
M.	24	Christina	8 47		0 30
Ti.	25	Jacobus	9 3		1 9
O.	26	Anna	9 18	Sol. op 4 6′ n. 8 25′.	1 47
T.	27	Martha	9 33		2 25
F.	28	Aurelius	9 51		3 4
L.	29	Oluf	10 13	◑ s. Kv. 1 42′ Eftm.	3 49

9. S. e. Trin. Den utro Husfoged, Luk. 16, 1—9.
2den Række, Luk. 12, 32—48.

S.	30	Abdon	10 41		4 45
M.	31	Germanus	11 17		5 52

Markedsfortegnelse for Juli 1899.

1. *Rødby.*	6. *Skanderborg.*	18. *Aalborg,*	24. *Skive (2).*
3. *Aarhus.*	7. *Fredericia.*	- *Kolding.*	25. *Aalborg,*
4. *Vordingborg,*	8. *Sakskjøbing,*	19. *Næstved,*	- *Kolding.*
- *Middelfart,*	- *Kolding.*	- *Nykb. (p. F.),*	26. *Roskilde,*
- *Aalborg,*	10. *Slagelse (2),*	- *Løgstør,*	- *Havndal,*
- *Salten,*	- *V.Brønderslev.*	- *Kolind.*	- *Holstebro.*
- *Kolding.*	11. *Præstø,*	20. *Fjerritslev,*	27. *Odder,*
5. *Frederiksværk,*	- *Aalborg,*	- *Tørring.*	- *Ringkjøbing.*
- *Odense,*	- *Mariager,*	21. *Vilsund,*	28. *Hammel,*
- *Ny Løgten,*	- *Kolding.*	- *Allingaabro.*	- *Skjern.*
- *Silkeborg,*	12. *Svendborg.*	22. *Helsingør,*	29. *Brande.*
- *Esbjerg.*	13. *Ærøskjøbing.*	- *Nykb. (p.M.),*	31. *Kjøge,*
6. *Bjerringbro,*	15. *Frederikssund.*	- *Brædstrup.*	- *Varde.*

Naar Samfundet kan have særlig Gavn af visse Personers eller Bedrifters Virksomhed, er det rimeligt, at de paaskønnes, og dertil kunde føjes, at de Ofre, som maa bringes for at føre en Besætning fremad til at blive en virkelig god Stamme, i Reglen ere saa store, at Stammedannelsen ikke medfører nogen pekuniær Fordel.

De nyfødtes Øjenbetændelse.

Fra 1ste til 4de eller 5te Dag efter Fødselen angribes nyfødtes Øjne ikke sjældent af en meget smitsom, for Synet særdeles farlig Sygdom. Den viser sig ved, at Øjenlaagene — især det øverste — blive røde, svulme, ofte i høj Grad. Der udflyder af Øjnene en Vædske, der i Begyndelsen er blakket, slimet, men hurtig kommer til at se ud som flødelignende Materie.

Det er absolut nødvendigt, at Lægen straks tilkaldes, saa snart de mindste Tegn til Sygdommen vise sig, da den hurtigt kan tiltage og bringe Synet i Fare.

Indtil Lægen kan komme til Stede, bør Behandlingen bestaa i den fuldstændigste og hyppigst mulige Fjernelse af Materie fra Øjnene.

Hertil udfordres: 1) Renset Vat*) (Sygevat, der altid bør findes i Huset, naar en Fødsel forestaar). 2) Kogt rent Vand.

Vandet koges godt og hældes derefter paa en vel udskyllet 3 Pægle-Flaske, der tilproppes med en Tot Sygevat. 3 à 4 G. daglig maa en saadan Flaske fyldes med frisk, kogt Vand.

Øjnene renses saaledes: Den, der foretager Rensningen, breder et Stykke rent, gammelt Lærred, Haandklæde over sit Skød, lægger Barnets Hoved i Skødet imellem Laarene, for ved et let Tryk med disse at kunne holde Hovedet stille. En anden Person sidder lige overfor og holder Barnets Nederkrop. I en Suppetallerken, der staar paa et Bord ved Siden, er der ophældt ca. $1/2$ Pægl af det kogte, men afkølede Vand. I dette har man forud — med vel rensede Hænder og før end al Berøring af Barnet — dyppet og vel

---

*) købes paa ethvert Apotek i Pakker à 25 Øre.

					Højv.
Ti.	1	Peders Fængs.	Op F.		7 17
O.	2	Hannibal	12 5	Sol. op 4 18' n. 8 12'.	8 37
T.	3	Nikodemus	1 2		9 42
F.	4	Dominikus	2 8		10 32
L.	5	Osvaldus	3 18		11 12

10. S. e. Trin. Jesus græder over Jerusalem, Luk. 19, 41 til Enden.
2den Række, Matth. 11, 16—24.

S.	6	Kr. Forklar.	Ned E.	● n. M. 12 48' Em. ☾ fjernest Jorden.	11 46
M.	7	Donatus	7 47	*De lyse Nætter ophøre.*	0 2
Ti.	8	Ruth	7 59		0 34
O.	9	Romanus	8 11	Sol. op 4 31' n. 7 57'.	1 2
T.	10	Laurentius	8 22		1 31
F.	11	Herman	8 36		2 1
L.	12	Clara	8 52		2 32

11. S. e. Trin. Farisæeren og Tolderen, Luk. 18, 9—14.
2den Række, Luk. 7, 36 til Enden.

S.	13	Hippolytus	9 14		3 7
M.	14	Eusebius	9 43	◐ f. Kv. 12 54' Eftm.	3 50
Ti.	15	Mariæ Himf.	10 24		4 47
O.	16	Rochus	11 22	Sol. op 4 44' n. 7 42'.	6 4
T.	17	Anastatius	Ned F.		7 39
F.	18	Agapetus	12 37		9 9
L.	19	Sebaldus	2 5		10 14

12. S. e. Trin. Den Døve og Stumme, Mark. 7, 31 til Enden.
2den Række, Matth. 12, 31—42.

S.	20	Bernhard	3 39	☾ nærmest Jorden.	11 6
M.	21	Salomon	Op E.	○ f. M. 5 45' Fm.	11 50
Ti.	22	Symphorian	7 23		0 8
O.	23	Bachæus	7 39	*Hundedagene ende.* Sol. op 4 58' n. 7 25'.	0 48
T.	24	Bartholomæus	7 57		1 25
F.	25	Ludvig	8 18		2 2
L.	26	Irenæus	8 45		2 43

13. S. e. Trin. Samaritaneren og Leviten, Luk. 10, 23—37.
2den Række, Matt. 20, 20—28.

S.	27	Gebhardus	9 18		3 27
M.	28	Lovise	10 2	◑ s. Kv. 12 57' Fm.	4 20
Ti.	29	Joh. Halsh.	10 57		5 27
O.	30	Benjamin	Op F.	Sol. op 5 12' n. 7 8'.	6 46
T.	31	Bertha	12 1		8 7

1. *Aalborg,*	8. *Præstø,*	15. *Kolding.*	29. *Aalborg,*
- *Kolding,*	- *Aalborg,*	16. *Næstved.*	- *Kolding,*
- *Ribe.*	- *Kolding.*	18. *Trustrup.*	- *Ramme.*
2. *Ny Løgten,*	11. *Hobro.*	22. *Aalborg,*	30. *Ulfkjær.*
- *Vorbasse.*	14. *V.Brønderslev.*	- *Kolding.*	31. *Dalager.*
3. *Bjerringbro.*	15. *Aalborg,*	28. *Lemvig.*	

gennemfugtet 6—8 Totter Vat saa store som en Valnød, der lægges op paa Tallerkenens Rand, hvorfra den ene efter den anden kan tages, uden at man behøver at dyppe sine Fingre, der have været i Berøring med Barnets Øjne, i Vandet.

Med venstre Haands Pege- og Tommelfinger fjerner man nu Barnets Øjne ganske let fra hinanden — uden at trykke paa Øjet. Den materieagtige Vædske kommer da frem og den opsuges ved at trykke Vattotten let imod Øjenspalten. Den kastes derpaa i en ved Siden af staaende tom Tallerken, over hvilken er lagt et gammelt Lærredsstykke, der rager ud over Tallerkenranden. Med den ene Vattot efter den anden vedbliver man nu at opsuge Vædsken, idet man ved smaa Træk og Bevægelser af Øjenlaagene med Pege- og Tommelfinger saa vidt muligt faar al Materien til at flyde ud. De brugte Vattotter samles i Lærredet over den ene Tallerken. Lærredet og Totterne kastes i Ilden og brændes, ligesom Tallerkenen med Vandet renses og afvadskes. Plejersken vadsker sine Hænder omhyggeligt i Sæbevand og renser sine Negle, helst med Neglebørste.

Dette gentages hvert 10de Minut, hver Gang med frisk kogt Vand og nye Vattotter. For ikke at forstyrre Barnet for meget kan Rensningen af og til foretages, medens Barnet ligger i Vuggen.

Er kun det ene Øjne angrebet, maa det undgaas at berøre det andet Øje, og Barnet maa i Vuggen lægges paa Siden, med det syge Øje nedad, for at Vædsken fra dette Øje ikke skal flyde over i det raske. Man maa forhindre Barnet fra med sine Hænder at kunne berøre sine Øjne.

Barnet maa ikke ligge hos Moderen, men for sig selv. Efter Diegivningen, under hvilken et rent Stykke Lærred lægges om Barnets Hoved, maa Brystvorter og deres Omgivelse omhyggeligt afvadskes med kogt Vand. Moderen maa med sine Hænder ikke berøre Barnets Ansigt.

Under Barnets Hoved i Vuggen lægges et rent Lærredsstykke, der jævnlig borttages, renses og fornyes.

Sygdommen, der i Regelen opstaar ved Smitte under Fødselen, kan dog ogsaa bibringes Barnet senere ved Omgivelsernes Berøring af Barnets Øjne med smitteførende Ting (Fingre — Svampe — Lærred etc.).

I Stuen bør sørges for frisk Luft og en noget dæmpet Belysning. Barnet maa ligge med sit Ansigt bortvendt fra Lyset.

G.

Om Tuberkulose.

Meddelt af den almindelige danske Lægeforening.

A. Tuberkulosen er en Sygdom, som meget hyppig angriber saavel Dyr som Mennesker. Den er smitsom, og Smitstoffet er

			Op	F.		Højv.	
F.	1	Ægidius	1	9		9	12
L.	2	Elisa	2	19		10	4

14. S. e. Trin. De 10 Spedalske, Luk. 17, 11—19.
2den Række, Joh. 5, 1—15.

S.	3	Seraphia	3	30	☾ fjernest Jorden.	10	43
M.	4	Theodosia	4	42		11	18
Ti.	5	Regina	Ned	E.	● n. M. 4 33′ Fm.	11	49
O.	6	Magnus	6	32	Sol. op 5 26′ n. 6 50′.	0	4
T.	7	Robert	6	45	*Dronning Louise.*	0	34
F.	8	Mariæ Fødſ.	7	1		1	3
L.	9	Gorgonius	7	21		1	34

15. S. e. Trin. Ingen kan tjene to Herrer, Matth. 6, 24 til Enden.
2den Række, Luk. 10, 38 til Enden.

S.	10	Burchhardt	7	47		2	8
M.	11	Hillebert	8	23		2	47
Ti.	12	Guido	9	13	◐ f. Kv. 10 49′ Eftm.	3	32
O.	13	Cyprianus	10	18	Sol. op 5 39′ n. 6 31′.	4	31
T.	14	† Ophøjelse	11	38		5	47
F.	15	Eskild	Ned	F.		7	23
L.	16	Euphemia	1	6		8	49

16. S. e. Trin. Enkens Søn af Nain, Luk. 7, 11—17.
2den Række, Joh. 11, 19—45.

S.	17	Lambertus	2	38		9	55
M.	18	Titus	4	11	☾ nærmest Jorden.	10	43
Ti.	19	Constantia	5	43	○ f. M. 1 31′ Eftm.	11	26
O.	20	Tobias	Op	E.	*Tamperdag.* Sol. op 5 52′ n. 6 13′.	12	6
T.	21	Matthæus	6	20		0	25
F.	22	Mauritius	6	45		1	2
L.	23	Linus	7	17	*Jævndøgn. Efteraar begynder.*	1	40

17. S. e. Trin. Den Vanfottige, Luk. 14, 1—11.
2den Række, Mark. 2, 14 til Enden.

S.	24	Tecla	7	58		2	21
M.	25	Cleophas	8	50		3	5
Ti.	26	Adolph	9	52	*Prins Christian.* ◑ f. Kv. 4 3′ Eftm. ***Bestil „Husvennen"!***	3	55
O.	27	Cosmus	10	58	Sol. op 6 6′ n. 5 54′.	4	57
T.	28	Venceslaus	Op	F.		6	10
F.	29	St. Michael	12	8		7	25
L.	30	Hieronymus	1	19	☾ fjernest Jorden.	8	32

Markedsfortegnelse for September 1899.

1. Frederiksværk,
- Herning (2).
2. Kjøbenhavn,
- Ribe.
4. V. Brønderslev,
- Hurup,
- Hadsten.
5. Hvalsø,
- Aalborg,
- Allingaabro,
- Kolding.
6. Aars,
- Hadsund,
- Thisted,
- Ny Løgten.
7. Bjerringbro,
- Randers (2).
8. Give.
9. Læsø,
- Skive,
- Grindsted.
11. Nibe,
- Holstebro (2).
12. Præstø,
- Flauenskjold,
- Aalborg.

12. Kolding.
13. Sorø,
- V. Hassing,
- Kolind,
- Skanderborg,
- Tarm,
- Vejen.
14. Egeskov,
- Aabybro,
- Aalestrup,
- Varde (2).
15. Haslev,
- Roskilde,
- Vordingborg,
- Skræm,
- Odder,
- Bække.
16. Tversted,
- Løgstør,
- Kolding.
18. Ulstrup (Hornum St.),
- Thorup Pakh.
19. Asnæs,
- Aalborg,
- Stoholm,

19. Ulstrup St.,
- Rønde,
- Kolding.
20. Næstved,
- Tudse,
- Nysted,
- Assens,
- Sæby,
- Skjørping,
- Ebeltoft,
- Vrads.
21. Kjøge,
- Skjelskør,
- Middelfart,
- Løkkensvej Kro,
- Selde,
- Hobro (2),
- Vamdrup.
22. Ringsted,
- Sindal,
- Ans,
- Thirstrup.
23. Hjørring,
- Nykb. (p. M.),
- Skals,
- Brande.

25. Hals,
- Viborg (2),
- Høver Kro.
26. Sorø,
- Bogense,
- Frederikshavn,
- Aalborg,
- Jellinge,
- Kolding.
27. Agersted,
- Bjerget,
- Kjellerup,
- Hornsyld.
28. Jetsmark,
- Koldby,
- Glæsborg,
- Silkeborg,
- Uldum.
29. Marstal,
- Thisted,
- Grenaa,
- Havndal,
- Horsens.
30. Randers,
- Vejle.

Tuberkelbacillen, en Svampform saa lille, at den kun kan opdages ved Hjælp af de allerstærkeste Forstørrelsesglas. Naar dette Smitstof kommer ind i Legemet, kan det sætte sig fast et eller andet Sted, og giver da her Anledning til en sygelig Tilstand. Sygdommen kan under heldige Forhold begrænses til dette først angrebne lille Parti af Legemet, men Tuberkelbacillerne kunne ogsaa formere sig stærkt i Legemet, optages i dets Vædsker, spredes med disse og ved de Giftstoffer, som de danne, gøre hele Legemet sygt. Hos voksne har Sygdommen navnlig Tilbøjelighed til at angribe Lungerne og er vel bekendt under Navn af Brystsyge, Lungesvindsot, Tæring; denne kan udvikle sig hurtigt (galoperende Svindsot) eller meget snigende, hvilket sidste er det almindeligste. Hos Børn angriber den som oftest andre Dele af Legemet, og de fleste af de sygelige Tilstande, som gaa under Navn af Kirtelsyge, ere af tuberkuløs Natur.

B. Hvorfra komme Tuberkelbacillerne?

Fra brystsyge Menneskers Opspyt og fra tuberkuløse Køers Mælk stamme vistnok de fleste af de Tuberkelbaciller, af hvilke Mennesket smittes.

1. Et enkelt brystsygt Menneske kan, naar hans Sygdom er stærkere udviklet, paa en Dag opbringe Millioner af Tuberkelbaciller med sin Hoste. Naar Opspyttet tørrer ind til Støv, kan dette og hermed altsaa Masser af Tuberkelbaciller, hvis Smitteevne i Regelen ikke er formindsket ved den kortvarige Indtørring, let hvirvles op i Luften og med Indaandingen trænge ind i Menneskers Næse, Svælg eller Lunger. Derimod er der ingen Fare for Smitte ved den syges Udaandingsluft, Sved eller andre Uddunstninger.

2. Det er jo bekendt, hvor almindelig Tuberkulosen er hos

Oktober

10. Maaned. **eller Sædemaaned har 31 Dage** Aar 1899.

18. S. e. Trin. **Hvis Søn er Kristus,** Matth. 22, 34 til Enden.
2den Række, Joh. 15, 1—17.

		Op F.		Højv.
S. 1	Remigius	2 30		9 24
M. 2	Ditlev	3 41		10 8
Ti. 3	Mette	4 52		10 44
O. 4	Franciscus	6 4	Sol. op 6 20′ n. 5 36′. ● n. M. 8 14′ Em.	11 17
T. 5	Placidus	Ned E.		11 49
F. 6	Broderus	5 27	*Frederik VII. Føds.*	0 5
L. 7	Amalia	5 52		0 38

19. S. e. Trin. **Den Værkbrudne,** Matth. 9, 1—8.
2den Række, Joh. 1, 35 til Enden.

S. 8	Ingeborg	6 25		1 12
M. 9	Dionysius	7 11		1 50
Ti. 10	Gereon	8 11		2 32
O. 11	Fred. 4. Fødsel	9 24	Sol. op 6 34′ n. 5 18′.	3 20
T. 12	Maximilian	10 47	◐ f. Kv. 7 10′ Fm.	4 20
F. 13	Angelus	Ned F.		5 33
L. 14	Calixtus	12 14		7 3

20. S. e. Trin. **Bryllupsklæderne,** Matth. 22, 1—14.
2den Række, Matth. 21, 28—44.

S. 15	Hedevig	1 43		8 24
M. 16	Gallus	3 12	☾ nærmest Jorden.	9 28
Ti. 17	Florentinus	4 41	*Flyttedag.*	10 19
O. 18	Luc. Evang.	6 11	Sol. op 6 48′ n. 5 1′. ○ f. M. 11 5′ Em.	11 2
T. 19	Balthasar	Op E.		11 43
F. 20	Felicianus	5 14		0 2
L. 21	11,000 Jomfruer	5 51		0 41

21. S. e Trin. **Den kongelige Mand,** Joh. 4, 46—53.
2. Række, Joh. 4, 34—42.

S. 22	Cordula	6 39		1 21
M. 23	Søren	7 38		2 1
Ti. 24	Proclus	8 44		2 43
O. 25	Crispinus	9 54	Sol. op 7 3′ n. 4 44′.	3 28
T. 26	Amandus	11 6	◑ s. Kv. 10 40′ Fm.	4 21
F. 27	Sem	Op F.	*Prins Valdemar.*	5 21
L. 28	Simon og Judas	12 16	☾ fjernest Jorden.	6 30

22. S. e. Trin. **De 10,000 Pund,** Matth. 18, 23 til Enden.
2. Række, Matth. 18, 1—20.

S. 29	Narcissus	1 26		7 38
M. 30	Absalon	2 37		8 37
Ti. 31	Reformat. Beg.	3 49	*Kronprinsesse Louise.*	9 26

Markedsfortegnelse for Oktober 1899.

2. Sakskjøbing,
- Aars,
- Hvidbjerg,
- Skive.
3. Nakskov,
- Faaborg,
- Aalbæk,
- Aalborg,
- Nibe,
- Kolding,
- Lemvig,
- Ribe.
4. Skibby,
- Slagelse,
- Odense,
- Hadsund,
- Ny Løgten,
- Tørring,
- Bækmarksbro,
- Vinderup.
5. Ruds-Vedby,
- Tranebjerg,
- Ærøskjøbing,
- Hjallerup,
- Bjerringbro,
- Mariager,
- Holstebro (2).
6. Aakirkeby,
- Fuglebjerg,
- Nykb. (p. F.),
- Glamsbjerg,
- Løkken,
- N. Sundby,
6. Gjerlev,
- Fredericia.
7. Ø. Vraa,
- Hvalpsund,
- Herning.
9. Jyderup,
- V. Brønderslev,
- Ringkøbing,
- Aalbæk Mølle.
10. Nykb. (p. S.),
- Præstø,
- Sæby,
- Aalborg,
- Kolding,
- Tarm,
- Ribe.
11. Helsinge,
- Sorø,
- Svendborg,
- Fjerritslev,
- Trustrup,
- Varde (2).
12. Græsted,
- Stege (2),
- Kappendrup,
- Hadsten.
13. Nyborg,
- Nykb. (p. M.),
- Allingaabro,
- Thorup Pakh.,
- Kolding.
14. Farum,
- Storeheddinge,
14. Kjerteminde,
- Hjørring,
- Thisted,
- Hammel.
16. Løgstør,
- Mørke.
17. Sindal,
- Aalborg,
- N. Sundby,
- Aarhus,
- Kolding,
- Ribe.
18. Næstved,
- Rødby,
- Brobyværk,
- Aalborg,
- Nimtofte,
- Ry.
19. Haarlev,
- Holbæk,
- Skjørping,
- Kjellerup,
- Ulfkjær,
- Foldingbro.
20. Frederikssund,
- Vordingborg,
- Hobro,
- Brædstrup,
- Kolding,
- Haderup.
21. Ringsted,
- Viborg,
- Høver Kro,
21. Videbæk.
23. Helsingør,
- Hesselager,
- Ny Soelbjerg Kro,
- Silkeborg,
- S. Omme.
24. Nakskov,
- Aalborg,
- Skanderborg,
- Kolding,
- Ribe.
25. Skjelskør,
- Frederikshavn,
- Horsens,
- Esbjerg,
- Ølgod.
26. Hjallerup,
- Sjelbro,
- Give.
27. Fakse,
- Vejle.
28. Stubbekjøbing,
- Aarup,
- Randers.
30. Hørsholm,
- Maribo,
- Bording.
31. Kjøge,
- Aalborg,
- Kolding,
- Ribe.

Kvæget, men heldigvis findes der ikke Tuberkelbaciller i enhver tuberkuløs Kos Mælk. Selv ved en ret betydelig Tuberkulose i Indvoldene findes Tuberkelbacillerne ikke ofte og kun i ringe Mængde i Mælken; men naar Tuberkulosen har sit Sæde i Koens Yver, hvilket ikke er ganske sjældent, da indeholder Mælken selv i Sygdommens Begyndelse ofte Tuberkelbaciller i store Mængder, skønt Dyret paa dette Tidspunkt har et fuldstændig sundt Udseende. Hvis man derfor vil være sikker paa at faa Mælk fra sunde Dyr, maa disse stilles under en Dyrlæges Kontrol.

Ogsaa i Kødet af tuberkuløse Dyr kan der findes Tuberkelbaciller, om det end er sjældent. Oftest findes de i Ko- og Svinekød, da Tuberkulosen er hyppigst hos disse Dyr. Hos Hesten og flere andre Husdyr, f. Eks. Faar og Geder, er Sygdommen sjældnere.

3. Som andre, mindre hyppige Smittekilder skal nævnes: tuberkuløse Menneskers Tarmudtømmelser, hvor Tuberkelbacillerne kunne stamme dels fra tuberkuløse Tarmsaar, dels fra Opspyt, som den syge har sunket, samt Materie stammende fra tuberkuløse Saar.

C. Hvad kan der gøres for at værne sig imod det tuberkuløse Smitstof?

1. Fremfor alt maa brystsyge Menneskers Opspyt uskadeliggøres; naar dette bliver gjort grundigt, kan

November

11. Maaned. eller Slagtemaaned har 30 Dage. Aar 1899

			Op F.		Høj[...]
O.	1	Alle Helgen	5 2	Sol. op 7 17′ n. 4 29′.	10
T.	2	Alle Sjæle	6 17		10 4
F.	3	Hubertus	Ned E.	● n. M. 11 27′ Fm.	11 2
L.	4	Otto	4 26		12

23. S. e. Trin. Jesus prædiker om Salighed, Matth. 5, 1—12.
2den Række, Matth. 5, 13—16.

S.	5	Malachias	5 8		0 2
M.	6	Leonhardus	6 5		0 5
Ti.	7	Engelbrecht	7 15		1 4
O.	8	Claudius	8 36	Sol. op 7 32′ n. 4 14′.	2 2
T.	9	Theodor	10 1		3 1
F.	10	Luther	11 27	◐ f. Kv. 2 35′ Eftm.	4
L.	11	Morten Bisp	Ned F.		5 1

24. S. e. Trin. Den blodsottige Kvinde, Matth. 9, 18—26.
2den Række, Joh. 5, 17—29.

S.	12	Torkild	12 54	☾ nærmest Jorden.	6 3
M.	13	Arcadius	2 19		7 5
Ti.	14	Frederik	3 46		8 5
O.	15	Leopold	5 12	Sol. op 7 47′ n. 4 1′.	9 5
T.	16	Othenius	6 37		10 4
F.	17	Anianus	Op E.	○ f. M. 11 18′ Fm.	11 2
L.	18	Hesychius	4 28		12

25. S. e. Trin. Ødelæggelsens Vederstyggelighed, Matth. 24, 15—28.
2den Række, Luk. 17, 20—33.

S.	19	Elisabeth	5 23		0 2
M.	20	Volkmarus	6 27		1
Ti.	21	Mariæ Ofr.	7 37		1 4
O.	22	Cecilia	8 48	Sol op 8 1′ n. 3 50′.	2 2
T.	23	Clemens	9 59		2 5
F.	24	Chrysogonus	11 11		3 3
L.	25	Catharina	Op F.	◑ f. Kv. 7 35′ Fm. ☾ fjernest Jorden.	4 2

26. S. e. Trin. Jeg priser dig, Fader, Matth. 11, 25 til Enden.
2. Række, Matth. 25, 31 til Enden.

S.	26	Conradus	12 20		5 2
M.	27	Facundus	1 31		6 2
Ti.	28	Soph. Magdal.	2 43		7 3
O.	29	Saturninus	3 57	Sol. op 8 14′ n. 3 42′.	8 3
T.	30	Andreas	5 14		9 3

Markedsfortegnelse for November 1899.

1. *Ny Løgten,*	7. *Bogense,*	11. *Randers.*	20. *Holbæk,*
- *N. Snede,*	- *Aalborg,*	13. *V. Brønderslev,*	- *Løgstør.*
- *Esbjerg.*	- *Grenaa,*	- *Thim.*	21. *Ringsted,*
2. *Frederiksborg,*	- *Kolding,*	14. *Hvalsø,*	- *Aalborg,*
- *Nysted,*	- *Kibæk,*	- *Præstø,*	- *Kolding,*
- *Middelfart,*	- *Ribe.*	- *Rødby,*	- *Ansager.*
- *Bjerringbro.*	8. *Sorø,*	- *Aalborg,*	22. *Kjerteminde,*
3. *Korsør,*	- *Odense,*	- *Odder,*	- *Aalestrup,*
- *Roskilde,*	- *Flauenskjold,*	- *Kolding.*	- *Rønde,*
- *Svendborg,*	- *Aars,*	15. *Næstved,*	- *Esbjerg,*
- *Kolding.*	- *Mariager,*	- *Skjelskør,*	- *Varde.*
4. *Kjøbenhavn,*	- *Esbjerg.*	- *Kolind,*	23. *Svendborg,*
- *Veksø,*	9. *Slagelse (2),*	- *Esbjerg,*	- *Havndal,*
- *Faaborg,*	- *Uggerløse,*	- *Holsted.*	- *Silkeborg.*
- *Struer.*	- *Ringe,*	16. *Hjallerup,*	24. *Truust.*
6. *Haslev,*	- *Skjørping.*	- *Skive.*	25. *Viborg.*
- *Sorø,*	10. *Nykjb. (p. F.),*	17. *Vordingborg,*	28. *Aalborg,*
- *Assens,*	- *Nyborg,*	- *Fredericia,*	- *Kolding.*
- *Nibe.*	- *Hobro,*	- *Lemvig.*	29. *Slangerup,*
7. *Nakskov,*	- *Kolding,*	18. *Give,*	- *Esbjerg.*
- *Sakskjøbing,*	11. *Rudkjøbing,*	- *Holstebro.*	

man pleje og omgaas saadannne syge uden Fare for Smitte.

De brystsyge maa ikke, naar de ere inden Døre, spytte paa Steder, hvor Opspyttet kan tørre ind og blive til Støv, paa Gulvet, i Lommetørklædet o. s. v., hvorimod de bør spytte i Spyttekummer, Spytteglas eller lignende Kar, hvori Opspyttet kan holdes fugtigt. Ej heller bør den syge af ovenfor nævnte Grund synke sit Opspyt. I Spyttekarrene bør der være Vand, hvortil der sættes Karbolsyre (1 Theskefuld Karbolsyre til 2 Spiseskefulde Vand). Karrenes Indhold maa daglig udtømmes i Retiraden eller nedgraves i Jorden, hvorefter Karrene maa renses i kogende Vand. Bedst er det at lade Spyttekarrene med deres Indhold koge i nogle Minutter i Vand, hvortil der er sat lidt Soda. Jagttages disse Regler ikke, kan Smitstoffet som ovenfor omtalt overføres til andre og desuden gøre den, som har opspyttet det, mere syg derved, at det bringes tilbage i hans egne Lunger.

Spyttekummer bør anbringes alle Steder, hvor mange Mennesker samles: Kirker, Skolestuer, Forsamlingssale, Ventesale, Jernbanekupeer, Sporvogne, Kontorer, Værksteder, Trappegange o. s. v.

Paa Steder, hvor Spyttekummer ikke kunne benyttes, bør enhver brystsyg være forsynet med et Spytteglas med paaskruet Metallaag, eller ogsaa de særlig hertil indrettede Dettweilerske Spytteflasker, som gaa i Handelen. I disse Glas bør der ogsaa være lidt Vand eller Karbolvand.

Imidlertid vil det let kunne hændes, selv for en samvittighedsfuld Patient, navnlig naar han er meget syg, at hans Opspyt kan blive hostet ud paa Gulv, Sengklæder eller Tøj. Derfor bør man undgaa at støve op i Sygeværelset; den daglige Fejning bør ske med vaadt Sand, eller hvor Gulvet, hvad der er heldigst, er oliemalet eller ferniseret, erstattes med Aftørring med en fugtig Klud, som senere lægges i kogende Vand. I Sygeværelset bør være saa faa polstrede Møbler, Tæpper o. s. v. som muligt, og jo oftere den syges Sengklæder kunne udluftes, desto bedre. Sengetøj, Klæder og

					Højv.
			Op F.		
F.	1	Arnold	6 31		10 20
L.	2	Bibiana	7 46		11 4
		1. S. i Advent. Jesu Indtog i Jerusalem, Matth. 21, 1—9. 2den Række, Luk. 4, 16—30.			
S.	3	Svend	Ned E.	● n. M. 1 48′ Fm.	11 47
M.	4	Barbara	5 1		0 8
Ti.	5	Sabina	6 20		0 50
O.	6	Nikolaus	7 46	Sol. op 8 25′ n. 3 37′.	1 32
T.	7	Agathon	9 14	☾ nærmest Jorden.	2 13
F.	8	Mariæ Undf.	10 41		2 57
L.	9	Rudolph	Ned F.	◐ [illegible]	3 43
		2. S. i Advent. Tegn i Sol og Maane, Luk. 21, 25—36. 2den Række, Matth. 25, 1—13.			
S.	10	Judith	12 6		4 40
M.	11	Damasus	1 32		5 46
Ti.	12	Epimachus	2 55		7 8
O.	13	Lucia	4 19	Sol op 8 34′ n. 3 34′.	8 26
T.	14	Crispus	5 39		9 32
F.	15	Nikatius	6 53		10 27
L.	16	Lazarus	7 57		11 12
		3. S. i Advent. Johannes i Fængsel, Matth. 11, 2—10. 2den Række, Luk. 1, 67 til Enden.			
S.	17	Albina	Op E.	○ f. M. 2 31′ Fm.	11 53
M.	18	Lovise	5 19		0 13
Ti.	19	Nemesius	6 30		0 49
O.	20	Abraham	7 42	*Tamperdag.* Sol. op 8 40′ n. 3′ 35.	1 24
T.	21	Thomas	8 53		1 57
F.	22	Japetus	10 3	☾ fjernest Jorden. *Solhverv, korteste Dag, Vinteren beg.*	2 29
L.	23	Torlacus	11 13		3 3
		4. S. i Advent. Johannis Vidnesbyrd, Joh. 1, 19—28. 2den Række, Joh. 3, 22 til Enden.			
S.	24	Adam	Op F.	*Prinsesse Alexandrine.*	3 39
M.	25	Juledag	12 24	◑ f. Kv. 4 57′ Fm.	4 22
Ti.	26	St. Stephan	1 36	***Bestil „Husvennen"!***	5 15
O.	27	Joh. Evangel.	2 49	Sol op 8 42′ n. 3 40′.	6 20
T.	28	Børnedag	4 6		7 36
F.	29	Noah	5 22		8 50
L.	30	David	6 33		9 56
		S. i J. o. N. Simeon og Anna, Luk. 2, 33—40. 2den Række, Luk. 2, 25—32.			
S.	31	Sylvester	7 36		10 49

Markedsfortegnelse for December 1899.

2. *Frederiksværk.*	7. *Skjørping,*	13. *Herning,*	20. *Odense,*
4. *Ulstrup (Hornum St.),*	- *Bjerringbro.*	- *Esbjerg.*	- *Esbjerg.*
- *Hammel.*	8. *Hobro.*	15. *Randers.*	21. *Kolind.*
5. *Aalborg,*	11. *V. Brønderslev.*	16. *Skjelskør,*	22. *Silkeborg.*
- *Kolding.*	12. *Præstø,*	- *Aarhus.*	23. *Viborg.*
6. *Frederikssund,*	- *Aalborg,*	19. *Bogense,*	27. *Aalborg,*
- *Ny Løgten.*	- *Kolding.*	- *Aalborg,*	- *Kolding,*
- *Esbjerg.*	13. *Sorø,*	- *Kolding.*	- *Esbjerg.*
	- *Aalborg,*	20. *Næstved,*	

Værelset, hvori den syge har ligget, bør grundigt desinficeres, før de benyttes af andre.

I det frie er det ikke nødvendigt at være fuldt saa forsigtig med Opspyttet, thi Sol og Lys dræbe Bacillerne i forholdsvis kort Tid.

2. Den tuberkelbacilholdige Mælk uskadeliggøres ved Kogning eller ved Pasteurisering, det vil sige Opvarmning til 70° R. Den saaledes behandlede Mælk kan holde sig længe, naar man sørger for hurtig Afkøling samt omhyggelig Tildækning af den med Laag, og den har da næsten ingen kogt Smag. Smaabørn og svagelige Personer bør aldrig nyde raa Mælk.

Tuberkuløse Mødre bør det indtrængende fraraades at amme deres Børn, saavel for Moderens som for Barnets Skyld.

Kød af Dyr, som ved Undersøgelse ikke ere befundne fuldstændig fri for Tuberkulose, bør grundig gennemsteges eller gennemkoges, saa at det helt igennem faar en graalig Farve. Saltning eller Røgning giver derimod ingen Sikkerhed.

3. Brystsyges Tarmudtømmelser bør helst blandes med Karbolvand, hurtigst mulig fjernes fra Værelset og kommes i Retiraden.

Forbindsager med Materie fra tuberkulose Saar brændes.

Det bør endelig fremhæves, at de kraftige Bestræbelser, der i de senere Aar udfoldes her i Landet for at bekæmpe Tuberkulosen blandt Hornkvæget, naturligvis ogsaa er af den største Betydning for Menneskets Sundhed, da Smitstoffet som anført kan overføres fra Dyr til Mennesker.

Men Mennesket kan ogsaa smitte Dyrene, og derfor bør brystsyge Mennesker aldrig benyttes som Røgtere eller Malkepiger.

D. Ere alle Mennesker lige modtagelige for det tuberkuløse Smitstof?

Nej, nogle ere mere modtagelige, andre mindre. Saaledes synes Personer, der stamme fra Slægter, i hvilke Tuberkulose forekommer hyppigt, at have en større Modtagelighed for Sygdommen. Det samme gælder om Mennesker, der ere svækkede af en eller anden Aarsag: Sorg, Overanstrengelse og Sygdom, saasom langvarige Fordøjelsesforstyrrelser, Mæslinger, Kighoste, Sukkersyge, dernæst Drikfældighed, daarlig Bolig uden tilstrækkelig Luft og Lys, daarlig Føde, Urenlighed, stillesiddende Liv o. s. v.

Som Følge heraf have vi dog ofte i vor Magt ogsaa at modarbejde Modtageligheden for Tuberkelsmitten, navnlig ved Iagttagelsen af alt, hvad der kan styrke vort Legeme, og ved i det hele at leve efter fornuftige Sundhedsregler.

Drægtigheds-Tabel

beregnet for hver Uge i Aaret.

Drægtighedens Begyndelse.		Drægtighedens Ende.							
		Hopper, 336 Dage.		Køer, 281 Dage.		Faar, 153 Dage.		Svin, 113 Dage.	
Januar	**1.**	Decbr.	2	Oktober	8	Juni	2	April	23
—	**8.**	—	9	—	15	—	9	—	30
—	**15.**	—	16	—	22	—	16	Maj	7
—	**22.**	—	23	—	29	—	23	—	14
—	**29.**	—	30	Novbr.	5	—	30	—	21
Februar	**5.**	Januar	6	—	12	Juli	7	—	28
—	**12.**	—	13	—	19	—	14	Juni	4
—	**19.**	—	20	—	26	—	21	—	11
—	**26.**	—	27	Decbr.	3	—	28	—	18
Marts	**5.**	Februar	3	—	10	August	4	—	25
—	**12.**	—	10	—	17	—	11	Juli	2
—	**19.**	—	17	—	24	—	18	—	9
—	**26.**	—	24	—	31	—	25	—	16
April	**2.**	Marts	3	Januar	7	Septbr.	1	—	23
—	**9.**	—	10	—	14	—	8	—	30
—	**16.**	—	17	—	21	—	15	August	6
—	**23.**	—	24	—	28	—	22	—	13
—	**30.**	—	31	Februar	4	—	29	—	20
Maj	**7.**	April	7	—	11	Oktober	6	—	27
—	**14.**	—	14	—	18	—	13	Septbr.	3
—	**21.**	—	21	—	25	—	20	—	10
—	**28.**	—	28	Marts	4	—	27	—	17
Juni	**4.**	Maj	5	—	11	Novbr.	3	—	24
—	**11.**	—	12	—	18	—	10	Oktbr.	1
—	**18.**	—	19	—	25	—	17	—	8
—	**25.**	—	26	April	1	—	24	—	15
Juli	**2.**	Juni	2	—	8	Decbr.	1	—	22
—	**9.**	—	9	—	15	—	8	—	29
—	**16.**	—	16	—	22	—	15	Novbr.	5
—	**23.**	—	23	—	29	—	22	—	12
—	**30.**	—	30	Maj	6	—	29	—	19
August	**6.**	Juli	7	—	13	Januar	5	—	26
—	**13.**	—	14	—	20	—	12	Decbr.	3
—	**20.**	—	21	—	27	—	19	—	10
—	**27.**	—	28	Juni	3	—	26	—	17
Septbr.	**3.**	August	4	—	10	Februar	2	—	24
—	**10.**	—	11	—	17	—	9	—	31
—	**17.**	—	18	—	24	—	16	Januar	7
—	**24.**	—	25	Juli	1	—	23	—	14
Oktober	**1.**	Septbr.	1	—	8	Marts	2	—	21
—	**8.**	—	8	—	15	—	9	—	28
—	**15.**	—	15	—	22	—	16	Februar	4
—	**22.**	—	22	—	29	—	23	—	11
—	**29.**	—	29	August	5	—	30	—	18
Novbr.	**5.**	Oktober	6	—	12	April	6	—	25
—	**12.**	—	13	—	19	—	13	Marts	4
—	**19.**	—	20	—	26	—	20	—	11
—	**26.**	—	27	Septbr.	2	—	27	—	18
Decbr.	**3.**	Novbr.	3	—	9	Maj	4	—	25
—	**10.**	—	10	—	16	—	11	April	1
—	**17.**	—	17	—	23	—	18	—	8
—	**24.**	—	24	—	30	—	25	—	15

Geders Drægtighedstid er lig Faarenes.

Alfabetisk Markedsfortegnelse for 1899 med Tilføjelse af Torvedage.

(Sluttet 24. Juni 1898.)

Sjælland, Møen, Samsø og Bornholm.

Aakirkeby, 7 April og 6 Okt. Heste, Kvæg og andre Kreaturer.

Asnæs, 16 Maj og 19 Sept. Kreaturer, Avlsredskaber og hvad Bonden behøver til sin Avlings Drift.

Farum, 8 April og 14 Okt. Heste og Kvæg.

Fakse, 29 Marts og 27 Okt. Kreaturer.

Frederiksborg eller **Hillerød,** Torvedag hver Mandag og Torsdag; første og tredie Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende og slagtede Kreaturer. 5 Maj Heste og Kvæg; 28 Juni og 2 Nov. Kreaturer.

Frederikssund, Torvedag hver Mandag og Torsdag; anden Onsdag i hver Maaned Torvedag med levende Kreaturer. 31 Jan., 28 Febr. og 29 Marts Heste og Kvæg; 25 April Heste; 15 Juli, 20 Okt. og 6 Dec. Heste og Kvæg.

Frederiksværk, 4 Febr., 4 April, 5 Juli, 1 Sept. og 2 Dec. Heste og Kvæg.

Fuglebjerg, 4 April og 6 Okt. Kreaturer, Landprodukter, landlige Fabrikata og Avlsredskaber.

Græsted, 19 April og 12 Okt. Heste, Kvæg, Landbrugsgenstande og Husflidsprodukter.

Haarlev Jernbanest., 16 Marts og 19 Okt. Heste og Kreaturer.

Haslev Jernbanestation, 23 Marts, 10 Maj, 15 Sept. og 6 Nov. Kreaturer.

Helsinge, 11 Jan., 12 April, 14 Juni og 11 Okt. Kreaturer og Landbrugsgenstande.

Helsingør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 24 Febr., 17 April, 22 Juli og 23 Okt. Kreaturer.

Hillerød, se Frederiksborg.

Holbæk, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsd. i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer (i Tilfælde af Helligd. den næste Tirsd.). 8 og 22 Marts samt 12 April Heste og Kvæg; 16 Juni Heste, Kvæg og Skovbov.; 19 Okt. Kvæg; 20 Nov. Kreaturer.

Hvalsø Jernbanest., 1 Marts, 8 Maj, 5 Sept. og 14 Nov. Kreaturer.

Hørsholm, 18 April og 30 Okt. Heste, Kvæg, Landbrugs- og Husflidsprodukter.

Jyderup Jernbanestation, 10 April og 9 Okt. Heste og Kvæg.

Kallundborg, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. Anden Tirsdag i hver Maaned med Kreaturer, i Marts og Juni særlig Heste. 15 til 17 Juni Uld.

Kjøbenhavn, Torvedage Mand. og Torsd. med Slagtekvæg, samt Onsd. og Lørd. med Heste og Levekvæg. 18 Marts, 17 Juni, 2 Sept. og 4 Nov. Heste.

Kjøge, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 8 og 22 Marts samt 12 April Heste og Kvæg; 19 Maj Heste, Kreaturer og Landprod.; 31 Juli, 21 Sept. og 31 Okt. Kreaturer.

Korsør, Torvedag hver Mandag og Torsdag. 2 Marts, 13 Juni og 3 Nov. Heste og Kvæg.

Nykjøbing, anden Onsdag i hver Maaned med Kreaturer; 7 Juni Heste; 10 Okt. Heste og Kvæg.

Næstved, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Tredie Onsdag i hver Maaned Heste, Kvæg og Kreaturer.

Præstø, anden Tirsdag i hver Maaned Heste, Kvæg, Faar og Svin.

Ringsted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første Tirsdag i hver Maaned, eller, naar denne er Helligdag eller Grundlovsdagen, den næstfølgende Tirsdag, Torvedag med levende Kreaturer. 14 og 28 Marts samt 11 April og 24 Maj Heste og Kvæg; 26 Juni og 22 Sept. Kreaturer; 21 Okt. Heste og Kvæg; 21 Nov. Kvæg.

Roskilde, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; anden Onsdag i hver Maaned Torved. med lev. Kreaturer. 3 og 17 Marts og 7 April Heste og Kvæg; 12 Maj Kreaturer; 26 Juli Heste og Kvæg; 15 Sept. og 3 Nov. Kreaturer.

Ruds-Vedby, 5 April og 5 Okt. Kreaturer.

Rønne, Torvedag hver Onsdag og Lørdag.

Skibby, 10 Marts og 4 Okt. Kreaturer.

Skjelskør, Torvedag hver Fredag. 14 Febr. 1 og 29 Marts samt 12 April Heste og Kvæg; 23 Maj Heste, Kvæg og Landmandens Husflidsprodukter; 23 og 24 Juni Kreaturer; 21 Sept. Heste, Kvæg og Frugt; 25 Okt., 15 Nov. og 16 Dec. Heste og Kvæg.

Slagelse, første Onsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligd., den næstf. Onsd., Torved. med lev. Kreaturer. 9 og 23 Marts, 13 April, 9 Maj, 10 og 11 Juli, 4 Okt. samt 9 og 10 Nov. Heste og Kvæg.

Slangerup, 28 Marts, 15 Maj og 15 Juni Kreaturer; 29 Nov. Heste og Kvæg.

Sorø, 13 Sept., 11 Okt., 8 Nov. og 13 Dec. Torvedag med Heste, Kvæg og Kreaturer. 10 og 24 Marts samt 14 April og 16 Maj Heste og Kvæg; 29 Juni Kreaturer; 26 Sept. Heste og Kvæg; 6 Nov. Kreaturer.

Stege, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 13 Marts, 12 og 13 Okt. Heste og Kvæg.

Storeheddinge, 7 og 21 Marts samt 4 April Heste og Kvæg; 18 Maj og 14 Okt. Heste.

Tranebjerg p. Samsø, 23 Marts og 5 Okt. Kreaturer.

Tudse, 20 Sept. Gaasemarked.

Uggerløse Kro, 25 April og 9 Nov. Heste og Kvæg.

Veksø, 27 April og 4 Nov. Heste og Kvæg.

Vordingborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 7 Marts, 4 April og 30 Maj Heste og Kvæg; 4 Juli Kreaturer; 15 Sept. Heste, særlig Afkomsmarked for halvaarige og etaarige samt to- og treaarige; 20 Okt. Heste og Kvæg; 17 Nov. Kreaturer.

Lolland og Falster.

Maribo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 21 Febr., 7 og 21 Marts og 13 Juni Heste og Kvæg; 30 Okt. Heste.
Nakskov, hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer, 16 Febr. 2 og 16 Marts, 3 og 24 Okt. samt 7 Nov. Heste, Kvæg, Svin, Gæs og andet Fjerkræ samt Fedevarer.
Nykjøbing, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 27 April, 19 Juli, 6 Okt. og 10 Nov. Heste og Kvæg.
Nysted, 23 Marts, 13 April og 20 Sept. Heste og Kvæg, 2 Nov. Heste.
Rødby, hver Torsdag Torvedag med alle Slags Landbrugsprodukter undtagen Heste og Hornkvæg. 14 Febr. og 28 Marts Heste og Kvæg; 1 Juli og 18 Okt. Kreaturer; 14 Nov. Heste og Kvæg.
Sakskjøbing, Torvedag hver Lørdag. 28 Febr. og 14 Marts Heste og Kvæg; 8 Juli og 2 Okt. Kreaturer; 7 Nov. Heste og Kvæg.
Stubbekjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 26 Juni og 28 Okt. Heste og Kvæg.

Fyn, Langeland og Ærø.

Odense Amt.

Aarup, 11 Febr. og 29 April Heste og Kvæg; 28 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Assens, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 20 Febr., 27 Marts, 16 Maj, 23 Juni og 20 Sept. Heste og Kvæg; 6 Nov. Heste, Kvæg og Faar.
Bogense, Torvedag hver Torsdag, første Torsdag i hver Maaned, eller, naar denne er en Helligdag, den anden Torsdag, med lev. Kreaturer. 6 Febr. Heste; 2 og 14 Marts samt 9 Maj Heste og Kvæg; 29 Juni Heste; 26 Sept. Heste og Kvæg; 7 Nov. Kvæg og Faar; 19 Dec. Kreaturer.
Glamsbjerg, 18 April Heste og Kvæg; 6 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Kappendrup, 12 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Kjerteminde, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, første Onsdag i hver Maaned med levende Kreaturer. 24 Febr. Heste; 11 Marts Heste og Kvæg; 12 Juni Heste; 14 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 22 Nov. Heste og Kvæg.
Middelfart, Torvedag hver Tirsdag og Fredag, første Tirsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 8 Febr., 3 og 23 Marts, 5 April, 4 Juli og 21 Sept. Heste og Kvæg; 2 Nov. Kvæg og Faar.
Odense, Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag; første og tredie Mandag i hver Maaned samt fjerde Mandag i April, anden Mandag i Maj, fjerde Mandag i Sept. og anden Mandag i Okt. (eller, hvis Helligdag, den paafølgende Onsdag) med lev. Kreaturer. 13 Febr. Heste; 23 Febr., 7 og 21 Marts, 10 Maj og 5 Juli (St. Knud) Heste og Kvæg; 4 Okt. og 8 Nov. Heste, Kvæg og Faar; 20 Dec. Kreaturer.
Skamby, 6 April Heste og Kvæg.

Svendborg Amt.

Brobyværk, 20 Marts Heste og Kvæg; 18 Okt. Kvæg og Faar.
Egeskov, 14 Sept. Heste og Kvæg.

Faaborg, Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og Aug., med lev. Kreaturer. 2 Febr. Heste; 28 Febr. og 18 Marts Heste og Kvæg; 17 Juni Heste; 3 Okt. Kvæg og Faar; 4 Nov. Heste, Kvæg og Faar.

Hesselager, 7 April Heste og Kvæg; 23 Okt Heste, Kvæg og Faar.

Marstal, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 26 Maj og 29 Sept. Kreaturer.

Nyborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; første, tredie og i indtræffende Tilfælde tillige femte Lørdag i hver Maaned fra 1 Okt. til 1 Maj med levende Kreaturer. 4 og 17 Marts Heste og Kvæg; 28 Juni Heste; 13 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 10 Nov. Kvæg og Faar.

Ringe, 25 Marts og 31 Maj Heste og Kvæg; 9 Nov. Kvæg og Faar.

Rudkjøbing, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 24 Marts Heste og Kvæg; 16 Juni Heste; 11 Nov. Heste, Kvæg og Faar.

Svendborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, anden og fjerde Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 22 Febr. Heste; 8 og 22 Marts, 17 Maj og 12 Juli Heste og Kvæg; 11 Okt. og 3 Nov. Heste, Kvæg og Faar; 23 Nov. Heste og Kvæg.

Ærøskjøbing, Torved. hver Onsdag og Lørdag, anden Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 10 Marts og 13 Juli Heste og Kvæg; 5 Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Jylland.

Hjørring Amt.

Aalbæk, 3 Okt. Kreaturer.

Agersted, 27 Sept. Kvæg og Faar.

Blokhus, 3 Marts Heste og Kvæg.

Flauenskjold, 11 April Kreaturer; 12 Sept. og 8 Nov. Kvæg og Faar.

Frederikshavn, Torved. hvor Onsd. og Lørd., fra Okt. til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 19 April Kreaturer; 26 Sept. Kvæg, Faar og Heste; 25 Okt. Kvæg og Faar.

Hjallerup, 23 Marts Heste og Kvæg; 27 April Kreaturer; 1 og 2 Juni Heste; 5 og 26 Okt. samt 16 Nov. Kvæg og Faar.

Hjørring, Torvedag hver Lørdag, i Nov. og Dec. tillige hver Onsdag; 2 Lørdag i Marts, April, Maj og Juni samt hver Lørdag fra Okt. til Jul med lev. Kreaturer. 24 Jan. Heste; 4 og 25 Marts Heste og Kvæg; 30 Maj og 22 Juni Heste; 23 Sept. og 14 Okt. Kvæg og Faar.

Jetsmark, 28 Sept. Kvæg og Faar.

Læsø, 8 April Kreaturer; 9 Sept. Kvæg og Faar.

Løkken, 12 April Kreaturer; 6 Okt. Kvæg og Faar.

Løkkensvej Kro, 21 Sept. Kvæg og Faar.

Sindal, 1 Maj Kreaturer; 22 Sept. og 17 Okt. Kvæg og Faar.

Skræm, 15 Sept. Heste, Kvæg og Faar.

Sæby, Torvedag hver Lørdag. 28 Marts Heste og Kvæg, 20 Sept. og 10 Okt. Kvæg og Faar.

Thiese, 6 April Kreaturer.

Tversted, 16 Sept. Kvæg og Faar.
Vester Brønderslev, første Mandag i Sept. Marked med Heste, Kvæg og Faar; anden Mandag i de øvrige elleve Maaneder Marked med Kreaturer.
Øster Svendstrup, 24 Marts Kreaturer; 23 Juni Heste.
Øster Vraa, 27 Marts og 7 Okt. Kreaturer.

Aalborg Amt.

Aabybro, 5 April Kreaturer; 14 Sept. Kvæg, Faar og Heste.
Aalborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag Hver Tirsdag Marked med levende Hornkvæg, Faar og Svin (naar Helligd., da Søgnedagen derefter). 26 Jan. og 7 Marts Heste; 19 Sept. og 18 Okt. Kvæg og Faar; 13 Dec. Heste og Kvæg.
Aars, 14 Febr. og 8 April Kreaturer; 6 Sept., 2 Okt. og 8 Nov. Kvæg og Faar.
Hadsund, 5 April og 8 Maj Kreaturer; 6 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 4 Okt. Kvæg og Faar.
Hals, 25 Sept. Kvæg og Faar.
Hvalpsund, 10 Maj Kreaturer; 7 Okt. Kvæg og Faar.
Løgstør, Torvedag hver Lørdag, sidste Tirsdag i hver Maaned Torvedag med lev. Kreaturer. 7 April Kreaturer; 19 Juli, 16 Sept., 16 Okt. og 20 Nov. Kvæg og Faar.
Nibe, Torvedag hver Mandag og Fredag, anden og tredie Mandag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 10 Marts Heste og Kvæg; 26 April Kreaturer; 11 Sept. Kvæg, Faar og Heste; 3 Okt. og 6 Nov. Kvæg og Faar.
Nørre Sundby, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; hver Tirsdag fra Oktober til Fastelavn Torvedag med Kreaturer. 25 Jan. og 6 Marts Heste og Kvæg; 22 April Kreaturer; 6 og 17 Okt. Kvæg og Faar.
Skjørping, 12 Jan., 16 Febr. og 16 Marts Heste og Kvæg; 12 April og 10 Maj Kreaturer; 8 og 28 Juni Heste og Kvæg; 20 Sept., 19 Okt., 9 Nov. og 7 Dec. Kvæg og Faar.
Ulstrup, (Hornum Station), 11 Jan. Kreaturer; 15 Marts Heste og Kvæg; 26 Juni Kvæg og Heste; 18 Sept. og 4 Dec. Kvæg og Faar.
Vester Hassing, 24 Marts Kreaturer; 13 Sept. Kvæg og Faar.

Thisted Amt.

Bjergets Kro, 27 Marts Kreaturer; 27 Sept. Kvæg, Faar og Heste.
Fjerritslev, 25 Febr. Heste og Kvæg; 20 Juli Kvæg og Faar; 11 Okt. Heste, Kvæg og Faar.
Hurup, 27 Jan. Heste og Kvæg; 3 Juni Heste; 4 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Hvidbjerg, 18 April Kreaturer; 2 Okt. Kvæg og Faar.
Koldby, 21 April Kreaturer; 28 Sept. Kvæg, Faar og Heste.
Nykjøbing, Torvedag hver Lørdag, hver anden Lørdag mellem Mikkelsd. og Jul med lev. Kreaturer. 30 Jan. Heste og Kvæg; 28 Febr Heste; 24 April Kreaturer; 7 Juni Heste; 22 Juli og 23 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 13 Okt. Kvæg, Faar og Heste.
Thisted, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; 28 Jan. og 27 Febr. Heste; 12 April og 8 Maj Kreaturer; 6 Juni Heste og Uld; 6 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 29 Sept. Kvæg. Faar og Heste; 14 Okt. Kvæg, Faar og Uld (forhen Store Onsdag).

Vilsund, 11 April Kreaturer; 21 Juli Kvæg og Faar.
Øsløs, 24 Juni Heste.

Viborg Amt.

Aalestrup, 22 Marts Heste og Kvæg; 19 April Kreaturer; 14 Sept. Kvæg, Faar og Heste; 22 Nov. Kvæg og Faar.
Ans, 2 Maj Kreaturer; 22 Sept. Kvæg og Faar.
Bjerringbro, første Torsdag i hver Maaned Marked med Kreaturer.
Kjellerup, 5 April og 8 Maj Kreaturer; 27 Sept. og 19 Okt. Kvæg og Faar.
Knudstrup, 22 Juni Kreaturer.
Selde, 20 April Kreaturer; 21 Sept. Kvæg og Faar.
Skals, 14 April Kreaturer; 23 Sept. Kvæg og Faar.
Skive, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 3 og 31 Jan. og 1 Marts Heste og Kvæg; 25 April og 15 Maj Kreaturer; 8 Juni Heste; 24 og 25 Juli og 9 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 2 Okt. Kvæg, Faar og Heste; 16 Nov. Kvæg og Faar.
Stoholm, 16 Maj Kreaturer; 19 Sept. Kvæg og Faar.
Ulstrup Station, 17 Maj Kreaturer; 19 Sept. Kvæg og Faar.
Viborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag; sidste Lørdag i hver Maaned og fra Mikkelsdag til Jul hver Lørdag med lev. Kreaturer. 4 Jan. Heste; 1 Febr. Heste og Kvæg; 23 Marts, 15 og 29 April og 27 Maj Kreaturer; 24 Juni (Spapstingsmarked) Heste og Kvæg; 25 og 26 Sept. (Toftemarked) Kvæg, Faar og Heste; 21 Okt. og 25 Nov. Kvæg og Faar; 23 Dec. Heste og Kvæg.

Randers Amt.

Allingaabro, 10 Febr. og 24 Marts Heste og Kvæg; 5 Maj Kreaturer; 21 Juli og 5 Sept. Kvæg og Faar; 13 Okt. Kvæg, Faar og Heste.
Ebeltoft, 31 Jan., 9 Marts og 21 Juni Heste og Kvæg; 20 Sept. Kvæg og Faar.
Gjerlev, 1 Maj Kreaturer; 6 Okt. Kvæg og Faar.
Glæsborg, 18 April Kreaturer; 28 Sept. Kvæg, Faar og Heste.
Grenaa, Torvedag hver Lørdag. 8 Marts og 29 Juni Heste og Kvæg; 29 Sept. og 7 Nov. Kvæg og Faar.
Havndal, 27 April Kreaturer; 26 Juli, 29 Sept. og 23 Nov. Kvæg og Faar.
Hobro, Torvedag hver Fredag. 13 Jan. Heste og Kvæg; 17 Febr. Kreaturer; 17 Marts Heste og Kvæg; 13 April og 12 Maj Kreaturer; 9 og 29 Juni Heste og Kvæg; 11 Aug. Kvæg og Faar; 21 og 22 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 20 Okt. og 10 Nov. Kvæg og Faar; 8 Dec. Kvæg, Faar og Heste.
Kolind, 15 Febr. Heste og Kvæg; 29 Marts, 9 Maj og 15 Juni Kreaturer; 19 Juli Heste, Kvæg og Faar; 13 Sept. Kreaturer; 15 Nov. Kvæg og Faar; 21 Dec. Kreaturer.
Mariager, Torvedag første og tredie Torsdag i hver Maaned med Kreaturer. 22 Febr. og 11 Juli Kreaturer; 5 Okt. og 8 Nov. Kvæg og Faar.
Mørke, 12 Maj Kreaturer; 16 Okt. Kvæg og Faar.
Nimtofte, 2 Febr. Heste og Kvæg; 18 Okt. Kvæg og Faar.

Ny Løgten, første Onsdag i hver Maaned Kreaturer.

Randers, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, sidste Dag med Kreaturer. 5 og 6 Jan., 3, 4, 18 og 25 Febr., 11 og 18 Marts Heste; 6 Maj Kreaturer; 19 og 20 Juni Uld; 30 Juni og 1 Juli Heste; 7 og 8 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 30 Sept. Kvæg, Faar og Heste; 28 Okt. Kvæg, Faar og Uld; 11 Nov. Kvæg og Faar; 15 Dec. Heste og Kvæg.

Rønde, 10 Marts Kreaturer; 19 Sept. og 22 Nov. Kvæg og Faar.

Sjelbro, 24 Febr., 19 April og 16 Maj Kreaturer; 26 Okt. Kvæg og Faar.

Thirstrup, 15 Marts Heste og Kvæg; 22 Sept. Kvæg og Faar.

Thorup Pakhus, 13 Maj Kreaturer; 18 Sept. Kvæg og Faar; 13 Okt. Kvæg, Faar og Heste.

Trustrup, 10 Maj Kreaturer; 18 Aug. og 11 Okt. Kvæg og Faar.

Aarhus Amt.

Aarhus, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, den sidste Dag med lev. Kreaturer. 7 Jan., 6, 13 og 20 Febr., 6, 13 og 20 Marts Heste; 4 April og 8 Maj Kreaturer; 3 Juli Heste og Kvæg; 17 Okt. Kvæg og Faar; 16 Dec. Heste og Kvæg.

Brædstrup, 6 Maj Kreaturer; 22 Juli og 20 Okt. Kvæg og Faar.

Hadsten, 17 Marts og 25 April Kreaturer; 4 Sept. og 12 Okt. Kvæg og Faar.

Hammel, 26 Jan. Heste og Kvæg; 26 April og 18 Maj Kreaturer; 28 Juli, 14 Okt. og 4 Dec. Kvæg og Faar.

Horsens, Torvedag hver Torsdag (i Fasten dog Onsdag) og hver Lørdag; første og tredie Torsdag i hver Maaned samt hver Torsdag i Okt., Nov. og Dec. indtil Jul med lev. Kreaturer. 10 Jan., 8, 15 og 22 Febr., 8, 15 og 22 Marts Heste; 5 April og 1 Maj Kreaturer; 12 og 13 Juni Heste og Kvæg; 29 Sept. og 25 Okt. Kvæg og Faar.

Høver Kro, 22 Marts, 1 Maj og 25 Sept. Kreaturer; 21 Okt. Kvæg og Faar.

Ny Soelbjerg Kro, 24 April Kreaturer; 23 Okt. Kvæg og Faar.

Nørre Snede, 14 April Kreaturer; 1 Nov. Kvæg og Faar.

Odder, 16 Febr. og 23 Marts Heste og Kvæg; 27 April Kreaturer; 27 Juli Kvæg og Faar; 15 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 14 Nov. Kvæg og Faar.

Ry, 16 Maj Kreaturer; 18 Okt. Kvæg og Faar.

Salten, 4 Juli Heste og Kvæg.

Silkeborg, Torvedag hver Lørdag. 11 Febr. og 11 Marts Heste og Kvæg; 8 April og 9 Maj Kreaturer; 9 Juni og 5 Juli Heste og Kvæg; 28 Sept. Kvæg, Faar og Heste; 23 Okt. Kvæg og Faar; 23 Nov. og 22 Dec. Heste og Kvæg.

Skanderborg, Torvedag hver Tirsdag, første Tirsdag i hver Maaned samt alle Tirsdage i Fasten og fra 1 Nov. til Jul med lev. Kreaturer. 9 Jan, 7, 14 og 21 Febr., 7, 14 og 21 Marts Heste; 17 Maj Kreaturer; 10 Juni og 6 Juli Heste og Kvæg; 13 Sept. og 24 Okt. Heste, Kvæg og Faar.

Truust, 10 Maj Kreaturer; 24 Nov. Kvæg og Faar.

Tørring, 9 Maj Kreaturer; 20 Juli og 4 Okt. Kvæg og Faar.

Vrads, 10 Maj Kreaturer; 20 Sept. Kvæg og Faar.

Vejle Amt.

Brande, 29 Juli og 23 Sept. Kvæg og Faar.
Fredericia, Torvedag hver Mandag og Torsdag. 12 Jan. Heste; 4 og 25 Marts Heste og Kvæg; 3 Maj Kreaturer; 7 Juli Heste og Kvæg; 6 Okt. og 17 Nov. Kvæg og Faar.
Give, 27 Marts og 29 April Kreaturer; 8 Juni og 8 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 26 Okt. og 18 Nov. Kvæg og Faar.
Hornsyld, 29 April Kreaturer; 27 Sept. Kvæg og Faar.
Jellinge, 13 Maj Kreaturer; 26 Sept. Kvæg og Faar.
Kolding, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer (hvis Helligdag næste Søgnedag). 3 Jan., 10, 17 og 24 Febr., 10, 17 og 24 Marts Heste; 15 og 27 April, 6 og 20 Maj Kreaturer; 8 Juli Heste og Kvæg; 16 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 13 Okt. Kvæg, Faar og Heste; 20 Okt., 3 og 10 Nov. Kvæg og Faar.
Randbøl, 27 April Kreaturer.
Sønder Omme, 26 April Kreaturer; 23 Okt. Kvæg og Faar.
Uldum, 25 April Kreaturer; 28 Sept. Kvæg, Faar og Heste.
Vejle, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Onsdag fra 1 Nov. indtil Jul samt anden Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 11 Jan., 9, 16 og 23 Febr., 9, 16 og 23 Marts Heste; 6 April og 2 Maj Kreaturer; 14 Juni Heste, Kvæg og Faar; 30 Sept. og 27 Okt. Kvæg og Faar.

Ringkjøbing Amt.

Bording Station, 30 Okt. Kvæg og Faar.
Bækmarksbro, 19 April Kreaturer; 4 Okt. Kvæg og Faar.
Dalager, 12 April Kreaturer; 31 Aug. Heste, Kvæg og Faar.
Haderup, 20 April Kreaturer; 20 Okt. Kvæg og Faar.
Herning, 10 Febr., 4 Marts, 11 April, 13 Maj og 23 Juni Heste og Kvæg; 1 og 2 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 7 Okt. Kvæg, Faar og Heste; 13 Dec. Heste, Kvæg og Faar.
Holstebro, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag, hver anden Tirsdag fra anden Tirsdag efter Oktobermarkedet indtil Jul med Kreaturer. 2 Jan. Heste og Kvæg; 6 Febr. Heste; 2 Marts Heste og Kvæg; 22 April og 6 Maj Kreaturer; 10 Juni Heste og Faar; 26 Juli Kvæg og Faar; 11 og 12 Sept. samt 5 og 6 Okt. Kvæg, Faar og Heste; 18 Nov. Kvæg og Faar.
Kibæk Station, 10 Maj Kreaturer; 7 Nov. Kvæg og Faar.
Lemvig, Torvedag hver Lørdag. 4 Febr. Heste; 18 April Kreaturer; 9 Juni Heste og Faar; 28 Aug. Kvæg og Faar; 3 Okt. Kvæg, Faar og Heste; 17 Nov. Kvæg og Faar.
Ramme, 29 Aug. Kvæg og Faar.
Ringkjøbing, Torvedag fra Paaske til Mikkelsdag Lørdag, ellers Onsdag. 7 Febr. Heste; 27 April Kreaturer; 12 Juni Heste og Faar; 27 Juli Kvæg og Faar; 9 Okt. Kvæg, Faar og Heste.
Skjern, 10 Marts og 28 Juli Heste.
Struer, 3 Maj Kreaturer; 4 Nov. Kvæg og Faar.
Tarm, 1 Maj Kreaturer; 13 Sept. Heste, Kvæg og Faar; 10 Okt. Kvæg og Faar.
Thim, 13 Nov. Kvæg og Faar.

Ulfkjær, 26 April Kreaturer; 30 Aug. Heste, Kvæg og Faar; 19 Okt. Kvæg og Faar.
Videbæk, 24 Juni Kreaturer; 21 Okt. Kvæg og Faar.
Vinderup, 2 Maj Kreaturer; 4 Okt. Kvæg og Faar.

Ribe Amt.

Aalbæk Mølle, 19 April Kreaturer; 9 Okt Kvæg og Faar.
Ansager, 6 Maj Kreaturer; 21 Nov. Kvæg og Faar.
Bække, 15 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Esbjerg, Torvedag hver Lørdag. Hver Onsdag fra Nytaar til første Onsdag i Juli og fra sidste Onsdag i Oktober til Nytaar Marked med Kreaturer.
Foldingbro, 1 og 17 Maj Kreaturer; 19 Okt. Kvæg og Faar.
Grindsted, 17 Juni Kreaturer; 9 Sept. Kvæg og Faar.
Holsted, 13 Jan. Heste og Kvæg; 11 April Kreaturer; 15 Nov. Kvæg og Faar.
Ribe, Torvedag hver Lørdag. 9 Febr. og 4 Marts Heste og Kvæg; 18 og 25 April, 2, 9 og 16 Maj Kreaturer; 14 Juni og 1 Aug. Heste, Kvæg og Faar; 2 Sept. Kvæg og Heste; 3 Okt. Kvæg, Faar og Føl; 10, 17, 24 og 31 Okt. samt 7 Nov. Kvæg og Faar.
Vamdrup, 8 Maj Heste og Kvæg; 21 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Varde, Torvedag hver Torsdag. 8 Febr. og 3 Marts Heste og Kvæg; 28 Marts, 24 April og 8 Maj Kreaturer; 13 Juni, 31 Juli, 14 og 15 Sept. samt 11 og 12 Okt. Heste, Kvæg og Faar; 22 Nov. Kvæg og Faar.
Vejen, 26 April Kreaturer; 20 Juni Heste og Kvæg; 13 Sept. Heste, Kvæg og Faar.
Vorbasse, 8 April Kreaturer; 2 Aug. Kvæg og Faar.
Ølgod, 22 April Kreaturer; 25 Okt. Kvæg og Faar.

Fortegnelse over de for Kongerigets Beboere vigtigste Heste- og Kreaturmarkeder i Hertugdømmerne.

K betyder Kvæg; H betyder Heste.
I Hertugdømmerne maa paa Kvægmarkederne falholdes Heste og andre Husdyr.

Slesvig.

Aabenraa 14 og 28 Febr., 26 April, 3 Maj, 20 Juli, 3 og 17 Okt. og 19 Dec. K. **Arnum** 3 Maj og 4 Okt. K Træv. **Bollerslev** 29 April og 6 Okt. K. **Broager** 9 Maj og 3 Nov. K. **Fjølde** 18 April og 13 Sept. K. **Flensborg** 30 Jan. 7 Marts, hver Fred. i April og Maj, 14 Juli, 11 Sept. 20 (2) og 26 Okt., 2 og 9 Nov. K. **Gram** 10 Maj og 21 Okt. K Træv. **Haderslev** 9 Jan. og hver Mand. fra 13 Febr. til 19 Juni (hvis Helligd., Tirsd.) og f. 18 Sept. t. 13 Nov. K; 25 Juli (3) Fisk. **Hanved** 2 Maj og 29 Sept. K. **Husum** hver Torsd. fra 1 Adv. til Hansd. (dog ikke Helligd.) og i 3. til inkl. 7. Uge e. Mikkelsd. samt 20 Marts, 10 Maj, 26 Juni, 18 Sept. og 21 Nov. K; fra 27 Juni til Adv. hver Tirsd. F. og hver Onsd. K;

1 Juni (4) Uld. **Kliplev** 8 April og 9 Sept. K. **Krop** 23 Okt. K. **Langhorn** 29 April og 19 Aug. K. **Lyksborg** 13 Juni K. **Læk** hver Tirsdag f. 14 Febr. t. 18 Juli, 8 Maj, 28 Aug., 11 Sept., 4, 9, 17, 23 og 30 Okt., 7, 13, 20 og 27 Nov., 4, 11 og 18 Dec. K. **Løgumkloster** 28 Febr., 14 Marts, 13 April, 4 Maj, 15 Juni, 18 Juli, 16 Aug. og 5 Okt. K. **Nybøl** 30 Jan., 24 April, 1 Maj, 17 Juni, 16 Okt. og 6 Nov. K. **Skjærbæk** 26 April og 18 Okt. K Træv. **Slesvig** 10 Jan., 1 Marts, 4, 11 og 25 April, 2 og 9 Maj, 5 Sept. (2), 20 og 27 Okt. og 3 Nov. K. **Sønderbrarup** 27 April, 31 Juli (2) og 14 Okt. K; hver Torsdag Grise. **Toftlund** 27 April og 25 Okt. K Træv o. s. v. **Treia** 3 Maj K. **Tønder** hver Fred. fra 31 Marts til 26 Maj og f. 7 Juli t. 15 Dec. samt 6 Jan., 17 Febr. og 5 Sept. K; 24 Maj (4) Uld; 2 Okt. (3) Humle. **Tønning** hver Onsd. f. 28 Juni t. 15 Nov., 18 Aug., 14 Sept., 16, 23, 30 Okt. og 6 Nov. K.

Holsten.

Altona hver Mand., Onsd. og Fred. K. **Barmstedt** 20 Marts, 31 Maj, 15 Aug. og 30 Okt. H K. **Elmshorn** 2 Okt. H; 1 Nov. K. **Heide** 7 Febr. H; 26 April K; 11 Juli (2) H; 12 Juli (2) Korn; 30 Sept. K; 29 Dec. H. **Itzehoe** 2 Marts og 1 Sept. H; 18 April, 7 Sept. og 27 Okt. K. **Kiel** 22 Febr., 5 Juli og 11 Okt H; 26 April og hver Torsdag f. 20 Juli t. 9 Nov. K. **Neumünster** 4 Maj, 21 Aug. og 20 Okt. H K. **Neustadt** 25 Sept. H K.

Planeterne i Aaret 1899.

Merkur er i Almindelighed Solen saa nær, at den ikke kan ses med blotte Øjne. Den 12te Januar, 10de Maj, 5te September og 25de December er den længst vest for Solen og staar omkring disse Dage op henholdsvis 1¾, ¼, 1¾ og 2 Timer før Solen. Den 25de Marts, 22de Juli og 16de November er den længst øst for Solen og gaar omkring disse Dage ned henholdsvis 2, ¾ og ½ Time efter Solen. Den 8de September ses den meget nær Regulus.

Venus skinner ved Aarets Begyndelse stærkest og staar op 3½ Time før Solen. Den 11te Februar er den længst vest for Solen, men staar dog paa Grund af sin sydligere Stilling først op 2½ Time før denne. Sidst i Marts staar den op 1, først i Maj ¾, midt i Juli 1½, midt i August 1 Time før Solen. Den 16de September gaar den bag om Solen over paa Aftenhimlen, hvor den dog først viser sig mod Aarets Slutning, idet den i Begyndelsen af December gaar ned 1 Time, i Slutningen af December 2 Timer efter Solen.

Mars er den 19de Januar i Opposition med Solen, skinner stærkest, er oppe hele Natten og staar ved Midnat i Syd 59 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. I Begyndelsen af Marts staar den i Syd Kl. 9 Aften. I Begyndelsen af Maj gaar den ned Kl. 2½ Morgen, midt i Juni ved Midnat, og nu forsvinder den efterhaanden i Aften-

dæmringen, hvor den holder sig skjult Resten af Aaret. Mars er midt i Januar nærmest Jorden, 13 Millioner Mil, og fjerner sig derpaa mere og mere indtil den først i December er længst borte, 48 Millioner Mil. Mars, der skinner rødligt, vandrer i Aarets første to Maaneder vestpaa, fra Krebsen ind i Tvillingerne. Under dette Stjernebilledes Hovedstjerner Kastor og Pollux bliver den i Slutningen af Februar stillestaaende og vandrer i Resten af Aaret østpaa fra Tvillingerne til Skytten. I Slutningen af April vandrer den tæt nord forbi „Krybben" i Krebsen og midt imellem dette Stjernebilledes Stjerner Gamma og Delta, den 12te Juni tæt nord forbi Regulus.

Jupiter staar ved Aarets Begyndelse op Kl. 3 Morgen, derpaa stadig tidligere, midt i Februar ved Midnat, først i April Kl. 9 Aften. Den 25de April er den i Opposition med Solen, oppe hele Natten og staar ved Midnat i Syd 22 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. Sidst i Juli gaar den ned Kl. 11 Aften, sidst i August Kl. 9, og nu forsvinder den i Aftendæmringen. Den 13de November gaar den bag om Solen over paa Morgenhimlen, hvor den i Begyndelsen af December staar op $1^1/_2$ Time, ved Aarets Slutning 3 Timer før Solen. Jupiter opholder sig i Januar til August mellem Spica i Jomfruen og Alfa i Vægten, hvor den fra sidst i Februar til sidst i Juni vandrer vestpaa, ellers østpaa. Ved Aarets Slutning staar den tæt til højre for Beta i Skorpionen.

Saturn staar ved Aarets Begyndelse op 2 Timer før Solen, midt i Marts 4 Timer før Solen, sidst i April ved Midnat, og den 11 Juni er den i Opposition med Solen, er oppe hele Natten og staar ved Midnat i Syd 13 Gr. over Kjøbenhavns Horizont. I Begyndelsen af August gaar den ned ved Midnat, i Begyndelsen af Oktober Kl. 8 Aften, og nu skjuler den sig efterhaanden i Aftendæmringen. Saturn opholder sig hele Aaret ved Grænsen mellem Skorpionen og Skytten, hvor den i April til August vandrer vestpaa, ellers østpaa.

Planeternes Drabanter.

Maanen bevæger sig i 27 Dage 8 Timer omkring Jorden i en Middelafstand fra denne af 51800 Mil. Dens Diameter beløber sig til 469 Mil. **Mars** ledsages af 2, **Jupiter** af 5, **Saturn** af 8, **Uranus** af 4 Drabanter og **Neptun** i det mindste af 1 Drabant.

Ved Aarsskiftet.

Der ligger svære Aag paa Tidens Skuldre,
den trækker tungt og træt sit Aandedrag;
i Horizonten Tordenskyer buldre
og lyne stærkt af Had og Harm og Nag;
Fortidens Bygning synes hen at smulre,
og der er Svamp i vore Samfundslag;
Skylden er ikke Eens, men den er Alles;
og lykkeligt vort Folk kan ikke kaldes.

Men Lykken er en Konge, som bør raade,
hvis det skal blomstre rundt i Folk og Land;
da folder Alt sig ud ved Solens Naade,
og Ungdomskraften bliver skøn og sand;
da rejser Sæden stolt sig efter Vaade,
og Børen bærer Grøde over Strand;
da har man Mod til Alt, hvad der forlanges;
da er den Enes Velfærd og de Manges. —

Det var engang i Oldtids dunkle Dage:
vort Folk stod uden Drot for „Vang og Væng";
da skød der over Havets Spejl en Drage,
og i dens Stavn der sov en lille Dreng;
et gyldent Kornneg var hans Vuggeseng,
og Drømmen smiled om hans Mund og Hage;
han Guld og grønne Skove med sig førte,
og at han var en Gudesøn de hørte.

Ham kaared de til Drot med frejdig Hu,
og han var Den, som vel var værd at lyde!
Han bandt en Bjørn, mens han var Dreng endnu,
og snart som Mand sit Folk han skulde fryde;
kun Sandheds Fjender blev han svart til Gru,
naar i sin Vælde han forstod at byde;
Løsagtighed til Dyder han forvandled
og gjorde, at de Ørkesløse handled.

Hans Manddoms Idræt Farens Højder søgte;
for ham var Dyd og Lov een Melodi;
hans vennesæle Sind gav Trælle fri;
hans Trang var: hver en Fattigs Tarv at røgte;
alle de høje Magter stod ham bi,
saa hver en Nidding for ham maatte flygte;
en dejlig Brud han vandt som Kampens Løn,
og hun ham fødte Ærens Kongesøn.

Hans Tid med Helligdagens Straale skinner;
den ejer Æventyrets gyldne Pragt;
Exemplets løfterige Livsensmagt
lyser med Sejer fra dens rene Minder.
Kong Skjold er Adelskraftens Sejervinder,
hvem hver en Voxetrang er underlagt.
Hvorfra han kom, har Ingen kunnet sige,
og han forsvandt i det Ukendtes Rige.

Kong Skjold er Lykken — Livets største Værn,
et Gudebarn og Drot i alle Lande,
en Helt, der oftest staaer i Afstand fjærn
med Sejersglansen om sin stolte Pande!
Han maled Guld paa Livets gamle Kværn
og kunde hver en Kraft til Storhed danne!
Hvor Lykken kommer fra, kan Ingen sige;
den svinder hen i det Ukendtes Rige.

Den Drot vort danske Folk nu længes efter!
Han komme kan, naar Alt seer mørkest ud!
Vort gamle Folk kan fange nye Kræfter,
naar han os maner ved sit Herskerbud;
den Gud, der Folkeagrens Leer skæfter,
kan sende ham i Kampens Gennembrud;
han komme kan brat over Havets Bølge
med Guld og grønne Skove i sit Følge:

Først Gudsfrygt som vort sikre Redningsanker
mod alle vilde Bølgers bistre Brag!
Saa Eet med os det Folk, hvis Hjærte banker
i Takt med Danmarks eget Aandedrag!
Saa Fred og Kærlighed bag Lovens Skranker
med Aandens Enhed som paa Pinsedag!
Og først og sidst en Kraft med Ørnevinge,
der kan os til de store Højder bringe!

I Aaret, som er svundet, har vi fejret
Mindet fra Otteogfyrres friske Vaar;
lad denne Aand ej være helt henvejret
med Ungdomsstyrkens Iid fra dette Aar;
den Aand, som da har over Udaad sejret,
var Skjolds, var Lykkens Aand, der Alt formaaer;
gid den fornyet til os maatte komme,
før vort Aarhundreds sidste Dag er omme!

Nicolaj Bøgh.

†

C. A. Thyregod.

Den 12te November 1822 fødtes Christen Andersen Thyregod i Landsbyen Thyregod, der ligger i Hedeegnen Vest for Vejle. Hans Fader var en fattig Indsidder. Datidens Skoleundervisning i hine Egne var kun ringe og Christen Andersen fik i sin Barndom kun en tarvelig Undervisning. Men hans store Lære- og Læselyst og hans gode Begavelse hjalp til, at han lærte mere end de fleste af sine Kammerater, og lærte at tænke selvstændigt over alt, hvad han kunde overkomme at faa læst. Det var sikkert ikke meget; men i den omgivende Natur havde han en stor Bog, som han lærte at elske og tyde som faa. Medens han, som alle andre Fattigmandsbørn, tjente for sin Føde, var hans Sans vaagen for alt godt og smukt han saa, og hvad han følte udtrykte han ofte i smaa Digte, der formede sig let i hans Tanker. Saa hændte det i Aaret 1845 at et af hans Digte blev trykt i Vejle Avis. Det kom i andre Blade og vakte Opmærksomhed. Det var jo noget sjeldent at se sligt fra en simpel Bondekarl, og formaaende Mænd henledte Kong Christian den Ottendes Opmærksomhed paa den begavede Svend, saaledes at han paa Kongens Bekostning fik Uddannelse paa Jellinge Seminarium. Her var han da Krigen brød ud. Da gik han frivillig med for at kæmpe for sit Fædreland, men tog dog sin Eksamen som Lærer i Aaret 1849. Efter i nogle Aar at have haft et lille Embede blev han kaldet til et bedre i Ans ved Rødkærbro imellem Viborg og Silkeborg, hvor han i en lang Aarrække virkede som Lærer.

I mange Aar anede ingen at der stak en Forfatter i Lærer Thyregod. Sikkert havde han nedskrevet ikke faa Erindringer og Optegnelser, men uden at udgive noget. Først i Slutningen af Halvtredserne indsendte han en lille Fortælling til et Blad. Den blev optaget og læst med Fornøjelse. Der var Friskhed og Fantasi i Skildringen, og den gode Modtagelse af hans første Forsøg paa at fortælle om den jydske Natur og den jydske Almue, gav ham Lyst til at fort-

C. A. Thyregod.

sætte. At han sad inde med Evner som faa, viste sig snart, idet den ene smukke Fortælling nu gled fra hans Pen efter den anden, og det varede ikke mange Aar før han blev Almuens mest yndede Forfatter. Det blev i Aarenes Løb en saare stor Række Bind hans mangfoldige Fortællinger dannede. Mange af dem blev ganske vist kun Læsning for Tiden, men en stor Del skal til alle Tider komme til at staa blandt de bedste Skildringer af jydsk Natur- og Almueliv. Altid vare hans Fortællinger ædruelige og harmløse, altid forstod han at skildre de bedste og smukkeste Sider i Almuens Liv og Tænkesæt. Og om han end ingenlunde drog Slør over den Lavhed og Raahed, der ogsaa kan findes, blev hans Skildringer dog aldrig raa. Den milde og gode og kristelige Tone, der gaar som en Grundklang gennem alle hans Fortællinger, har stillet disse blandt de bedste, der ere skrevne for den danske Almue, og hos denne har Thyregods Forfatterskab sikkert ogsaa gjort megen Nytte. Det vakte derfor ogsaa almindelig Paaskønnelse da Hs. Maj. Kongen paa Thyregods 70-aarige Fødselsdag hædrede den gamle Folkeskribent med Ridderkorset.

For de mange, der gennem Aarenes Løb har haft Glæde af at læse „Folkets Almanak“, har Thyregods Navn haft en særlig god Klang. I en Række Aar leverede han, som Medudgiver, stadigt en fornøjelig Fortælling til denne. Men i de senere Aar blev den gamle Folkedigter efterhaanden svagere. Baade Synet og Hukommelsen svigtede, og han evnede ikke mere at give sit Bidrag til den Folkelæsning, han i saa mange Aar havde omfattet med Kærlighed. Her kunne vi kun bringe ham vor Tak for alt det meget og det gode, han ydede saa længe Kræfterne strakte til.

Træt af Lærergerningen tog Thyregod sin Afsked som Lærer for en Snes Aar tilbage og har siden levet et stille, roligt Liv som Pensionist i København. Af Regeringen var tilstaaet ham en smuk aarlig „Digtergage“, den han sikkert har fortjent som faa.

Efter lang Tids Svaghed døde han den 31te Juli 1898. Hans Navn og mange af hans smukke Fortællinger vil sikkert leve gennem Menneskealdere i det danske Folk.

N. C. Rom.

Skygger.

Fortælling af Anders J. Eriksholm.

Med Tegninger af Poul Steffensen.

Det var kort før Jul, at Søren Christians Gaard brændte.

En klar Frostdag henimod Aften med blank, gylden Luft brød Ilden ud. Husbonden var taget bort, Folkene havde travlt med

Aftensyslen i Staldene, da den røde Lue slog op gennem Ladelængens Tag.

Der blev stort Røre og Forvirring, Raab og ængstelige Hvin, Trampen af Træskofødder, der løb hurtigt over Gaardspladsen, Lyd af Døre, der sloges op og i. Det knistrede og spruttede i det tørre Straa og de møre Lægter, Luen slikkede til alle Sider som en kæmpemæssig Tunge, og snart var alle Udhusene omspændte af Flammer.

Ud paa Aftenen var der en lille, skulende, forskræmt Fyr, der hæsblæsende kom styrtende ind i en af de smaa, brøstholdne Rønner, som laa spredte i den trøstesløse Sandørken ude paa Overdrevet.

En Mand sad ved Bordet med en halvtømt Brændevinsflaske foran sig. Lyset fra den skærmløse Bliklampe, der hang under Loftsbjælken, faldt skarpt paa hans grove, rødflammede Ansigt med de smaa, svømmende Øjne. Nogle pjaltede Børn legede paa Gulvet. Længst tilbage i Stuen sad et Kvindfolk med et Spædbarn ved Brystet.

Ved Drengens Indstormen hug Manden en Kno i Bordet, saa Flasken dansede.

„Hvad Saten, Dreng. Dn er vel ikke løbet af Tjenesten?"

„Næ—æ!" Drengen smed sig paa en Stol.

„Har Manden da jaget dig væk, din Slubbert?"

„Næ—æ!" Drengen brølte og værgede for sig med Hænderne. Han saa Faderen rykke frem med Haanden løftet til Slag.

„La' nu vær, Ole," tyssede Konen. „Saa siger Anton nok, hvad der er i Vejen."

„Gaarden er brændt!" skreg Drengen med Ansigtet vendt mod Væggen.

„Jøsses Navn!" lød det i bævrende Angst henne fra Halvmørket, mens det klynkende Barn hurtig puttedes ned i Vuggen.

„Det er natyrlig den Syges Dreng, der har væ't paa Spil," lallede Manden. „Jeg skal sla' dig fordær'et, din Tyveknægt."

„Du rører ham ikke, Ole... du har ikke noget med ham at gøre!" To mørke Kvindeøjne, der gnistrede af Harme og Sorg, fæstede sig paa den brændevinsstinkende Skikkelse, som slingrende ravede frem i Stuen.

„Knægten skal ha'e sine Tamp," bandede Ole. „Det er lige, hvad han skal, for han er et Utusk."

Konen stod bleg og rank foran ham. Der flammede et Fortvivlelsens Mod i hendes Øjne.

„Er han et Utusk, saa er det din Skyld, dit Drukkendyr... det er dig, der har ødelagt ham for mig."

Hun gav Manden et Stød, saa han satte sig haardt ned paa Bænken ved Væggen, tog saa Drengen ved Haanden og drog ham med sig ud i Køkkenet.

„Er det dig, der har gjort det, Anton?" spurgte hun og saa ham bedende ind i Øjnene.

Drengen svarede ikke, men stak i at græde og gemte Ansigtet i Moderens Skød.

„Herregud, Herregud!" jamrede hun. „Hvordan vil det gaa dig... arme, ulykkelige Barn... naar det kommer ud blandt Folk."

Hun stirrede hen for sig med et Blik, hvori lange Aars Smerte og Græmmelse stod at læse.

Inde fra Stuen lød en langtrukken, snorkende Lyd...

Dagen efter kom Rettens Folk ud til det lille Hus paa Overdrevet for at holde Forhør over Ole Træskomands Dreng. De tog ham strængt for i Enrum, og den lille Fyr gik straks til Bekendelse.

Efter Branden dukkede andre Ting op. Gaardmandens Karl havde i Mejetiden forlist sit Ur, et tærnet Silketørklæde var forsvundet fra et af Skabene. Pigen mente at have mistet nogle Sølvpenge, og i Sognefogdens Dueslag manglede forgangen Morgen to Duer. Nu var det godt at vide, hvor baade Uret og Klædet, Pengene og Duerne var blevne af — nu, da enhver vidste, hvad for en Skarnsunge man havde havt i Gaarden.

Der blev ikke set med blide Øjne paa „Skarnsungen", og det var, som den lille, forskræmte Fyr krympede end mere sammen under de vrede Miner og mistænksomme Blikke, der vendte sig imod ham.

Ingen kunde være tjent med at tage Drengen i sit Brød. Og hjemme hos den fordrukne Ole Træskomand var intet blivende Sted for ham. Der vilde han arte sig til alt det, som ondt og daarligt var.

Bedst var det, om Sognet vilde gøre Udvej med ham.

* * *

En blank Dag med tindrende Sol over hvide Marker kom en lille, svær Mand gaaende ad den øde, uhegnede Vej, der førte ud til de smaa Rønner paa Overdrevet.

Ole Træskomands Kone sad ved Vinduet og saa' ham komme. Hun kendte ham straks, da hans Skikkelse dukkede frem oppe paa Vejen. Mangen tung Gang havde hun gaaet til ham, naar de smaa Mundes sultne Skrig var blevne for stærke. Det var Kommuneforstanderen, den store og velstaaende Gaardmand Thomas Sandersen.

En Anelse sagde hende, at Thomas Sandersens Besøg gjaldt hende, og det var hende en Lettelse at vide Ole ude af Huset. Det var ligesom Skammen og al Usselheden omkring hende blev mindre, naar han var ude af Syne.

Der kom et Drag af Alvor og Medynk over Gaardmandens

Ansigt, da han tren over Tærskelen i den fattige Rønne. Armoden stirrede imod ham fra de nøgne Vægge og fra tre—fire forhutlede Smaabørns maabende Øjne. Det var lige godt tungt for den sælle Kone, der var bleven opfødt i velhavende Kaar, at hun skulde komme til at sidde i en saadan Usseldom.

„Du har nok ikke Manden hjemme, Boline?" spurgte han, idet hans rolige, graa Øjne gled rundt i det kolde, halvmørke Rum. Han kom til at tænke paa sine egne lune og hyggelige Stuer.

„Ole gik paa Stranden i Morges for at bjerge os lidt Aal," svarede hun. „Vi har ikke havt suleligt skabt i Huset længe."

„Det kan vel være knapt nok somme Tider," indrømmede Gaardmanden. „Naa, vi klarer os nok uden hans Hjælp. Hm ... hm ... Det er for jer Antons Skyld, at jeg er kommen, Boline."

Boline blev paa en Gang saa hvid som en Væg.

„Se, det er jo det med Drengen," vedblev Gaardmanden i en stilfærdig, deltagende Tone. „Efter det, der er sket, vil det volde jer

Vanskelighed at faa ham i en ny Tjeneste, og selv har I jo Munde nok at mætte ham foruden ..."

„Hvad vil I da gøre med ham?" spurgte hun, og det var, som Hjertet sad oppe i hendes Hals.

„Ja, se... hm... vi havde jo tænkt, at det kanske var bedst for Drengen, at han en Tid kom helt bort fra Egnen, saadan ind i nye Omgivelser. Og derfor mente vi, det var heldigt, om han f. Eks. blev anbrunget paa et Børnehjem. Du forstaar nok, saadan en Opdragelsesanstalt."

„Nej, nej, det sker aldrig! Anton skal ikke paa nogen Anstalt!" Boline stod rystende, men med knyttede Hænder for ved Bordet. Det vilde Fortvivlelsens Mod, der fødtes i hendes Bryst hin Aften, da Anton kom hjem og fortalte om Branden, løftede atter Vingerne, og Blodet skød i hede Bølger gennem hendes magre Legeme.

Gaardmanden saa' forbavset, fornærmet paa hende og skiftede straks Tone. Det var ikke længere den hensynsfulde Ven og Raadgiver, der havde kendt Boline fra andre og bedre Dage. Det var Kommuneforstanderen, der tog Ordet.

„Ja, se... hm... du siger nok, at det sker ikke, Boline. Men — ne... kan I da selv forsørge ham? Eller vil du kanske hellere se ham straffet? Vi vil gerne bære os saa humant ad som muligt. Men-ne... kan du garantere for, at jer Dreng ikke paany kommer i Fedtefadet? Faar han Lov at blive her hjemme ved, varer det pin'de næppe saa fæl længe, før Sognet igen har Bryderier med ham."

Boline var krøbet sammen paa en Stol. Hun saa' med et sky Blik hen paa Gaardmanden, der sad stram og værdig ved Bordet, med selvbevidst Myndighed i Mine og Holdning, legende med den svære Sølvkæde, der prangede uden paa Vesten. Hun fornam med et, at hun var den svage, den overvundne, hendes Ve og Vel givet i andres Vold.

„I maa ikke sende Anton væk," bad hun i lydelig Angst og brast i Graad.

Hun saa tydelig for sig, hvordan det vilde gaa. Anton, der var saa nem at lokke, nem at føre paa gal Vej, vilde blive en Kastebold for Kammeraternes Luner og Paafund. Og alt det, som var forkert og daarligt, vilde gro op i ham, brede sig og kanske tage Magt over ham, uden at han kunde staa imod.

„Ja, se... hm, hm... vi kan jo se Tiden an — foreløbig." Der gled et mildnende Drag over Kommuneforstanderens Ansigt, og det var atter den hensynsfulde Ven og Kending, Thomas Sandersen, der talte.

Da Gaardmanden vandrede hjemad, havde han en behagelig

Følelse af at være paa Højde med sin humane Samtid. Men han følte sig alligevel noget misfornøjet og skuffet, var aldeles ikke tilfreds med Resultatet. Det var slet ingen rar Historie med den Dreng. Sognet vilde kun faa Fortræd af ham — og Moderen med — om han blev gaaende hjemme. Hun burde være glad ved, at Kommunen vilde drage Omsorg for Drengens Opdragelse. Men i Stedet kom hun med Grovheder, som var det i Tugthuset man vilde anbringe ham ... Hm, hm ... saadan var nu de Kvindfolk ... og somme af Mandfolkene med. Man høstede kun Utak til Løn for sine humane Bestræbelser ...

*

* *

Om det runde Bord i Thomas Sandersens hyggelige Dagligstue var det faste, ugentlige Whistselskab samlet. Der var den tykke Møller, Skolelæreren Krag og en lille, tynd Gaardmand med fiffige Øjne og Bukler ved Ørene.

Krag havde nys fortalt en munter Jagthistorie, der fik den lille Mands tynde Skikkelse til at ryste under smaa, hæse Latterkluk, medens hans fiffige Øjne blev helt borte. En køn, midaldrende Kone var i Lag med at tage de blanke Toddyglas ud af Hjørneskabet, og Værten selv stod henne ved Chatollet og ledte Kortene frem.

„Har du været ude paa Embeds Vegne i Dag, Thomas Sander-sen?" spurgte Mølleren. Han sad i en dyb Læneﬅol og bakkede af al Magt og med opspilede Kæber paa en lang Pibe — der var noget galt med Sugeværket.

„Svenden han fik lige et Glimt af dig, Thomas. Han sa', du saa noget spe-ku-la-tiv ud, sa' han."

„Det er heller ikke bar Morskab, en har at gøre med," kremtede Thomas, idet han rykkede frem med Kortene. „Det er det samlede Raad, der bestemmer det og det ... ved vi nok ... men det er pin'de Formanden, der har det hele paa sin Kappe."

„Du var vel ude hos Ole Træskomands for at snakke om Drengen?" gisnede Manden med Ørebuklerne.

Thomas Sandersen nikkede.

„Hvad har I saa i Sinde med ham?" spurgte Mølleren, der nu havde faaet Sugeværket i Orden og sendte drabelige Røgskyer ud i Stuen. „Kommer han paa Anstalten eller sætter I ham i Lære hos Ole? Ta'r han efter Fa'rens Handtering bliver han dygtig til at drikke og slaas."

„Det mener jeg med. Men Boline hun drog saa nødig til og faa ham sendt væk. Hm ... der havde nær vanket af Grovfilen, da

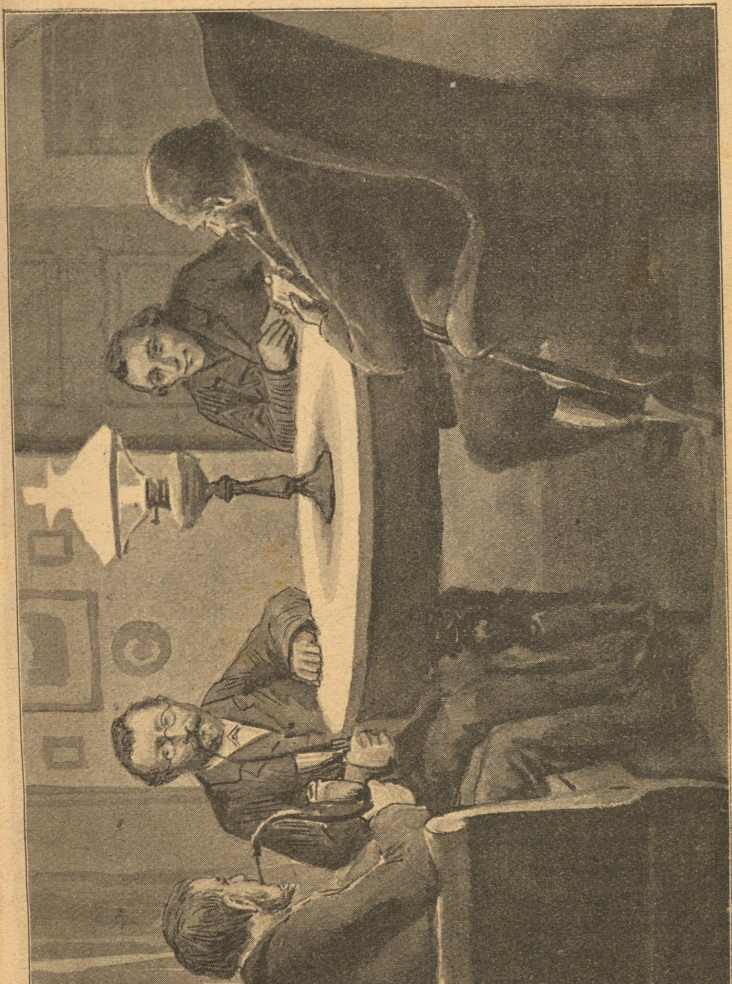

jeg snakkede om Anstalten." Thomas Sandersen smilede svagt. „Det skulde pin'de ha' været i den anden Formands Tid. Fejlen er bare, at man ta'r altfor blødt og humant paa Tingene."

„Vi skulde vel gi' Tid, til han fik brændt et Par Gaarde af endnu," lød det over Bordet med et plirende Blink i to smaa fiffige Øjne.

Thomas Sandersen tog Plads i Sofaen ved Siden af Læreren, skubbede derpaa Kortene hen foran Mølleren, for dermed at antyde, at nu var den Forhandling afsluttet.

Men Læreren, der havde siddet tavs og hørt til, tog nu Ordet.

„Det er let forstaaeligt, synes jeg, at Moderen nødig vil ha' sin Dreng sendt væk. For det nytter ikke, vi lukker Øjnene for den Ting: Folk ser i en saadan „Anstalt" ikke et Opdragelseshjem, men snarere et Slags Tugthus for alle Haande smaa Misdædere. En Dreng kommer paa onde Veje, begaar Brandstiftelse, Tyveri eller lignende. Hans Hjem er daarligt — om han har noget — Forældrene under Fattigvæsenets Forsorg, ingen vil aabne sin Dør for den lille, forvildede Fyr . . . saa sendes han til en „Anstalt" — „Anstalten" er Straffen for hans Misgerning."

Der havde lagt sig et Drag af mørk Alvor over Lærerens Træk, og det glimtede uroligt bag hans store Brilleglas.

„Men den, der har tilbragt nogle Aar af sin Barndom indenfor „Anstalten"s Mure, han faar det siden hen at føle, om han end bliver nok saa retskaffent et Menneske. Han er mærket, Folk ser med andre Øjne paa ham. Og tit og mangen Gang vil Tanken derom falde som mørke Skygger over hans Liv.

Altfor mange iblandt os er saa grumme tjenstvillige til at dryppe Bitterhedens Gift i et saadant Menneskes Sind — et Menneske, hvis Fortid Povl og Per hvisker om, at der vist er noget fordækt ved . . ."

Thomas Sandersen huede ikke den Vending, Samtalen havde taget.

„De kan ha' Ret i det, De der siger, Krag. Menne . . . skal vi nu ikke se at komme bort fra denne Sag?" — Mølleren fik et hemmeligt Vink om at blande Kortene. — „Det spolerer helt ens gode Humør at komme . . komme for dybt ind paa de Omraader."

Sandersen havde stiltiende lovet sig selv, at den tykke Møller skulde blankes ordentlig af i Aften. Og han vidste, at fik han først den Brandhistorie til at spøge i Hovedet, vilde det gaa ligesom sidst, da Mølleren gik af med Gevinsten.

Krag smilede. Det var, som arbejdede han sig bort fra noget mørkt, der havde trængt sig frem i hans Erindring. Og hans aabne Ansigt med det tætte, brune Kindskæg fik atter sit vante, livfulde Præg.

De dampende Toddyglas sattes frem. Mølleren gav Kort, tabte

et Es paa Gulvet og laa en Stund og vred sig over Bordfoden, før han atter fik sin trivelige Person bragt i Lave i Lænestolen.

Thomas Sandersen bandede. Han havde vundet første Gang og vidste, at det var et daarligt Varsel. Afblankningen vilde nok gaa ud over ham selv.

Men medens Tiden randt under Skæmt og munter Tale, mærkede Krag nu og da et bittert Barndomsmindes stikkende Brod i sin Sjæl. Og det syntes ham, som jog der mørke Skygger forbi Vinduerne derude i den store, stjernetindrende Nat.

* * *

Der stod paa Bordet en brændende Lampe, en lav Arbejdslampe med rød Skærm, der samlede Lyset om de nærmeste Genstande, medens der herskede Skumring i den øvrige Del af Stuen.

Af Halvmørket dukkede frem et Bogskab, en Gyngestol, en Væg med mørkt, rudret Tapet og to Gengivelser af Exners Amagerbilleder. Ved Bordet sad en Kvinde og syede; Lampelyset faldt paa hendes Ansigt, der ved første Øjekast syntes noget almindeligt, men som fik sit ejendommelige Udtryk af et Par kloge, godhjertede Øjne.

Hun lyttede. Det lød, som nogen famlede ved en Dør. Nu hørte hun ogsaa Fodtrin. Saa blev der banket paa Køkkendøren — ganske sagte og tøvende.

Hun gik ud og lukkede op. Der stod en spinkel Kvindeskikkelse der ude og rystede i en tyndslidt Dragt. To mørke, bedrøvede Øjne stirrede gennem den aabne Dør ind i Stuen og ligesom slugte al den lune Hygge i et langt, dvælende Blik.

„Krag er kanske ikke hjemme?“ kom det ængsteligt spørgende og med en sitrende Klang i Røsten.

„Naa, det er Ole Træskomands Kone ... Nej, min Mand er ikke hjemme. Jeg venter ham først ud paa Aftenen. Men vil Boline gaa ind i Stuen. Maaske er det noget, jeg kan hjælpe Dem med.“

Boline Træskomands blev ført til Sæde paa en Stol ved Kakkelovnen.

„Det er vor Anton, jeg vilde ha' talt med Skolelæreren om,“ begyndte hun lavmælt. „Sognet vil sende ham væk ... og saa var det, jeg tænkte, om Krag kanske vilde lægge et godt Ord ind for Drengen, saa der kunde findes et Plejehjem for ham ... Aa, jeg ved ikke alt det, jeg vilde forskylde ham for det ...“

Hun brast i Graad. En forpint Graad, der krampagtigt rystede hendes magre Legeme og lukkede op for Hjertets lønlige Gemme.

„Aa Gud, at en skulde komme ind til alt det,“ sukkede hun, da

Graaden stilnede. „Saa blindt Livet kan ligge for Menneskene. En ved aldrig, hvad for en Lod der venter."

Lærerens Hustru sad stille og grundede. Hun forstod saa godt Moderens tunge Kamp for Børnene, hendes Angst for, at Livet skulde tage paa dem med altfor haarde Hænder. Saa underligt ogsaa al Ting var. Tit, naar hun sad ene i de lange Aftentimer, var hun pludselig kommen til at tænke paa, hvor morsomt det vilde være, om en blød Barnerøst begyndte at le og pludre derinde. Hun syntes at kende, hvor alt ligesom vilde blive dobbelt levende, og med et stille, drømmende Behag sad hun og lyttede til den bløde Barnerøst, der fyldte de tavse Stuer med muntre, vuggende Lydbølger.

Der var en Tanke, der med et slog ned i hende. Om en Gerning, der bød sig til, alvorlig og brydsom kanske, men med Velsignelsens Sæd groende frem i grøn Frodighed, om den lykkedes.

Nej — hun turde ikke, mærkede allerede det tyngende Ansvar lægge sig paa hendes Skuldre. Hun maatte dog ogsaa tale med Krag først. Saa kunde de siden se.

Men da Boline var gaaet, kom Tanken igen, lod sig ikke afvise. Og hun greb sig i at sidde med sin Haandsyssel i Skødet, medens Tankerne dvælede ved en lille, forkuet Drengesjæl, som hun med varsom Haand vilde drage ud af Bitterhedens og Forskræmthedens Mørke. Det skulde blive dejligt at faa de skulende Øjne til at klarne under Barnets lyse Smil. — —

Krag fandt sin Hustru alvorlig og tankefuld. Med faa Ord gjorde hun Rede for Bolines Ærinde. „Hun bad saa mindelig om et Hjem for sin Dreng."

Læreren var mørk og tavs. Han havde paa Hjemvejen oplevet en gammel, halvglemt Historie. Om en fattig Dreng fra en skummel Bagstue derinde i den store By. En lille, forvildet Fyr, der var kommen paa gale Veje, var bleven straffet og sendt bort for at opdrages paa en stor, grim Kaserne. Aa, han huskede saa tydeligt, hvordan Moderen hun græd . . .!

Han gik hen til Vinduet og rullede Gardinet op. Hans Blik strejfede ud over snedækte Marker og rimfunklende Træer. Det lyste og skinnede derude, var saa blændende hvidt altsammen. Han kom til at tænke paa en stor Bog med mange hvide Blade.

De mange smaa Barnehjerter, der var givet under hans Røgt, var at ligne ved saadanne hvide Blade, syntes han. Blot de rette Skrifttegn blev præntet i dem — og hvilket Ansvar for den Haand, der skrev.

Krag vendte sig mod sin Hustru. Gennem Alvoret i hans Øjne brød et Glimt af lunt Skælmeri.

„Sophie," spurgte han. „Tør du aabne dine pæne Stuer for en lille, snavset Krabat, som andre ser ondt til? Tage ham ved Haanden, lede ham ind i dit Hjem og give ham Barnets Ret og Barnets Plads derinde. Tror du, du tør?"

Om hun turde? Det havde jo været hendes Tanke, medens han var borte. Og det sagde hun ham i stille og glædefyldte Ord.

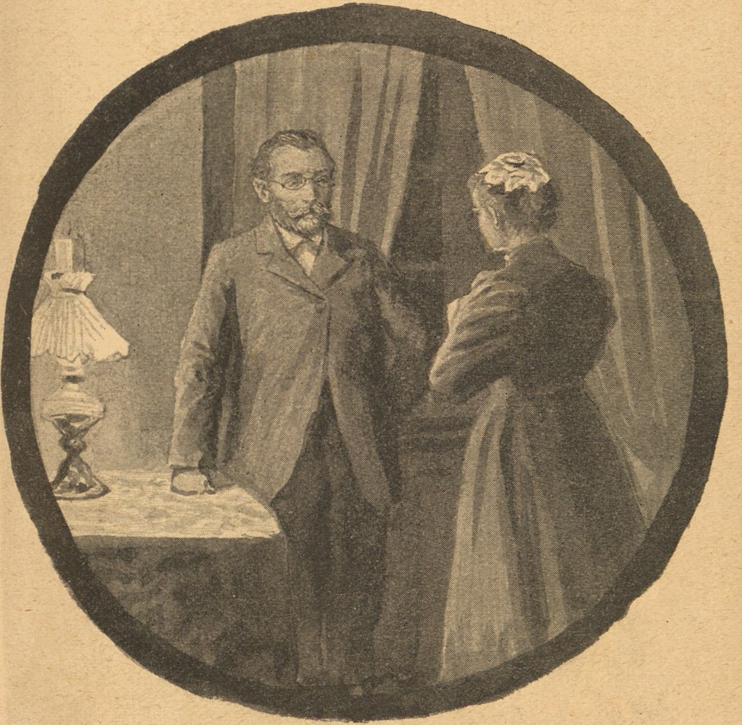

De stod sammen ved Vinduet og saa' ud over den hvide, blændende Sne. Krag tænkte paa et smudsigt Blad, der skulde renses og præntes med ny Skrift. Men hans Hustrus Tanker gik ud til en lille Rønne paa Overdrevet, hvor der sad en stakkels, sorggræmmet Kone: hun havde et Bud at bringe hende, som hun vidste var den kæreste Julegave.

Sommerfuglen og Bien.

Fra Lilliens Kalk til Rosens Blad
sig Sommerfuglen svinger glad,
Livslyst og Glæde er dens Id,
til den har endt sin korte Tid.

Den lille, travle Arbejdsbi
ej nogen Dag for Stræben fri —
med flittigt Arbejd', trofast Sind
til Kuben samler Forraad ind.

Lad flygtig Lyst ej daare dig,
følg Biens bramfri, travle Vej:
at nytte tro din Ungdomstid
og gavne andre ved din Flid.

H. M.

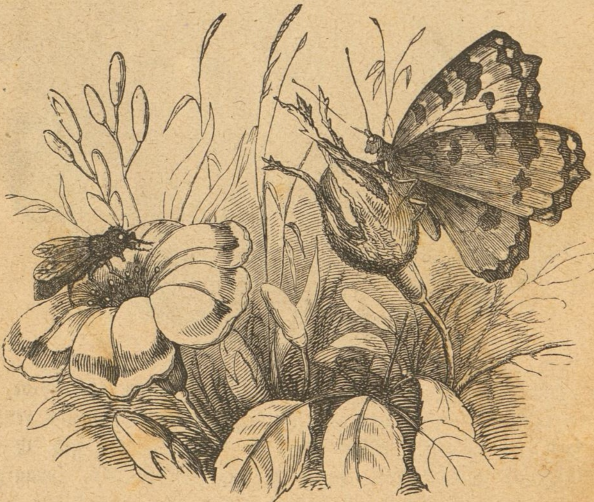

En gammel Almanak

Skitse fra Kanada af Axel R. Broby.

Trav — Bump — Trav — Hesten traadte tungt og anstrængt i den ujævne, mudrede Vej.

Det var hen mod Aften; jeg havde været i Sadlen siden Kl. 5 samme Morgen og var mere end udslidt.

Vejene i det vestlige Kanada er ikke af bedste Slags, og den jeg red paa var ingen Undtagelse fra Reglen; det var først i Foraarstiden, og sidste Vinters overvældende Snemasser, der næppe endnu var smeltede, havde fyldt Vejen vekselvis med tykt Mudder og knæhøjt Vand.

Jeg var paa Vej op til en af Tømmerlejrene ved Moirafloden, og det var mest sandsynligt jeg var faret vild. Jeg havde ikke set en Sjæl siden Kl. 9 om Formiddagen, da jeg havde spist Frokost sammen med en gammel Indianer, der havde slaaet sit Telt op for Bæverfangst.

Jeg mindedes med en vis Arrighed, hvorledes han havde blottet sine tandløse Gummer i et bredt, lumsk Grin, da jeg spurgte efter Frokost.

„Mig er en kristen Mand," sagde han, „og meget fin Ven af den hvide Missionær oppe i den store Lejr; mig vilde gerne bespise alle sultne Brødre; Wakantanka*) ved jeg vil," fortsatte han og korsede Hænderne over Brystet; „men," og atter kom det samme lumske Smil, „mig er en meget fattig, fattig, fattig Mand; har du nogle Penge?"

„Ja," svarede jeg; „kom bare frem med Fødevarerne."

„Hæ, hæ," lo han og gned Hænderne i hinanden; „mig kan stege dig to fine Egern for en halv-Dollar." (Et stegt Egern er i Kanada næppe ti Øre værd.)

„All right, steg den," sagde jeg og hoppede af Hesten.

„Hm," sagde han tøvende, „mig er en kristen Mand, men mig er tillige en forsigtig Mand; naar du havde spist mine to smaa, fine Chipmouks**) kunde du narre mig for Pengene," sagde han og rakte Haanden ud.

Jeg gav ham Pengene, og kort Tid efter stod de to Egern paa Bordet, eller rettere paa en afhugget Træblok, der tjente som Bord. Jeg spiste dem hurtigt; de var næppe i Stand til at mætte et Barn, og jeg var sulten for to fuldvoksne Mænd.

„Har du ikke noget Brød?" spurgte jeg. Han trak paa Skuldrene.

„En meget lille Bid."

„Hvor meget for det?"

„En Kvart (25 Cent) vil ikke være for meget."

„Det er lige 25 Gange for meget; men kom med det," sagde jeg og rakte ham Pengene.

Han stak dem hurtigt til sig og kom med et Stykke Brød, meget lille og haardt som en Sten.

„Mig maa selv sulte i Dag," klynkede han; saa tog han Pengene frem fra sit Bælte, betragtede dem kælent og gav sig til at synge en af Indianernes sædvanlig dræbende Sange:

›Ina he kuye misunkala ceya
Ceya oma niye — e. Ina he kuye

Ate he ye lo canufavan ci ci ca
Ate he ye lo ca yami pi pta lo‹ ***) — —

---

*) Det indianske Navn for „Vorherre".

**) Indiansk for „Egern".

***) „Kom her, min Moder, min unge Broder vandrer;
min unge Broder græder; kom her, min Moder.
Dette sagde Faderen: Bring ham Piben;
dette sagde Faderen: Og han vil smile. —

Endnu 25 Cents maatte jeg ofre for lidt Hø til min Hest; men saa var den gamle Hallunk skikkelig nok til gratis at meddele mig Vejen, jeg havde at ride; jeg vilde naa Lejren lige efter Middag, sagde han.

*

* *

Trav — Trav. — Hestens Hove kastede Vejens Mudder i tunge Klumper bag ud. Det var som sagt nær Aften og stadig intet Spor af Flod eller Lejr.

Trav — Bump — Trav. — Hvor tungt og haardt den Hest dog gik, og hvor jeg dog var træt og udslidt og søvnig; et Par Gange lod jeg Hovedet synke ned mod Brystet, og den Tanke, at den gamle Rødhud af ligefrem Ondskab havde vist mig paa Vildspor steg op i mig.

Skumringen faldt hurtigere og hurtigere paa; Vejen gik over en Høj, og jeg saa en Skovs blaa Toninger langt borte; en Sortfugl fløj op med et langt, pibende Skrig, der skar i Ensomheden, og langt borte fra en Mose hørte jeg den mægtige Oksefrøs dybe Kvækken. Jeg havde allerede gjort mig fortrolig med Tanken om at tilbringe Natten i Skoven og var ikke videre vel til Mode; Vinteren er streng i Kanada, og Nattefrostens klamme Taage hænger længe i Foraarets lyse Kaabe.

Jeg havde atter sænket Hovedet i halv Døs, men saa hurtigt op, ved at Hesten udstødte en svag Vrinsken og fremskyndede sit Trav.

Lige i Udkanten af Skoven saa jeg et svagt Lysskær og en tynd, blaagraa Røg som fra et Baal; et dæmrende Haab om Aftensmaaltid og Varme for Natten steg op i mig, jeg huggede Hælene i Hestens Sider og red hurtig i Retning af Baalet.

Da jeg naaede det, saa jeg, det ikke var noget Lejrbaal. To store Træstammer laa halvt forkullede langsides med hinanden, og mellem dem ulmede en svag Ild; i en kløftet Gren dinglede der over dem en stor Jerngryde med den kogende Saft af Sukkerahornen. Man var ved at lave Sirup der.

Da der ingen var at se rundt om, satte jeg Hænderne for Munden og udstødte et langtrukkent „Hugh“. Svaret kom lidt efter inde fra Træerne, efterfulgt af en tudende Glammen, jeg kunde høre kom fra Jagthunde.

To store, spættede Hunde kom springende ud af Buskadset, og lidt efter fulgte deres Herre; ikke en Indianer, som jeg havde ventet, men en høj, lidt duknakket Mand med langt, isgraat Haar og Skæg.

Jeg forhørte mig straks om Muligheden for Aftensmad og Nattelogi. Han saa paa mig, prøvende, næsten mistroisk, men svarede ikke.

Den gamle Indianer i Hu rakte jeg en Dollarseddel ud imod ham, men han rystede paa Hovedet og slog afvisende ud med Haanden.

„Du har redet lang Vej," sagde han paa Engelsk og saa paa Hesten, der stod med sænket Hoved og prustede tungt.

„Siden Kl. 5 i Morges."

„Er lidt træt kan jeg tænke?"

„Kan daarlig holde mig i Sadlen."

„Ser ikke meget ud til det, young fellow; spinkle Folk skulle aldrig overanstrænge sig," tilføjede han filosofisk.

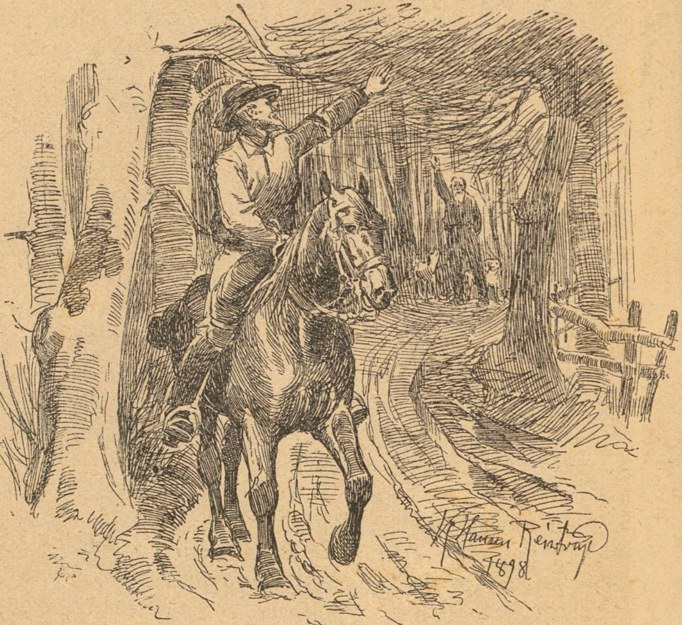

Jeg saa en Smule fornærmet paa ham, men indrømmede i mit stille Sind, at han for sit Vedkommende havde Vækst som en gammel, nordisk Kæmpe.

Han tog Hesten ved Tøjlen og ledte den ad en snæver Sti til en aaben Plads, midt paa hvilken der laa et lille Blokhus. Jeg sprang af Hesten, bandt den under et lavt Skraatag, mens han hentede noget Hø til den.

„Altid sørge for Bæsterne først," brummede han, „det er mit

Princip," og han klappede kærtegnende Dyrets Hals. Saa aabnede han Blokhusets tunge Dør, og vi traadte ind.

„Det er ikke noget Slot," brummede han paa den samme trevne Maade; „men det er godt nok til at spise og sove i." Han hentede frem et stort Bjørneskind, spredte det ud paa Gulvet, og betydede mig at slaa mig ned, mens han skaffede nogen Aftensmad.

Jeg trak mine tunge Støvler af, fik Ild paa min Pibe og med et dybt Suk af Lettelse og Velvære lod jeg mig falde ned paa det sorte, bløde Skind.

Jeg laa en Stund med lukkede Øjne og aandede dybt og tungt, som kun en dødtræt Mand kan aande. Saa saa jeg mig omkring i Rummet. Der var ikke meget at se paa: i Midten et raat tilhugget Bord og et Par do. Stole, i et Hjørne en Riffel i Læderhylster, et Par Snesko og nogle faa af Stinkdyrets stribede Skind, paa Væggens Planker et gammelt, falmet Lithografi, hvis Sujet jeg syntes, jeg havde set for mange Aar siden, men mindedes ikke hvor. I Vinduets Karm laa et Par Briller og en Bog i koloreret Billedomslag.

Jeg har altid næret en stor Interesse for Bøger og alt hvad trykt er; jeg mindes endnu fra mine Morgenture derhjemme i Søndermarken og Frederiksberg Have, hvorledes jeg næppe kunde se en Stump Avis-papir henligge paa Gangstien uden at tage det op og læse det.

— Jeg rejste mig og gik hen mod Vinduet; allerede midt i Stuen standsede jeg uvilkaarlig og spærrede Øjnene op; Bogens Omslag syntes mig saa hjemlig bekendt.

Med tvivlende Nysgerrighed traadte jeg nærmere, og i næste Øjeblik havde jeg med et Udbrud af glad Overraskelse Bogen i min Haand.

Det var en Almanak — en gammel, dansk Almanak — en af „Folkets"!

Jeg glemte Hvile og Bjørneskind, satte mig ved Bordet og vendte Blad paa Blad, mens jeg studerede Fortællingernes Overskrifter og deres Illustrationer; jeg mindedes dunkelt, hvorlunde jeg som Barn havde set de samme Billeder og hørt min Moder læse de samme Historier.

Jeg følte, som jeg efter en lang, lang Fraværelse mødte en gammel Bekendt igen; jeg havde endnu ikke været længe nok oppe her i Nordvesten til ikke af og til at føle Hjemve, og i over et Aar havde jeg ikke set eller hørt et dansk Ord.

Jeg fordybede mig i en af Fortællingerne; den var aabenbart et Ungdomsarbejde af en Mand, der forlængst har vundet Anerkendelse som Forfatter; jeg mindedes, hvorlunde jeg faa Dage før min Afrejse havde mødt og talt med ham paa Københavns Asfalt, og Billeder af

den gamle, kære By steg frem for mig. — Jeg læste og glemte, hvor jeg var, til jeg hørte min Vært aabne Døren og træde ind.

Jeg ser ham endnu den gamle, graahaarede Mand, hvor han stod med en Skaal i den ene Haand, en Træbakke i den anden og et stort Brød under Armen; jeg ser endnu det forbavsede Blik i hans smaa, skarpe Øjne, hører, hvorledes Kniven og Gaflen klirrede paa Tallerkenen, der rystede i en svagt dirrende Haand, medens endnu det Udbrud af spørgende Tvivl og Haab, der var i hans Stemme, da han mere stammende end sagde:

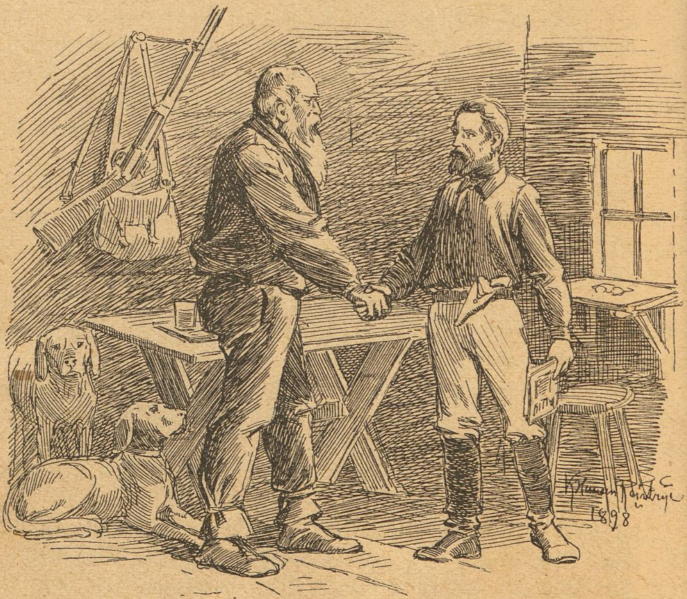

„Er du — er du fra Danmark?"

„Ja vel," svarede jeg paa Dansk og nikkede glad til ham, „og du ogsaa formoder jeg."

Han satte Tingene fra sig og rakte mig Haanden.

„Velkommen da," sagde han, og jeg havde ikke længe følt et saa fast Haandslag, „hjertelig Velkommen — jeg har ikke set en Landsmand i over tyve Aar."

Vi sad en Stund og saa paa hinanden, saa bad han mig skynde

paa med Maaltidet. „Jeg kan ikke byde det bedre, selv for en Landsmand,“ sagde han.

Mens jeg spiste saa jeg ofte over paa ham, og hver Gang mødte mit Blik det samme glade Smil i hans Øjne og om hans Mund.

„Og lad os saa tale sammen,“ sagde han, da jeg havde gjort Fødevarerne Retfærdighed; „tale rigtig sammen paa Dansk; Ordene falder lidt tungt for mig nu; en Del af dem har jeg glemt, men jeg vil snart finde dem igen.

„Aa Gud,“ fortsatte han med et vemodigt Smil, „jeg troede aldrig jeg skulde høre et dansk Ord mere; der er kun faa Danske her i denne Verdenskrog — det maa være Skæbnen selv, der har ført dig ind her i Skoven.“

Jeg fortalte saa, alt hvad jeg vidste og kunde erindre der hjemme fra Fødelandet, og hans Blik hang ved mine Læber den hele Tid.

Saa fortalte han selv, hvorlunde han som ung havde brudt med Forholdene der hjemme, var kommen over alene her til det store, fremmede Land, havde søgt Lykken i British Columbias Guldminer, fægtet mod Indianerne i den store Opstand, vundet en Formue og mistet den, faaet Hustru og Børn og set dem dø bort, og til sidst havde han slaaet sig ned her i Skoven for at leve sit Liv videre i Ensomhed.

„Men Bogen her — Almanakken?“ spurgte jeg. „Du bragte ikke den med dig fra Danmark, kan jeg se efter Aargangen.“

„Nej,“ svarede han; „jeg fik den for omtrent otte Aar siden oppe i den nærmeste By; den var landet, jeg ved ikke hvorledes, i Butiken, hvor jeg sælger mine Skind.

Jeg var aldrig stiv i Læsning; men Aften efter Aften stavede jeg mig frem med Fingrene her til Lampens døsige Skær, og mens Sommernatten hviskede i de mørke Cedertræer eller Vinterens Sne stormede og ruskede i Hytten, bragte Bogens Omslag Billeder frem i mit Sind, Billeder af den lille Landsby derhjemme, af Bækken, hvor jeg som Dreng laa og fiskede, og af den store, graa Mølle bag Højen.“ — Og han tog Bogen og strøg ligesom kærtegnende Haanden over den.

„Mange, mange Gange har jeg læst den igennem, har levet sammen med Fortællingernes Personer, har delt deres Glæder og Sorger,“ og han begyndte at fortælle, først en, saa en anden af Historierne, fortalte med Bogens Ord, som havde han lært det udenad, hvad hin sagde, og hvad denne svarede, citerede Digtene for mig, mens hans Øjne lyste og hans Stemme livede op.

Jeg læste paa hans Anmodning en af Historierne højt for ham; han nikkede stille frem for sig, mens jeg læste, og af og til citerede han Dialogen, før jeg selv kom til den, og der var som et Barns Glæde i ham.

Vi sad til ud paa Natten, to ensomme Mænd i en øde Vildskov, glemte Tid og Træthed, kun læste og talte sammen og levede for en Tid i Hjemmets Minder.

— Næste Morgen kaldte han paa mig, viste mig den rette Vej — thi jeg var faret vild; — der var et fugtigt Glimt i hans Øjne, da han trykkede min Haand til Farvel.

„Naar du kommer tilbage til Danmark," sagde han, „saa tænk en Gang imellem paa den gamle Landsmand heroppe i Skoven; tænk paa den gamle Mand og hans Almanak."

Just før Stien svingede ind mellem Træerne, vendte jeg mig i Sadlen for at tilvinke ham det sidste Farvel; han stod udenfor Hyttens Dør og stirrede efter mig, hans højre Haand klappede Hovedet paa en af de store Hunde, der stod og saa ligesom urolig spørgende op mod ham.

Saa tog Skovens Træer ham ud af Syne. — Men mange Gange siden, naar jeg selv følte Længsel efter Hjemmet, steg der frem for mig Billedet af den gamle Eneboer, der ved Lampens døsige Skær staver sig frem med Fingrene i den gamle Almanak, mens Vinden sukker i Cedertræernes Toppe, og Stormen rusker i Hyttens Tag.

Og jeg tænker paa, hvor den gamle Bog med sit hjemlige Sprog tit og mangen Gang maa have bragt Lise til en sorgfuld Sjæl, dysset en klagende Vemod til Hvile.

Tænker paa, hvorledes den i de mange, lange Aar havde været som en trøstende Ven for den gamle, ensomme Eremit.

En Ven, han kendte fuldt ud, som han elskede og holdt i Ære og vaagede over, som han følte med og talte til, som levede og aandede der en virkelig forstaaende Sjæl i dens gamle, falmede Blade.

En gammel Julekrønike.

Der var en Gang i gamle Dage, saaledes begynder jo alle sandfærdige Historier, at Menneskene havde den Tro, at det ikke kunde gaa an at kalde Mus og Rotter ved deres rette Navne fra Jul til Helligtrekongers Dag, derfor huskede de altid at sige de Store om Rotterne og de Smaa eller ogsaa Tede om Musene, naar de netop var nødte til at omtale disse Skabninger. Men hvor ilde stedte var saa ikke de Sognefolk, der for godt hundrede Aar siden havde en Mand ved Navn Muus til Præst; dog de hjalp sig ud af Forlegenheden og kaldte Præsten Hr. Tede Julen igennem.

Kærlighed og Stjernetyderi.

En Fortælling fra Prag af Marie Henckel.

Det var en Dag ud paa Foraaret 1599.

Taagen, der tung og tæt havde hvilet over Czekernes ældgamle By, det maleriske og ejendommelige Prag, var i Færd med at lette. Som en hvidlig Damp bølgede den endnu henover Moldaufloden mellem de grønklædte Bredder, men efterhaanden var de underlig formede Tage og sodede Skorstenspiber begyndt at titte frem, og deroppe fra Hradschin saas allerede Solen at blinke paa Kongeborgens og Domkirkens slanke Taarnspir.

Det var endnu temmelig tidligt paa Morgenstunden, men der var allerede ikke saa faa Mennesker paa Færde i de snevre, krogede Gader, navnlig i den midterste Bydel med dens mange Kirker og det tæt befolkede Jødekvarter. Foran de mange Udsalgssteder, smaa, aabne Boder og ofte usle, faldefærdige Træskure, havde der allerede samlet sig Købere, som med lystne eller kritiske Blikke mønstrede de højst forskelligartede Varer — brogede Silketørklæder, der hang og baskede paa lange Træstænger mellem gamle og nye Klædningsstykker, Fruentimmerpynt, Glasperler og uægte Smykker, Rosenkranse, og Madonna- og Helgenbilleder, kolorerede med de mest skrigende Farver, Vaaben, Fodtøj, Træ- og Stenvarer, alt imellem hinanden.

Men allerlivligst var Færdselen dog paa Frugttorvet. Baade midt ude paa Pladsen, hvor der knejsede en Statue af den hellige Jomfru, som paa Katholikernes Foranstaltning nylig var bleven rejst til Harme for den protestantiske Del af Befolkningen, og langs Husrækkerne med de mange aabne Portrum, der dannede Gennemgange til Gader og Stræder, puffede og trængte man sig frem, omringede Frugtsælgernes Karrer, der, forspændte enten med et stakkels, magert, tungsindigt Æsel eller et Par forsultne, snavsede Hunde, holdt belæssede med tunge Kurve fyldte med mægtige Kaalhoveder, alle Slags Roer, Grøntsager og Frugter. Czekisk, Ungarsk og Tysk lød i mere eller mindre skrigende Dialekter mellem hinanden, og pjaltede og lurvede Mænd og Kvinder, barbenede Munke og smaa, visne, forskræmte Jøder, der saa ud som om de havde været gemt hen et eller andet Sted og pludselig var dukkede frem til Lyset, skrigende Børn, ældre Borgerkoner og nette Ungmøer besaa og befølte Kurvenes Indhold, vragede og købslog, raabte og skrege, skældte ud og blev udskældte i Munden paa hinanden.

En ung, borgerlig klædt Pige, med sin Blik-Torvespand hængende over Armen, banede sig med Møje Vej gennem Mængden tværs over Torvet og bøjede ind i en af de tilstødende Gader, der førte i Retning af det gamle Brotaarn for Enden af den lange Bro, som dannede Forbindelsen med den anden Bydel, hvor Hradschin, Bjerghøjden med Borgen, Domkirken og det ærkebiskoppelige Palads, laa.

Hun var ung og køn, frisk og tiltalende som Foraarsdagen selv, der nylig var brudt frem. En let, yndefuld Figur, rare, milde, graablaa Øjne, et svært, guldenblandt Haar, der kun med Besvær holdtes oppe under den lille, sirlige Hue med den brogede Bort, og en nydselig lille Mund, rød og rund som et Kirsebær — det var det, der mest faldt i Øjnene. Forresten var hun atten Aar gammel, hed Marinka og var en Datter af den gamle Guldsmed Mathias Wildenstufer, der i sin Tid havde arbejdet for det kejserlige Hof, men for hvem det i de senere Aar var gaaet en Del tilbage, eftersom Leverancen af ædle Stene i Kejser Rudolfs Tid ikke var nær saa stor som tidligere, og Forbrugen af Sølv- og Guldsager, baade Smykker og Husgeraad, var langt mindre end den havde været i Ferdinands og Maximilian den 2dens glimrende Dage.

Den skønne Marinka havde næppe sat sine smaa Fødder i de højhælede, spidsnæsede Sko paa Broens første Planker — thi den Gang var den nuværende smukke Karlsbro med sine solide Stensætninger og mange Statuer, der tage sig saa prægtigt ud, kun en almindelig Plankebro — før hun blev indhentet af en Ungersvend, der med blussende Kinder hilste hende Goddag.

„Ih du min Gud og alle hellige, er det dig, Wenzel," udbrød Pigebarnet med forstilt eller virkelig Forundring; „har du allerede været nede i Byen?"

„Ja, naturligvis," svarede Svenden, der var rank og smidig af Vækst, og saa godt nok ud med sit aabne, frejdige Ansigt, i hvilket der lyste et Par godmodige, troskyldige Øjne. Han var iført en graabrun Klædesvams eller Bluse, om Livet fastholdt af et Læderbælte, hvori der stak en af de langskaftede Knive, hvormed Borgerne i hin Tid altid gik bevæbnede, Hoser af samme Farve som Vamsen, og havde paa Hovedet en skindbræmmet Baret med paasyet Mærke, der betegnede ham som hørende til det tjenende Personale oppe paa Slottet.

„Ja, naturligvis har jeg været nede i Byen, Marinkitscha *); jeg havde Ærinde for Slotsherren; helt ude paa Pulvertaarnet var jeg, og paa Tilbagevejen syntes jeg nok, at jeg saa et Glimt af dig i Vrimlen — du har vel intet imod, at vi følges ad hjemefter?"

---

*) Marinkitscha — lille Marinka (czekisk Benævnelse for Maria).

„Hvad skulde jeg vel have derimod, Wenzel?" sagde Pigen med et mildt Smil og et endnu mildere Blik. „Det vil da sige," føjede hun hastigt til, „om blot ingen møder os — tænk om Fader vidste det."

„Tror du, at han endnu bestandig vilde være lige ubønhørlig, og at han har lige meget imod mig, Marinkitscha?"

„Ja, det har han rigtignok; hvor kan du tro at det skulde være blevet anderledes? For det første hører du jo til Lutherdommen, og han kan nu engang ikke taale Kætterne."

„Men Kejser Maximilian har jo dog selv givet Protestanterne fri Religionsøvelse i sine Riger og Lande, og Kejser Rudolf har ikke nægtet os den."

„Nej, men han skal være betænkt paa at gøre det, Wenzel. Jesuiterne, der nu har faaet et Kolegium her i Staden, tilskynde ham dertil, siger Fader. De skulle have svoret, at inden ret længe skal Bøhmen igen være et katholsk Land, og al Protestantismen være udryddet!"

„De skumle Ræbepelse!" udbrød Wenzel og knyttede Haanden; „men det vil ikke lykkes dem, vær vis derpaa! Czekerne er et uafhængigt Folk, der lige siden Johan Hus's' Dage har gaaet deres egne Veje i det Stykke, og hverken har villet bøje sig for Paven eller Helgendyrkelsen — de skal nok vide at hævde Sandheden af de lutherske Lærdomme, og ikke lade sig besnære og besnakke."

„Men Kejseren har Magt til at twinge dem, ved du nok!"

„Har Kejseren den jordiske Magt, saa har Gud den himmelske, Marinkitscha! Han vil beskytte sit Folk for den hellige Sags Skyld."

„Men det vil komme til Kamp og Blodsudgydelser, og Sorg og Elendighed vil flyde deraf — Ulykke vil det bringe over vore Hoveder! Aa, Wenzel, Wenzel, det er en usikker og farefuld Lod, der venter dig som Protestant, og ikke alene det — for at tækkes Fader maatte du ogsaa være —"

„Rigere paa jordisk Gods, jo vist, tal kun rent ud, Pige, jeg ved det jo i Forvejen. Og du selv, du tænker maaske ligedan, naar det kommer til Stykket — det skulde ikke undre mig; Kvinder er ikke at lide paa."

„Fy skam dig, Wenzel, nu er du ond; har jeg maaske givet dig Anledning til at tro, at jeg ikke længer brød mig om dig? Jeg har døjet Utak nok for din Skyld, og nu plager Fader mig oven i Købet med den rige Josef Golzer, hvem han skylder Penge, og som vil eftergive ham Gælden, dersom... naa ja, dersom jeg vil bønhøre hans Bejlen."

„Jøden, der gik over til Kristendommen, den afskyelige, gamle Aagerkarl og Gnier, som ikke har en Draabe retskaffent Blod i hele sin visne, væmmelige Krop — det er da vel ikke din Faders Mening, at du skal have ham til Ægtemand?" raabte Wenzel, purpurrød i Ansigtet af Harme.

„Ak Gud jo, det er hans faste Vilje, frygter jeg — Josef Golzer er en af de rigeste Mænd i Prag; fornemme Herrer og Adelsmænd staa af udenfor hans Dør og bøje sig med smilende Ansigter for ham; høje og lave søge til ham om Penge, og de kostbareste Sager findes opdyngede i hans Hus. Jeg har grædt Nat og Dag siden han har kastet sine Øjne paa mig, men hvad nytter det? Han var hjemme hos os igen forgangen Dag, og forlangte bestemt Svar paa sin Bejlen, og nu skal det afgøres inden otte Dage. Fader venter kun paa en Ting, før Forlovelsen skal fejres." —

„Og hvad er det?"

„Han vil have, at han der oppe paa Borgen, den fremmede Troldmand eller Astronom, hvad han nu er, Kejserens gode Ven, der kan forudsige kommende Ting, skal spaa ham vor Skæbne, og i Stjer-

nerne læse Bekræftelsen paa, at der vil komme alt det gode ud af vort Ægteskab, som han venter. Du ved jo, at Fader holder inderligt af mig, og kun vil min Lykke."

„Jo vist, en dejlig Lykke den," brummede den krænkede Elsker; „jeg vil da kun haabe, at Stjernerne maa sige alt, hvad ondt er om det Asen til Jøde — og sige de kun Halvdelen af Sandheden, da er det endda mere end nok."

„Tror du paa, at den fremmede Mand har den Magt, som tillægges ham, Wenzel, og at han kan sige, hvad der skal møde os?"

„Det skulde jeg mene! Han er uhyre klog og har de sælsomste Ting for. Kejseren opholder sig jo næsten altid i Prag nu alene for at studere hos ham, og er ofte hele Timer lukket inde med ham."

Marinka sukkede, og temmelig forknyt og tavse fortsatte de unge Mennesker deres Vej over Broen og gennem det andet af de sælsomme, ældgamle Brotaarne med dets lave Hvælving og ejendommelige Spir fra det ellevte eller tolvte Aarhundrede, dets takkede Murtinder og Sandstens Forsiringer. Herovre i denne Bydel paa Moldaus venstre Bred begyndte Gaderne allerede at skraane jævnt opad, og Wenzel tilbød at bære Torvespanden for sin Udkaarne, for at hun ikke skulde trætte sig for meget. Men hun rystede paa Hovedet og erklærede, at de nu helst ikke længer maatte følges ad, og for Enden af Brogade skiltes de, efter nogle smaa Indvendinger fra Wenzels Side, med et Haandtryk og nogle kærlige Ord, som de hviskede hinanden i Ørene. Marinka drejede af til venstre om ad det Stræde, hvor hendes Faders Hus laa, og Wenzel gik lige frem over den aabne Plads, hvor nu Radetzky Monumentet er rejst, og fulgte Vejen, den saakaldte Slotssti, der i Zigzag snoer sig op ad Bjerget.

Der oppe laa den stolte Borg, hvor Bøhmens Herskere i umindelige Tider havde havt deres Bolig. Meget udvidet og forandret var den naturligvis bleven i Aarenes Løb, og tog sig nu helt statelig og prægtig ud med sine forskellige Fløje og de tre runde Taarne, der i nogen Afstand fra hinanden knejse langs den yderste Borgmur: Fangetaarnet, Martertaarnet og Hungerstaarnet, hvor de ulykkelige dødsdømte led den langsomt martrende Hungersdød, og saa som Lig fra dets Tinde nedstyrtedes i Afgrunden. Bagved Borgen strakte Domkirken, indviet til St. Veit, sine Spir mod Himlen, og dybt nede ved Foden af den grønklædte Bjergskraaning bredte Byen sig paa begge Sider af Floden.

Der var Liv og Røre i Slotsgaarden, da Kejser Rudolf i denne Tid opholdt sig i Bøhmens Hovedstad, for hvilken han som bekendt havde særlig Forkærlighed. Skønt det ikke var noget stort eller glimrende Hof, der blev holdt, vrimlede der dog af Pager og Betjente, der

drev omkring allevegne, og ventede paa at det skulde blive Middag, og at Maden skulde bæres op til det kejserlige Taffel.

I den Fløj, hvor Slotsherren Rupert v. Lobkovits havde sin Bolig, steg allerede en behagelig Duft fra det store Køkken op i Næsen, og da Wenzel kom derind, løb snart den ene og snart den anden ham paa Armen i deres Travlhed. Den raske Svend, der ellers altid havde et Ord og en Spøg paa rede Haand, var i Dag tavs og forknyt; han kunde ikke glemme, at man nu virkelig vilde skille ham og Marinka og kaste hende bort til det Fugleskræmsel af Josef Golzer. Der var slet intet Haab for dem mere; endnu ved Afskeden havde hun saa inderlig bedrøvet hvisket til ham, at de nu sagtens aldrig turde se hinanden mere, men at hun ikke desmindre vilde holde af ham til sin sidste Stund. Den søde, kære Marinkitscha!

Aa, om blot endda de Stjerner, der skulde raadspørges, vilde tale til Gunst for dem — det var den eneste Udsigt til Frelse!

*

* *

Bagved Slottet og Domkirken, omgivet af nogle gamle Kastanier og høje, slanke Popler, der svaje hid og did i Vinden med en underlig melankolsk Susen, ligger en gammel, graa, forvitret Stenbygning med en Række Søjler foran.

Her havde den danske Adelsmand Tycho Brahe sit astronomiske Observatorium, indtil han fik Slottet Renatky, 5 Mile fra Prag, anvist til Ophold. Her sad han i de maanelyse Nætter og grublede, granskede og iagttog de gaadefulde Stjerners Gang langt borte fra sit Fædreland, der havde jaget ham i Landflygtighed, og fra sine Kære, og her sad han paa den smukke Foraarsdag i Aaret 1599, da det led mod Aften, og bladede i nogle Bøger og skriftlige Optegnelser.

Et halvt Aar var det siden, at han havde fundet et Tilflugtssted her i Prag, hvor Kejser Rudolf ydede ham sin særlige Gunst og Beskyttelse. Endnu havde han ikke faaet sin Hustru og sine Børn til sig, men Adskillelsen vilde næppe vare længe, og efter de mange Kampe og Prøvelser han havde gennemgaaet, og som havde furet hans Pande og graanet hans Haar, var der kommet en vis Ro og Tilfredshed over ham. Han havde endelig genvundet sin Sindsligevægt, og havde igen med Lyst taget fat paa sine Yndlingssysler; i Arbejdet havde han som sædvanlig fundet den bedste Afløser for sine ofte bitre og tunge Tanker, om de end med Vemod gæstede Hjemmet i mangen stille Time — Hjemmet og hans skønne Hveen, som han aldrig skulde gense!

Iøvrigt sad han og bladede i sine Papirer, og mærkede ikke at Svenden, der plejede at besørge hans Opvartning og gaa ham til Haande med et og andet i Observatoriet, var kommen ind og bevægede

sig omkring i Værelset — dette forunderlige Værelse med det høje, hvælvede Loft, Boghylderne med Bøgerne, kæmpemæssige Folianter, der saa ud, som de vare umulige at løfte, og den store Globus derhenne paa Bordet, ikke at tale om de mange Stjernekort og Afbildninger af Himmellegemer rundt om paa Væggene!

Det var et Værelse, der i høj Grad var skikket til at vække de underligste Forestillinger hos en Lægmand, og som mangfoldige Gange havde sat den unge Wenzel i en Tilstand af ærefrygtsfuld Undren, men som han i Dag ikke skænkede den Opmærksomhed, som han plejede.

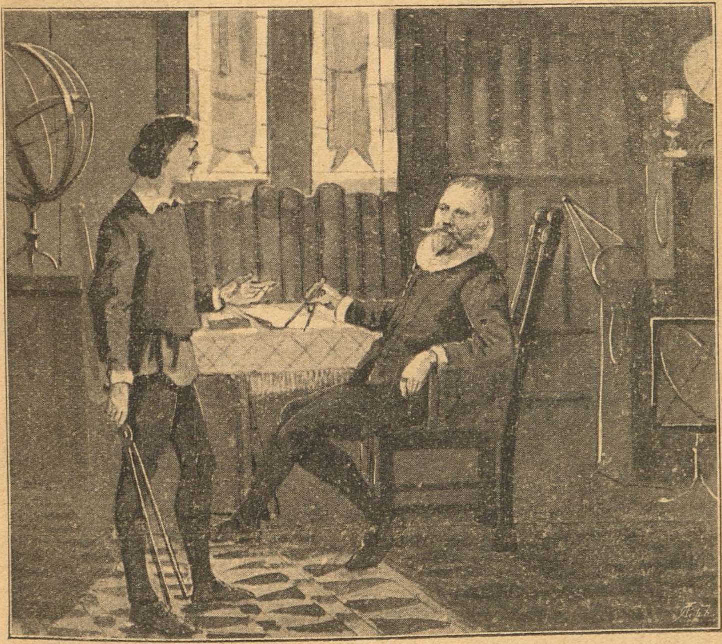

Han havde i længere Tid syslet omkring, ordnet og pudset nogle Instrumenter, og lagt Gløderne til rette under Smeltediglen, før Tycho Brahe blev opmærksom paa ham.

„Hvad nu, Wenzel, er det dig?“ udbrød han, idet han vendte sig om, „og det sukkende som om du var en forliebt Jomfru, hvis Hjertenskær var slaaet hende fejl! Skader dig noget, Søn?“

„Aa,“ sagde Knøsen og blev rød, „ja — det kan jo ikke nytte at tale derom — det bliver sagtens ikke bedre for det.“

„Ikke bedre, nej maaske, men kunde jeg hjælpe dig med et eller andet, var det dog næppe nogen Skade til, at du sagde mig, hvad der er paa Færde. Vil Hr. Rupert kanske knappe af paa din Løn, eller har en af de hovne Pager eller Betjente kanske drillet dig?"

„Nej, nej, intet af al den Slags, men — kender strenge Hr. Tycho en vis Josef Golzer her i Staden?"

„Ikke det ringeste, Wenzel; jeg har kun lidet med Staden dernede og dens Indvaanere at gøre. Men hvad er der med ham?"

„Der er det — at jeg kunde have Lyst til at" — her gjorde Wenzel et harmfuldt Udfald mod Ovnristen med Ildrageren, som han netop holdt i Haanden, og svang den derpaa med en saa truende Mine i Luften, at han ikke behøvede at fuldende Sætningen for at betegne, hvad han agtede at gøre ved ovennævnte Person, og da Tycho smilende udbad sig en nærmere Forklaring, vedblev han:

„Josef Golzer er en rig Handelsmand, en nedrig, lumpen Aagerkarl og Kæltring af en Jøde, der ikke har mere Hjerte i sin visne, runkne Krop end ... end denne Puster" — og den forbitrede Wenzel, der i Hast ikke kunde finde nogen anden og bedre Lignelse, gav den store Puster, hvormed han nylig havde faaet de hendøende Gløder til at blusse op, et eftertrykkeligt Spark; „han er er ubarmhjertig, umenneskelig, gridsk, gammel Slyngel, en Gudsfornægter og Bespotter, hvem jeg med den allerstørste Glæde skulde hjælpe til at klynge op i Galgen."

„Ja, ja, Wenzel, dine Følelser for denne Hædersmand tror jeg næsten, at jeg nu tilstrækkelig kender, men sig mig da nu, hvad han egentlig har gjort dig, eftersom han i den Grad har vakt din Harme?"

„Aa han, han vover" — Knøsen gispede i sin Iver næsten efter Vejret, men tilsidst rykkede han da frem med sin Beretning, og fortalte under forskellige smaa Afbrydelser og Ophold sin hele Kærlighedshistorie, lige fra dens Begyndelse, da Marinka og han legede som Nabobørn nede i den lille Gyde, hvor deres Forældre boede, og til nu, da den lod til at skulle finde saa brat en Afslutning. Fortalte om hvilken køn og sød Pige den lille Marinkitcha altid havde været, og hvorledes han plejede at bombardere Gadens Ungdom, navnlig de store, uartige Drenge, med raadden Frugt, naar de vovede at drille hende, eller i det hele taget komme hende for nær, og hvorledes han om Søndagen havde spaseret med hende udenfor Byen eller langs den herlige, blinkende Flod, plukket Blomster til hende, og af og til bragt hende smaa Foræringer, som han havde købt for sine Spareskillinger. Det havde været saadan en lykkelig Tid! Det var fra først af Bestemmelsen, at han skulde sættes i Lære hos Guldsmeden, men saa var der jo det, at han var Protestant, og det led hverken Mester Mathias

eller hans Ægtemage; da hans Fader paa samme Tid var død, havde Moderen faaet Tilbud om, at en Frænde af hende, der havde en Bestilling oppe paa Slottet, vilde tage sig af Drengen, og til ham var Wenzel saa kommen, og havde siden den Tid været i Slotsherrens Brød.

Et Dagdriverliv, kaldte den gamle Guldsmed det, og vilde ikke mere vide af, at han mødtes med Datteren; i Huset der turde han ikke mere komme, og vilde han og Marinka se og tale med hinanden, saa maatte det ske i Smug. Det havde de jo saa temmelig taalmodig fundet sig i, haabende paa bedre Dage, og trøstende sig med, at naar de blot holdt rigtig af hinanden, saa var der alligevel intet i Verden, som skulde kunne skille dem, men saa — ja saa var det, at denne fordømte Aagerkarl, der nok adskillige Gange havde forstrakt Mathias Wildenstufer med Penge og paa den Maade faaet Krammet paa ham, som man siger, var optraadt som Bejler til den stakkels Pige, der nu naturligvis vilde blive nødt til at ofre sig, selv om man ikke ligefrem tvang hende til Giftermaal.

Ja, det var kort sagt den gamle og evig nye Historie! Tycho Brahe var godmodig nok til taalmodig at høre paa den; han sad med Hovedet støttet til Haanden og iagttog den brave Knøs, der talte sig saa ivrig og varm, og lod virkelig til at føle Deltagelse for ham og hans Marinka, hvem han jo rigtignok aldrig havde set for sine Øjne. Maaske tænkte han paa sit eget Ægteskab med den borgerlige Kirsten, der havde vakt saa megen Uvilje hos hans Slægt og Standsfæller, tænkte paa, hvor mangen en Hindring der ofte optaarner sig for Kærligheden, og — hvor ofte denne dog i Grunden viser sig ikke at holde Stand, naar Hindringerne først er overvundne.

„Mener du, at det er fordi du er Protestant og tilmed fattig, at Guldsmeden nægter dig sin Datter, eller har han ellers noget imod dig?“ spurgte han lidt efter.

„Ak, velbaarne Herre, ikke det jeg ved af. Og det med Protestantismen det fik kanske endda gaa — men Pengene“ — Wenzel rystede paa Hovedet.

„Men — om man nu paa en eller anden Maade hjalp gamle Mathias Wildenstufer til at komme ud af den Gæld, hvori han staar til Aagerkarlen, da tænker jeg næsten, at han tog sit Løfte til Josef Golzer tilbage, og ikke skøttede saa stort om at faa ham til Svigersøn.“ —

Wenzel stirrede paa sin velvillige Herre med store Øjne, men saa sukkede han og rystede igen paa Hovedet.

„Jeg er bange for, at det ikke vilde nytte noget,“ sagde han; „Mester Mathias har nu engang sat sig i Hovedet, at hans Datter skal ægte en rig Mand, og hvad han ikke har, det har hans Kone!

Selv om han ikke skyldte Skurken de Penge, saa har denne forstaaet saa vel at belægge sine Ord, at Ægteparret mener der ikke kan times Marinkitscha en større Lykke end at blive gift med ham og komme til at bo i det store Hus paa Pladsen, og eje Alverdens Herlighed og Stads! Sagen er saa godt som afgjort, og der ventes nu kun paa, at I, ædle Herre, skal bekræfte, hvad de haabe paa, ved en gunstig Spaadom. Ak, kunde I dog blot hjælpe Marinka og mig!"

Tycho Brahe smilede.

„Ja, det er sandt, man anser mig nok for en Troldmand her i Staden, eftersom det er bleven bekendt, at jeg ogsaa har lagt mig efter den Del af Videnskaben, der kaldes Astrologi. — Men jeg tror dog, at vi vil forsøge det med Pengene, Wenzel. Kommer Guldsmeden virkelig til mig, skal jeg nok prøve paa at tale ham til Rette, det lover jeg dig, og — slaar min egen Evne ikke til for at hjælpe, saa er der en anden — jeg mener Kejser Rudolf, til hvem vi vil ty."

„Kejseren — Kejser Rudolf selv" — stammede Wenzel og blev ganske ildrød i Hovedet; „tror I da, velbaarne Herre, at..."

„Jeg tror intet og lover heller ikke mere, end at jeg nok ved Lejlighed skal huske paa dig og den kønne Marinkitscha — men forstyr mig nu ikke længer; du kan stille den store Kikkert deroppe paa Platformen, saaledes som jeg viste dig forgangen, og saa kan du gerne gaa, jeg behøver dig næppe mere i Aften!"

Dermed vendte Hr. Tycho sig igen til sine astronomiske Beregninger, men det varede ikke længe, inden han paany blev forstyrret. Der blev banket paa den lille Dør, der førte ud til den bageste Del af Slotshaven, gennem hvilken Kejseren altid plejede at komme; to smaa Pager traadte ind og stillede sig paa hver Side af Indgangen, og et Øjeblik efter stod en temmelig høj, føer Herre, med et jevnt, godlidende Ansigt midt i Stuen og hilste Astronomen med et Nik og et Smil.

Tycho Brahe sprang op og bøjede sig dybt og ærbødigt. Den føre Herre, der bar en temmelig tarvelig, graa Klædesdragt, en lille, kort, skindbræmmet Kappe og en Fløjelsbaret paa Hovedet, var Keiser Rudolf den 2den i egen Person, der ofte om Aftenen plejede at aflægge ham sine Besøg, og det varede ikke længe, inden den fyrstelige Gæst sad ved Bordet i den forgyldte Armstol, der stod rede til ham, og betragtede det Stjernekort, som var bleven lagt frem for ham, idet han lyttede til, mens Tycho forklarede og med en Naal begyndte at ridse Linier og afsætte Punkter.

„Ved min Skytsengel," sagde Kejseren, „I har altsaa virkelig fundet denne ny Planet og dens Bane, en Opfindelse, der visselig vil sætte Verden i Forbavselse."

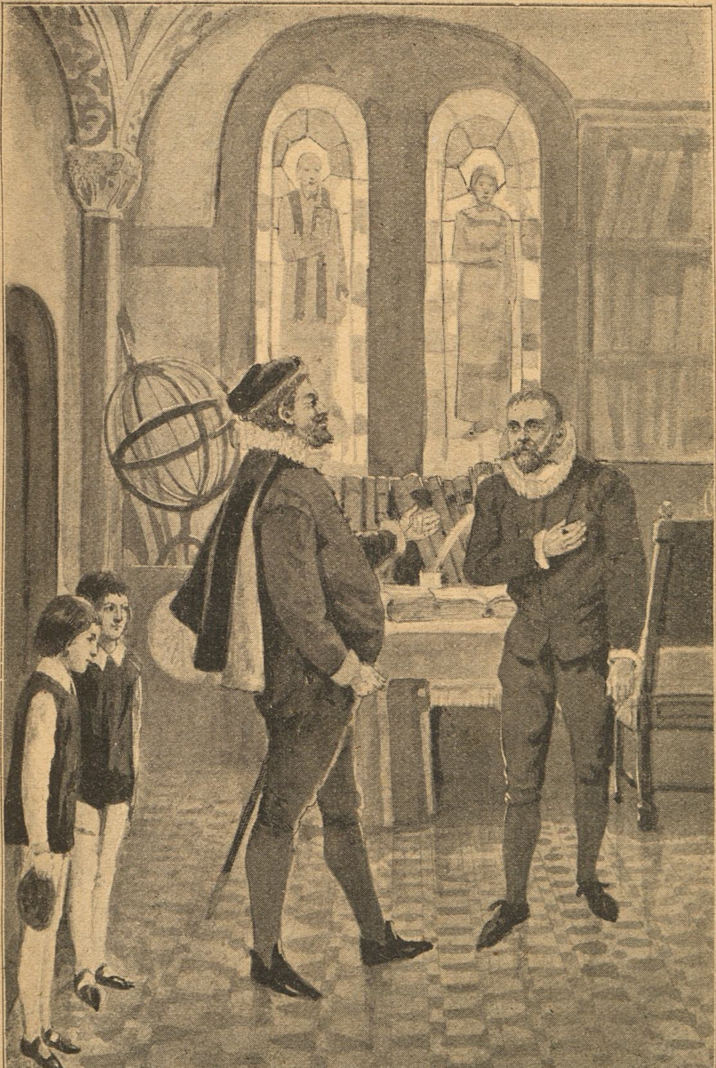

Tycho Brahe smilede.

„Aa, eders kejserlige Majestæt," sagde han, „Verden har ikke Raad til at forbavses mere — den har i det hele taget ikke Stunder til at beskæftige sig med mig, den faldne og slagne Mand." —

„Sig dog ikke sligt, ædle Hr. Tycho; har man end fornægtet eder i eders Fædreland, saa ved I dog, at man her skønner paa eders Kundskaber og sjældne Viden. Den sande Storhed forringes ikke ved at forfølges af smaaligt Nid, og den Tid vil sikkert komme, da eders Navn vil straale den hele Verden over, klart og uden Plet lig Stjernen hist oppe, hvis Bane I har udgrundet."

„Hvo ved — min kejserlige Herre og Velynder skænker mig i al Fald en Naade og Velvilje, der bør holde mig skadesløs for mine Savn og den Tort, jeg har lidt, og lidet vilde jeg da og fortjene den Naade, om jeg ikke af ganske Hjerte skønnede derpaa."

„Jeg ved det, Hr. Tycho, jeg ved det; men hvad skylder jeg da ikke eder, som ved eders Kundskab har aabnet mit Øje for saa mangt og meget? — Og hvad mener I, naar jeg nu fortæller eder, at ogsaa jeg har gjort en Opdagelse paa Alkymiens Omraade! En Tinktur, klar og gylden — den maa kunne frembringe Guldet, siger jeg eder; det rene, uforfalskede Guld." —

„Ej, min Tro om jeg da ikke skal benytte mig heraf," udbrod Tycho Brahe muntert, „og bede eders kejserlige Majestæt forsyne mig saa rigeligt hermed, at jeg kan komme en stakkels Knøs til Hjælp i hans Elskovskvide."

„Hvad mener I dermed? Søger man nu ogsaa Raad hos eders Visdom i det Stykke; ja, da kan I min Tro faa nok at tage vare," lo Kejseren.

Ogsaa Tycho Brahe lo, men benyttede, uden at spilde Tiden, Lejligheden til med faa Ord at sætte Kejseren ind i den lille Historie, som nylig var bleven ham selv berettet af Wenzel, og den godmodige Rudolf erklærede, at man da sagtens burde se at hjælpe det unge Par, og at dersom det kunde fremme deres Sag, skulde der udbetales Guldsmeden Mathias Wildenstufer den Sum, der udfordredes for at udfri ham af Aagerkarlens Kløer. Yderst vel tilfreds med dette Løfte gned Tycho sig i Hænderne, og da han lidt efter gik op paa Platformen for at se, om alt var paa sin rette Plads, og endnu traf Wenzel deroppe, i Færd med at rette Kikkerterne, klappede han ham paa Skulderen og hviskede til ham, at han skulde være ved godt Mod, Tingen mellem ham og hans Hjertenskær vilde nok blive bragt i Orden.

Og da der ikke skal saa meget til, at man fatter Mod, naar man kun er tyve Aar gammel, saa gik den brave Knøs sin Vej, opfyldt af

de lyseste Forhaabninger, og priste sin gode Lykke, at han havde taget Mod til sig og talt til den navnkundige Astronom om sin Kærlighed.

*

* *

Nede i Guldsmedens lille Hus i Prøcopastræde stod den agtbare Mester Mathias næste Morgen færdig til at gaa ud. Hans lille, trivelige Ægtemage børstede de sidste Støvgran af Vamsen med de sorte Skindkanter, rettede paa Halskraven og satte Baretten paa hans Hoved, og Marinka kom trippende med Daggerten, som skulde stikkes i Skeden og bæres i det brune Læderbælte. Hun havde for Resten rødgrædte Øjne, havde den stakkels, lille Marinkitscha, eftersom hun havde hulket det meste af Natten og Morgenstunden med, ved Tanken om, at Afgørelsen, den frygtelige Afgørelse, nærmede sig — men det lod Forældrene klogeligt, som de ikke mærkede. Faderen klappede hende paa Kinden til Afsked og nikkede nok saa mildt til hende, da han spankulerede ud af Døren og hen ad Gaden — ak Gud, hvor Fædre dog kan være haardhjertede, selv om de egentlig ikke har det til Hensigt.

„Marinka — Marinkitscha dog — her ind med dig," lød Moderens alt andet end blide Røst; „ligner det noget at staa ledig i Døren og kigge ud paa Gaden paa denne Tid af Dagen? Ret som om der ikke var noget at tage vare i Huset, du dovne Pige! Du mener sagtens, at naar du bliver den rige Golzers Kone, saa bliver der intet andet for dig at gøre end at sidde til Stads; men det siger jeg dig forud: Ledigang taaler han ikke."

Stakkels Marinka skyndte sig ind og hjalp efter Sædvane den lille, stumpnæsede Læredreng med at gøre Boden i Orden, og alt imens vandrede hendes faderlige Ophav med værdig Holdning og afmaalte Skridt op over Borgstien til Hradschin. Pustende og stønnende — thi han var en temmelig førladen, lille Mand — steg han det sidste stejle Stykke Vej i Vejret, og maatte ofte staa stille for at tørre Sveden af Panden; men omsider fremstillede han sig da ved Indgangen til den store Astronoms Bolig og spurgte den gamle Kone, som lukkede ham op, om hun troede det var muligt, at han kunde opnaa Adgang til „Mesteren"; saaledes plejede Almuen i det daglige Sprog at benævne Tycho Brahe. Da det nu ingenlunde var sjældent, at en eller anden henvendte sig til den danske Adelsmand i forskellige Anliggender, som laa dem paa Sinde, saa blev Guldsmeden uden ret mange Indvendinger fra den gamle Kones Side ført ind i Helligdommen, hvilken han ikke betraadte uden en dyb Ærefrygt og hemmelighedsfuld Gysen, idet han skottede til højre og venstre og opad og nedad efter alle de sælsomme Genstande, der hang og stod opstillede rundt omkring.

Nu havde Tycho fordybet sig i sine Studier, der havde holdt ham

raagen den største Del af Natten, og havde i Øjeblikket glemt Wenzel og hans Anliggender saa fuldstændig, som om de aldrig havde været til, og det var først, da Guldsmeden med mange ærbødige Skrabud fremstillede sig for ham, at han kom i Tanker om det hele.

„Ej, ej," sagde han og nikkede godmodigt til Guldsmeden, „saa I kommer allerede i Dag. Ja, jeg kender eders Ærinde, gode Mester."

„I kender det?" raabte Mester Mathias, og spærrede Øjnene vidt op af Forbavselse; „ved St. Nepomuk, I ved altsaa virkelig i Forvejen, hvad der skal ske?"

„Javel, I vil gifte eders Datter med en rig Købmand," sagde Tycho, „og kommer for at høre mit Raad. — Det synes mig dog ellers, at hun maa være et rent Barn i Sammenligning med ham, og at det i alle Maader maa være et ulige Par. Tilmed har denne Købmand jo ogsaa Ord for at være en slem Gnier, der laaner Penge ud mod høje og ublu Renter — er I nu ogsaa sikker paa, at Pigen holder af et saadant Menneske som denne Josef Golzer?"

Mester Mathias stod som himmelfalden.

„Om hun holder af ham — ja se, det er jo vel ikke just nogen hæftig Elskov, hun nærer for ham endnu," stammede han tilsidst, „men vor Marinkitscha er en fornuftig Pige, der ved, at sligt kommer af sig selv, naar man først er gift og hjemfaren. Desuden bliver hun en af de rigeste Koner her i Staden, der kan faa fuldt op af Stads og Pynt, og hvilken ung Pige holder ikke af det?" Naboersker og Veninder vil misunde hende og prise deres Gud og Skaber, om han vilde beskikke dem en lignende Lod — jo, jo, hun vil min Tro snart lære at holde af sin Husbond og blive saa glad, som Dagen er lang, vil vor Marinkitscha!"

„Saa meget desbedre, Mester Mathias, saa meget desbedre. Det er da altsaa ikke saaledes, som jeg formodede, at eders Datter skal ægte hin Mand, fordi I muligvis skylder ham nogle Penge?"

Guldsmeden hostede lidt forlegent, og Tycho Brahe, der havde set skarpt paa ham, vedblev:

„Ja, for om saa var, da skulde I ikke være bekymret; kan hænde, der er en god Ven af mig, som paa min Forbøn nok vilde hjælpe eder ud af Forlegenheden og betale eders Gæld, saa at Pigen ikke behøvede at være Prisen."

Guldsmeden rystede paa Hovedet.

„Jeg har givet Golzer mit Løfte, strænge Herre," sagde han, „og tager det ikke tilbage. Tilbudet var visselig saare smukt — endda jeg ikke begriber, hvorlunde eders gode Ven kunde have Sind til at hjælpe mig, hvem han sagtens ikke kender noget til."

„Sig ikke det, Mester. Guldsmeden Mathias Wildenstufer er just

ingen ukendt Mand her i Prag, skulde jeg mene! I har jo tidligere havt gode Forbindelser ved Hoffet, om jeg ikke fejler?"

„Hm — ja, det lader sig ikke nægte, velædle Herre" — Guldsmeden brystede sig med megen Selvfølelse — „men alligevel, selv om mit Navn, Gud og alle Helgene være takket, har saa god en Klang, at man ikke finder mig uværdig til Hjælp, om jeg maatte tiltrænge den, saa agter jeg dog ikke, som jeg sagde før, at bryde mit Ord til Golzer. Mange vilde føle sig hædrede ved hans Tilbud, og Marinkas Moder og jeg er enige om, at vi aldrig vilde kunne finde en bedre Ægtemand til hende. At se vort Barn vel forsørget inden vi døer er vort højeste Ønske; vi blive gamle nu, og naar hun først sidder som en rig og anset Kone, kan vi roligt lukke vore Øjne; det er derfor min faste Villje at hun skal ægte ham."

„Men naar I er saa sikker paa, at hun vil blive lykkelig med den Mand, I har valgt hende, hvorfor behøver I da egentlig nogen Bekræftelse derpaa af mig?"

„Ak jo, velbaarne Hr. Tycho, det er dog saadan en stor Betryggelse for os, inden vi træffe den endelige Afgørelse, at have raadspurgt en Vismand, der har Evne til at skue ind i Fremtiden. — Ser I — vi elske vor Marinka, vort Barn — hun er jo vort eneste — og vilde det blive os forkyndt, at nogen Fare eller Ulykke truede hende, saa vidste vi dog, at vi kunde vare os derfor."

„I tror altsaa fuldt og fast paa, at jeg kan sige eder det?"

„Det være langt fra mig at tvivle derom," svarede Mester Mathias med en dyb Bøjning.

„Nu vel da," sagde Tycho med et underligt Smil, efter at have betænkt sig lidt. „Eftersom I ønsker det og agter at rette eder efter, hvad jeg kan udsige om denne Sag, vil jeg ikke staa eder imod; nu tror jeg nok, at jeg i dette Tilfælde kan opfylde eders Begæring. Jeg skal raadføre mig med Himmellegemerne, hvis Indflydelse paa Menneskets Skæbne jeg ganske vist har studeret og søgt at udgranske, men I maa komme her igen i Morgen ved denne Tid og medbringe eders Datter — og hermed Gud befalet for i Dag, min gode Mester Mathias!"

Fuld af Ærefrygt for den store Mand trak Guldsmeden sig tilbage, og traskede igen ad Hjemmet til, hvor han forefandt sin udvalgte Dattermand i Færd med at gøre Haneben til Marinka. At denne følte sig alt andet end lykkelig herved, kunde man ikke undre sig over, naar man saa Manden, der var indskrumpen og krogrygget og havde et frastødende, stygt Ansigt med et Par listige, smaa Øjne, der altid var i Bevægelse. Han havde som Foræring medbragt et broget Silketørklæde til sin vordende Brud, hvorover Moderen var i den syvende Himmel af Henrykkelse; men Marinka havde taget imod Foræringen

med den samme Kulde, hvormed hun tog imod de øvrige Opmærksomheder, og det var tydeligt nok, at det var i Færd med at trække op til Uvejr i den lille Stue.

„Hvad er her paa Færde?" spurgte Husfaderen, da han traadte ind fra Boden og hørte sin bedre Halvdels skrigende Røst overøse den grædende Datter med de bitreste Bebrejdelser, mens Josef Golzer sad og bed sine sorte, grimme Negle, og saa til med et skulende Blik.

„I Vejen, der er det i Vejen, at Marinka er den utaknemmeligste

Skabning, den sletteste Datter af Verden," skreg Moderen; „hvorledes tør hun vove at vise sig saa uvenlig mod den fortræffelige Mand, der beærer hende med sin Gunst."

„Nej, nej, ikke beærer, Nabomor," lød det fra Aagerkarlen med en ubehagelig, pibende Røst, „som elsker og tilbeder sin lille Due, sin søde Marinkitscha, over alt i Verden, og som fortvivler, naar hun er saa haard imod sin egen Josef! — Men hun mener det heller ikke, gør hun vel, mit Kyllingeben? Hun vil blot spøge lidt, vil hun ikke?"

Marinka trykkede sig op i Krogen, idet hendes indtagende Bejler stod op og nærmede sig hende med udbredte Arme; men Moderen greb fat i hende og ruskede hende.

„Kan du ikke svare? Naa — hører du ikke, at man taler til dig?“

Pigebarnet sled sig løs og vilde løbe sin Vej, men nu lagde Faderen sig imellem.

„Lad hende være med Fred for i Aften, Kone,“ sagde han, „og I, Nabo, kom heller igen i Morgen; I skal da faa at se, at Marinkitscha vil være fornuftigere — unge Piger har stundom Nykker, ved I vel, og det nytter ikke at plage hende mere denne Gang.“

Josef Golzer grinede og nikkede med et Udtryk, som om han vilde sige, at de Nykker skulde han snart faa Bugt med, naar han fik hende under Behandling, men fulgte dog Raadet og gik sin Vej. Den unge Pige ilede ind i sit Kammer og kastede sig paa Knæ for Billedet af den hellige Jomfru, en plump udskaaren Træfigur med Guldglorie om Hovedet, der var ophængt ved Foden af hendes Seng, og anraabte hende af ganske Hjerte om at gaa i Forbøn for hende og fri hende af sin Nød. Hellere, ja tusind Gange hellere end at ægte den modbydelige, gamle Jøde, vilde hun springe i Moldau og gøre Ende paa sit Liv.

Til bestemt Tid næste Dag stod Mathias Wildenstufer igen i Astronomens Stue, denne Gang ledsaget af Marinka, der fuld af Angst og Bæven betraadte det Sted, hvor hendes Skæbne skulde afgøres. Men just hendes Forvirring klædte hende, og Tycho betragtede med oprigtig Velvilje det kønne, friske Pigebarn, der i den mørkeblaa Kjole med de posede Ærmer af fint, hvidt Lærred og de lange, gule Fletninger, der hang hende langt ned ad Ryggen nedenfor den lille Føjlshue, saa bly og undseelig nejede for ham.

„Saa det er eders Datter, den lille Marinka,“ sagde han og nikkede; „det tykkes mig gode Mester Mathias, at I der har en saare kostelig Juvel, et Klenodie, der fortjener en Indfatning, som er den værd.“

Guldsmeden smilede veltilfreds og Pigen rødmede.

„Nu,“ vedblev Tycho, „I har ønsket at erfare, hvilken Skæbne der venter dette smukke Barn, saa hør da hvad jeg har at sige eder.“

Mester Mathias stod med andægtig foldede Hænder og vidt opspilede Øjne, men Marinka stirrede mod Gulvet og tænkte paa Wenzel, hvem hun i Smug havde sendt en Hilsen, nys da de gik over Slotsgaarden, og som havde gjort opmuntrende Tegn til hende fra en Krog henne ved Muren, inden han forsvandt gennem den lille Dør, der førte til Haven bag ved Observatoriet.

Solen skinnede saa klart og venligt ind gennem det høje Bue-

vindue, og dens Straaler faldt lige paa den danske Adelsmands Ansigt med de store, lidt plumpe Træk, der var vendt lige mod hende — nu talte han igen — hun turde næppe trække Vejret.

„I Stjernerne staar der skrevet, at om I bortgifter hende til den Mand, hvem I har udset til hendes Brudgom, da vil deraf flyde megen Sorg, Ulykke og Elende."

„Gud og alle hellige forbarme sig," udbrød Guldsmeden og fo'r forskrækket tilbage.

„En stor Elende, ja," vedblev Tycho med streng Røst, „thi saasom den rige Josef Golzers Guld er forhvervet af ham paa uretfærdig Maade, idet han har aagret og udsuget sine Medbrødre paa det skammeligste, har pint og presset den fattige og mangen Gang taget hans sidste Skilling, da vil Taarer og Forbandelser følge ham paa hans Livs Bane, og ingen Velsignelse vil finde Vej til hans Tærskel. Kummer og Nag vil vandre i hans Fjed, og i Skam og Mørke vil hans Liv engang ende." —

„Og mit Barn — min Marinkitscha!" — skreg Mathias Wildenstufer, hvis røde, glinsende Ansigt var bleven ganske ligblegt.

„Mandens Lod rammer Hustruen — Taarerne og Forbandelserne vil ogsaa falde paa hendes Hoved, om hun bliver forenet med ham. Men det læste jeg ogsaa i Stjernerne, at hendes Bane fjerner sig langt fra hans; Kærlighed og Lykke er hende beskaaren, men ved en ganske anden Mands Side."

„En anden Mands" — stønnede Guldsmeden i en ynkelig Tone og saa ganske fortabt op paa Astronomen. „Og ved I vel, Herre, hvem denne Mand monne være?"

„Det vil blive den Mand, hvis Navn eders Datter tænker paa i denne Stund. Nævn Navnet, Pige, rask og uden Frygt, men frem for alt — tal Sandhed!"

Marinka saa et Øjeblik paa den vise Mand, der talte saa barsk og bydende, og for hvem hun ganske naturlig nærede en overtroisk Frygt; men der var alligevel et vist Glimt i hans Øjne, der gav hende Mod.

„Wenzel!" lød hendes sagte, men jublende Svar.

„Det — det kan ikke være saa," udbrød Guldsmeden. „Det er umuligt, Herre." —

„Tag det sammenfoldede Papir, der ligger hist henne paa Bordet under den store Stjerneglobe, lød det med Tychos strænge Røst; „læs det Navn, der staar, og se om det stemmer med det, eders Datter nys nævnede."

Den mere og mere forvirrede Guldsmed adlød og nærmede sig Bordet. Nølende greb han Papiret, udfoldede det og læste:

„Wenzel! ved St. Nepomuk — der staar virkelig Wenzel!"

„Ja," sagde Tycho smilende, „det er Navnet paa en brav Knøs, og der staar skrevet i Stjernerne, at hans Hu længe har staaet til eders Datter ligesom hendes til ham, og selv om han ikke ejer saa mange

Penge som den smudsige Aagerkarl, saa har Kejser Rudolf dog sørget for, at han heller ikke er fattig, idet han ikke alene fra i Dag at regne har givet ham en god og vellønnet Plads her paa Slottet, men ogsaa i sin store Naade har skænket ham en større Pengesum, der sætter ham

i Stand til at hjælpe eder. Lykke og Velstand vil blomstre op omkring eder og eders Børn, og gode og fredelige vil eders Dage ende. Men — skulde I kanske endnu tvivle om, hvem der er den rette, min gode Guldsmed, da sig kun til eders Datter, at hun slaar et Slag paa Klokken hist, idet hun nævner Navnet paa den, hun har kærest i Verden."

Guldsmeden aabnede Læberne, men var ikke i Stand til at fremføre et Ord. Men Marinka slog paa Klokken, som Tycho bød, idet hun med blussende Kinder raabte:

„Wenzel!"

Og se — i samme Nu sprang Døren op, og Wenzel stod foran den maalløse Mester Mathias og den lyksalige Pige.

Tycho Brahe nikkede nok saa mildt.

„Naa, hvad mener I nu alle tre? I har sagtens intet at indvende mod Spaadommen, gode Mester? Og I har sagtens ogsaa den Tro, at Kejserens Gunst og Naade er at foretrække for Josef Golzers?"

Den overvældede Guldsmed bøjede sig ned og kyssede Astronomens Haand med mange Taksigelser og Forsikringer om sin store Taknemmelighed, og hvad de unge angik, saa behøvede man kun at se paa deres straalende Ansigter for at forstaa, hvad de følte.

„Ak, hvilke herlige Stjerner," udbrød Wenzel, da han om Aftenen var kommen tilbage til sin Velynder; „tænk om de nu ikke havde aabenbaret Sandheden!"

Tycho klappede ham med et polisk Smil paa Skulderen.

„Stjernerne ere mine Venner, Wenzel, og ser du vel — de evige Stjerner lyve ikke, men sine Venner svigter man heller ikke, og derfor lod de naturligvis ikke dig og mig i Stikken."

Wenzel saa lidt paa ham.

„Aa, velbaarne Tycho — nu forstaar jeg først . . " og saa smilede ogsaa han, men der glimtede tillige noget fugtigt i hans Øjne. „Vi er kun ringe imod eder, men vær sikker paa, at aldrig, nej **aldrig**, vil Marinkitscha og jeg glemme, hvad I har gjort for os, og hvad vi skylder eder!"

Og han og Marinka holdt Ord.

Allerede Aaret efter deres Forening lukkede Tycho Brahe sine Øjne paa Slottet Renaky, og med stor Pomp og Pragt bares den danske Adelsmand, som i Livet havde skabt sig saa mange Fjender saavel som Venner, til sin Grav i den lille, smukke Teinkirke i Prag. Her rejste man ham den Mindesten, hvorpaa man ser ham afbildet i fuld Legemsstørrelse, ifort Rustning og med Pibekrave om Halsen, og læser: „At her hviler Benene af den berømte og ædle Hr. Tycho de Brahe, Herre til Knudstrup og Uranienborg, og hans hellige kejserlige Majestæts Raad,

som døde den 24de Oktober i det Herrens Aar 1601". Skønt Kirken under Trediveaarskrigen og efter Protestantismens Undertrykkelse i Bøhmen har lidt en Del og er undergaaet adskillige Forandringer, findes Ligstenen over den navnkundige Mands Grav dog endnu uskadt indmuret i den første Pille til Venstre for Koret, og til denne Grav vandrede det unge Ægtepar mangen en Gang, for at dvæle der en Stund i taknemlig Ihukommelse af ham, hvis Støv den gemte. Og senere, da deres Børn voksede op, fortalte de dem om den store Astronom, der fjernt fra sit Fædreland havde fundet Paaskønnelse og et Hjem hos Kejser Rudolf, og hvis Navn efter hans Død bares viden om over Landenes Grænser, videre end mangen Konges og Fyrstes.

„Jeg vil være Astronom — vil være Stjernetyder ligesom den danske Adelsmand," raabte en af Drengene med tindrende Øjne; „det er den herligste Videnskab af alle!"

Og han blev Astronom. Hos Johannes Kepler, Tychos Ven og Discipel og hans Arvtager, der fuldførte hvad denne havde begyndt, kom han i Lære, og blev en af Tysklands store Videnskabsmænd, og hans Forældre, navnlig hans Moder, forsikrede, at det var Hr. Tychos Aand, der hvilede over ham, og at hun var overtydet om, at den store Mand havde læst det hele forud i Stjernerne.

Ja, det Stjernetyderi var dog den herligste Videnskab af alle — udødelig som Kærligheden selv!

Fra Madfadet.

Skæmtekrøniker ved **Ch. Weiss.**

De smaa Storke og det magre Flæsk.

En Dag i Engslætten gik Manden og Karlen og slog Græs. Saa kom der en stor Flok Stære susende og kastede sig ned i Nærheden; baade Manden og Karlen saa i Vejret, stillede inde med Slaaningen og tog sig en lille Hvil.

„Det var en svær Flok Storke," siger Karlen.

„Storke?" siger Manden. „Det er ikke Storke, det er jo Stær."

„Ja — men jeg siger, det er Storke," sagde Karlen saadan med Bestemthed, „og dersom du ikke siger, det er Storke, saa — aldrig et eneste Hug mere, saa gaar jeg straks."

„Naa — ja, kanske det ogsaa er Storke," sagde Manden noget langtrukkent, for han kunde ikke godt undvære Karlen i de Dage, „men saa ere de da noget smaa."

„Det kan godt være," sagde Karlen.

Leen fik et Par Strøg, og saa gik de paa igen; Karlen rejste ikke, og der var aldrig Snak mellem dem siden om den Ting.

Imidlertid fik de Has baade paa Sommer og Efteraar, og det var bleven Vinter. Saa en Morgen, da Karlen sad og ventede paa Davren, kommer Manden ude fra Køkkenet med et stort Fad varme Kartofler, som han sætter paa Bordet.

„Her er nu et stort Fad kogt Flæsk," siger han; „naar vi nu spise Brød til, saa faa vi en rigtig god varm Frokost."

„Flæsk?" siger Karlen forundret og ser paa Manden. „Det er jo Kartofler!"

„Jeg kalder det nu Flæsk," sagde Manden, „og dersom du ikke siger det er Flæsk, saa kan du gaa straks."

Hvor skulde han vel gaa hen? Det var lige i den allerhaardeste Vinter! Og saa siger han noget langtrukkent:

„Dersom det er Flæsk, saa er det ogsaa noget meget magert Flæsk."

„Det kan godt være," sagde Manden, „men jeg kalder det nu Flæsk."

Saa tog de fat paa Davren, som den var; men Karlen sagde aldrig mere, at Stærene vare Storke.

Den vise Syraks Lærdom.

Dengang då Præsterne ikke var mere fornemme end at de spiste hos Folkene, havde Præsten i Skænkelse en Vinter faaet en Tærskemand, der var saa skrap til Maden, at ingen kunde maale sig med ham i det Kapitel, og det lagde Præsten godt Mærke til den første Dag; men han sagde ikke noget, fordi han tænkte, at det vilde tabe sig, naar han blev udædt; men det lod det ikke til.

Der gik een Dag, og der gik to Dage, og der gik fjorten; men lige graadig var han, og det var ikke saa farlig langt fra, at han var ked af at have saadan en Tværfylding til Tærskemand. Han vidste god Forrede paa Skriftens Ord om, at man ikke skal binde Munden paa den Okse, der tærsker, og at en Arbejder er sin Løn værd; men han huskede ogsaa paa, at Dagene ere korte om Vinteren, saa at de dog skulde gøre nogenledes Lige for Føden.

Saa er det en Aften mellem Mortensdag og Jul, at Præsten han synes, det gaar saa galt til, at han ikke kan døje at blive ved at sidde og se paa den „Faaen Mad“, og han rejser sig fra Bordet og giver sig til at gaa op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen — men han kan ikke lade være at skæve til Tærskemanden — og mumle: „Hvo, som æder maadelig, han sover sødelig, siger den vise Syrak!“

„Sagde Fa'r noget?“ siger Tærskemanden, der bliver ved at faa Mad.

„Aa, bare noget, der falder mig ind," siger Præsten, der nu lader Mimren gaa i Staa et Øjeblik. Omsider sætter han sig igen paa Bænken ved Bordenden og bliver mere og mere gnaven over al den Mad der gaar i Tærskeren, og saa siger han, som han før sagde, kun noget højere, for at han skulde høre det: „Hvo, som æder maadelig, han sover sødelig, siger den vise Syrak!"

Men Formaningen gik Hus forbi; thi, mens Præsten talte, tog Manden sig en god Slurk af Ølkanden, som han sætter fra sig uden at sige et eneste Ord og tager igen fat paa Nadveren, som om han ikke havde faaet Mad den Dag.

Præsten vilde dog prøve end een Gang, om en Advarsel ikke kunde virke, og siger for tredje Gang, men saa højt, at Tærskeren maatte høre det: „Hvo, som æder maadelig, han sover sødelig, siger den vise Syrak!"

Tærskemanden sprat' og gav sig til at glo paa Præsten med et Par Øjne, der kunde sige saa meget som: „Er det mig, Fa'r snakker til?" Præsten gav ham Svar igen, lige saadan med Øjnene; og han forstod det godt nok, for han var lige saa klog som et Menneske, og saa sagde han:

„Aa, den vise Syrak! Ham blæser jeg et Stykke! Han kunde sagtens snakke, for han hverken tarsk' eller kast'!" og blev ved at æde, til han selv syntes, det passede ham at holde op.

Nu kunde Præsten mærke, at han ikke kunde mætte Tærskeren med den vise Syraks Lærdom, og lod ham siden spise i Ro; men han gjorde sig tillige Umage for at faa en anden Tærskemand, der var mindre stortærende.

Bag Hækken.

„Et Kys endnu!" —
„Der knirker en Dør." —
„Vist ikke, det er kun Trofast, som gør.
Et Kys endnu . . ."
„Nej, mænd faar du ej." —
„Der er ingen, som ser det." —
„Aa, gaa din Vej!" —

„Et Kys endnu!" —
„Hvis du ikke gaar . . ."
„Hvor kan du nænne at være saa haard?
Et Kys endnu, et eneste kun,
Et Afskedskys paa din friske Mund," —

Da de vare unge.

„Saa kys da.“ —
„Tak! — Men, kæreste du,
vi gaa Haven rundt en Gang endnu.“ —
„Jeg tror, du er gal! I Maanens Skin
kan Tante se os.“ —
„Marie, kom ind!“ —

„Nu kommer jeg, Tante!“ —
„Naar ses vi igen?“ —
„Det véd jeg ikke, min kæreste Ven!“ —
„Men jeg véd sikkert, min Drøm i Nat
den bliver om Kys — og om dig, min Skat!“

Bag Kakkelovnen.

„Hør, lille Mand —“
„Aa, lad mig ha'e Ro!
Nu sidde vi netop saa rart, vi to,
an faa os en rigtig fornuftig Lur — —“
„Lure! Men, Mand dog, se paa dit Ur;
Klokken er endnu ikke saa mange.“
„Men Timerne ere saa grumme lange.“
„Den Gang du var ung, du talte ej saa.“
„Ja, den Gang!“
„Du tænker slet ikke paa,
du skylder mig Hensyn.“
„Aa, Visvas, Snak!
Vi er gamle, Marie!“
„Gamle — Tak!“
„Vær nu ikke fornærmet; men sov du med.
Jeg holder saameget af Ro og Fred.“ —
„Ja, snork du bare — den dvaske Rad,
han lever nu kun for Søvn og for Mad.“

Da de bleve gamle.

Hvordan Møllen gik.

Skæmtekrønike ved **Ch. Weiss.**

Manden i Gaarden sad allerede ved Middagsmaden med Skeen i Haanden, da Karlen kom fra Mølle og satte sig paa Bænken mellem Vinduet og Bordet. Han tog sin Ske ned fra Bjælken, og mens han gav den en Tøraf paa Bagsiden inden i den venstre Haand, langede Manden ud efter den første Skefuld af Grøden og dyppede i det store Smørhul, han havde ved *sin* Side af Fadet, og spurgte, mens Grøden var paa Vej mellem Fadet og Munden: „Fik du saa malet hjem med?"

Karlen, der gik Skeen efter indvendig ved at give den en Omgang i Blusefligen, saa paa ham, som han vilde sige: „Det kan du vel begribe, jeg ikke fik, dit Fjog!" Men han sagde ikke noget, og mens Manden tyggede langelig sin Grød, sagde han som en Fortsættelse af Spørgsmaalet: „Det fik du vel saglens ikke; hun kunde vel knap dreje?"

„Det gik ikke stærkere end som saa," sagde Karlen, og for at forklare, hvor smaat det gik, tog han fat i Grødfadet ved Kanten og drejede det langsomt; og da Smørhullet var kommet hen ved ham, drejede han det ikke mere. „Saa gik hun i Staa," sagde han.

Manden lugtede godt nok Lunten, men lige godt drejede han Fadet lidt, saa de begge kunde dyppe i Smørret.

Ellepigens Bæger.

Fortælling af Michael Gjørup.

Med Tegninger af Knud Gamborg.

Det var en smuk Sommeraften i Kong Frederik den Andens lykkelige Regeringstid.

En ældre og to yngre Herrer sad i den kølige Hal og drak Rhinskvin af Sølvbægere. Der var bleven ført en livlig Samtale om to unge Stude, som Viffert Glob, den unge Herre til Magstrup, var kommen over at købslaa om med Hr. Gregers Basse til Skyholm. Sønnen Hans havde lyttet til uden at blande sig i Samtalen, men den Gang Handelen var bleven sluttet og der skulde drikkes Lidkøb, kom hans Tunge paa Gang.

Hans havde det foregaaende Aar været med paa Flaaden, da den blev ødelagt af Storm ved Visby. Han havde tjent under Peder Munk paa „Jomfruen". Hr. Peder hørte til de faa Skibschefer, som ikke lystrede Admiral Hans Lauridsens Ordre til at blive paa den farlige Ankerplads.

„Jaja, vær du glad ved, at du ikke var med, Viffert," endte Hans, „7000 Sømænds Lig skylledes Dagen efter Natten mellem den 28de og 29de Juli op paa Kysterne, og 14 gode Linieskibe gik under. Vore tre Admiraler druknede."

„Herom har du fortalt saa tidt," sagde en ung, slank Jomfru, der var traadt til; „Viffert kan vist berette om den skrækkelige Storm ligesaa godt som du selv."

„Du skal altid komme og afbryde mig, Karen," sagde Hans gnaven til sin Søster.

„Du kom syg hjem ifjor," sagde Karen; „du vedbliver at fortælle, at du er syg; bedre havde det været, om du i Aar igen var paa Flaaden end sad her."

„Aa, der kæmpes ikke meget i Aar, blot oppe i Norge."

„Men Flaaden er dog ude," sagde Søsteren.

Faderen havde hidtil ikke blandet sig i Samtalen, nu rømmede han sig og sagde:

„Det er med mit Minde, at Hans bliver hjemme; han er min eneste Søn; saare nødig vil jeg miste ham."

„Saaledes tale ikke alle danske Herremænd," sagde Karen. „Erindrer I, hvad Herluf Trolle sagde, da han, dødelig saaret, var ved at opgive

Aanden? ‚Mister jeg Livet, faar jeg det vel igen. Hvi hedder vi Herremænd, mon ikke fordi, naar Fædrelandet har det behov, vi da af yderste Evne skal beskytte det. Vil vi have det Søde, maa vi have det Sure med.“

„Hvorfor henvender du ikke dine Bebrejdelser til Viffert?“ spurgte Hans. „Han har slet ikke mødt ved Fanen.“

„Viffert hører ikke til vor Slægt,“ svarede Karen og rødmede let.

„Det er kun et Par Aar siden, jeg overtog Magstrup efter min Moder,“ sagde Viffert sindigt og saa paa Karen. „Jeg har ingen til at bestyre Gaarden i min Fraværelse.“

„Og du holder mere af jordisk Gods end af noget andet,“ svarede Karen.

„Deri gør min Sandten Viffert Ret,“ sagde Gregers Basse.

„Det maa han forsvare for Gud og sin Samvittighed,“ svarede Karen tørt og forlod dem.

Viffert saa efter den unge Pige; han havde som Barn været hendes og Broderens Legekammerat og altid syntes godt om hende; men i de sidste Aar havde hun trukket sig noget bort fra ham; han forstod, det var fordi han bestandig sad Kongens Bud overhørig og ikke som de fleste unge Herremænd var gaaet med i Krigen.

Noget efter at Solen var gaaet ned, steg Viffert til Hest og red hjem. Det var en stille Sommeraften, meget varmt, og Mosekonen bryggede. Han red i Skridt og faldt i Tanker. Først tænkte han paa Jomfru Karen, men hurtigt blev hun fortrængt af de to Stude, han havde købt; han smilede, thi han mente at have gjort en god Handel. Paa Grund af den langvarige Krig med Sverige var Priserne stegne paa Øksne og Sæd, og Viffert tænkte, det var bedre at tjene Penge ved Krigen end at sætte sit Liv i Vove.

* * *

Vejen mellem Magstrup og Skyholm førte gennem en gammel Egeskov. Kommen til en Lysning i Skoven begyndte Hesten at blive urolig; Viffert blev vækket af sine Tanker og saa sig om.

Han blev sær underlig til Mode ved det Syn, han saa. I Disen, der laa mellem Træerne, dansede næsten nøgne, fagre og unge Kvinder i Maanens Straaler. En af dem svævede hen til Viffert med et funklende Sølvbæger i Haanden og sang:

„Fagre Svend, Drikken jeg byder dig,
Bægret er fyldt med perlende Vin,
Vinen den baade varmer og fryder dig,
Har du den drukket, bliver jeg din.“

Viffert saa paa den dejlige Pige; han rakte Haanden ud efter Bægeret; hun overlod ham det smilende. Men som han vilde føre det til Munden, kom han til at tænke paa alt det Onde, han havde hørt om disse Ellepiger; han kastede Bægerets Indhold i Græsset, gav Hesten af Sporene og jog bort, holdende Bægeret i Haanden. Han saa sig om; Ellepigerne forfulgte ham. Hesten blev greben af en vild Skræk og løb løbsk. Da hørte han Ellepigerne synge:

„Forbandelse Bægeret skal bringe dig,
Bægeret til Elskov skal tvinge dig,
Bægeret, du holder i Maaneglans,
Skal bringe dig baade fra Vid og Sans."

Viffert naaede sin Gaard uden at blive indhentet af Ellepigerne. Hesten havde han faaet rolig; den prustede og drev af Sved. Han steg af Sadlen, slængte Tøjlerne til en Karl og ilede ind i Gaarden med sit Bytte, det prægtige Sølvbæger. Han betragtede det i Fuldmaanens Straaler; indvendig var det lueforgyldt; han vejede det i sine Hænder, det var tungt, det maatte være meget værdt, og Værdien glædede Viffert mere end Skønheden. Med et Smil lukkede han det ind i det Skab, der gemte hans Penge og Dokumenter; da lød Ellepigernes Trusel i hans Øren: „Forbandelse Bægeret skal bringe dig." Han lo; hvilken Magt havde Ellepigerne vel over hans Skæbne?

Viffert gik i Seng og sov en rolig og tryg Søvn. Ved Davren den følgende Dag — han spiste i Regelen alene — fik han Lyst til at tage Bægeret frem, fylde det med god Bourgundervin fra sin Kælder og drikke sin egen Skaal. Vinen blev hentet og hældt i Bægeret; da Viffert hævede det for at drikke, studsede han og satte Bægeret fra sig. I Vinen smilede et dejligt Kvindeansigt ham i Møde; han kunde ikke lade være med at betragte det. Men hvorledes kom dette Ansigt til at spejle sig i Vinen?

„Trolddomskunster!" mumlede han forfærdet. Han maatte alligevel vedblive at stirre ned i Vinen. Ansigtet var der bestandigt. Det opildnede hans Sanser; hvor var den Kvinde at finde, som havde det smukke Ansigt? Eller var det Kogleri, fremkaldt af Ellepigerne? Halvt urolig og halvt trodsig satte han Bægeret til Munden og tømte det.

„Jeg vil aldrig mere fylde dette Bæger med Vin," sagde han og lukkede det ind i Skabet.

Men det smukke Ansigt med det bedaarende Smil vedblev at forfølge ham; han længtes efter at se det igen. Han svarede adspredt paa, hvad Karlene spurgte ham om, og glædede sig ikke over at den Regn, som det unge Korn havde saa haardt nødig, endelig kom.

Ved Nadvertid tog han atter Bægeret frem. Hvor det funklede i Solens Straaler, der paa skraa faldt ind i Stuen. Han fyldte atter Bægeret med Vin, og se, det dejlige Kvindeansigt var der igen, og han kunde ikke blive træt af at betragte det. Timerne forløb, han mærkede det ikke; Solen gik ned bag de sidste Skyer efter Dagens Tordenvejr; lidt efter lidt blev det mørkt, og med Lyset forsvandt Billedet.

Viffert vaagnede som af en Drøm; han tømte Bægeret og lukkede det ind i Skabet.

Om Natten drømte han, at han havde fundet den fortryllende Pige, at hun kastede sig til hans Bryst og blev hans.

„Det var kun en Drøm," sukkede han den følgende Morgen. Fra den Dag blev Viffert meget forandret; han vandrede omkring som en Drømmer, og Gaardens Folk begyndte at tale indbyrdes om, at deres Herre maatte være bleven forhekset.

„Nej, han er forelsket," sagde en Fadeburpige.

Man talte med hverandre om, hvem det vel kunde være, og mente, at det ikke kunde være nogen anden end Jomfru Karen paa Skyholm.

Men han tog jo i den sidste Tid aldrig over og besøgte hende; var der mon kommen en Kurre paa Traaden mellem dem?

En Dag efter Høst kom Hans Basse ridende over til Magstrup. Viffert blev en Smule forlegen ved at se ham og svarede ikke paa Vennens Spørgsmaal om, hvorfor man ikke paa Skyholm havde havt Besøg af den kære Nabo.

„Nu ja, det kan vi siden tale om," sagde Hans; „jeg er kommen herover for at spørge om du har læst Kongens sidste, strenge Brev til Adelen i Nørrejylland. Ja saa, du har ikke læst det. Kongen byder strengelig hver Adelsmand at møde ved Hæren med det foreskrevne Antal Svende og Heste; kun de, skriver han, kunne blive hjemme, som for Alderdom og Skrøbelighed ikke ere saa tilpas, at de kunne ride. Kongen har udstedt denne Skrivelse efter Samraad med Rigets Raad. Her har du en Afskrift af den."

Han gav Viffert Afskriften.

„Ja, men," sagde Viffert, „jeg ved da, at man ikke fører Krig om Vinteren, saa lægges Hæren i Vinterkvarter."

„Du kan have Ret, men Kongen har formaaet Daniel Rantzau til at foretage et Vinterfelttog. Se, derfor er Brevet til den nørrejydske Adel udstedt. Fader mener, at du og jeg maa gaa med, ellers ville vi kunne komme i stor Fortræd."

„Tager du der over?"

„Ja, med otte Svende og tolv Heste."

„Jeg vil overveje Sagen," mente Viffert.

„Her er ikke Tid til at betænke sig. I Slutningen af Oktober falder Daniel Rantzau ind i Sverige; der er kun en Maaned til. Frans Banner er allerede udset til at føre den jydske Fane; den er rød og gul. Jeg saa gerne, Viffert, at vi kunde følges ad."

De to unge, jydske Adelsmænd talte meget om Krigen. Hans blev paa Gaarden og spiste Nadver.

„Viffert, du gaar her saa alene og fanger Griller," sagde Hans; „det fører i Længden ikke til noget godt. Du maa bort og søge Eventyr; dem ville du og jeg finde ovre i Sverig, og du ved, at Sejren følger Daniel Rantzaus Faner."

„Jeg har lovet dig at ride i Morgen over til eder og sige eder min Beslutning," sagde Viffert, „og det Løfte vil jeg holde."

Da Viffert var bleven alene, hentede han Bægeret, fyldte det med Vin og fordybede sig i Beskuelsen af det dejlige Kvindeansigt, Vinen fremkaldte. Skulde han nu i længere Tid give Afkald paa at faa dette Ansigt at se? Det gik ikke an at tage Bægeret med i Felten, det kunde let komme bort; de fremmede Landsknægte stjal jo som Ravne.

Han turde ikke sidde Kongens og Rigsraadets strenge Befaling

overhørig, han havde vel stor Lyst dertil, men kunde ikke finde paa nogen gyldig Grund til at blive hjemme. Han stirrede forelsket paa Ansigtet i Vinen, da forekom det ham, at det smilede til ham; han studsede, nej, han havde maaske taget fejl. Ved en ufrivillig Bevægelse kom han til at støde til Bægeret; Vinens Overflade brusede op, og i Stedet for Ansigtet forekom det ham at han saa en vinkende Haand.

Han sprang op og betragtede det som Tegn paa, at det gaadefulde Ansigt vinkede ham fremad; den Tanke greb ham, at der muligvis fandtes en Kvinde i Verden, hvem dette Ansigt tilhørte, og han fik nu Lyst til at drage ud og søge efter denne Kvinde. Hun kunde ligesaa godt findes i Sverig som andet Sted. Han tømte Bægeret og udbrød:

„Jeg følger med Hans til Hæren."

* * *

Daniel Rantzau havde begyndt sit berømte Vinterfelttog. Den 20de Oktober 1567 brød han op fra Lejren ved Halmstad. Den 31te Oktober stormede de Danske Svenskernes Forskansninger ved Dummose, og Jönköping faldt i deres Hænder; nu begyndte det farlige Tog til Østgothland gennem Hulvejen Holaveden; Fjenden blev slaaet Mortensaften, og Vejen laa aaben til det frugtbare Østgothland. Rantzau skyndte sig at benytte den og lejrede sig ved det store Kloster Alvastra.

Viffert havde kæmpet tappert og udholdt Felttogets mange Besværligheder uden at miste sit gode Lune. Ansigtet i Bægeret svandt mere og mere ud af hans Tanker, og han levede i Nuet med dets mange blodige Omskiftelser. Hvor Svenskerne viste sig blev de slaaede, og det gav den danske Hær dobbelt Mod og Kamplyst.

Det var en stille, stjerneklar Nat mellem den 17de og 18de November; den danske Hær havde travlt med at bage Brød i Landsbyerne, mens Hæren rastede i en stor Granskov. Viffert var reden ind i en af Landsbyerne for at se hvorledes det gik med Bagningen til hans egne Folk. Han traf sin Dreng, saaledes kaldtes Tjeneren, og denne viste ham til en større Bondegaard, hvor Brødbagningen fandt Sted. Viffert saa, at Brødene allerede vare i Ovnen.

Da han vilde vende tilbage til Lejren, mærkede han, at nogen rørte ved hans Stigbøjle; han saa ned og fik Øje paa en Kvinde.

„Hvad vil du mig?" spurgte Viffert.

„Forbarm dig over mig og red mig!" bad hun hulkende.

„Hvem er du? Her er mørkt og jeg kan ikke se dit Ansigt."

„Mit Navn er Ebba. Min Moder ejer en stor Gaard ikke langt herfra. En af eders Landsknægte har bortført mig og svoret paa, at

jeg skulde blive hans Frille. Han sidder her i Gaarden og drikker og dobler med nogle af sine Kammerater, som taler et Sprog, jeg ikke forstaar."

„De Svenske ere vore Fjender," svarede Viffert; „vore Kvinder skaane de ikke, naar de falde i deres Hænder."

„Herre, red mig!" bad hun indsmigrende.

Hendes Stemme havde en melodisk Klang, der tiltalte Viffert; han fik Lyst til at se hendes Ansigt og lod hende følge sig til en Bagerovn, hvori der lige var bleven indfyret.

„Se nu paa mig," sagde han.

Det gjorde hun. Han studsede; thi ved Flammens Skær saa han et Ansigt, der aldeles lignede det, han altid havde set i Ellepigens Bæger.

„Jeg skal hjælpe dig," sagde han; „hvor skal jeg bringe dig hen?"

Hun takkede ham paa en rørende Maade.

„Du har ikke svaret mig paa, hvor jeg skal bringe dig hen," sagde han.

„Jeg skal ind i Skoven, dog ikke ad den Kant, hvor den danske Hær staar. Vil du følge mig et Stykke paa Vej, til vi ere komne bort fra de vilde Landsknægte?"

„Det vil jeg," svarede Viffert; „gaa du foran. Nej, sæt dig heller op i Sadlen foran mig."

Han rakte Haanden ud imod hende, og hun svang sig smidigt op i Sadlen.

Vinteren mellem 1567 og 68 var meget mild; det var som allerede sagt en stille og stjerneklar Nat, kun i det fjerne hørtes vild Sang eller Brøl af svirende Landsknægte.

De rede den Vej, som Ebba havde vist, og nærmede sig mere og mere en stor og mørk Granskov. Pludselig slog hun Armene om Vifferts Hals og kyssede ham.

„Jeg har jo ikke rigtig takket dig," sagde hun.

Det fyrige Kys brændte Viffert paa Læberne; han bøjede sig ned til hende og røvede selv et Kys. Hun tog det ikke ilde op, tvertimod, og Viffert lagde i sin Sanserus ikke Mærke til, at de vare komne ind i Skoven.

Pludselig blev han opmærksom derpaa, ved at Hesten var nærved at snuble.

„Nu maa jeg vel vende om," sagde han.

„Nej nej," sagde hun og trykkede sig kælent ind til ham; „nu ere vi straks hjemme hos mig."

Kort efter skimtedes et Lys mellem Træerne, og Ebba sagde:

„Derhenne bor jeg."

De naaede ud af Skoven og rede over en Skovplæne. Alt som de kom frem saa Viffert, at Ebbas Bopæl ikke var nogen Bondegaard, som han havde troet, men en gammel Herregaard med et Taarn og omgiven af forfaldne Grave og Volde. De red over den tidligere Vindebro, som nu laa fast, og bleve modtagne af halsende Hunde.

Det varede noget, inden et Menneske lod sig se; endelig øjnedes et Ansigt i Hoveddøren.

„Er det Birgitta?" spurgte Ebba.

„Er det eder, vor velsignede Frøken?" udbrød Birgitta.

Hun rokkede ned af Trappen; hun var meget gammel.

„Javel er det mig," sagde Ebba. „Hvor er der en Dreng, som kan tage mod Hesten?"

„Jeg er bange for, at de allesammen ere løbne deres Vej og have skjult sig i Skoven; de frygte for, at Juten, der var her i Dag, skal komme tilbage og slaa dem allesammen ihjel."

„Gør eder ingen Ulejlighed," sagde Viffert; „jeg rider straks tilbage og er glad ved at have kunnet gøre eder en saa ringe Tjeneste."

Da han hørte, at Ebba var en adelig Dame og ikke en Bondepige, skiftede han Sprog og Væsen overfor hende.

„Alene finder I ikke tilbage før det bliver Morgen," sagde Ebba. „Zigeunere og andet løst Pak strejfe omkring; I kan falde i deres Hænder, blive udplyndret og dræbt."

„Jeg frygter dem ikke."

„Jeg tvivler ikke om eders Mod, men mod Baghold og Skurke formaar I ikke at kæmpe. I har vist mig en stor Tjeneste, og derfor sømmer det sig for mig, at I uden Fare kan vende tilbage til eders Venner. Hvem er det, jeg skimter derhenne?" raabte Ebba. „Er det Per?"

Det var Per, en halvvoksen Staldreng.

„Juten har vel ikke udplyndret os saaledes," spurgte Ebba, „at vi mangler Foder til en Hest?"

„Foderet tog han ikke," svarede Drengen, „men Hestene tog han allesammen."

„Ebba svang sig med Lethed ned af Sadlen og sagde til Viffert: „Jeg beder eder om at stige af Hesten og hvile lidt ud hos mig."

„Da I ønsker det saa meget, skal jeg gøre det," svarede Viffert og steg af Hesten.

Ikke længe efter sad han og Ebba i en lav Hal med Bjælkeloft. Baalet flammede lystigt i den store Kamin, og ædel Vin stod paa Bordet. I Skyndingen havde Landsknægten glemt Vinkælderen. Et Par Piger, som havde skjult sig paa Loftet, vare komne frem og gjorde Opvartning.

Ebba og Viffert klinkede og drak, og han blev der Natten over. Ja — han blev der mange, mange Dage, thi han formaaede ikke at løsrive sig fra den forføreriske Kvinde.

Han fik at vide, at hendes Moder, den gamle Marie Sparre, endnu levede og boede i et Par af Gaardens Taarnværelser. Hun vilde ikke se andre end Datteren.

„Og," hviskede Ebba, „hun modtager Besøg af Aander."

Viffert gøs.

„Af Aander?" spurgte han.

„Ja, og hun har lært mig noget af sin Kunst."

Viffert Elskov begyndte ved denne Oplysning at kølnes.

„Frygter du Aander?" spurgte Ebba.

„Nej!" svarede Viffert langsomt.

„Jeg frygter dem ikke. Har du nogensinde mødt en Aand?"

Viffert fortalte hende om Mødet med Ellepigerne, om det ranede Sølvbæger, og om Billedet han havde set deri.

„Og det Ansigt jeg saa, var dit, Ebba, bestandigt dit; jeg var forelsket i dig, før jeg saa dig. Se, derfor fik du straks en saa forunderlig Magt over mig."

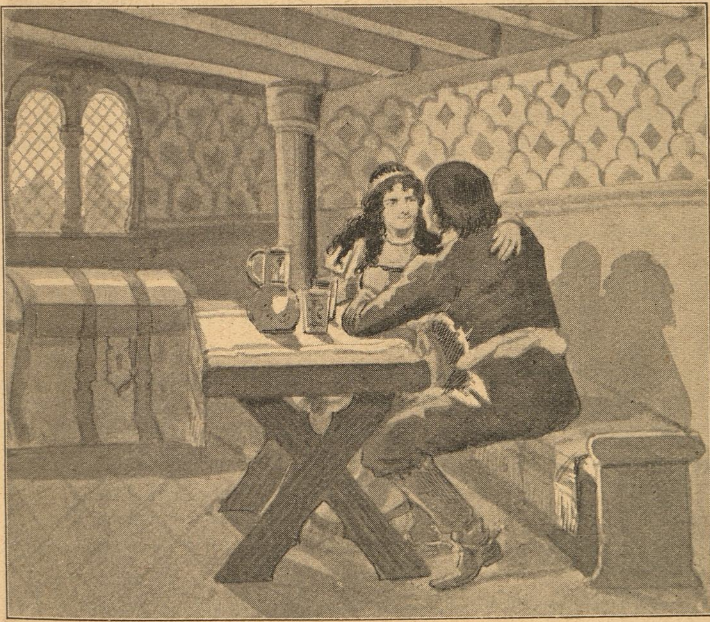

Ebba havde med stor Opmærksomhed lyttet til hans Fortælling; da han havde endt, rejste hun sig tavs og forlod ham.

Da Viffert var bleven ene, randt Ellepigens Ord ham i Hu:

„Forbandelse Bægeret skal bringe dig,
Bægeret til Elskov skal tvinge dig,
Bægeret, du holder i Maaneglans,
Skal bringe dig baade fra Vid og Sans."

Var ikke denne Forbandelse gaaet i Opfyldelse? Ebba havde faaet ham til at svigte sin Fane, hun havde faaet ham til at gaa fra Vid og Sans, og han kunde ikke mere vende tilbage til Hæren, om

han ogsaa vilde; thi den var marscheret frem, og svenske Afdelinger stode nu mellem ham og de Danske. Desuden vilde Ebba næppe tillade ham at rejse.

Da Ebba vendte tilbage sagde hun:

„Jeg har talt med min Moder; hun siger, at du, saalænge du beholder Bægeret, er i Alfernes Magt. Alferne herske i Skoven og paa Engen i alle Lande Nord for Østersøen, og hvad der foregaar paa det ene Sted, faar de hurtigt at vide paa det andet. Det er Alferne, der have ladet dig se mit Billede og ført dig hertil."

„Men," spurgte Viffert tøvende, „er der nogen Forbandelse ved, at jeg elsker dig?"

„Hvor kan jeg vide det?" sagde Ebba og lo. „For mig er der ikke nogen Forbandelse i min Elskov til dig. Thi Alferne ville ikke mig noget ondt; de ere mine Venner."

Viffert begyndte at føle sig noget uhyggelig til Mode.

Om Aftenen kunde han ikke falde i Søvn; den Tanke havde grebet ham, at ikke alene Moderen, men ogsaa Datteren var en Heks

„Du har elsket en Heks," stønnede han; „din Sjæl vil blive evig fordømt."

Han stod op og saa ud af det lille, aabentstaaende Vindue. Det var blevet Maaneskin. Ud fra Skoven kom en lille, gammel, men endnu rank Kvinde rokkende, med højre Haand støttende sig til en lang Stav. Viffert kunde ikke bortvende sine Øjne fra hende; det anede ham, at hun maatte være Ebbas Moder.

Da den Gamle naaede Gaarden styrede hun sine Skridt mod Taarnet; i et af dets Vinduer blev der kort efter tændt Lys.

Viffert kastede sig paa sit Leje; det var ham umuligt at sove. I Gaarden begyndte en Hund at tude uhyggeligt. Henad Morgenstunden faldt han endelig i en urolig Slummer.

Da han om Formiddagen saa Ebba, kastede hun sig om hans Hals, hulkede og sagde:

„Viffert, vi maa skilles, ja, skilles for evigt. Moder har i Nat været i Skoven hos Alferne. De have forlangt, at du skal rejse bort, ellers ville de bringe store Ulykker over Moder og mig. Alferne ere vore Venner, men ikke dine. Vi tør ikke huse en Uven af dem."

„Det bliver en farlig Sag for mig at komme bort."

„De Danske have slaaet Lejr i Slenninge, der ligger et Par Mil Sydøst herfra."

„Og Svenskerne færdes mellem Slenninge og denne Egn."

„Ja, men Lykken kan maaske være dig god."

„Gid jeg aldrig var kommen hertil!" udbrød Viffert.

„Dit Ophold her har været mit Livs gladeste Tid; jeg vil græde, naar du er borte, altid græde."

„Skal jeg bort, maa det ske jo før jo heller," sagde Viffert mørkt.

Hun gjorde ham Bebrejdelser, fordi han ikke ved Afskeden var saa vemodig som hun. Før han drog bort, blev han beværtet paa det bedste, og Ebba gav Staldbrengen Befaling til at følge Gæsten et Stykke paa Vej.

Viffert gav Ebba det sidste Kys og red ind i den store Granskov, hvorigennem han hin Nat var kommen med Ebba. Jo længere han kom bort fra Gaarden, desto mere udvidedes hans Bryst; det var ligesom det var blevet fri for en tung Byrde. Han saa sig om, Skov og atter Skov.

Staldbrengen fulgte stiltiende ved Siden af Hesten. Viffert lagde ikke Mærke til de hadefulde Blikke, han tilkastede ham. Pludselig raabte Drengen:

„Din forbandede Jute, du skal faa svensk Staal at føle."

Drengen forsvandt ind i Skovtykningen, Viffert saa efter ham; det blev ham klart, at Drengen vilde opsøge den nærmeste svenske Afdeling og melde den, hvor der var en Fjende at finde. Viffert red derfor hurtigt bort i en anden Retning.

Henad Aften stødte han paa en større Afdeling svenske Ryttere og maatte straks give sig til Fange. Afdelingens Anfører var en ældre og sindig Mand, der modtog Vifferts Sværd med kold Høflighed. Da han havde faaet Fangens Navn at vide, sagde han:

„Mit Navn er Grev Sten Brahe. Jeg er paa Vejen til Lejren ved Norrby, og derhen følger I mig."

Han udspurgte Viffert om, hvorledes det var gaaet til, at han var kommen bort fra sine egne. Da Viffert havde fortalt dette, sagde Greven:

„Det var vakkert af eder, at I frelste en Adelsdame ud af en Landsknægts Kløer, derfor fortjener I god Tak. Men sælsomt maa dit Ophold have været hos Marie Sparre; thi hun gaar for at være en Heks, og det skulde ikke undre mig, om hun engang kom i Fortræd derfor. Hendes Datter skal ikke være stort bedre. Mærkede I ikke noget dertil?"

„Nej!" svarede Viffert.

Han vilde ikke paa en daarlig Maade belønne den Gæstfrihed, der var bleven vist ham.

Siden den Nat, Viffert var bleven skilt fra den danske Hær, vare to Maaneder forløbne; han havde i sin Sanserus ikke mærket det, eller havde, som han begyndte at mene, Ebba forhekset ham? Daniel Rantzau havde sejret overalt; Svenskerne havde nu forskanset sig bag

Motalastrømmen og oprettet tre Lejre ved de tre Overgange; til den mellemste ved Norrby ankom Viffert silde om Aftenen og blev ført til Obersten, Nils Andersson, med hvem Grev Brahe forinden havde talt.

Obersten begyndte at krydsforhøre Viffert; men da denne i to Maaneder havde været borte fra Daniel Rantzaus Hær, vidste han intet og blev ført bort til Generalprofossen Peter Gad, som havde de danske Fanger fra de sidste Træfninger under Bevogtning. De laa og sov paa den blotte Jord. Bedre Leje blev der ikke Viffert anvist; han var træt og satte sig mellem de Sovende.

Han var mørk i Hu. Haard var hans Skæbne bleven, men havde han fortjent det bedre? At han havde ladet sig bedaare af en smuk Heks, herom var han nu overbevist. Ja, havde ikke Heksene haft Magt over ham ligefra den Aften, han red bort med Ellepigens Bæger? Han saa op mod den stille, mørke Vinterhimmel og bad med Inderlighed sit Fadervor samt gentog flere Gange Bønnen: „Frels os fra det onde.“

I Modsætning til Stilheden hos Fangerne var der stor Støj og Lystighed i den svenske Lejr, hvor der den Aften holdtes Gilde. Støjen holdt længe Viffert vaagen; da den endelig stilnede af, faldt hans Øjne til, og snart slumrede han mellem de andre Fanger og drømte om Hjemmet derovre i Jylland.

Ved Daggry blev Viffert vækket af en Geværsalve. De foregaaende Dage havde Daniel Rantzau ført Forhandling med den svenske Feltherre om Udveksling af Fangerne, ja, han tilbød to Svenskere for en Dansk; men da Fjenden drog Tiden ud med Snak, besluttede Rantzau med Magt at hente Fangerne. Den 15de Januar 1568 fandt det bekendte Overfald paa Lejren ved Norrby Sted; Broen over Motala blev stormet, og Svenskerne drevne paa en vild Flugt. De danske Fanger bleve befriede af Rytteriet; de saa yderst medtagne ud, thi de havde været paa smal Kost.

Alle bleve meget forundrede ved at træffe Viffert Glob mellem Fangerne; thi man havde antaget ham for at være død. Paa Tilbagevejen til den danske Lejr indhentede Viffert en Baare, hvorpaa der laa en saaret Adelsmand. Viffert genkendte Hans Basse og forhørte sig om hans Saar.

„Er du opstaaet fra de Døde, Viffert?“ spurgte Hans. „Jeg er ved at gaa ned til dem. Naar du kommer hjem, da hils Fader og Karen.“

„Er dit Saar saa farligt?“

„Javist; hils dem hjemme. Dine Folk have været hos mig, siden du forsvandt; nu tager du dig vel af mine?“

Dette lovede Viffert beredvilligt. Hans blev svagere og svagere og udaandede kort efter.

*

* *

Det var blevet Sommer. Skoven ved Magstrup og Skyholm sprang ud, men paa det sidste Sted var der ingen Vaarglæde, thi Gregers og hans Datter sørgede dybt over, at Hans var falden derovre i Fjendeland. Krigen var endnu ikke forbi; men desuagtet var Viffert hjemme paa sin Gaard; thi paa Tilbagetoget havde en Kugle ramt ham i Benet og gjort ham ukampdygtig for længere Tid. Daglig kom Hr. Gregers over og besøgte ham og tog ofte sin Datter med.

Naar hun havde forladt Gaarden, havde Viffert ofte draget en Sammenligning mellem hende og Ebba; han fandt, at den Sidste havde den hede, berusende Sommernats Skønhed, men Karens Skønhed var lys som Dagen, og hendes Sjæl gemte ikke paa mørke Hemmeligheder. Hans Kærlighed til Ebba var aldeles forsvunden; han gyste næsten ved at tænke paa den Tid, hun havde bedaaret ham, og ofte bad han Gud om Tilgivelse for sin Synd og haabede at faa den; thi han havde jo været uvidende om, at hun var Datter af en Heks og maaske selv paa Vej til at blive en saadan.

Hvad skulde han gøre ved Ellepigens Bæger? Han vovede ikke at tage det frem og endnu mindre at fylde det med Vin; et nyt Billede, der kunde forhekse ham, vilde da maaske komme til Syne.

Viffert kunde begynde at gaa lidt omkring, støttet til en Stok.

Han sad gerne i Haven under det store Lindetræ, og her modtog han en Dag Besøg af Gregers. Efter at have talt om Vejret, der lovede en god Høst, kom Hr. Gregers til sit egentlige Ærinde.

„Du maa tidt føle dig ene og forladt," sagde Hr. Gregers; „du maa savne en Kone."

„I har Ret, men det er egentlig først under min Sygdom, jeg har savnet hende," svarede Viffert.

„Efter at Hans er død, tilfalder Skyholm Karen. Jeg mener nu, at hun er bleven et godt Parti for dig, og du er en Mand, jeg kunde ønske til Svigersøn."

„Tak for de Ord," sagde Viffert. „Karen er den af alle Kvinder, jeg helst vil have til Kone; jeg har i den sidste Tid ofte tænkt paa hende i min Ensomhed. Og jeg mener, at hun med god Villie vil give mig sit Ja."

„Det haaber jeg med. Jeg skal tage hende med mig i Morgen, og saa kan I tales nærmere ved."

Og saaledes skete det. Dagen efter kom Karen i Besøg med sin

Fader, og i den blomstrende Abildgaard talte de unge længe sammen og der faldt de Ord, der binder for Livet. Karen havde jo altid været Viffert god, men saa længe denne laa hjemme blot for at drive Gaard og samle Gods, maatte den ædle Pige foragte ham. Nu var det anderledes. Som ærlig Riddersmand havde han værget for Land og Rige, med mandig Daad og med sit Blod havde han sonet sin Skyld. Nu var han hende værdig, og med Glæde gav hun den fagre Ridder sit Ja.

Saa fejrede de i Stilhed Trolovelse, og mod Aften drog den unge Brud hjem med sin Fader.

Da Viffert var bleven alene, følte han sig glad og tilfreds. Pludselig randt Bægeret ham i Tankerne. Havde Fru Marie Sparre ikke fortalt ham, at de danske og svenske Alfer havde mange Forbindelser med hinanden, og vilde de ikke kunne lægge Hindringer i Vejen for, at han hjemførte Karen Basse?

Ved Tanken herpaa blev Viffert ilde til Mode.

Da fik han Besøg af Sognets Præst, der under hans Sygdom ofte havde set til ham. Viffert ejede Kirken, og Præsten kom for at fortælle ham, at den Restauration, som Viffert havde ladet foretage, snart var fuldført. Nu var det Præstens Anmodning, om der maatte blive anskaffet en ny Alterkalk; thi den gamle var bulet og ringe.

Viffert hørte i Tavshed paa Præstens Beretning og sagde da, at han vilde forære Kirken en helt ny Kalk. Han rejste sig, humpede ind i sit Værelse og kom kort efter tilbage med et stort, vægtigt Sølvbæger.

„Dette skænker jeg til Kirken," sagde han. „Velsign det og helliggør det. Otte Dage efter mit Bryllup gaar min Kone og jeg til Alters, og da skulle vi drikke af dette Bæger."

De stode under et blomstrende Æbletræ. Da nu Præsten modtog Bægeret og holdt det beundrende i Haanden, faldt der duftende Æbleblomster ned i Bægeret og fyldte det. Begge undrede sig højligt derover, og Viffert ansaa det for at være et Tegn paa, at nu havde han ikke mere noget at frygte af Ellepigerne; Blomsterne maatte være sendte af gode Aander.

Efter Høsten stod Vifferts og Karens Bryllup, og otte Dage efter vare de til Alters. Da de gik fra Herrens Bord, sagde Vifferts til sin skønne Kone:

„Min Sjæl føler sig styrket og glad. Jeg har Forvisning om, at Vor Herre vil være med os To."

Og det var han i alle deres Livs Dage.

Fra Danmarks Hædersdage 1848, 49 og 50.

Den bekendte gamle patriotiske Forfatter Otto Baupell har nylig udgivet et Mindeskrift til 50 Aars Jubilæet for Krigsaarene 1848—50. I Pressen faar dette Skrift den Dom, „at det ubetinget er et Værk, der hvad Indholdets Klarhed og Livlighed angaar, mest sammentrængt og mest interessant giver en ypperlig Skildring af Felttogene i vore første Frihedsaar. Den lille Bog burde autoriseres af Kultusministeriet og indføres som Anhang til Fædrelandshistorien i enhver Skole, baade de lærde og Almueskolerne, i hele Landet, og Indholdet burde tilegnes, saa at man kunde huske det hele Livet igennem. Det er en Bog, som vi kan anbefale alle at læse mere end en Gang. Den giver klar Besked om Begivenhederne under Krigen og aander en varm og inderlig Fædrelandskærlighed, ligesom den fremstiller Officerernes saa vel som de Meniges heltemodige Optræden paa den mest hjertevarme Maade".

Et andet Blad skriver: „Oberst Baupell er vor folkeligste militære Forfatter. Hans Bøger ere i Folkebibliotekerne lige saa efterspurgte som Ingemanns historiske Romaner. Obersten var selv med som ung Løjtnant lige fra den første Kampdag i 1848, og han udmærkede sig saaledes, at han ved Krigens Ophør var blevet Kaptajn. Han skildrer hvad han har set; det er ikke blot de skiftende Begivenheder, men ogsaa Personerne, som han alle har kendt. Han var Adjutant hos General Schleppegrell ved Isted, hvor Generalen faldt og Baupell blev saaret. . . . Der er i Fortællingen om hvad han har set, sundt dansk Kød og Blod og en Tænkemaade, der bunder i Livets bedste Følelser. Som han skildrer, saaledes var „den tapre Landsoldat" den Gang og saaledes var hele den danske Nation. Den fortjente at sejre, og den sejrede. Og man faar det fyldigste Indtryk heraf ved at læse Baupells nyeste Bog."

Vi skulle til Glæde for de talrige Læsere af „Folkets Almanak" tillade os at bringe et Par Prøver af Bogens Fortælling og nogle af dens mange smukke Billeder.

Om Slaget ved Bov den 9de April 1848 fortæller Baupell:

Ved Bommerlund stod Danskerne opmarscherede tidlig om Morgenen. 1ste Brigade under Bülow gik, fulgt af Rytteriet og 1 Batteri, gennem Frøslev Sand imod Fjendens venstre Fløj, og Avantgarden gik lige ud for at beskæftige Fjenden i Fronten. En af de første Kugler ramte den udmærkede Kaptajn Hegermann-Lindencrone af 3die Jægerkorps, der

havde været sin Chefs trofaste Støtte. Ved al den glimrende Stads, som Officererne dengang vare iførte, bleve de en sikker Skive for Fjendens Skytter. Avantgarden jog Fjenden ud af Bov; vort Artilleri tog

General Bülow ved Bov den 9de April 1848.

Stilling ved Siden af Fodfolket, og en langvarig Kanonade i Passene ved Nyhus og Krusaa begyndte. Imidlertid omgik 1ste Brigade Fjenden. Det var en højst anstrengende Marsch paa Lyngheden, der tog Vejret fra adskillige, som maatte lægge sig ned for at puste ud; særlig blev 11te Bataillon stærkt medtaget. Alle Skyttedelinger sendtes under Ryes Befaling Sønden om Harreslev imod de derværende Teglværker. Efter at have drevet Fjenden ud af Harreslev var 11te Bataillon opløst. 1ste Bataillon, der kom bag efter den, fik Befaling til at marschere forbi den, hvilket ikke var hyggeligt, da 11te Bataillon havde adskillige saarede, der vare saa venlige altid at vende det blodige Kød imod de forbimarscherende Kammerater for at vise, hvad der ventede dem. Bülow holdt midt paa Vejen med sin Adjutant og opmuntrede Soldaterne til at gaa dristig fremad. Føreren af 1ste Kompagni i 1ste Bataillon gik strunk forbi Generalen, men da i det samme en Geværkugle fløjtede forbi hans Øren, gjorde han et meget dybt Buk, og Adjutanten sang: „Min Søn, vil du i Verden frem, saa buk.“ Da nu Bataillonen befandt sig i Ilden lige over for Fjenden, Friskaremænd, der stod paa Vejen i Klynger og skød paa Jenserne, saa det var en Lyst, saa tog Folkene sig den Frihed at løbe ind paa den tilstødende Mark og kaste sig bag et Dige, der stødte op til Vejen, og blive liggende der. „Fremad!“ raabte en ung Officer og sprang op paa Diget, Mandskabet fulgte ham, og Fjenden blev rendt over Ende. Dette gentog sig, da Bataillonen stødte paa Fjendens Reserver.

Som Planen bød, blev Fjenden kastet ned imod Flensborg Fjord; her blev Kampen atter haardnakket, og Fjenden forsvarede Møllebakkerne Nord for Byen, som først toges af 2den Bataillon efter flere Stormløb. I Kampen deltog 4de Dragonregiments 2den Eskadron under Sauerbrey. Paa et Vink af Bülow førte han sin Eskadron frem og faldt ned paa Fjenden som en Ørn paa sit Bytte. Forrest red han selv med sine Løjtnanter, Regenburg og Schultz; alle tre fik Hestene skudte under sig, og Regenburg blev dødelig saaret. Sauerbrey og Schultz kom hurtigt igen paa Benene og banede sig med Sablen Vej igennem Fjenden. Da samtidig Matroserne landede i Flensborg under Holbøll og Lund, blev Fjenden fuldstændig slaaet og tusind Mand taget til Fange. Hele den fjendtlige Hær flygtede ud af Sønderjylland og skjulte sig ved Ejderen. Havde Preusserne ikke været i Rendsborg og dækket deres forbundne, Menederne, vilde Oprøret have været kuet med Slaget ved Bov. Nu blev det blot Forspillet til Treaarskrigen.

Fra Slaget ved Slesvig den 23de April 1848 fortælles følgende karakteristiske Træk:

Paaskemorgen gik den tyske Hær over Ejderen og viste sig pludselig

ved Dannevirke lige over for den i Slesvig liggende danske Hær, hvis Avantgarde næppe fik Tid til at gribe til Vaaben. Den preussiske Gardebrigade havde allerede paa flere Steder overskredet Volden, da vore forreste Kompagnier rykkede frem igennem Bustrup og udviklede sig til Kamp. I Landsbyen Bustrup og ved Dannevirke sloges nu vor Avantgardes to Batailloner med syv preussiske Gardebatailloner, der understøttedes af en halv Snes Kanoner, medens vort Fodfolk kun fik Hjælp af seks Kanoner. Ved Bustrupdam stod Løjtnant Glud med to Kanoner. Det var en gammel Underofficer, der ved Krigens Udbrud var udnævnt til Officer. Han havde seks Kanoner imod sig, men han holdt ud trods store Tab. Selv gjorde han Tjeneste som simpel Konstabel, og da hans Artillerister faldt, meldte der sig menige af Fodfolket. „A ka' hjælpe ham," sagde en Soldat af 12te Bataillon, en Sønderjyde, til ham. — „Hvad kan du hjælpe, du sølle Infanterist?" — „Jou, a ka' lange Kugler og bringe Kanonen frem." — „Du er en prægtig Fyr," svarede Glud. Den menige langede Kugler og Krudt, og Løjtnanten ladede, sigtede og skød, saa at Sveden haglede ned ad ham. De Meza kom til under denne Kamp. „De har det varmt, Hr. Løjtnant! Jeg skal ikke glemme Dem." Og da han red bort, tilføjede han opmuntrende: „Adieu, Løjtnant von Glud!" Glud mente ikke, at han kom levende fra den Kamp, men for dog at have en lille Fornøjelse, gentog han for sig selv de Mezas Hilsen: „Adieu, Løjtnant von Glud!" Ved Slagets Slutning blev, da han kørte bort, Hovedet skudt af en Mand, der sad paa Forstillingen. Han bandt ham fast til Sædet, kørte i Gallop til sit Batteri og meldte sig. „Der sidder jo en Mand uden Hoved," sagde Batterichefen. „Han havde det, da han satte sig," svarede Glud og lod ham begrave i Vejgrøften tæt Nord for Slesvig. Da Graverne vilde aftage ham Sabel og Læd ertøj, sagde Glud: „Han skal beholde dem. Han har fortjent at have dem ved Haanden, naar han møder til Parade i Himmerig." Da en af Gluds Kammerater spurgte ham, hvorledes han kunde holde ud i Kampen mod saa mange Kanoner, svarede han: „Jeg havde Befaling til at staa, indtil jeg fik Lov at gaa, og var jeg gaaet fra Posten uden Ordre, havde jeg baaret mig ad som et Asen."

Natten efter Slaget bivuakerede Hæren i Isted Skov under Dækning af 5te Dragonregiment. Da det ikke kunde holde Preussernes Forposter Stangen, red General Hedemanns Adjutant, Løjtnant Ludvig Brock, hen til 1ste Bataillon og bad om Hjælp. „Vi have kæmpet hele Dagen," svarede den nærmeste Officer, som han henvendte sig til. „I høre, eders Kammerater ere i Nød, og I betænke eder paa at hjælpe dem. I ere daarlige Kammerater!" — „Daarlige Kammerater," svarede en lille Jens. „Nej, det ere vi ikke. Kom Sluf," sagde han

og stødte til sin Sidemand, og faa Øjeblikke efter stod Premierløjtnant Myhre med 100 Mand til Adjutantens Tjeneste, og Preusserne kastedes tilbage. I Kampen blev Ludvig Brocks Hest saaret i Panden, og Kuglen blev siddende. „Nu kunde De gøre mig en Tjeneste," sagde han til Lægen Friis, der var fulgt med 1ste Bataillon. „Træk Kuglen ud af Saaret, De ser, hvor Blis vaander sig." — „Jeg er ingen Hestedoktor," svarede Friis indigneret. „Men De er et godt Menneske." Doktoren lod sig bevæge, trak Kuglen ud, vadskede Saaret, stoppede Charpi i det, og da det var sket, saa rejste Hesten sit Hoved og vrinskede, som om den vilde sige: det lettede.

Om Fredericias Belejring 1849 fortælles:

Fredericia blev belejret af Oprørerne, og det blev en haard Tid. Nørre- og Sønderjylland var oversvømmet, men ingen Mand i Jylland tænkte endnu — efter at Krigen havde varet i to Aar — paa at slutte Fred, inden Fjenden var kastet ud af Landet. Fra den 9de Maj belejredes Fredericia af Oprørshæren, der var forsynet med Belejringsartilleri fra Rendsborg Tøjhus. Den byggede en Række Skanser, hvis Batterier bombarderede Fæstningen. Denne havde en prægtig Besætning, der brændte af Kamplyst, og den havde i Oberst Niels Lunding en Kommandant med Næb og Kløer. Den 16de Maj Kl. 3 om Morgenen begyndte et Bombardement, som holdt ved i 4 Døgn. 168-pundige Granater regnede ned over Byen. Indbyggerne fik Hast med at komme i Tøjet, flygte ned til Havnen og blive færget over til det sikre Fyen. Den første Dag lykkedes det at blive Herre over Ilden, efter at tolv Gaarde vare brændte. Den næste Dag indtraf nogle Uheld. Flere Bomber sprang i Nærheden af Sprøjtekarrene og ødelagde dem; men endnu den Dag arbejdede Soldater og Brandfolk paa at slukke Ilden. Den tykke fra Brandstederne opstigende Røg var stram at indaande, saa det var intet Under, at Slukningsmandskabet blev tør i Halsen af at arbejde i den stærke Hede, og der blev hyppigt sendt Folk af Sted efter Drikkevarer. En Soldat, der vendte tilbage til Brandstedet i Luntetrav med et Dusin Flasker Øl i Lommerne, inden for Brystklapperne, under Armene og en Flaske Brændevin i hver Haand, fik Øje paa en 168-pundig Bombe, der efter Retningen at dømme maatte falde lige ned paa ham. Den slog ned i Gaden nogle Skridt fra ham, saa at han sank sammen i en Sky af Grus og Sten. Et Øjeblik efter sprang Bomben, og da Røgen drev bort, lød fra den paa Jorden siddende Soldat op til Kammeraterne, der arbejdede paa at nedrive et Tag ved Siden af en brændende Bygning, det Raab: „Alle Flaskerne ere Søren brøle mig hele!" hvilken Efterretning modtoges med tordnende Hurra. Efterhaanden udmattedes det arbejdende Mandskab,

og det blev umuligt at slukke en Ild, der næredes saa rigelig; de højt i Luften straalende Ildneg i den tykke Brandrøg vare ypperlige Maal for Fjendens Artillerister. Fæstningsartilleriet søgte forgæves ved en

General de Meza i Slaget ved Fredericia den 6te Juli 1849.

levende Skydning at drage de fjendtlige Batteriers Ild paa sig; men da Afstanden var 3000 Alen, kunde vore gode gamle, glatløbede Ka-

noner knap ramme de fjendtlige Skanser og endnu mindre gøre det fjendtlige Artilleri nogen Skade paa den Afstand.

For at muntre Besætningen spillede Brigademusikken daglig om Eftermiddagen paa en fri Plads i Fæstningen; men de gennem Luften hvislende Bomber bragte Spillemændene ud af Takten; det blev ofte til den gyseligste Kattemusik, idet de fleste fulgte med Ørerne og Øjnene de syngende Bomber i Stedet for at være med paa Noderne, og da saa det Uheld indtraf, at en Bombe slog ned i Musikken og dræbte en gammel Fagotspiller, saa maatte Besætningen nøjes med den Hornmusik, som fra Kvægparken lød uafladelig fra de der staaende Stude.

Kommandanten havde sit Kvarter i den mest udsatte Del af Byen i Kammerherre Lorenz's (nu Oberst Vos's) Gaard. Kammerherren var flyttet til Hindsgavl, men havde efterladt en flink Kokkepige, der førte Hus for Lunding. Flere end een Gang forstyrrede Bomberne ham i at spise sin Middagsmad. Bombestykker slog Væggene ind i Spisestuen og i Skrivestuen. I sidstnævnte Rum dikterede Pladsmajoren Kaptajn Hirsch hver Formiddag Dagsbefalingen for et Dusin Skrivere fra alle Afdelinger. En Dag, medens han gik op og ned i Stuen, ophørte paa een Gang den skrattende Musik af alle Pennene, og til hans Forbavselse havde alle Skriverne ladet sig glide ned under Bordene. En næsvis Bombe var rullet ind over Dørtærskelen og laa der og hvæsede; et Øjeblik efter sprang den, nøjedes dog med at sprænge Døren og knuse Ruderne. Næppe var den sprunget, saa sad Skriverne igen paa deres Plads, og paa ny hørtes Pennenes Kradsen. Heldigvis sagtnedes Bombardementet den 4de Dag, og Besætningen fik nogle faa Dages Ro.

Den 6te Juli skete det store Udfald. I første Linie gik Rye og de Meza, og tæt efter dem fulgte i anden Linie Schleppegrell og Moltke for at tage Tørnen op, naar første Linie blev træt. De fjendtlige Skanser stormedes, og deres Batailloner sprængtes og ødelagdes i den Grad, at der var mange Batailloner, der om Aftenen ikke havde 100 Mand samlede. Efter Slaget sagde den preussiske General Zastrow, der ellers var en stor Skuespiller, til sine Folk: „Den, der i Dag er sluppen derfra, han kan sige, han har haft Lykken med sig." Men ogsaa paa vor Side var Tabet stort. Med Rette skrev Ingemann: „Sejrens Engel fløj over Ø, dens Vinge dryppede af Blod". Slagets Lyn, General Rye, var blandt de faldne. Der var Kompagnier, som havde mistet Halvdelen af deres Mandskab; men Jubelen over den vundne Sejr var stor. Fjenden flygtede ud af Jylland. Og den Dag i Dag fejres Fredericiadagen som en af de bedste Mindedage om, hvorledes Folket har kæmpet for sin Selvstændighed og Uafhængighed.

„Han driver det for vidt!"

Den sidste Fortælling af **Anton Nielsen**.

Med Tegninger af N. Wiwel.

De stod udenfor Porten og lyttede; for det var en mørk Oktobernat, de kunde ikke se nogen Steder.

„Nu kommer de!" sagde Drengen.

„Nej, det kan ikke være vore Folk, saadan en Støj de holder," sagde Gaardmandskonen.

„Ja, de kunde jo have faaet nogen op at køre," sagde Pigen. „Nej, det er ikke dem, for de drejer ikke ind paa vor Vej; de kører lige ud ad Landevejen."

„Jeg kan dog ikke begribe, hvorfor Hans bi'er saalænge i Købstaden; det plejer han ellers aldrig," sagde Konen.

„Aa, der er jo Session i Dag, og saa plejer jo alle Karlene at være fulde, og saa er de vel ikke gode at faa hjem," mente Tjenestedrengen.

„Har du nogen Tid set at vor Kristen har været fuld?" spurgte Konen, fornærmet paa sin Søns Vegne.

Drengen havde aldrig set det, og derfor tav han stille, men han var ikke overbevist. Han havde jo baade hørt og set, at alle, der havde været paa Session, kom fulde hjem, og han troede, det var noget, der hørte Sessionen til, noget, som var deres Pligt.

De lyttede igen. Nu havde de staaet der mere end en Time. Men Konen havde ingen Ro paa sig til at sidde ved Spinderokken, hun længtes jo efter at faa at vide, hvorledes det var gaaet Kristen, hendes eneste Barn. Efter hendes Mening havde han ingen Legemsfejl, men hun kunde ikke lade være at haabe paa, at Lægen skulde kunne opdage en skjult Fejl ved ham, der kunde fri ham fra „Kongens Tjeneste". Var det bare saa vel! tænkte hun, men saa skulde det da være en Fejl, som ikke kunde gøre ham noget. Men han blev jo nok udskrevet, tænkte hun med et Suk. Bare han dog ikke skulde komme til Hestfolket eller blive Trænkonstabel! Det var der Udsigter til, da han var saadan en køn Karl.

De lyttede og lyttede.

Tjenestefolkene havde ganske vist mere Lyst til at gaa i Seng, da Klokken snart var elleve, men Drengen skulde jo lære at spænde fra, og Pigen skulde hjælpe sin Madmoder med Forplejningen af Manden og Sønnen.

„Nu har vi dem!“ udbrød Konen. „Jeg kan kende vor lille Fjedervogn paa Lyden.“

„Ja, og nu kan vi høre, de drejer ind paa Markvejen,“ sagde Pigen.

Nu gik de tre ventende ind i Gaarden.

Hans Nielsen kører saa sindigt, tænkte hans Kone, og da han holdt for Døren, slog han ikke Knald, som ellers var hans Skik.

Drengen kom med den tændte Lygte.

„Men hvor er Kristen, vor Fa'er? Har du ikke ham med?“

„Jo, han ligger her paa Vognbunden. Han var blevet søvnig.“

Da fik Konen slemme Anelser. Hun gik hen til Vognen, fik fat i Sønnens Haand og raabte:

„Kristen, Kristen! Hvor du sover haardt! Rejs dig, for nu er du hjemme.“

Kristen svarede kun med nogle underlige Grynt.

„Rejse sig!“ gentog Manden. „Nej, du maa undskylde ham, Mo'er, det kan han ikke, for han er møgfuld, rent ud sagt. Men nu skal jeg slæbe ham af.“

Faderen fik ham med stort Besvær ned af Vognen, men han var saa døddrukken, at han ikke kunde staa paa Benene, men maatte holdes.

„Ja, her ser du din Søn, Mo'er. Det er en net Fyr!“

„Lad os faa ham op i Gæstekamret!“ sagde hun.

De ledte ham nu derop, da sagde Konen:

„Gaa nu ind og faa dig nogen Mad, Hans. Jeg kan nok selv faa ham klædt af.“

„Ja, det bliver s'gu ikke nemt; men nu har jeg tumlet saa meget med ham, saa jeg helst vil være fri for at se ham.“

Det blev saamænd ogsaa besværligt for Moderen at tumle den store Karl, at faa hans tilsølede Klæder af og at faa ham væltet op i Sengen, da han ikke selv kunde hjælpe det allermindste til. Da han kom i den kolde Seng, slog han Øjnene op, men de stirrede dumt og udtryksløst.

„Hvordan har du det, Kristen?“ spurgte Moderen kærligt.

„Jeg er Tollerist!“ lallede han. „Gaa væk, I Dunke! — Gør Plads for en Tollerist — je' har væ't Tollerist!“ begyndte han at synge med en grødet Stemme, men snart blev han borte i det og faldt i en haard Søvn.

Moderen stoppede Dynen ned om ham, tørrede sine Øjne og gik ind til Manden, som nu sad alene i Stuen.

„Herre Gud, hvordan er det dog gaaet til, at Kristen er blevet saa fuld?" spurgte hun.

„Det var saadan, at der var tre store Gaardmandssønner, der blev kasserede, og saa skulde de jo gøre Gilde. De fik saa samlet alle de udskrevne sammen nede i Per Jørgens Kælder, og der fik de alt, hvad de kunde bælle i dem af bajersk Øl, Vin og Toddy. — Jeg tænkte, Kristen skulde nøjes med en lille Snakketaar, men han drev det for vidt."

„Kunde du dog ikke have faaet forpurret det?"

„Nej, for da jeg havde besørget mine Ærinder og havde faaet

at vide, hvor han var, da havde han allerede Højden. Han vilde ikke med hjem, og han maatte heller ikke for de andre. Saa gik jeg hen og fik spændt for og kom med Vognen. I den Tid var han blevet saadan lavet til, at han ikke kunde stritte imod. Saa var der et Par Stykker, som hjalp mig at læsse ham."

„Gud hjælpe os dog! at vi skulde se vor Søn i den Stilling!"

„Ja, de andre var s'gu ikke ret meget bedre. Det er jo Skikken hele Landet over, at de unge Karle skal drikke sig fulde Sessionsdagen. Men det er en hæslig, forbandet Skik. Og det er dog underligt, at den kan blive ved, for nu bliver der dog talt saa mange gode Ord i Højskolerne og i Forsamlingshusene."

„Ja, dersom han havde været paa en Højskole, var det maaske aldrig sket."

„Han har jo tigget nok om det, men jeg syntes, han var for ung; og saa mente jeg ogsaa, det var bedst, han havde overstaaet Tjenesten først. Men nu skal han s'gu faa Lov til at rejse paa Højskolen straks. De begynder nok en af Dagene."

„Er det sandt, han skal være Artillerist? For han vrøvlede noget om det, da han var kommet i Seng."

„Ja, det er rigtig nok. Var han kommet til sig selv?"

„Nej, han kendte mig slet ikke."

„Ja, ja, min Dreng. Det bliver nok en god Lærestreg for dig."

„Du maa ikke være for haard imod ham, Hans!"

„For haard! Jeg vil aldrig nævne et Ord til ham om det. Jeg tænker, han bliver haard nok ved sig selv. — Men hør, Mo'er! Hverken du eller Pigen maa gøre hans Klæder rene. Lad dem ligge, som de er, at han kan se, hvad for et Svin han har været. Det skal være hans eneste Straf fra vor Side."

Nu gik de i Seng.

Næste Morgen, da Kristen vaagnede op, var Klokken blevet mange. Han var fortumlet af den stærke Søvn og kunde slet ikke begribe, hvor han var. Men da han saa sine pæne, nye Klæder, der laa paa en Stol og var besudlet af hans Opkastning, da gik Sandheden op for ham. Han lagde sig tilbage i Sengen og græd som et Barn.

Moderen, som hørte, at han rørte sig, var straks oppe hos ham.

„Naa, hvordan har du det, min Dreng?" spurgte hun mildt.

„Hvor kan du snakke saadan til mig, Mo'er? jeg, som har været saadan et Dyr."

„Jo, for jeg er jo din Mo'er, Kristen. Vil du nu ikke op og have en Taar Kaffe?"

„Jo, men kom herop med den, og tag mit gamle Tøj med. Uh!

jeg ved ikke, hvor jeg skal gøre af mig selv! Drengen og Pigen de saa vel, hvordan jeg var. Og Fa'er, hvad siger han?"

„Ja, han er jo ikke glad, men jeg tænker ikke, han siger noget til dig — Drengen og Pigen de stod jo ude i Gaarden i Aftes."

„Og nu skal jeg snart ind til dem allesammen! Kunde jeg dog bare rende min Vej og aldrig komme igen! Uh, hvor de vil glo paa mig, naar jeg kommer derind til Middag! Og saadan vil de glo over hele Byen, hvor jeg kommer."

„Ja, det kan ikke hjælpe med den Snak, Kristen. Har du forset dig, saa maa du bære Straffen med Taalmodighed. Og kan du slippe med den Straf, at Folk stirrer paa dig i de første Dage, saa kan du sige, at du er godt sluppen."

Konen var ved at gaa, da sagde Kristen:

„Mo'er, der er ingen, som maa gøre mit Tøj rent; men kom herop med lidt Vand og Sæbe."

Han kom nu i Lav med det Arbejde, og han syntes det var det værste endnu af alt, hvad han havde bestilt.

Inden han blev færdig, kom Faderen derop. Kristen blev forfærdelig rød i Hovedet.

„Naa, du holder nok dig selv i Stuearrest!" sagde Faderen.

„Ja, jeg har nok Aarsag til det. — Men hør, Fa'er, maa jeg ikke rejse ud at tjene? Nu er vi jo straks ved November, og jeg faar vel en Plads. Du kan nok undvære mig i Vinter — eller ogsaa kan du faa en anden."

„Ja, du maa nok rejse, naar du vil tage den Plads, jeg har tænkt paa. Jeg vilde helst have, du skulde tage paa en Højskole."

„Nej, mange Tak, Fa'er! Du er altfor god imod mig. Hvor kan du dog være saadan, naar du husker paa, hvordan jeg bar mig ad igaar. Det maatte dog gaa dig nær at se mig i den Stilling."

„Ja, det har du Ret i, Kristen. Du drev det altfor vidt. Gud forbyde, at jeg nogen Tid skulde se dig saadan mere."

„Dersom det sker igen, saa maa du ikke kalde mig din Søn mere."

„Ja, det er nu ikke saa nemt at lægge af, maa du tro."

Samme Dag blev Kristen indmeldt paa en Højskole. Der var en meget god Højskole, som laa en Mil fra hans Hjem, men den vilde han ikke gaa paa. Han valgte en, som laa i et andet Landskab og var en Snes Mil borte.

Efter Skik og Brug skulde Kristen nu have været omkring og sige Farvel til alle Naboer og Venner, men Forældrene kunde ikke faa ham til det. Men den sidste Aften han var hjemme, lavede han sig til og tog Søndagsklæderne paa. Nu saa han noget anderledes ud,

ud da han kom hjem fra Sessionen, skønt han havde de samme Klæder paa. Han var høj og bredbygget med en smuk Figur. Hans Ansigt var bredt og fyldigt af en frisk Farve, og omgivet af tæt, mørkt Haar. Nogle mørke Dun begyndte at vise sig paa Overlæben, men de var saa skammelig sene til at gro. Han var nu da heller ikke mere end 18 Aar.

Da han gik igennem Stuen og sagde Godnat til Forældrene, smilede Moderen, og Faderen smidskede i Skægget. Det var den første Udflugt, han havde gjort siden den ulykkelige Dag, men nu var de ikke bange for, at han gik paa den Galej; de vidste nok, hvor han vilde hen. Han skulde nemlig hen at sige Farvel til Naboens Datter. Hun boede i den anden Udflyttergaard, og det var lidt godt med hende og Kristen. Forældrene paa begge Sider ønskede, at der skulde komme et Parti i Stand mellem deres Børn. Disse to Gaardmandsfamilier var omtrent lige velhavende, og det var jo en vigtig Ting.

Kristen kom ind i Dagligstuen, hvor hele Familien var samlet og holdt Aftensæde. Her sad altsaa ogsaa Skønheden, som han havde Kig paa; men hvor skulde han faa talt et fortroligt Ord med hende. Dog, unge Mennesker er opfindsomme i saadanne Sager. Da Besøget var forbi, og han havde sagt Farvel til dem alle og var bleven fulgt ud i Gaarden, da traf han hende udenfor Porten; hun var nemlig smuttet ud af Køkkendøren.

„Det var kønt af dig, Hanne, at du vilde komme ud og sige Farvel til mig," begyndte Kristen og fik fat i hendes Arm.

„Ja, det vilde jeg da; du rejser jo saa langt bort. Det er dog ogsaa farlig saa akaved det blev bestemt, at du skulde paa Højskolen. Jeg har aldrig hørt et Muk om det."

„Nej, der er ingen, som ved det, for jeg har ingen Steder været."

„Hvad skal det betyde, at du skal af Sted i saadan en Fart?"

„Ja, du har vel nok hørt, hvordan det gik mig paa Sessionen?"

„Ja, du blev jo Artillerist."

„Det var ikke det værste, men jeg blev fuld som et Svin."

„Aa, skidt være med det! Saadan blev de vel allesammen?"

„Det faar være deres Sag. Det kan ikke hjælpe mig noget. Derfor har jeg jo lige godt baaret mig daarligt ad, og det maa jeg jo selv svare til."

„Er det noget at snakke om, at en Karl faar sig en Taar over Tørsten — og ved saadan en Lejlighed."

„Jeg glemmer det nu aldrig."

„Ja, saa husk du bare paa det, hvis det kan more dig. — Kommer du hjem til Julen?"

„Det ved jeg ikke, for det er en lang Rejse. Men vil du ikke nok skrive til mig, Hanne? — Og hør! saa kan du med det samme lade mig vide, hvordan det skal være imellem os to, for det har jeg jo aldrig kunnet faa nogen rigtig Besked paa."

„Nej, for jeg har ikke vidst, hvad jeg skulde svare dig."

„Men naar jeg nu kommer saa langt bort, og du ikke ser mig i et halvt Aar, saa bliver du nok enig med dig selv."

„Ja, det skulde man da synes. — Men her er for koldt, Kristen! jeg gaar ind igen. Saa maa du have God Nat!" sagde hun og tog hans Haand.

Men han tog hende om Livet og sagde:

„Jeg synes, du kunde gerne følge lidt med mig henad Vejen!"

„Nej, saa skulde jeg have haft noget mere Tøj paa; det er for koldt."

„Ja, det kan være koldt nok!" sagde Kristen med bitter Hentydning.

Hun mærkede det. Derfor tog hun ham om Halsen og gav ham et Kys. Saa løb hun fra ham, og han stod ene.

Det Kys smagte jo godt nok, men alligevel følte Kristen sig saa underlig. Han kunde aldrig blive rigtig klog paa den Hanne, og i Aften var han særlig utilfreds med hende.

Kristen kom nu paa Højskolen. Men lige straks blev han ikke glad ved at være der. Han gik der alene imellem henved 100 fremmede, unge Karle. Mange af dem kunde han næsten ikke forstaa, nemlig de, som var fra en anden Landsdel. Og allesammen saa de saa tvungne og fortrædelige ud. Men endelig fandt han da en, han kunde tale med, en, som var fra samme Landskab som han selv. Saa siger han en Gang til ham:

„Hør, Niels! Hvordan huer du at være her?"

„Ikke ret godt. Bare jeg aldrig var kommet her. Dersom det ikke bliver bedre noget snart, saa tror jeg, at jeg rejser hjem igen."

„Det kunde jeg ogsaa have Lyst til, men det kan vi ikke være bekendt."

„Ja, men kan vi da være bekendt at gaa her og give de mange Penge ud og ikke faa noget for dem. Og vi spilder jo Tiden. Jeg kunde jo have tjent en god Vinterløn, hvis jeg ikke var rejst hertil."

„Ja, vi lærer da ganske godt af Skrivning og Regning, men de lange Foredrag er ikke til at udholde. Bare jeg kunde komme ud at tærske i de Timer."

„Jeg trænger ogsaa svært til at røre mig. — Min Søster siger rigtignok, jeg skal være taalmodig, for det bliver snart bedre Dag for Dag, men jeg tror det nu ikke."

„Din Søster? Hvor er hun?“

„Hun tjener her.“

„Hvad for en af Pigerne er det?“

„Det er en af dem, som bærer Mad ind til os.“

„Hvordan ser hun ud? Det er da ikke den lille, kønne med det gule, krøllede Haar? Og saa har hun en blaa Bomuldskjole.“

„Jo, det er netop hende.“

„Det er den kønneste af dem allesammen. Hende havde jeg Lyst til at snakke med.“

„Ja, men vi maa jo ikke snakke med Pigerne.“

„Du maa vel have Lov til at snakke med din egen Søster?“

„Ja, jeg ved det knap. Det er ogsaa nogle rigtige Tossestreger. Hvad skulde det kunne gøre, at vi snakkede med Pigerne. Det er vi jo vant til.“

„De har vel ikke Stunder til at tale med os,“ mente Kristen.

„Aa, der er jo saa mange, saa den ene falder over den anden.“

En halv Snes Dage senere, det var en Gang, da Eleverne strømmede ud af Skolestuen, saa fik de to Bekendte atter fat paa hinanden. Da sagde Niels:

„Det var dog et udmærket Foredrag, vi fik nu. Jeg fik saa meget at vide, ja, netop noget, som jeg saa tit har grundet paa, naar jeg har gaaet ene ude paa Marken. Godt var det da, at vi ikke rejste, for nu bliver Foredragene bedre Dag for Dag.“

„Jeg tænker snarere, at det er os, som bliver bedre til at høre efter og forstaa. Det var sandt nok, hvad din Søster havde sagt til dig.“

„Ja, hun har jo selv været Elev her. I Førstningen var jeg saa ked af disse Foredrag. De kunde jo være gode nok, mente jeg, men jeg syntes, det var umuligt at huske dem. Og jeg kunde heller ikke holde ud at høre efter.“

„Det gik mig lige saadan. Men nu er Foredragene det allerbedste for mig, især Forstanderens. — Skrivning og Regning kan jo være meget godt, men det kunde vi da lære ligesaa godt i enhver Aftenskole.“

Kristens Forældre ventede Brev fra ham med stor Længsel, men han vilde ikke skrive hjem, saalænge han var saa fremmed og misfornøjet. Men nu skrev han til sin Fader, og hans Glæde og Lykke skinnede ud af hver Linie. De fik mange Breve fra ham, og somme Tider skrev han Udtog af de Foredrag, som havde gjort mest Indtryk paa ham. Men et Brev fik de, som de var meget utilfredse med. Deri fortalte han, at han havde faaet Brev fra Hanne med ren Besked. Og den bestod i, at hun havde forlovet sig med en anden.

„Nej, nu driver hun det for vidt!" sagde Hans Nielsen. „Nu har hun gaaet og holdt ham for Nar i 2 Aar."

„Bare nu Kristen ikke tager sig det for nær, saa han ikke faar noget ud af Højskolen!" sagde Konen.

„Aa, det tænker jeg ikke. Han har nok holdt meget af Hanne, men han har vist aldrig rigtig troet hende."

Kristen kom ikke hjem til Julen. Han skrev, det var en lang og kostbar Rejse, og det var jo ikke saa længe siden han havde set dem. Derimod bad han sin Fader om at sende ham 50 Kr. til at købe Bøger for. Nu hørte han saa meget godt hver Dag, men naar han kom hjem, kunde han ikke faa noget at høre, saa maatte han læse. Da Konen havde læst Brevet sagde hun:

„Er det ikke morsomt, Hans, at Kristen har faaet saadan en Lyst til at gaa frem?"

„Nej, nu driver han det s'gu for vidt. 50 Kroner det er ikke Smaapenge," mente Manden.

„Men du kan jo ogsaa selv have Gavn af Bøgerne; du er jo saa tit forlegen for noget at læse. Og vi køber jo ellers aldrig Bøger, uden Almanakken."

Da Hans Nielsen havde brummet et Par Dage over Kristens Forlangende, sendte han Pengene. Konen var jo da ogsaa blevet ved at minde ham derom.

Kristen holdt saa Jul paa Højskolen tilligemed en anden lille Flok, som heller ikke rejste hjem i Ferien.

Straks, da han havde faaet Opsigelsesbrevet fra Hanne, var han noget forknyt. Han havde vel ikke saa stor Kærlighed til hende, for hun havde tit gjort ham Livet surt med sine Nykker, og han fik en Anelse om, at han kun havde været en Slags Reserve for hende, eller et Skærmbrædt, der skulde dække hendes Forhold til en anden. Men da det var bekendt over hele Byen, at han var gode Venner med Hanne, syntes han nu, det var en stor Skam, som overgik ham.

I Julen blev der ikke holdt saa strængt paa Adskillelsen mellem Eleverne og Tjenestepigerne paa Højskolen. De kom sammen ved Juletræet, og der blev holdt nogle smaa Gilder med Dans.

Ved et af disse Gilder sætter Kristen sig, efter en Dans, hos sin Ven Niels og siger:

„Det er dog mageløst, saa let din Søster danser."

„Ja, Fedtet trykker hende heller ikke."

„Men dersom hun var federe, var hun ikke saa køn."

„Det lader til, du har svært travlt med hende. Gaa nu bare ikke hen og sæt hende Fluer i Hovedet, for hun er ikke for dig. Hun er jo kun en fattig Pige, og du skal jo have en rig Gaardmandsdatter."

„Nu skal jeg sige dig noget, Niels: Jeg skal have en, som jeg kan lide, enten hun saa er rig eller fattig.“

„Men det skulde vel ogsaa være en, som dine Forældre kan lide?“

„Ja, det var jo det bedste. Men da jeg er deres eneste Barn, saa tror jeg lige godt ikke, de kan sige Nej til noget, som jeg beder dem om, naar det da ikke er noget slemt.“

„Men det kalder de kanske slemt, naar du vil have en fattig Tjenestepige. — Jo, jeg kender dem nok, de store, tykke Kornbønder; jeg har tjent dem i mange Aar.“

„Men jeg kender da ogsaa mine Forældre, kan du vide! Maaske jeg heller ikke maa faa hende for dig?“

„Ok jo! Jeg skyder til med begge Hænder, for saa var hun da godt forsørget. Og hun vil nok ogsaa gerne selv, for ellers maatte hun være tosset.“

„Ja, men har hun snakket om, at hun kan lide mig?“

„Nej, vi har aldrig snakket om dig paa den Maade.“

„Kan du ikke fløjte lidt for hende, Niels?“

„Jo, det kan jeg nok. Det er nok ellers bedst du fløjter selv, dersom du mener noget med det. Men du skal vide, hun er ellers ikke af dem, som kommer straks, naar man fløjter.“

„Nej, det har jeg allerede mærket! — Saa! nu maa jeg hen at danse med hende igen. Nu er hun ledig. Det er ellers kun sjældent.“

Kristen svang hende om i en Hopsa, men den gav jo ikke nogen Lejlighed til at afgøre brændende Spørgsmaal. Men Lejligheden kom snart, for Kristen havde jo, som Niels sagde, svært travlt med hende, og da han havde god Tid i Julen passede han hende op. Han lagde saa Mærke til, at hun hver Aften, omtrent Kl. 5, bar Mælk ned til nogle smaa Grise. En Aften traf hun Kristen staaende nede i Svinehuset i Færd med at kæle for Grisene. Endskønt det var mørkt blev hun dog ikke bange, men sagde bare forundret:

„Er det dig, Kristen? Men hvad vil du dog her?“

„Jeg vil tale med dig, og jeg ved ingen andre Steder, hvor vi kan være i Ro.“

Og nu forkyndte han hende uden Omsvøb sin rene Kærlighed, her i det snavsede Svinehus.

Hun blev ikke meget forbavset over det; hun havde jo mærket lidt til det. Og hendes Svar lød saadan:

„Jeg synes godt nok om dig, men vi kender jo hinanden alt for lidt endnu. Lad mig bie med at sige dig min Mening, indtil den sidste Maaned du er her.“

„Der er kanske en, du holder mere af?“

KRISTEN og MAREN

PAA VEIEN TIL SANDBY

„Nej, der er ikke, men jeg ved ikke, om jeg holder nok af dig. — Og en Ting vil jeg sige dig: Jeg vil aldrig høre dig til imod dine Forældres Villie, for jeg kan vide, hvad Besværlighed det vilde føre med sig. Jeg har hørt, at det er rige Folk — ogsaa gode og ordentlige Mennesker."

„Men hvor kan du saa være bange for at sige Ja straks, Maren?"

„Du kan nok tænke, at jeg gerne vilde gaa ind til saadan et godt Sted. Det er en Lykke, som jeg aldrig har kunnet drømme om. Men det er dog en større Lykke at leve et fornøjeligt Liv. Og derfor kan jeg ikke sige dig Ja nu, og jeg kan heller ikke give dig bedre Køb, end jeg har sagt."

„Ja, ja, saa faar du Tak for det, Maren! Jeg skal heller ikke friste dig mere. Men hvor skal vi lære hinanden at kende, naar vi aldrig faar talt sammen?"

„Hver Fredag Aften gaar jeg op til Sypigen i Sandby for at læse. Og saa maa du hente mig eller møde mig. Du kan jo tage Niels med, for at det ikke skal blive saa paafaldende."

De skiltes ad med et Haandtryk; det kunde ikke blive til mere.

*　　　*　　　*

„Her er Brev fra Kristen, Mo'er!" raabte Hans Nielsen nok saa fornøjet ud i Køkkenet. „Nu faar vi nok at vide, hvad Dag vi skal hente ham og alle hans Bøger."

Konen kom ind i Stuen, ligesaa sort hun var af Gryder og Potter, og Manden læste Brevet højt.

Vallekilde Højskole, d. 12. Marts.

„Kære Forældre!

Nu faar I vist ikke flere Breve, førend I ser mig, og det bliver nok den 29de i denne Maaned. Jeg vil saa bede Fader om at komme til Stationen ved Syv-Toget, og vil du sætte 2 Agestole i Vognen, for jeg faar en med, haaber jeg. Og det er en Kæreste, som jeg har faaet mig herinde. Det er en fattig Pige, men ellers ved jeg ingen andre Fejl ved hende — dersom det er en Fejl."

„Nej, hør Kristen! Nu driver du det, Fa'enme, for vidt!" udbrød Manden vredt og slog i Bordet. „Og det gør han, uden at lade os høre et Ord om det. Nej, det skal blive til Løgn, Kristen!"

„Ja, ja, Hans! Giv dig nu tilfreds og lad os høre, hvad han skriver."

„Jeg bryder mig ikke om at læse mere,“ sagde Hans Nielsen. Han smed Brevet og gjorde Mine til at rejse sig.

Konen tog Brevet og sagde:

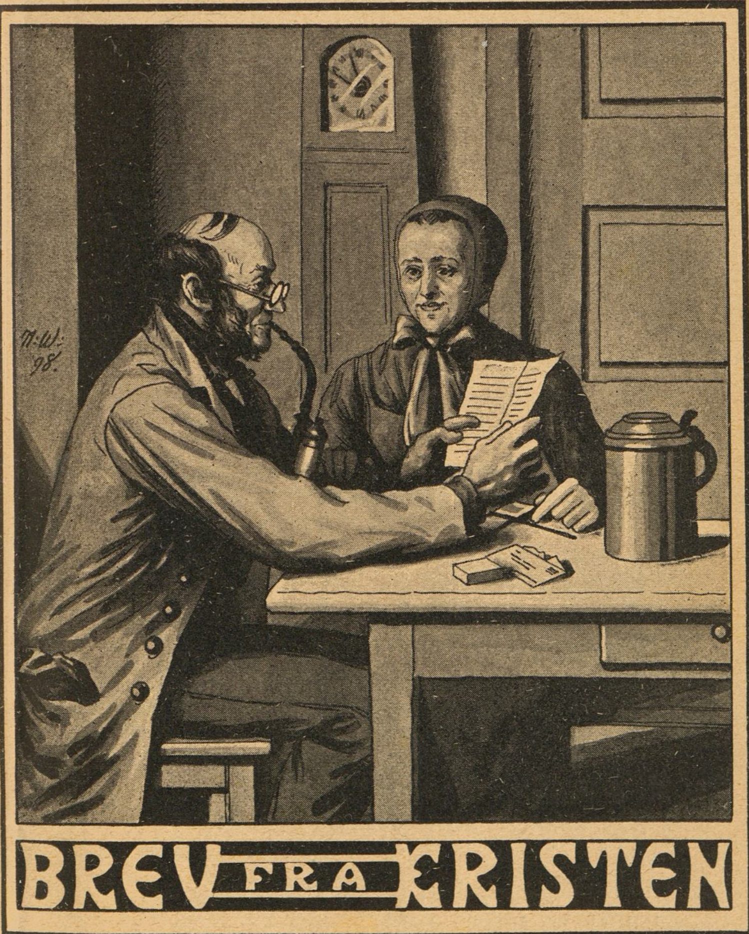

„Nej, bliv dog, Hans, og lad os høre, hvad han siger.“

Manden satte sig uvillig, og Konen læste:

„Jeg har holdt af hende hele Vinteren, fra det første Øjeblik,

jeg saa hende, og jeg skulde vel have fortalt eder det længe i Forvejen, men hun vilde ikke give mig sit Ja, før vi var blevne bedre kendt. Det var først i Gaar, jeg fik hendes Samtykke, og det var endda kun paa den Betingelse, at I ikke havde noget imod det. Jeg ved altsaa endnu ikke, enten jeg er købt eller solgt, førend jeg faar Brev fra eder. Og I maa endelig ikke lade mig vente, for jeg har ventet længe nok paa at faa den Sag i Orden."

„Kan du høre, vor Fa'er! Hans kunde da ikke lade os det vide, førend han vidste det selv."

„Nej, men han kunde have ladet være at lægge sig efter en skidt Tjenestetøs. — Men det er vel snarere hende, der har lagt sig efter ham."

„Hvor kan du dog sige det, Hans! Naar han har maattet gaa et halvt Aar og ventet Besked. Og hun vil endda ikke, uden at vi synes om det. — Men der er mere endnu":

„Jeg kan jo nok tænke, kære Forældre, at I havde hellere set, at Pigen havde været velhavende."

„Naa, du kan dog tænke saa meget, Dreng!"

„Ti nu stille!"

„Men da jeg ved, at jeg er det kæreste, I ejer i Verden, og at I aldrig tænker paa eder selv, men lever bare for mig, saa kan jeg ikke tro, I nægter mig eders Samtykke, for saa kan jeg aldrig blive glad mere, saa er mit Liv lagt øde."

Nu maatte Moderen holde op, mens hun aftørrede nogle Taarer. Faderen tog ogsaa til Øjnene. Hun fortsatte:

„Hun har ingen Ting at bringe uden sig selv; men naar I faar lært hende at kende, vil I se, at det er meget. Og Gud være lovet, at jeg har saadanne Forældre, som har sørget for, at vi ikke kan komme til at lide Nød.

Nu venter jeg med Længsel eders Svar, som skal afgøre om jeg bliver lykkelig eller ulykkelig for hele min Levetid.

Kærlig Hilsen fra eders Søn

Kristen Nielsen."

Konen trak Vejret dybt, da hun havde endt Læsningen.

„Du skriver vel i Dag, Hans?"

„Det kunde jeg sagtens, naar bare jeg vidste, hvad jeg skulde skrive."

„Ja, vi kommer jo til at give vort Minde til det. Nu er da Kristen ikke noget Barn længer; han ved nok, hvad han gør. Det kan vi mærke paa hans Breve."

„Ja, det er Fa'en til Dreng til at sætte dem sammen. Han har dog lært noget i Vinter. — Men se, Mo'er, vi kan jo aldrig være bekendt at lade Kristen faa saadan en fattig Tøs. Hvad vil Folk sige? Og Hannes Forældre og hun med, de vil nok ordentlig grine af os."

„Det behøver vi jo aldrig at bryde os en Bitte om. Vi har da Lov at raade over vort eget. Og han er jo vort eneste Barn, det kæreste af alt, hvad vi ejer. Skulde vi saa ikke gøre ham glad og lykkelig?"

Hans Nielsen svarede ikke, men gik smaasnakkende ud ad Døren. Saa tog han sig en Omgang i Marken, men derefter satte han sig uden videre til at skrive og gav Kristen sit Samtykke uden Forbehold.

Til den bestemte Tid holdt han ved Stationen. Da Toget var standset, saa han Kristen, men ingen Pige, for hun gik bag ved ham. Men da hun kom frem og viste sig i al sin Skønhed med sine gule Krøller og sin smukke Foraarsdragt, da udbrød Hans Nielsen:

„God Aften, Kristen! Er det hende? Nej, du driver det s'gu — — Naa, velkommen skulde jeg sige!" rettede han det til, og rakte Pigen venlig Haanden.

En Formiddag i Smedjen.

Af C. R.

Gammelstrup Smedje laa midt i Gammelstrup By. Den var som alle andre Smedjer et Samlingssted, hvor al Ting, baade løst og fast, nyt og gammelt, blev rapporteret og repeteret, bragt og gentaget, kort sagt, et Sted, hvor alskens Folkesnak fandt Ly og blev forhandlet; men om man end stundom kunde høre sige: „Jeg ved nok hvad Smedje det er smedet i," saa skal det til Gengæld fremhæves, at Eder og Ukvemsord intet Hjem havde under dette Smedetag. Smeden var for oplyst en Mand til selv at stadfæste og krydre sin Tale med slige Raaheder, og han hørte kun nødig paa at andre gjorde det. Og det gamle Rim:

„Hvo, som Smedens Ven vil være,
maa en Pægl Brændevin med sig bære,"

kan man heller ikke anvende her. Bysmeden var en Spøgefugl og kunde have mange Ting „i Hovedet", kun ikke af den Sort, man let faar for meget af.

Samme Smed, en Mand i Fyrrerne, havde som alle andre et For- og et Efternavn, men begge disse Navne var saa lidet kendte, at naar han en enkelt Gang tiltaltes med Jens Nielsen, kunde han sige: „naa, det er vel mig?" Ellers hed han aldrig andet end Smed og Smeden i Tiltale, og i Omtale var han vidt og bredt bekendt som Degnesmeden, paa Grund af at han var Nabo til Byens Skole.

I Dag arbejdes der af alle Livsens Kræfter; det er en stille, smuk og klar Solskins Frostdag henad Foraarstide, og der er fuldt op af Arbejde; alle Folk vilde paa en Gang have deres Markredskaber i Orden, og det har sinket ham, at han i nogen Tid har smedet paa en ny Vogn for Nabogaardmanden, Mathias. Den skal nu være færdig helst i Formiddag, og i Aften, Lørdag Aften, skal Smedefolkene spise varm Aftensmad hos Gaardmanden; denne gør i Anledning af Arbejdets Fuldførelse Bindegilde. Vognen har Gaardmanden bekostet, fordi de om 14 Dage skal til et Bryllup i deres nære Familie i en anden By, og til at køre blandt de forreste i en Brudeskare skulde de Heste og det Vogntøj, de mødte med, dog ikke være det „voveste".

For Øjeblikket er der en Arbejdsstyrke af Smeden, dennes temmelig nye Karl og en Dreng samt Gaardmanden med to Karle i travl Virksomhed; men enhver Pavse udfyldes dog med Kommers og spøge-

fuld Tale, uagtet Smeden just i denne Tid har saa „ulykkelig travlt“, saa han, som han selv siger, ikke spilder et Minut, men passer paa som en Smed, og kan endda ikke naa det halve af hvad han skal; de rykker ham fra alle Kanter.

Midt i Hammerslagenes klingende Støj og Larm kommer en stor, opløben Dreng ind og aflægger en Besked.

„Tøv et lille Korn; jeg hørte ikke, hvad du sagde,“ siger Smeden.

„Jeg skulde sige fra Kancellirodens Jørgen, om han maatte komme ned med di brune i Eftermiddag, for Herskabet skal køre af By i Morgen, det er Søndag.“

„Det er snart galt nok; men lad gaa, det gaar vel nok, det er vel ikke saa vidtløftigt, naar du ikke har anden Besked fra Jørgen Kusk,“ gensvarer Smeden.

„Hvad fejler du? Du gaar med Kæbeklæde," spørger en af Karlene.

„Jeg er vov, jeg er skidt tilpas, jeg har saa ondt i mit Hoved."

„Du er da ikke syg bag Køkkendøren og rækker Hovedet ind af Madskabet," spotter Karlen.

„Næ je e r ikke," siger Drengen, idet han tager Benene paa Nakken og forsvinder.

„Men, det kan vel snart være Mellemmadstid," siger Gaardmanden. Den Mand, der har udført Smedearbejde, medbringer altid Fortæringen til Smedefolkene saavel som til det Mandskab, hvormed der stilles. Madtejnen kom nu frem med samt en lille Dunk Brændevin og en Lejle Øl (den flade Trædunk til Markbrug).

I den nærliggende Gaard levede en gammel, men rask og rørig Aftægtsmand, som Smeden holdt sin Avis sammen med, hvilket gav Anledning til, at gamle Lars hver Formiddag havde Ærinde i Smedjen, og han passede da paa, naar Hammeren hvilede midt paa Formiddagen; thi han valgte altid Smedens Frokosttid til at bringe Avisen hen — saa kunde han bedst slaa en Sludder af med det samme.

Som sædvanlig møder nu Lars og byder „Goddag og Singot".

„Tak!" svares der i Kor.

„Sidt ned!" siger Smeden.

„Det ka' jeg nok hitte paa af mej selv," svarer den gamle og tager Plads paa en Træblok. „Det er en haard Kulde det bliver ved med, det er ikke godt for gamle Folk; Luften er saa skarp," siger han hostende.

„Da er det da Stadsvejr i Dag," lyder det fra en af de Spisende.

„Jamen, det er kun Davmælen, der liner" (linner), fastholder den Gamle.

„Vil du ikke ha' en lille halv," spørger Gaardmanden.

„Nej, det ved du nok udenad, at jeg ikke vil."

„Det er da saa moj vovt at se til, og hverken faa vaadt eller tørt," gensvarer den gæstfrie Gaardmand.

„Har I hørt, at nu skal Per Knaps Marie og Andreas ved Bøgeskoven lige godt ha'e hinanden, og de skal snart drikke Bryllup, for der skal være Jagilde i Aften."

„Nej, det var dog gevaltig. — „Hvor ved du det fra?" — saaledes udbryder den ene efter den anden; kort at fortælle, Meddelelsen vækker stor Forbløffelse.

„Da har det sin gode Rigtighed, for Lysemændene er gaaet til Præsten for et lille Korn siden," meddeler Hjemmelsmanden videre.

„Jøsses dog, er det nu Alvor." — „Det var dog møjet, at det naaede dig," toges der igen til Orde blandt de tilstedeværende, medens Smeden henvender sig til den gamle:

„Skulde du ikke have været med som Forlover, du er jo lidt ud af Svogerskabet med den rige Andreas."

„Nej, det har jeg ikke Hartkorn nok til nu," bemærkede den adspurgte.

Og Begivenheden drøftes nu først rigtig, efter at den første Overraskelse har sat sig, paa det ivrigste. Det var et Samtalestof af Interesse. Alle blander sig i Samtalen, de forskellige Udtalelser følger Slag i Slag, Ordskifterne falder omtrent saaledes:

„Det er da to Alen ud af et Stykke, ved jeg. Den ene kan ikke lade den anden noget høre."

„Næ di passer godt nok te hinanden. Han gi'er ikke sine Gaver hen, aa de' gør hun heller itte."

„Ja, det er for Gud og Alverden det samme."

„Det gaar over min Forstand og midt ind i Præstens, at det blev til Alvor."

„Jeg bar rigtig Tvivl om det den anden Dag, jeg snakkede med Per Knap."

„Hun er jo rigtignok ikke videre rideralsk, saadan adræt og geskæftig af sig, men der er sandelig nok til Boel og alle Børnene paa begge Sider."

„Hvad mon de saa vil med alle Grunkerne; Folk kan jo dog snart faa nok, naar de faar en Græstørv over Hovedet, og om de dog aldrig skraber saa meget sammen, saa kan de dog aldrig faa en bitte med dem en anden Gang. De to kunde nu gøre meget godt med deres Rigdom, naar de ellers havde Sind og Hjerte for det; men Per Knap har nu aldrig haft nogen Glæde af alle sine Penge, for han har aldrig været andet end en Nar for dem," saaledes udtaler Smeden sig paa dette Tidspunkt.

„Det har du Ret i, Smed," siger den gamle; „der staar lige netop her i den ny Avis om en ganske ung Mand, der sad i en stor Bedrift, at han er kommet saa møj ulykkelig af Dage; det er grumme sørgelig at læse."

„Hvem er det, der holder udenfor?" siger en af dem.

„Det er Per Kage," siger Smeden og løber hen i Døren; „han har vaaren til Torvs med Kantøfler, kan jeg se."

Den omtalte Per raaber fra Vognen: „Jeg har en bitte Plovtøj; jeg kommer hen til dig med det i Eftermiddag, Smed."

„Ta' heller aa vent en 14 Dages Tid, saa linner det lidt med Travlheden."

„Du kan ha' dig selv. Jeg kommer paa Mandag Morgen."

„Ja gør saa det da."

„Nu ved jeg nok, hvorfor Per Knap hedder saadan, men Per Kages Navn kan jeg ikke regne ud," siger Smedesvenden, der er ny paa Egnen.

„Det kan jeg godt fortælle dig det," svarer den gamle, „for det er en gammel Historie, men det er derfor ikke en af dem, at det var en Gang i gamle Dage, og saa er det lutter Løgn; men denne, den er virkelig. Det er efter hans Oldefader han har Navnet; han hed Per ligesom han. Han pløjede en Gang med sin Hjulplov ude i Lykken ved Harebjerg. Paa de gamle Træplove hængte der altid en Økse, som de brugte til at hugge Kragerødderne i Stykker med, skal du vide, for du har vel aldrig set en af de rigtig gamle Plove, end sige været med til at lave dem. Saa havde han deres Tjenestepige med til at hjælpe sig. Den Gang blev Kvindfolkene ikke skaanede; de kunde nok ogsaa kline Lervægge, om det skulde være.

Hør nu kun. Allerbedst som de saa gaar og pløjer kunde Hestene ikke komme af Stedet; de stod paa — det maatte de have nærmere

undersøgt, og saa fandt de i Plovfuren en Ovnrage, som var brækket i Stykker, og det var jo altsaa den, der havde standset Ploven. De turde nu ikke drage der forbi, men saa tog de Øksen, og ved Hjælp af den satte de Ragen sammen igen. Saa drev de videre; men da de havde kørt en Omgang og atter kom til det samme Sted, stod Hestene igen stille og vilde ikke gaa videre. „Nu er det galt igen, aa, ta' aa se, hvad der nu er i Vejen," sagde Manden.

Pigen saa da, at der laa en fin Kage. Hun vilde nu saa gerne beholde den, men det fik hun ikke Lov til; saa spurgte hun, om hun da ikke maatte smage den, men det var der heller ikke til at tænke paa at Manden gav Lov til, for han troede fuldt og fast, at den Kage havde Bjergfolkene bagt til ham, og derfor tog han den med sig hjem og satte den op under Tagskæget, og der sad den lige til den mugnede og smuldrede hen. Siden har Gaarden og hver Mands Søn beholdt Kagenavnet.

Jeg skal dog en Gang huske at fortælle din Historie til Godsforvalteren, han opskriver jo alle Egnens Sagn; han er saa glad for alt det, vi Gamle kan fortælle om, hvad vi har hørt i vore unge Dage."

„Det er nydeligt at se hans Oldsager," faldt Smeden ind; „han har vist mig dem saa tit, naar jeg har vaaren oppe paa Kontoret. Kancelliroden er nu en herlig Mand."

Men da denne Frokost havde taget længere Tid end sædvanlig afbryder han sig selv med nu at sige: „Men vi maa nok ha'e begyndt igen, for Klokken hun er nok mer end halvgaaen Middag."

Derpaa gik Mandskabet igen til deres Arbejde, og saa gik det i Gammelstrup denne smukke Formiddag med den klare, skyfri Luft ligesom det, i lidt Omskrivning hedder om „Smeden paa Helgoland":

Og Essen flammed' og Gnisterne sprang,
og Smeden den vægtige Hammer svang,
og Jernet gnistred' og Ambolten klang,
saa Slagene genlød i By og i Vang.

Da Peter Andreas blev Ridder.

En Skipperhistorie

af **Børge Janssen.**

Kaptain Peter Andreas Nielsen havde i mange Aar ført en af Agent og Konsul Jørgen P. L. Sabroes Skonnerter, som gik i Fragtfart paa Messina og Malaga; men nu var det forbi, Damperne havde ødelagt den Fart, som saa mange andre Farter, og Peter Andreas Nielsen havde nu lagt op, som man siger.

I sin Fødeby ovre paa Fanø havde han købt sig et Hus, og der levede han nu, han levede godt.

Herre Gud, han havde jo heller ingen Grund til at spare, en pæn lille Klatskilling havde han jo dog, trods „de forbandede Dampere" faaet lagt til Side, og da han ingen havde til at arve sig, saa kunde han jo ligesaa godt lade Dalerne ryge.

Altsaa nægtede han sig ikke noget, tog saadan hvad der kunde falde for af Fornøjelser; det vil sige, han delte sin Tid mellem at gaa ned paa Skibsbroen og spytte i Vandet, gaa i Kirke og paa Kroen — mest det sidste.

Ja, De maa nu endelig ikke tro, at han drak, nej, han tog sig bare saadan i al Stilhed en tre, fire Toddyer; for det var saa godt at sove paa! Naar han en Gang for Alvor gik hen og lagde op, det vil sige, naar han døde rent ud sagt, saa vilde der i det lokale Blad sikkert komme til at staa noget i Retning af „at vor By i Andreas Peter Nielsen havde mistet en brav, elskværdig og almindelig afholdt Mand," og det vilde rent ud sagt heller ikke være Løgn. For agtet og afholdt det var han, og der var saamænd ikke én, der sagde et ondt Ord om ham eller skældte ham ud, ja, det vil sige, der var jo nok nogen, som bag hans Ryg kaldte ham for „Ridderen"; men se, det kunde man jo da i Grunden ikke sige var et Skældsord, vel?

Men jeg kan ikke nægte, at jeg mere end én Gang havde haft Lyst til at faa at vide, hvad Meningen med det Riddervæsen var. Saa spurgte jeg mig for; men meget klogere blev jeg ikke: nogle mente, at han virkelig var Ridder, andre at han ikke var det. Jeg kiggede ham i Knaphullet; men ikke saa meget som en Strimmel Baand var at finde — nej, den Ridderhistorie var naturligvis en Røverhistorie!

Saa blev der Badehotel paa Fanø. Forbi var det med Freden, der kom Hoteller, og der kom fine Folk, som gik og styrkede sig for en halv Snes Kroner om Dagen. Foruden Sundheden skulde de jo ogsaa have lidt Fornøjelse for Pengene, og det gik livligt med Danse-baller og mægtige Middage. Somme Tider spiste og drak man til Fordel for en fattig Fisker, et Asyl eller saadan noget, og da skete det en Gang imellem, at en eller anden flot Grosserer, som vilde studere Folkeliv, var saa venlig og nedladende at invitere et Par af Byens gamle Kaptainer med til Gildet.

Ved en saadan højtidelig Lejlighed fik jeg pludselig den udmærkede Idé at foreslaa den rare Grosserer at invitere Peter Andreas Nielsen, for var han Ridder, saa maatte han jo nødvendigvis stille med Korset, Baandet og det hele. Grossereren syntes, da jeg foreslog det, at det var mageløst, og Peter Andreas Nielsen syntes, da jeg overbragte ham Indbydelsen, at han ikke var meget killen efter at gaa og spille Nar og Abekat oppe mellem deher bedre Folk; Gud bevares, ikke fordi, at en anden én ikke kunde være ligesaa god, eller fordi at én anden en ikke tidligere havde været paa den Slags Steder, naada, oppe hos Agenten paa hans Geburtsdag i gammel Tid, naa, det kan nok være, at der slog de op for Spundsen, og Agenten havde ved given Lejlighed med Glas i Haand sagt, Peter Andreas Nielsen, havde han sagt, De er en Hæders — naa, ja, jeg vil nu ikke staa og rose mig selv.

„Det gør s'gu ikke noget, Kaptain, naar De bare kommer med til Gildet," stød jeg ind.

Han kløede sig i Hovedet, slog saa til, og tredie Dagen derefter stillede han i sine bedste Kistklæder oppe i Hotellet, hvor Damerne syntes, han var voldsom interessant, hvor en ung Maler straks stillede sig op paa det mest iøjnefaldende Sted og kradsede ham op i sin Skitsebog; hvor Grossereren var lige ved at kramme og skamfere hans fine Skjorte-bryst af bare Omfavnelse, saa Peter Andreas ganske stille maatte lange ham fra sig et Par Gange.

Og alt det trods Peter Andreas Nielsen ikke havde saa meget som et Baand i Knaphullet.

Saa blev der i stive tre Timer spist og drukket til Fordel for en sulten Fiskerenke med tre Børn, saa hun kunde jo ikke klage; men det var der for Resten ingen, der kunde, i alt Fald ikke Peter Andreas Nielsen;

for han fik foruden et Par Flasker Rødvin m. m. tillige en lang Grosserertale om den djærve, brave Fiskerbefolkning, Landets Stolthed, Strandens Riddere, en Tale, der var saa smuk, at man næsten maatte antage, at det var Grossererens Mening at stille sig der i Byen ved næste Rigsdagsvalg.

For Resten betonede den snilde Grosserer Ridderne stærkt og saa' skælmsk smilende hen til Dagens Helt, der i den samme Anledning væltede et Glas Rødvin ned paa Sidemandens, en ung Digters eneste gode Bukser. Naa, disse Bukser kommer ikke Historien ved; men derimod det, som nu fulgte, nemlig Kaffen.

Ved denne havde Grossereren nemlig faaet Peter Andreas klemt ind i en Krog, mens han raabte:

„Mine Damer og Herrer, nu skal den brave Kaptain fortælle os en Historie, spinde en Ende, ha, ha!"

„Naa, det skal han, Hr. Grosserer, ikke saa gesvindig, det er da vel kanske ikke det, han har infiteret mig for?"

Grossereren rystede paa Hovedet, saa' dum ud og skænkede en mægtig Likør op for Kaptainen.

„Og angaaende dette her med Riddere skulde det kanske være møntet direktelig paa undertegnede?"

Grossereren blev endnu dummere; men nu rykkede jeg ham til Hjælp, klinkede med gamle Peter Andreas, og saa gik der ikke mere end den Tid, der var nødvendig til at drikke en tre, fire, stive Likører, før Peter Andreas var i Humør og begyndte:

Ja, Historien om den Gang jeg blev Ridder, den kan jeg fortælle; men den kender De kanske — naa, ikke, ja, den er s'gu sandfærdig, og det er derfor nok mulig, den ikke er saa underholdende. Naa, kort at fortælle, ser De, som følger. Det var altsaa den Gang, jeg førte „Hortensia", saaledes kaldet og opnævnt efter Agent og Konsul Jørgen P. L. Sabroes første Kone, eller Frue skulde jeg have sagt, en meget ligefrem Dame, som jo altsaa var gift med Agenten og døde i Barselseng. Nu var det altsaa, lad mig se, jo det var i 43, at vi havde lagt og krydset for Portugisernorden, og endelig stod vi Gibraltar ind og gik i Havn i Malaga, hvor vi skulde have Sydfrugter. Vi havde jo Agent paa den Plads, som vi ogsaa havde det paa andre Pladser, og næppe bar vi Ankeret i Bund, før end som der kommer en Jolle ud med Papirer fra Agenten. Et af dem var hjemme fra Konsulen, og jeg flænser det jo op for at se, hvad Ordre det kunde være.

Naada, og det kan nok være, det var en fin Ordre den; for ved De, hvad det var, ved De, hvad der stod; nej, det ved De begribeligvis ikke noget om, og saa havde jeg jo heller ingen Plaser af at for-

tælle Dem det; nej, der stod, ja, jeg har det endnu hjemme i Kommoden, og jeg kan huske hvert evigste Ord endnu, saadan faldt de: Efter allerhøjeste Befaling udfærdiget i Hs. kongelige Majestæts Ordenskancelli. Undertegnede Kantsler for Hs. kongelige Majestæts Ridderordener gør herved vitterligt: at det allernaadigst har behaget Hs. Majestæt ved allerhøjeste Reskript af 15de Maj 1843 at udnævne Dem til Ridder af Dannebrogordenens tredie Klasse. Og neden under: til Skibsfører Peter Andreas Nielsen af Nordby og saa i Hjørnet: Copi — ja, saadan stod der — jeg læste det en Gang og to Gange og tre

Gange, og saa raabte jeg: Peter, raabte jeg — saadan hed vores Skibsdreng — hent mig en Skenever; men i en gesvindig Hastighed!

Naa, jeg fik Skeneveren, og det ligesom klarede en Smule; men hvad Fa . . . eller jeg mener, hvad Meningen egenlig saadan i Grunden kunde være, det var jeg lige klog paa! Jeg listede ned i Kahytten og gloede videre paa dette her Brevskab; ja, den var jo tydelig, Ridder skulde jeg nok være, hvad enten jeg vilde eller ej; men hvorfor jeg skulde være det, ja, den kunde jeg s'gu ikke regne ud. Jeg spekulerede lidt paa, om der dog ikke skulde være en eller anden Bedrift, jeg mu-

ligvis havde begaaet — nej — jeg syntes s'gu ikke mellem os sagt, at der var saadan noget særligt — ja, det vil sige, jeg havde jo nok reddet en Skibsbesætning; men det var jo længe siden, og desuden, det var da heller ikke noget at gøre saa mange Komplimenter af — saa tog jeg mig en Skenever til, haabende paa, det skulde klare heroppe i Knappen; men nej, det hjalp s'gu ikke.

Tilsidst kalder jeg saa Styrmanden ned; det var saadan en Satens vittig Hund fra Bogø a', og saa havde han saadan et Talemaal saa sødt som et grangiveligt Pigebarn; og ham tilstaar jeg det hele, og han griner og gratulerer mig til Lykke. Se, jeg kunde jo nok selv grine indvendig; men derfor var det mig ligegodt ikke behageligt at se en anden, der grinte af mig; for jeg syntes dog ligegodt nu, at jeg var saadan en Slags ridderlig Rangsperson.

„Hvad griner du af Styrmand?“ siger jeg saa bøst.

„Jeg griner bare af en plaserlig Historie, som er saa u'mærket storartet,“ siger han paa sit forbandede bogøsk.

„Naa, og hvad er det saa for en u'mærket Historie?“

„Aa, Skipper,“ piber han, „det er bare saadan en Slags Vittighed, om en, der ligegodt var gaaet hen og blevet Dannebrogsmand; men saa drak han sig fuld og faldt i Grøften, og saa tog de ligegodt dette her Kors fra ham; men ved I saa, Skipper, hvad han saa sagde! Han sagde bare, jeg ka' godt begribe, hvorfor de tog Korset fra mig; men jeg ka' itte begribe, hvorfor de nogen Sinde har gi't mig det!“

„Det var s'gu en u'mærket Historie,“ sagde jeg; men jeg synes nu ligegodt, at den kunde ha' været mere u'mærket endnu, og saa tog jeg mig en Skenever til at klare paa Knappen.

Nu vil jeg sige uden at rose mig selv, at paa alle de Rejser, jeg har gjort, har jeg altid været Mand for at klare Farten, saa den passede med Papirerne; men det maa jeg sige, at paa denne her Rejse var der baade for mange Rosiner og for lidt Johannesbrød; kort at berette, denne her Ridderlighed gjorde mig ikke godt. Ikke fordi jeg var blevet stor, forstaar De, og mente, at det ikke var meget passende for en rigtig udnævnt Ridder at være Rosinpiller; men fordi jeg var ganske og aldeles desperat over Brevskabet.

Naa, Folkene kom nu ligegodt drattende saadan én efter én og stak mig paa Næven og gratulerede mig til Lykke, og Drengen han fik sig i den Anledning saadan én, at han slog Bagparten i Vejret, eftersom jeg formærkede et polisk Grin i hans ene Øje — naa, der skal jo til, hvad der skal til, og rettere betænkt, saa syntes jeg nu ligegodt, at der maatte gøres noget i den virkelige højtidelige Anledning; for Ridder var jeg jo bleven, selv om jeg ikke saadan var bleven slaaet til det, som man har læst om i Historien, Ridder var jeg, og selv om det bare var

af tredie Grad, saa skulde og maatte der dog gøres noget. Lidt god Mad og Punsch var da det mindste, og det skulde da være, naar vi kom til Messina.

Og saa kom vi dertil; men som vi er en god Kvartmil inde i Strædet, saa siger jeg til Styrmanden: hvad Fanden er det, siger jeg, jeg vil bande paa, det er „Malvine", som ligger til Ankers derinde. „Malvine", forstaar De, var en anden af Konsulens Skonnerter og

opnævnt efter Konsulens anden Kone. Naa, kort at berette, det var „Malvine", og et Par Timer efter laa vi op paa Siden af den. „God Dag, Peter Larsen", raaber jeg, saadan hedte Skipperen, og raaber igen „God Dag, Peter Andreas". En lille Tid efter sidder vi saa sammen nede i Kahytten og faar en lille Forfriskning, og saa siger jeg jo til ham, om han vil gøre mig den Behagelighed at deltage i en lille Festivitasse om Aftenen. „Festivitasse", siger han, „holder du Ge-

vorsdag?" „Nej," siger jeg, men jeg sagde heller ikke, hvorfor vi skulde have Festivitassen, det kunde være plaserligt, forstaar De, at overraske ham med Begivenheden.

Men saa siger han:

„Ja, jeg ved s'gu knap om jeg kan, Peter Andreas, eftersom jeg selv havde tænkt paa at lave en lille Basseralle i Aften."

Den kunde jeg ikke rigtig regne ud; for Peter Larsen var en honnet Mand, Gud bevares, men en nærig Hund var han tillige, og gav han en Basseralle, saa maatte der s'gu være en meget højtidelig Anledning.

„Basseralle", siger jeg, „ska' du ha' Barn i Kirke eller lignende!"

Nej, han vilde ikke ud med Anledningen; men han grinte saa smørret ved det. Nu var det jo det, at Peter Larsen uden Fortrydelse var en gerrig Rad, saa han gav sig jo snart, og hen paa Aftenen saa gik han jo fra Borde hos Konsulens anden Kone og om Bord i den første, De forstaar fra „Malvine" til „Hortensia", og da Gildet var godt i Gang, og vi havde skaffet og faaet rammet nogle dygtige Pæle ned — jeg havde netop i de Dage saadan en liflig Jamaika Rom — saa steg jo Varmetemperaturen, og saa kunde Styrmanden, min, forstaar De, ham Bogøeren, ikke andet, end han maatte til at holde en Skaal. Han var nu svært durkdreven til det, og det var s'gu nydeligt, det han sagde, og det var ikke Løgn; for det var mig, han talte kønt om, men da han saa kommer til dette her med, at han vilde gratulere mig til Lykke til, at jeg var bleven Ridder, saa ser jeg jo nok, at han, Peter Larsen giver sig til at glo, og lige paa det allerhøjtideligste Sted, dér hvor Bogøeren begyndte med denne her, at dette skal være Skippe — Skipperen til Ære — saa slaar Peter Larsen den Torsk, i Bordet og raaber:

„For Fanden, hvad er det han sludrer om — er **du** blevet Ridder?"

„Det er jeg vel nok!"

„Ja, men det er jeg jo med," siger Peter Larsen.

„Er du?"

„Ja, spille mig!"

Og lige med det samme saa trækker han en Skrivelse op af Lommen — lige Mage til den, jeg havde bekommet.

Vi gloede paa hinanden og vi klinkede med hinanden og sagde jeg, efter jeg havde taget Pustet:

„Du Kollegium, ka' du sige mig, og udlægge, hvad vi to er blevet Riddere af?"

„Af Dannebrogens tredie Klasse," sagde han.

„Nej, jeg mener, hvad vi er blevet Riddere for?"

„Ja, vi maa vel have gjort noget for Fødelandet saadan forstaar du ganske uafvidende —."

„Ja, det maa vi vel," mente jeg, og saa drak vi to gamle Riddersmænd Kongens Skaal og Fødelandets Skaal og mange andre Skaaler, saa vi var ganske nydeligt dekorerede hen paa Morgenstunden. Men ser De, en Ridder han er jo da ogsaa dekoreret!

Naa, en Uges Tid efter saa havde jeg faaet min Last ind, Papirerne var i Orden, min Medridder og mig, Peter Larsen forstaar De, havde taget det sidste Afskedsbæger, og jeg satte Kursen hjemefter for en god Sydøst. Maanedsdagen efter fik vi Kronborg i Sigte, og to Timer efter stod jeg oppe udenfor Konsulens Kontor, jeg bankede, kom ind, og slap snart forbi de her Penneslikkere ind i Konsulens eget Kontor. Nu maa jeg sige, at han var s'gu ellers en i alle Maader honnet og pæn Mand, der ellers aldrig fornærmede nogen; men skønt jeg havde ført mit Skib i Havn uden Havari og anden Blessure, saa syntes jeg lige godt, at han ligesom spillede mere stor, end som det smagte mig. Nu var han, Konsulen og Agenten jo min Rheder, saa kunde jeg jo ikke saa godt sige saadan til ham: du, Sabroe, hvorfor stikker du Snablen til Vejrs; men jeg kunde godt i al Høflighed sige: tør jeg spørge Konsulen og Agenten om der er indtraadt noget generende, og det gjorde jeg ogsaa.

Men nu skulde De se, hvordan Snablen kom til Vejrs, mens han stak Haanden ind paa Brystet og sagde saadan paa det nærmeste, som jeg vil sige:

„Kaptain Peter Andreas Nielsen, jeg er aldeles tilfreds med Dem i alle Forhold, kun kunde jeg ønske, at De ydede mig den Høflighed, som De er mig skyldig!"

Jeg sagde, jeg ikke vidste, at jeg i nogen Maader havde været uhøflig mod Hr. Konsulen.

„Egentlig ikke uhøflig, min gode, gensvared han, „men har De da ikke modtaget noget Brev om Udnævnelsen . . ."

„Jo—o vel," siger jeg, „og jeg takker mange Gange; for jeg kan nok regne ud, at Hr. Konsulen har haft sin Del i den, og det var saa smukt; for hvad, tænkte jeg jo, det er jo meget beærende at blive slaaet til Ridder, selv om man ikke saadan nøje ved, hvorfor man er blevet det; men derfor, hvad tænkte jeg, der er jo nu om Stunder saa mange, der gaar hen og bliver Riddere, uden de derfor har gjort, som jeg vil sige, noget særligt berømmeligt . . ."

Længere kom jeg ikke; for jeg har nok set mange Tordenbyger trække op; men aldrig har jeg set saadan en, som den Konsulen kunde levere; for kan De udtænke, hvad han nu sagde, mens Øjnene flimrede

ganske grangiveligt — naa, ikke; men det kan *jeg*, jo, han sagde disse Ord:

„Naa, min gode Peter Andreas Nielsen, saa der er nu om Stunder mange, der gaar hen og bliver Riddere, uden de derfor har gjort noget særligt berømmeligt; hvor tør De understaa Dem i at vove Dem til at fremkomme med en saadan Insul—sultation overfor Deres Reder? Først sender jeg Dem en Kopi af min Udnævnelse til min Ophøjelse i Ridderordenen, for at De — hvad jeg synes vilde være passende — kunde give mig den Titulatur, som tilkom mig i Følge Rangbefordringen; men ikke alene *det* undlader De; men saa kommer De bag efter og siger mig op i mine aabne Øjne, at man bliver Ridder uden at have fortjent det . . .“

Jeg stod, ligesom jeg vil sige en Torsk og gabede, og jeg tænkte: Peter Andreas Nielsen, hvad er det du har begaaet i dit Hjertes Dumhed og Uvidenhed, og dernæst sagde jeg ganske højt:

„Undskyld mangfoldigst, Deres Velbaarenhed, Hr. Konsul, Agent og Ridder, saa er det altsaa ikke mig og min Kollegium Peter Larsen, som er blevet Riddere?“

„De? — Nej,“ sagde Konsulen, „Regeringen ved dog, hvad den gør, ha, ha!“

En Time efter sad jeg i Konsulen, Agenten og Ridderens Kones, altsaa „Hortensias“ Kahyt, og det første, jeg gjorde, var at raabe „Peter, giv mig en Skenever“! for jeg kunde trænge til at klare Begreberne — det var altsaa ikke mig og Peter Larsen, som var Riddere! Det hele var altsaa bare en Komeration fra Konsulen med Kopi af hans Udnævnelse! Gud sikke Kvæg, man havde været! Men mellem os sagt; for nu er Konsulen gaaet væk, ligefrem død, sikke ogsaa et Kvæg, med Respekt at mæle, han havde været; for ser De — og det er jo en bekendt Sag, at naar man beretter en Historie, saa skal der være noget, man kalder Moralskhed i den, og Moralskheden i denne her er, efter alt, hvad jeg kan udgranske, den, at man ikke skal være storagtig, fordi man bliver Ridder og sende Skrivelser ud om det til Hr. Rothe og Peer Latus, kendt fra Biblen af, og havde han ikke gjort det, og ikke byttet sit eget ærede Navn om med en anden ens, saa var der ikke kommen saa megen Sludder og Brøvl ud af det hele, som der nu kom.

Da Kunstmalerne drog ud.

Nej jøsses Faaer — Hva' æ ded dov for it Par Stabeiser?
Haa! Ded æ sgu saaen it Par „Lanskausmaalere“, di kaller ed, som ska' yd paa Naturens Veine!

Tvillingbrødrene.

Folkeæventyr ved **Evald Tang Kristensen.**

Med Tegninger af Niels Wiwel.

Ved Stranden boede en fattig Fisker, som i lang Tid ikke havde fanget noget, uagtet han sejlede ud hver Dag. Det blev han, som ikke saa sært var, meget forknyt over. En Morgenstund, da han endnu en Gang vilde forsøge det, og altsaa sejlede ud i sin Baad, trak han saa meget en grimme Fisk op. Nu vidste han snart ikke, om det kunde betale sig at tage den hjem, da sag:ens ingen vilde købe den af ham, og i sin Ærgrelse beslutter han sig saa til at kyle den ud igen; men da Fisken mærker det, saa siger den:

„Nej, det skal du ikke gøre; du skal derimod tage mig med hjem, for du kan faa meget ud af mig, hvis du vil følge mit Raad.“

„Hvordan det?“ siger Fiskeren; „hvad skal jeg da gøre med dig?“

„Ja," siger Fisken, „naar du kommer hjem, skal du først skrabe Skællene af mig, og dem skal du passe nøje paa allesammen, saa at der bliver ingen borte for dig. Dernæst skal du skære Hovedet af mig, og det skal du grave ned under en af Syldstenene under dit Hus. Saa skal du tage min Krop, og den skærer du i tre Parter. Midtstykket skal du give din Kone at spise, men Halestykket og Hovedstykket skal du gemme i otte Aar. Naar din Kone saa faar spist det Stykke, hun skal have, bliver hun frugtsommelig, og naar Tiden kommer, vil hun føde to Sønner. Saa snart de bliver syv Aar gamle, skal du tage de to andre Stykker frem og give din Hund Halestykket og dit Øg Hovedstykket at æde. Hunden vil saa, naar dens Tid kommer, føde to Hvalpe, og Øget vil føde to Føl. Alle de Dyr skal du drage godt op, og Drengene maa du jo da ogsaa være god ved, det kan du nok forstaa. Naar Sønnerne saa bliver femten Aar, graver du op ved den Syldsten, og du vil da finde, at Kævebenene af mit Hoved er blevne til to Sværd, der er bestemt ens, og Ørebenene er blevne til to Knive, der ogsaa er ligedan. De Sværd og de Knive skal du tage og give hver af dine Sønner én. Derefter skal du se til de Skæl, du har gjemt, og da er de blevne til Guldstykker. Dem skal du ogsaa dele ligelig imellem Sønnerne. De skal hver have en Hund og en Hest, og saa vil jeg sige, de er godt udrustede i enhver Retning, for Sværdene har den Egenskab, at alt hvad man hugger efter med dem, det skal falde, og Knivene er saadan, at man kan se paa dem, naar deres Ejermand er i nogen Forlegenhed eller Livsfare, for saa begynder de at ruste, men de er blanke, saa længe Sønnerne har det godt!"

Den Gang Fisken nu havde givet Manden al den Besked, saa blev han jo glad, og nu kunde der aldrig være Tale om, at han vilde smide den ud igen. Han sejlede straks hjem med Fisken og skrabede først Skællene af den, dernæst skar han den i Stykker, og saa bar han sig kort sagt ad, som den havde undervist ham om.

Konen blev godt nok frugtsommelig, og hun fødte to Sønner. De var akkurat ligedan, saa man ikke kunde skjelne dem fra hinanden, og eftersom de voksede til, blev de dog ved at ligne hinanden som to Draaber Vand. Da Drengene var otte Aar, fik Øget to røde Hesteføl, og Hunden fik to stjernede Hvalpe, og baade Føl og Hvalpe var ogsaa ligedan. Manden og Konen sørgede jo godt for det altsammen og fik det draget op, til Drengene var femten Aar. Da gik Manden ud og gravede ved Syldstenen og fandt godt nok Sværdene og Knivene og Guldstykkerne.

Saa skulde alle Delene skiftes imellem dem, og den førstefødte vilde have Lov til at tage først. Dertil sagde den anden hver Gang: „Ja, det tykkes jeg rigtig godt om, for mit er det bedste." Men Sagerne

var jo lige gode, og saa var Brødrene godt nok ens om deres Ting. Faderen underviste dem om, hvad Dyder der var ved Sværdet og Kniven, og saa var de nu deres egne Herrer og vilde ud i Verden at prøve deres Lykke.

De rejste sammen i nogle Dage, men var ikke ret fornøjede med, at der ingen Ting kom i Vejen for dem, som de kunde have at prøve deres Mod paa. De var jo saa lystne efter at vise, hvad Karle de var. Endelig kom de ad en Skov, og der inde skiltes Vejen i to. Der kunde de ikke blive enige om, hvad Vej de skulde tage, og saa tog hver ad sin. Men før de skiltes ad, satte de deres Knive i et Træ,

som stod der, og gjorde den Aftale med hinanden, at de en Gang imellem skulde søge hen til det Træ for at se, om der ikke var noget i Vejen med den anden. Det kunde jo ses paa hans Kniv, for saa var den bleven rusten.

Nu skal vi først høre, hvordan det gik den første Broder. Da han havde redet et Stykke Vej, træffer han at komme til en stor Købstad, og der var et Slot, hvor Kongen boede. Han naaede dertil sildig om Aftenen, og lagde sig ind i et Værtshus i Nærheden af Slottet. Da han stod op om Morgenen, saa han, at Slottet var overtrukket med sort Flor, og han kunde ogsaa mærke, at der var saadan

Sorg i den hele Stad. Han gik da ind og spurgte Værten om, hvad det skulde betyde. Han fortalte da, at Kongen havde været i med en

Drage, og kunde ikke anderledes blive skilt ved ham, end han maatte love at give ham hans Datter. Nu var Dagen kommen, da hun skulde afleveres, og derfor sørgede Beboerne hver og én.

Saa spørger Karlen, om der var da ingen, som havde taget sig paa at frelse hende.

Jo, der var nok én, sagde Værten, som hed Ridder Rød, og han havde ment, at han skulde nok frelse hende.

„Ja, det er nok en skøn Karl den Ridder Rød,“ sagde Karlen; „jeg vil dog ud at se, hvordan det kan gaa til. Men har Kongen ikke lovet noget ud til den, der kan frelse Prinsessen?“

„Jo,“ sagde Værten, „han maa faa Prinsessen til Ægte og Kongeriget efter Kongens Død.“

Nu fik han at vide af Værten, hvad Tid der var bestemt, og saa red Karlen af med hans Sværd ved Siden, og Hunden fulgte bag efter. Et Øjeblik før var Prinsessen kørt ud til Stranden, og Ridder Rød, der havde lovet at frelse hende, var reden med hende derned. Men det blev en maadelig Frelsen, saa det ud til, for da Vognen var kørt igen, krøb han op i et stort Træ og satte sig.

Nu kom altsaa Karlen ridende med hans Sværd og hans Hund, og han stod af Hesten og gik hen og hilste paa Prinsessen. Han lod jo, som han ikke vidste, hvorfor

hun sad der, og spurgte hende ud om, hvorfor hun saa saa bedrøvet ud.

Ja, hun fortæller ham hele Sagens Sammenhæng og siger: „Jeg er ræd for, at Ridder Rød ikke kan frelse mig, for han lader til ikke at have videre Glæde end til sig selv."

„Ja, man kan jo ikke vide endnu, hvad han kan, men efter hvad en kan skønne, saa ser han rigtignok ud til at være en Kryster."

I det samme som de saadan taltes ved, saa kommer Havdragen brusende og brølende ude i Havet. Han havde syv Hoveder og var ingen bitte Mand at se til. Da Ridder Rød hørte den Susen, gjorde han sig saa bitte, han kunde, der oppe i Træet og svøbte sig ind i hans Kappe. Men Karlen trækker hans Sværd og stiller sig lige frem for Dragen.

„Hvad vil du her?" brøler han, „lad mig faa min Kæreste!"

„Det skal blive min og ikke din!" raaber Karlen.

„Ja, det vil vi nuppes og tuppes om."

„Det vil vi nappes og rappes om."

„Det er mig en let Sag at æde dig," brøler Dragen, „for a har syv Hoveder, og du har kun ét."

„Min Hund og min Hest og mit Sværd staa mig bi!" raaber Karlen, og saa falder han an paa Dragen, og hans Dyr hjalp ham. Han hug først de tre Hoveder af i ét Træk og dernæst de andre tre. Men da han nu hug det midterste af, sprang det paa af sig selv igen, og saa var Dragen lige levende. Karlen hug atter til, og fik godt nok Hovedet hugget af, men det var lige nær. Saadan gik det tre Gange. Den Drage var ikke nem at faa Bugt med, tykte han. Men da han saa hug til den sidste Gang, sprang Prinsessen i en Fart hen og jog hendes Lommetørklæde imellem Hovedet og Halsstumpen, og saa kunde de ikke gro sammen. Nu var Dragen død, og Karlen skar alle syv Tunger ud af Hovederne og svøbte dem i hans Lommetørklæde og puttede dem i Lommen.

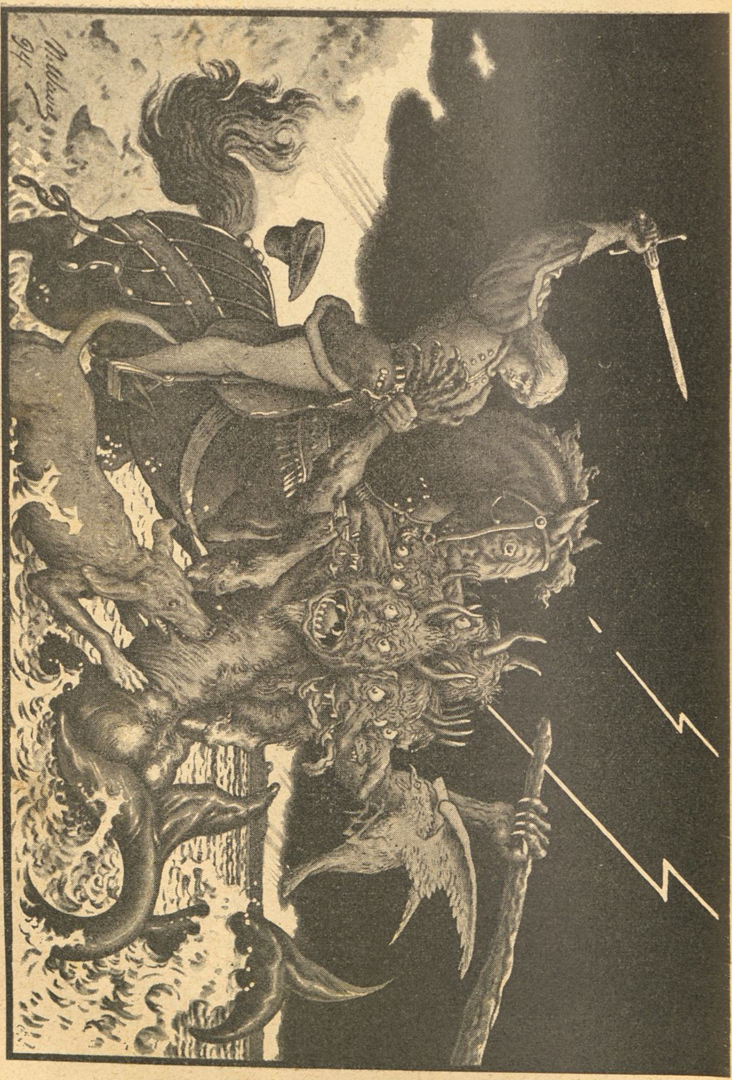

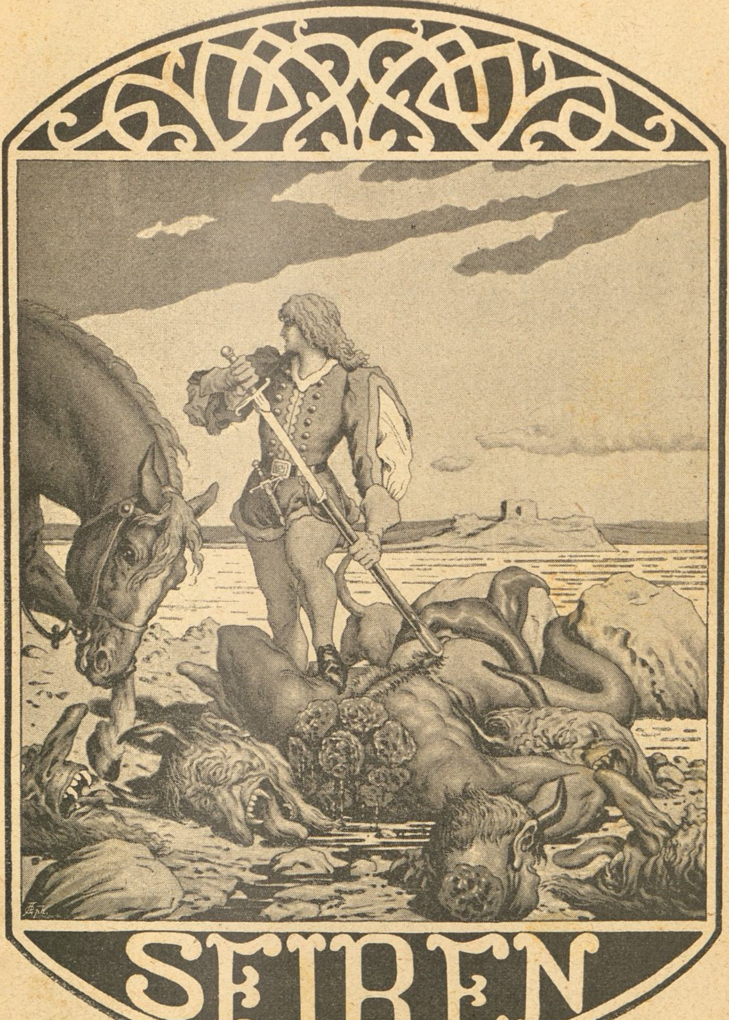

Nu bad Prinsessen ham, om han ikke vilde følge med hende hjem; hun var jo saa over Maade glad, som en nok kan tænke. Men han sagde nej; han vilde blot hvile sig et Øjeblik, og saa vilde han

ride hans Vej igen. Saa lagde han sig ned, og hun tog hans Hoved i hendes Skød og sad og flættede hendes Guldring i hans Haar. Lidt efter satte han sig til Hest igen og red bort. Men lige et Øjeblik efter kom Ridder Rød krybende ned fra Træet og var nu hel Karl, da han saa, at Dragen var overvunden. Han gaar hen til den og tager alle Hovederne og putter dem i en Pose, dernæst sætter han hans Kaarde for Prinsessens Bryst og tvinger hende til at sige, naar hun kom hjem, at det var ham, der havde frelst hende. Da Kareten kom

derned igen for at hente ham og Prinsessen, lagde han Posen i Vognen, og da han kom hjem, var han nok saa stolt af sin Sejr. Han fik Hovederne frem, for at Kongen kunde se, Dragen var fældet, og der blev nu saa overvættes stor en Glæde paa Slottet.

Ridder Rød skulde nu have Prinsessen, men hun var slemt ked af det, og alligevel turde hun ikke bekende, hvordan det forholdt sig, da hun var ræd for hans Trusler, saa længe hendes Frelsermand ikke var

kommen til Stede. Det blev da ikke anderledes, end at Brylluppet blev bestemt, men hun vilde dog have Frist et Aar, inden hun holdt Bryllup, for at faa den Sorg slaaet fra sig, hun nys havde haft, sagde hun; enhver kunde nok tænke, hun havde været saa over Maade angst og elendig over at skulle hengives til den Havdrage.

Karlen var imidlertid dragen langt omkring og havde set sig dygtig om. Ved Træet ude i Skoven havde han ogsaa været, og saa kommer han tilbage til Residensstaden Aarsdagen efter, da Brylluppet skulde staa. Han lægger sig ind i det samme Værtshus og sidder og snakker med Værten om det store Bryllup paa Slottet. Der var jo gjort store Anstalter og standet mange gode Sager til Højtiden.

Saa siger Værten: „Det var rigtignok morsomt, om vi nu havde en Flaske Vin her af den bedste fra Kongens Bord."

„Den kan vi nemt faa," siger Karlen; „den kan jeg let skaffe."

Han skriver en Seddel, og saa kalder han paa hans Hund og flyer den Seddelen, samt befaler den at gaa op paa Slottet og give Prinsessen den. Den brød sig ikke om Vagten, der stod udenfor Slottet, men løb ind i Salen og smed sine Fødder op paa Prinsessens Knæ. Hun kendte den straks og blev svært glad, da hun saa den, for nu kunde hun nok tænke, at Karlen var i Nærheden. Saa løste hun Klædet af, han havde bundet om dens Hals, og fandt Seddelen og læste den. Derefter bandt hun en Flaske Vin i Klædet igen og lod den løbe tilbage. Ridder Rød havde ogsaa nok kendt Hunden, og han var ikke videre glad ved den Hundefart. Derfor forlangte han at faa større Vagt sat udenfor Slottet, at de kunde blive fri for saadant Overrend.

Da Hunden kom hjem til Værtshuset, skulde de jo smage Vinen, og den var rigtignok god, de havde aldrig smagt Magen. Saa siger Værten: „Nu var det rart, om vi havde haft et Stykke Kage fra Kongens Bord til Vinen."

„Ja, det er nemt at faa," siger Karlen, og saa skriver han atter en Seddel, kalder paa Hunden og binder den Tørklædet med Seddelen om Halsen, samt befaler den at løbe op til Prinsessen med den. Den brød sig ikke om Forvagten og løb lige ind i Salen og smed sine Framfødder op paa Prinsessens Knæ. Hun løste Klædet, læste Seddelen og gav den, hvad den skulde have. Men Ridder Rød var fløjtegal og fik udvirket, at der blev sat dobbelt Vagt udenfor Slottet. Den Hund skulde skydes, hvis den kom tiere, sagde han.

Den kom saa tilbage til Værtshuset med Kagen, og Værten sagde: „Ja, nu mangler vi ikke andet end et Stykke god Steg til vor Aftensmad."

„Det er der heller ikke noget i Vejen for at faa," siger Karlen,

og han skriver paany en Seddel. Men denne Gang tykte han, at det kunde være morsomt at faa nogen Plaser ud af det, og saa svøbte han Dragetungerne ind i Tørklædet tilligemed Seddelen og flyede Hunden dem med, og han havde saa skrevet, at her sendte han noget til Gengæld, for det hun sendte ham. Den kom løbende ind og lagde sine Framfødder op i Prinsessens Skød. Nu havde Kongen ogsaa lagt Mærke til Hunden og tykte, at det var sært, at den kendte Prinsessen. Men Ridder Rød var snart ude af sig selv over den Hundekommers. Saa skriver hun en Seddel med Hunden tilbage og beder Karlen om at komme op paa Slottet med det samme.

Kongen spurgte hende nu om, hvis den Hund var. Ja, hun havde forsvoret at sige det til noget Menneske, svarte hun, men hun vilde sige det til hendes Gud Mahommed, og saa maatte han staa bagved og høre, hvad hun sagde til ham. Ja, det var jo godt nok, og saa staar Prinsessen op fra Bordet og gaar ind i hendes Kammer, men Kongen fulgte bag efter. Saa fortæller hun, at den Karl, der havde sendt Hunden, havde frelst hende fra Dragen, og ikke Ridder Rød, og til Bevis paa, at det var Sandhed, hun sagde, havde han nu sendt hende Tungerne til Dragens syv Hoveder. Kongen troede godt nok, hvad hun sagde, men nu gjaldt det om at finde Hundens Ejermand. Lige i det samme kom han ridende ind i Slottet, og Kongen sprang ud og tog imod ham. Saa gav han sig til at holde Forhør over Ridder Rød. Ja, han pukkede jo godt nok paa, at han havde bragt alle syv Hoveder med sig hjem. Men saa traadte Karlen hen og spurgte Kongen om, hvem der først havde været ved de Hoveder, her stod opstillet, enten den, der havde Hovederne, eller den, der havde Tungerne. Han dømte, at det var den, der havde Tungerne.

Men saa tog Ridder Rød Ordet igen og sagde: „Jammen, saadanne Kreaturer har ingen Tunger."

Saa tog Karlen Tungerne og satte dem ind i Hovederne, og de passede godt nok allesammen. „Og til yderligere Bevis er her Prinsessens Ring, som hun flættede ind i mit Haar, da jeg laa og hvilte mig efter Kampen med Dragen."

Der var nu ingen Tvivl om, hvordan det forholdt sig. Ridder Rød blev saa dømt af med Livet, for det han havde saadan narret Kongen, og der blev gjort kort Proces med ham. Men Karlen holdt Bryllup med Prinsessen og skulde saa have Riget efter Kongens Død.

Om Aftenen efter at de var blevne gifte og var komne til Sengs, hørte de saadan et fælt Skrig over Slottet.

„Hvad er det?" siger han.

Ja, det havde været hørt i lang Tid, siger Prinsessen; det var noget, som ingen brød sig om nu.

Da vilde han have undersøgt, hvor den Skrigen kom fra, og saa stod han straks op af Sengen og klædte sig paa. Hun bad ham nok saa mindelig om at lade det være; men han vilde ikke lade sig besige, og saa sad han op paa sin Hest og red ud efter det, og Hunden fulgte

Bryllupstoget.

ham. Han saa straks en Ørn flyve forved sig, og den fløj ned ad Stranden til. Der gik en gammel, kroget Kælling nede ved Havsiden og samlede Ben op i en Pose. Det var Benene af Dragen, som var bleven slaaet ihjel dernede. Saa siger hun til ham, om han ikke vilde ride ud til hendes Bopæl med den Pose Ben for hende.

„Ja, hvor bor hun, Mo'rlil?"

„Der ude i Havet," siger hun; „der kan han nok se der ligger et Slot."

„Nej," siger han, „jeg kan ikke ride i Havet."

„Jo, du kan," siger hun, „naar du blot siger: Bro til framme og brist tilbage."

Ja, saa vilde han ogsaa nok gøre hende den Tjeneste. Han faar Sækken op til sig paa Hesten, og saa siger han: „Bro til framme og brist tilbage." Aldrig saa snart var Ordene ude af hans Mund, saa havde han en Bro for ved sig og blev ved at have den, og Vandet det sluste bag efter ham. Da han havde redet saadan en lidt, kommer han ud til et Slot paa en Ø eller en stor Gaard, og kommer saa ned i saadanne skønne Værelser. Der kommer den gamle Kælling ogsaa til ham, og hun siger igen, om han vil ikke løske hende en bitte Krumme i hendes Hoved.

Jo, det vilde han nok.

Da han havde løsket en bitte Tid, saa siger hun: „Vil du ikke tage et Haar af mit Hoved og lægge paa dit Sværd? Det skinner saa blank, a er ræd, a skal skærre mig paa det."

Da han havde løsket en bitte Krumme igen, siger hun: „Vil du ikke tage et Haar af mit Hoved og lægge paa din Hund, den griner saadan til mig, a er ræd, den skal bide mig."

Ja, saa gjorde han det.

Den Gang han havde løsket lidt igen, saa siger hun, om han vilde ikke tage et Haar af hendes Hoved og lægge paa hans Hest, den sparkede saa stærkt, hun var ræd, den skulde slaa hende.

Ja, saa gjorde han det.

Nu vilde hun ikke løskes længere, nu skulde han have Tak. Saa gik hun ind ad et andet Værelse og var henne en bitte Krumme, og saa kom hun tilbage. Da saa hun saa forgyldt og brabaisk ud, lav hun kom tilbage, hun havde Bryster saa lange og side, at hun kunde slaa dem over hendes Aksler, og de kunde hænge ned til hendes Skjørteliv æbag.

„Kære Mo'r!" siger han, „hvi ser hun saa bredt ud?"

„Det skal mig og dig nu op at snubbes om; du har slaaet min Søn ihjel, og nu skal a spøge med dig."

„Min Hest og min Hund og mit Sværd staa mig bi!" raabte

han, men saa sagde hun: „Mine Haar blive til Jærn, og Jærn blive til Jærnlænker! Nu skal du faa Skam for, hvad du har gjort mig," og saa var hans Hest og hans Hund og hans Sværd bundne i Jærnlænker, saa han kunde ingen Ting gøre, og hun hug det ihjel til Hobe og hængte Stumperne op rundt omkring i Krukker inde ved sig.

Nu skal vi til at høre lidt om den anden Broder. Han kommer ud til Træet i Skoven og ser, at Broderens Kniv er bleven rusten, og saa vilde han hen at søge om ham, da han kunde skønne, at han var kommen galt afsted. Altsaa rider han med den anden Vej og kommer til Købstaden med Kongeslottet.

Da lægger han sig ind i Værtshuset. „Da var det vel, du kommer," siger Værten; „der er saadan Sorg paa Slottet for dig."

Ja, han var da reden vild, og som han kunde nu sige. Han bliver saa vist op paa Slottet. Da han kommer der, bliver Prinsessen ret saa glad ved ham; hun troede jo, det var hendes Mand, og han havde ogsaa baade Sværd og Hest og Hund lige saadan. Det bliver Aften, og saa skal de til Sengs, men han lægger hans Sværd imellem dem.

Da de havde ligget en bitte Krumme, bliver der saadan en Skrigen udenfor. „Hvad er det?" siger han.

„Aa, det er det, du rejste efter den Aften, du blev henne," siger hun; „lad os endelig ikke bryde os om det."

„Naa, det er her endnu," siger han; „ja, fik jeg ikke Held af det den anden Aften, saa skal jeg faa det nu."

Prinsessen beder ham mindelig om at blive liggende, men han rejser sig op og gaar ud til hans Hest, spænder Sværdet om sig og rider af med Hunden i Følge. Ørnen kom straks flyvende, og han fulgte jo Fuglen, til han kom ned til Stranden. Der gaar Kællingen og sanker op i hendes Pose.

„Hvad er det, du samler op?" siger han.

„Det er Stumperne af min Søn," siger hun, „som din Broder har slaaet ihjel."

Naa, saa vidste han da, han var paa rette Spor og skulde tage sig i Agt nu.

„Vil du ikke fly mig en Pose fuld af dem ud i Havet?" siger hun; „du har en Hest at ride paa, og de er saa tunge for mig at bære."

„Hvad, hvordan kan jeg ride ud i Havet?" siger han.

„Jo, det kan du gerne, naar du siger: Bro til framme og brist tilbage, saa kan det saa meget godt gaa."

Nu sagde han det, og saa kunde han godt ride ud i Havet. Sækken havde han faaet op til sig, han havde en Bro for ved sig,

og Vandet det flušte bag efter ham. Da han havde redet en lidt, kom han til en Ø der ude og ind i en stor Gaard eller Slot med mange skønne Værelser. Saa saa han Stumperne af hans Broder og hans Hest og Hund hænge derinde, og Sværdet er bunden i en Jærnlænke. „Godt," tænker han, „her er jeg kommen tidlig nok."

Saa kommer den gamle Kælling og siger til ham, om han vil løske hende en lille Krumme i hendes Hoved. Hun havde saamænd ikke været løsket i hundrede Aar.

Jo, det kunde han gerne.

Da han har nu staaet og løsket lidt, siger hun, om han vil ikke tage et Haar af hendes Hoved og lægge det paa hans Sværd, for det skinnede saa blankt, hun var ræd, hun skulde skjærre sig paa det.

Jo, siger han, og saa tager han et Haar og smider hen paa et Baal Ild, som brændte ved Siden af hende.

„Hvad var det, der gav det Skrup?" sagde hun.

„Aa, det var noget Utøj," sagde han; „du skal huske paa, at du ikke har været løsket i hundrede Aar. Der er jo hvert Dyr saa stort som en Træsko."

„Aa, vil du ikke løske mig lidt mere?"

Han løsker et lille Korn igen, saa siger hun: „Aa, vil du ikke tage et Haar af mit Hoved og lægge paa din Hund, den griner saa fælt ad mig?"

„Jo," siger han, og saa smider han et Haar paa Ilden.

„Hvad var det," siger hun, „der gav det Skrup?"

„Aa, var det ikke noget Utøj; det er godt at se, at du ikke har været løsket i hundrede Aar."

„Du vil jo nok løske mig lidt mere?"

Jo, han tog fat igen paa det.

„Aa, vil du ikke tage et Haar af mit Hoved og lægge paa din Hest? den sparker saa stærkt ad mig, a er ræd, den skal slaa mig."

„Jo!" men han gjorde det ikke; han tog Haaret og smed det paa Ilden.

„Hvad var det, der gav det Skrup?"

„Aa, hvad andet var det end en Lus saa stor som en Træsko; det er let at se, hvor haardt du trænger til at blive løsket."

Naaja, nu skulde han have Tak, nu vilde hun ikke løskes længere den Gang. Saa gik hun ind i et andet Værelse og var henne af Lysningen en bitte Krumme. Da kommer hun igen og ser saa forgyldt og brabaisk ud; hun havde Bryster saa lange og saa side, at hun kunde slaa dem over hendes Aksler og faa dem til at hænge ned til hendes Skørteliv æbag.

„Ak, kære Mo'r," siger han, „hvi ser I nu saa bredt?"

„Det skal mig og dig op at toppes om. Din Broder har ihjelslaaet min kære Søn."

„Min Hest og min Hund og mit Sværd, stat mig bi!" raabte han.

„Haa," siger hun, „mine Haar blive til Jærn, og Jærn blive til Jærnlænker. Hold fast! Nu skal du faa Skam, for det du har dræbt min Søn."

„Jeres Haar er brændt, Mo'rlil, og hvis hun nu ikke skaffer min Broder og hans Hund og hans Hest i lige saa fuld levende Stand, som det var før, saa skal jeg snart gøre en Ende paa hende."

„Aa ve og vok og nej," siger hun, og saa maatte hun til at bede om godt Vejr. Han tager hans Sabel og holder den over Hovedet paa hende, og saa maatte denher gamle Kælling til at gøre, hvad han forlangte. Nu kunde han lige tage hende den Krukke og den Krukke og saa den Krukke, saa skulde hun nok gøre det hele levende igen.

„Ja, der er én Krukke endnu," sagde han.

„Tag mig dem saa allesammen!"

Saa smurte hun af den sidste Krukke og smurte Stykkerne sammen, saa var det hele i sin gamle Stil. Saa spurgte hun, om han nu var fornøjet og vilde rejse hans Vej og lade hende være i Fred.

„Nej, endnu ikke," sagde han, han skulde endnu have hendes Salvekrukke.

Ja, den var hun jo ikke saa meget glad ved at komme af med, men hun maatte til at bide i det sure Æble og fly ham den.

Da det hele var nu i sin Orden, vilde de runden om i Slottet og se dem om. Saa kommer de op i et Gæstekammer, og der laa et Guldtæppe over en Seng, og en stor, hvid Sten laa udenfor Sengen. Den Person, der vilde ligge i den, havde den at staa op paa. Saa smurte de ogsaa den af Krukken, og da stod der en ung Pige lyslevende for dem. Det var Prinsessens Søster, som havde ligget i 18 Aar i den Sten og var for saa lang Tid siden bleven tagen af Havdragen. Nu rejste de alle tre ud af Slottet med hverandre og med deres Dyr. Jomfruen kom op at ride hos den ældste af Brødrene, og de red tilbage over Havet, som de var komne.

Da de kom paa fast Land, talte Brødrene nok saa hjertelig til hinanden, for det de ikke havde set hinanden saa længe, og han, der var bleven frelst, takkede Broderen saa almindelig derfor. Som de nu rider op ad Vejen og snakkes ved, siger den yngste Broder:

„Ja, vidste du én Ting, gjorde du vel Ende paa mit Liv i en Hast."

Det troede han da ikke.

Saa fortalte han, hvordan han kom til Slottet og blev taget

imod af Prinsessen. „Hun var saa glad ved mig og antog mig for hendes Mand, og saa laa jeg jo ved hende om Natten.“

Øjeblikkelig blev Broderen saa opirret, at han foer hen imod ham og stak ham ihjel paa Timen. Liget lod han ligge, men Hest og Hund tog han med sig hjem. Da han nu kom hjem, blev Dronningen saa over Maade glad. Det var saadan ved Aftenstid, han kom, og da de havde spist Nadver, skulde de jo til Sengs. Da de var komne til Ro, laa de endnu og snakkede noget sammen. Saa siger hun:

„Men hør, kære Mand, hvorfor lagde du saadan Sværdet imellem os i Aftes, hvad skulde det betyde?“

I det samme springer han op af Sengen og gaar op og ned ad Gulvet og vrider hans Hænder og jamrer sig.

„Hvorfor er du saa bedrøvet?“ siger hun.

„Jeg kan nu indse, at jeg har dræbt min Broder for Uret.“

Han gør sig saa færdig og rejser af ud til Liget, og Salvekrukken tager han jo naturligvis med sig. Liget fandt han godt nok paa Vejen, smurte det og fik saa Broderen levende. De kom lykkelig tilbage, og den ældste Broder bad den anden om Forladelse for, hvad han havde gjort, det havde han hverken forskyldt eller fortjent af ham. Nu byttede begge Brødrene Kongeriget ad. Den yngste fik den Søster til Ægte, der havde været gjort om til en Sten, og saa sendte de Bud efter den gamle Fisker og hans Kone og tog dem til dem. Siden lever de saa godt til Hobe.

Anm. S. Grundtvig har i sin Form af dette Æventyr tre Dyr til hver Broder: én Hest, en Hund og en Høg. I mine Opskrifter forekommer denne Høg aldrig, men det kan godt være, at den har været der, saadan som Tegningerne viser det. Forøvrigt er Grundtvigs Form meget bearbejdet og aldeles ikke en folkelig Fortælling. Jeg antager da, han har sat Høgen ind.

Den store Stjerneskudregn.

Af Torvald Køhl.

For mange Aar siden læste man i Bladene de mest haarrejsende Artikler om, at der engang vilde komme en Komet, som støder mod Jorden, og saa er det ude med os allesammen. Stjernerne falde ned fra Himlen og bebude Verdens Undergang. Den frygtelige Katastrofe skulde indtræde i November 1899. Det hjalp ikke, at Astronomerne beroligede Folk, eller at vittige Hoveder gjorde Løjer med det hele. I et af de komiske Billedblade fra München paa den Tid ser man først, hvorledes de forfærdede Mennesker holde Udkig med Kometen, som endnu er langt borte, dernæst kommer Sammenstødet, hvorved Jorden springer i Stykker. Kometen forbarmer sig imidlertid og lapper den sammen igen, men kommer saa daarligt fra det, at vor Klode er bleven en endnu værre Jammerdal, end den før har været. Paris og Berlin kom til at ligge lige op ad hinanden, ligesaa St. Petersborg og Konstantinopel, og hvad der var allerværst, den blev ikke saa rund som før, men fik mange skarpe Kanter, og Kometen maatte til Slut med slukøret Mine luske af.

Som sagt: heller ikke denne Maade at tage Tingen paa slog an. Sagen var dog altfor alvorlig til, at man turde spøge med den. Dog slog man sig efterhaanden lidt til Ro ved Tanken om, at Verdens Undergang ikke var umiddelbart forestaaende. Mange af de forfærdede Mennesker vilde næppe opleve den skrækkelige Dag; men nu nærmer vi os jo Tiden med raske Skridt, og saasnart Nytaar 1899 ringes ind, kommer Sagen om Verdens Undergang sikkert atter paa Dagsordenen, men — lad os dog straks føje til — ikke blandt Astronomerne.

Dette sidste er dog nok værd at lægge Mærke til. Hvorfor nære Astronomerne da ingen Frygt? Ganske simpelt fordi de have lært baade Kometer og „faldende Stjerner" at kende, og ved, at de ikke ere nær saa slemme, som de se ud til at være, og især, at de ikke ere farlige for Jorden som Klode betragtet. At Stjernerne skulde falde ned fra Himlen, er selvfølgelig en Misforstaaelse, som det næppe er nødvendigt at rette, da de fleste vel nok i vore Dage ved, at Stjernerne ere Kloder, som for største Delen ere saa langt borte fra Jorden, at deres og Jordens Skæbne slet ikke have noget med hinanden at gøre. Det er ganske rigtigt, at der vil falde mange Stjerneskud i Midten af November 1899, og at Jorden maaske ogsaa vil støde sammen med en Komet, men det har den gjort saa ofte og er altid kommen godt fra det, hvorimod

Kometerne selv jævnlig lide Skade og gaa i Stykker ved at komme i for nær Berøring med solidere Kloder som Jorden og dens Lige, de saakaldte Planeter.

De første, som paatog sig det Arbejde at iagttage Stjerneskud systematisk, vare Benzenberg og Brandes. Det var netop for 100 Aar siden, nemlig i 1798, at de ved Harzen fra Enderne af Grundlinier paa 9000 og 15,000 Meters Længde holdt Øje med Stjerneskuddene, idet de timevis laa paa Ryggen for at have det størst mulige Synsfelt. Banerne indtegnedes i Stjernekort, og Tidspunkterne noteredes. Ved Sammenligning af Tiderne saa man snart, hvilke Stjerneskud man havde været heldig at se fra begge Standpunkter, og paa Grundlag af de bekendte Synsretninger fandt man ud, at Stjerneskuddene i Reglen lyse mellem 10 og 15 Mil over Jorden. Det var det første Skridt til at faa løftet Sløret for et stort, mørkt Kapitel i Naturens Bog.

Stjerneskud ses overalt paa Jorden, i de koldeste og i de varmeste Egne, og i alle Nattens Timer, dog hyppigst efter Midnat; thi da have vi den Del af Himlen over os, mod hvilken Jordens Banebevægelse fører os hen. Vi møde nemlig sædvanligvis disse smaa Legemer, som komme ude fra Verdensrummet med Hastigheder af gennemsnitlig 4—6 Mil i Sekundet. Man regner, at en enkelt Iagttager kan tælle 5—7 Stjerneskud i Timen, og vidunderlig skønt fremtræde de i de tropiske Egnes rene Bjergluft, disse glimrende, forskelligt farvede Lyspile, medens de i de arktiske Egne tidt ses glimte frem foran Nordlysets Straaler.

Siden Begyndelsen af Aarhundredet har man lagt Mærke til, at Stjerneskuddene til visse Tider vise sig i større Mængde. Der kan især ventes mange Stjerneskud den 1.—3. Januar, 18.—22. April, 26.—30. Juli, 2.—5, 9.—12. og 20.—22. August, 18.—21. Oktober, 13.—15. November samt 6.—12. December. De fremhævede Tider ere særlig righoldige; den i August bestaar af Lyspile, udgaaende fra Stjernebilledet Perseus, og er næsten altid lige tæt, den i November udstraaler fra Løven og giver kun en tæt Stjerneskudregn med periodiske Mellemrum paa 33—34 Aar. Det er netop denne Sværm, som har fremkaldt de mange urimelige Betragtninger over Verdens forestaaende Undergang, og vi ville derfor oplyse Læserne lidt nærmere om den.

Paa hele den nordlige Halvkugle, i Europa og Amerika, fra Grønland til Ækvator, saas denne pragtfulde „Stjerneregn" i Aaret 1799. Humboldt og Bonpland iagttog den i Cumana paa Venezuelas Kyst. I Løbet af 4 Timer drog Tusinder af Ildkugler og Stjerneskud hen over Himlen, og i Begyndelsen var der ikke et Stykke af Himlen saa stort som 3 Maanebredder, der ikke hvert Øjeblik gennemfuredes af Ildkugler og Stjerneskud. De ældste Beboere fortalte,

at en lignende „Stjerneregn" havde fundet Sted 33 Aar før, nemlig i Aaret 1766. Efter 1799 aftog Novembersværmen Aar for Aar, men det Syn, der viste sig 34 Aar efter, den 12.—13. November 1833, overtraf dog alt, hvad der før var oplevet i denne Retning. Amerikaneren D. B. Chapman har endnu en meget livlig Erindring herom og fortæller følgende: „Jeg var den Gang en Dreng paa lidt over 11 Aar og havde rejst mig fra Sengen efter Midnat for at bringe en Jagthund til min ældre Broder, der opholdt sig hos Slægtninge i 3 Fjerdingvejs Afstand. Mine Forældre boede dengang godt en Milsvej Vest for den berømte „Wyoming Valley" i Pennsylvania. Jeg mindes ikke nogen Komet fra hint Aar, ejheller at Folk ængstedes for noget aparte Himmelsyn, der var i Vente; derimod erindrer jeg endnu ganske tydeligt den Skræk, der greb mange af dem, der vare Vidne til selve Stjerneregnen. Hvor stor var ikke min Forbavselse, da jeg aabnede Døren og saa Himmeltæppet oplyst af Tusinder af Meteorhaler, glimrende Lyspile, der overalt luede frem for straks efter at slukkes. Havde jeg vidst, hvor der var en underjordisk Hule at skjule mig i, vilde jeg øjeblikkelig have søgt Tilflugt der; men da jeg ikke kendte noget saadant Asyl, kunde jeg blot raabe om Hjælp, og jeg raabte: „Aa, Fader, kom ud, kom ud! Alle Stjernerne falde ned!" Den, til hvem disse Raab henvendtes, havde jo levet en hel Del længere her paa Jorden end jeg og havde selvfølgelig erhvervet sig en større Tillid til Verdensmaskineriets Holdbarhed; eller maaske havde Tanken om at komme fra den varme Seng ud i Nattekulden ogsaa lidt med den Ting at gøre. I hvert Fald afslog han at røre et Lem i den Anledning og svarede kun: „Nonsens! Nonsens!"

Min Moder, som var af en livligere Natur, kom ilende hen ved Døren og udbrød efter at have kastet et Blik paa Firmamentet: „Aa, Charles, Stjernerne falde ned alle Vegne!"

Ja, det syntes virkelig at være saaledes. Fra et Punkt nær Zenit sprang Lyspilene ud i alle Retninger; ofte skar Banerne hverandre, saa man fik Indtryk af, at den mørke Himmelgrund var belagt med et glimrende Net af Lysstraaler. Jeg overdriver næppe ved at paastaa, at der har været mindst 1000 Stjerneskud fremme paa samme Tid. Det var et ophøjet, et beundringsværdigt Skue! Da jeg bemærkede, at Meteorregnen ingensomhelst Skade anrettede, drog jeg af Sted med Hunden paa min natlige Vandring. Meteorfaldet vedvarede uafbrudt i Løbet af de følgende Timer og endte først ved Solens Opgang. Ingen af de „kloge" Folk, med hvem jeg den Gang kom i Berøring, kunde give mig nogen Forklaring over Synet. Først mange Aar senere læste jeg, at en Komet et Par Hundrede Aar før Christi Fødsel var bleven tvungen ind i vort Solsystem af en af Planeterne

— Uranus var det vistnok — og at denne Komet efterhaanden gaar i Stykker og opløses i smaa Meteormasser, som gløde i Jordens Luftlag, naar vor Klode gaar igennem dem, og en saadan Gennemgang havde netop fundet Sted hin Nat."

Saaledes forløb altsaa det Sammenstød mellem Jorden og en gammel Komets Rester. I 1843 opdagede Olmsted, at det Punkt paa Himlen, fra hvilket Stjerneskuddene udstraale, er fuldstændig uafhængigt af Jordens daglige Omdrejning, og han sluttede heraf, at Meteorerne maa komme ude fra Verdensrummet og ikke have deres Oprindelse fra Jorden. Intet berettiger os da heller til at antage, at jordiske Vulkaner skulde kunne udslynge Stene i 10—20 Miles Højde, og den Tanke, at de maaske kunde hidrøre fra Maanevulkaner, er opgiven for længe siden. En Beregning viser nemlig, at vi ogsaa her fik med ubegribelig store Kræfter at gøre, hvortil kommer, at Maanens vulkanske Virksomhed nu maa betragtes som lig Nul.

Senere forudsagde Professor Newton i Newhaven et stort Stjerneskudfald Natten mellem 13de og 14de November 1866, atter 33 Aar efter; dog turde han ikke med Bestemthed sige, om den tætteste Del af Sværmen vilde gaa forbi os lidt indenfor eller udenfor Jordbanen. Man var i høj Grad spændt paa Udfaldet af denne paa Beregninger grundede Forudsigelse og — den slog til. Stjerneskuddene faldt tætte som Snefnug, og i Følge Undersøgelser paa Berlinerobservatoriet fandt man den gennemsnitlige Højde, hvor Meteorerne tændtes, at være 20 Mil, hvorimod de sluttedes i en Højde af 11 Mil. Hvor tæt de end syntes at falde, var der dog gennemsnitlig 15 Miles Afstand mellem de enkelte Stjerneskud. Vi kende nu hele denne Sværms Beliggenhed i Rummet. Den strækker sig helt ud til Planeten Uranus, og i samme Bane løber den Komet, som opdagedes af Tempel og kom Solen nærmest den 11te Januar 1866. Dette er et meget mærkeligt Sammentræf. Af stor Interesse er det ogsaa at se, hvad Historien melder herom. Kometen iagttoges i 1366 af Kineserne og vandrede den Gang omtrent 2 Uger bag efter en stor Stjerneskudsværm. I 1899 vil Kometen atter vise sig, og Jorden vil den 13.—14. November samme Aar gaa gennem den midterste og bredeste Del af Sværmen. Der er Sandsynlighed for, at denne Meteorsværm i Aaret 126, da den kom Uranus nær, har skilt sig fra Kometen. Man har gentagne Gange været Vidne til, at en Komet er spaltet i flere mindre Kometer, ligesom det er en Kendsgerning, at særlig pragtfulde Kometer, der komme igen med visse Mellemrum, blive svagere i Tidens Løb.

Aldrig har man endnu med Sikkerhed kunnet paavise nedfaldne Stumper af Stjerneskud. Ganske vist kendes talrige Eksempler paa Meteorstene; men disse hidrøre kun fra Ildkugler, som optræde langt

sjældnere end Stjerneskuddene. Saa meget er i alt Fald sikkert, at der selv under de mest glimrende Nedfald af Stjerneskud aldrig er fundet faste Masser, som kunde have ihjelslaaet Mennesker eller Dyr. Overfor Stjerneskud-Bombardementet besidder Jorden i sit mange Mil høje Lufthylster et aldeles sikkert Panser, langt mere betryggende end virkelige svære Panserplader. Vi kunne derfor tage Sagen med Ro og glæde os ved Muligheden af at opleve et saa pragtfuldt Skue, Naturens Fyrværkerifest ved det 19de Aarhundredes Slutning.

Hamletsagnet.

Dette Sagn melder, at i gamle Dage var der en jydsk Konge, som hed Hamlet. Hans Fader var bleven myrdet af sin Broder Fenge, som kort efter giftede sig med Hamlets Moder. Hamlet frygtede for, at hans Farbroder ogsaa vilde lade ham dræbe, og for at undgaa dette, stillede han sig an, som om han var fra Forstanden. Han laa og væltede sig i Snavset eller satte sig i Asken ved Arnestedet og lavede Trækroge, som han hærdede i den gloende Aske, og naar

nogen spurgte ham om, hvad han vilde bruge dem til, svarede han med en fjollet Mine, at han gjorde Spyd til at hævne sin Faders Død med. I det hele skabede han sig saa tosset, at de fleste lod sig narre derved; men Fenge vilde dog ikke rigtig fæste Lid til hans Galskab. Han stillede derfor Hamlet paa flere Prøver; men denne vidste nok, hvad det gjaldt, og bestod dem alle med stor Snildhed. Naar han skulde ride, satte han sig baglængs paa Hesten og tog i Halen i Stedet for i Tømmen; han kaldte Ulvene i Skoven smaa Føl og Havsandet fint Mel.

Kongen turde dog ikke vedblive at beholde Hamlet i Danmark, hvad enten han saa var gal eller ikke. Han besluttede at sende ham til England og gav ham to Ledsagere med, som skulde bringe to Breve fra Fenge til den engelske Konge. Disse Breve bestod af Træstave med indskaaret Runeskrift paa, og Brevenes Indhold gik ud paa, at Fenge bad Briterkongen om at tage vel mod Hamlets Ledsagere, men rydde Hamlet selv af Vejen. Fenge tænkte ikke paa, at Hamlet kunde tyde Runerne; men det kunde han med stor Lethed. En Nat, da hans Følgesvende laa og sov paa det Skib, de sejlede med, fik han Stavene listede fra dem og udskar nu nogle helt andre Runer, saa der kom til at staa, at den fremmede Konge skulde tage vel mod Hamlet og give ham sin Datter til Ægte, men rydde hans to Ledsagere af Vejen. Saaledes skete det ogsaa, og Hamlet blev ovre i England en mægtig og anset Høvding.

Tiden gik, og Hamlet tænkte nu for Alvor paa at tage Hævn over sin Fader. Fenge troede sikkert, at han var død, og Aarsdagen efter hans Bortrejse gjorde han et stort Gravøl over ham. Men just paa samme Dag vendte Hamlet tilbage til Danmark og traadte pludselig og uventet ind i Gildeshallen. Fenge blev lige straks meget forfærdet; men baade han og hans Mænd kom dog snart paa det rene med, at Hamlet maatte være gal endnu, saa løjerlig var han i sin Tale og Adfærd. De holdt sig derfor lystige og lod Mjøden smage sig, og Hamlet drak dem alle sammen under Bordet saa nær som Fenge, der i Forvejen var gaaet til sit Sovekammer for at sove Rusen ud. Da nu de sovende Mænd laa paa Gulvet, spændte Hamlet de vævede Tæpper eller Tapeter, hvormed Salens Vægge vare tjældede, om dem og hæftede dem saaledes fast med sine Trækroge, at ingen kunde vikle sig ud af dem igen; derpaa stak han Ild paa Halmen, og alle Kongens Mænd indebrændte. Saa gik han til Fenges Sovekammer og dræbte ham med hans eget Sværd.

Da Hamlet næste Dag samlede Folket og fortalte, hvad der var sket, kaarede alle ham med Glæde til Konge; thi Folket havde altid elsket hans Fader højt og mente, at Fenge kun havde faaet sin fortjente Straf.

En Læsebog, som udelukkende fortæller om Fædrelandets og Folkets Skæbne gennem Tiderne, fra de ældste Dage indtil Nutiden, er en heldig Ide, der er gennemført i en meget smuk Bog, der nylig er udkommet paa N. C. Roms Forlag, nemlig **Fædrelandshistorisk Læsebog** af H. N. Hansen. Som Prøve paa den jævne, klare Fortællemaade i denne Bog har vi ovenfor meddelt Fortællingen om Hamlet.

Denne Læsebog i vort Fædrelands Historie — som udgør en stor Bog i to Dele paa ialt 368 Sider med 80 smukke Billeder og kun koster 2 Kr. i stærkt Bind — burde købes til ethvert Hjem i Danmark, hvor man holder af sit Land. Man vil finde den bedste og ædleste Underholdning ved atter og atter at læse om Fædrenes Liv og Vilkaar gennem de svundne Tider, og Børnene i det Hus, hvor Fædrelandshistorisk Læsebog findes, vil til enhver Tid blive de flinkeste i Skolen i dette Fag, som den fornøjelige Bog snart vil gøre til deres kæreste.

Tryllekvadrat for Aaret 1899.

387	526	79	907
643	541	298	417
468	293	767	371
401	539	755	204

Ved at sammentælle 4 af ovenstaaende Rubrikker, taget enten paa langs eller paa tværs eller fra Hjørne til Hjørne, udkommer Aarstallet 1899; ligeledes naar man sammentæller de 4 midterste og 4 Hjørnerubrikker, samt hvilke 4 øvrige ligestillede Tal der vil tages.

H. P.

Mit velassorterede Lager af

Vine & Spirituosa

anbefales.

Specialiteter:

Rød & Hvid Oportovin (Sygevin anbefalet af mange Læger) . . . . . Pris pr. 1/1 Fl. 2 Kr.
Drue Cognac . . . . — 1/1 - 1 -
Cognac Punch Essents . . . — 1/1 - 1 -
(Af 2 Flasker faas 5 Fl. fortrinlig Cognac Toddy).

Faas overalt. 6 Fl. forsendes fragtfrit.

Peter Buch,
Direkte Import af Vine & Spirituosa,
Helmerhus, Vestre Boulevard 13, Kjøbenhavn V.
Telefon Nr. 1107.

Buchs Farver
til Hjemmefarvning

ere de **bedste** der eksisterer.

Enhver praktisk Husmoder opnaar med disse Farver et lige saa **godt Resultat, som den dygtigste Farver.** Faas overalt i Danmark eller forsendes efter Ordre.

Endvidere anbefaler Fabriken sit

Kakkelovnspulver „DIAMOND“,

der blanker let og hurtigt, og giver Ovnen en fin sølvlignende Glands.

Buchs Farvefabrik,
Ny Vestergades Forlængelse 64,
Kjøbenhavn V. Telefon 3471.

Fortegnelse over en Række fortrinlige Folkebøger

fra

N. C. Roms Forlagsforretning,

som indtil videre faas til vedføjede **betydeligt nedsatte Priser.**

Dansk Familie-Bibel. Stort Pragtværk med mellem 8 og 900 Tegninger. Bogladepris 30 Kr., nedsat til 15 Kr.

Medens i vore Dage Bøger, der ofte ere af tvivlsom Værdi, udstyres paa en tiltalende Maade med fint, smukt Papir, stor, tydelig Tryk og med prægtige Billeder, er hos os »Bøgernes Bog«, den hellige Skrift, ikke sjælden Stifbarn, saa at man nøjes med den i muligst simpel og prisbillig Skikkelse. Ofte nøjes man med en saa lille og smaastilet Udgave, at gamle eller svage Øjne have ondt ved at læse denne Bog. Det er imidlertid ikke alene stor, klar Tryk, men ogsaa en smuk Udstyrelse med Billeder, der ret kan gøre en Bibel tiltrækkende, særlig som Familie-Bibel. Medens den billedløse Bibel ofte kun alt for sjælden kommer frem fra Boghylden, vil en Billed-Bibel altid have saa stor Tiltrækningskraft, ikke mindst for Ungdommen, at den tidt og ofte vil komme frem til Beskuelse. Billederne medføre, at Bibelen i alle sine Bøger snart bliver kendt og kær, saa at man fra Ungdommen af i Ordets egentlige Forstand bliver hjemme i sin Bibel.

Dansk Familie-Bibel tør saaledes anbefales til Anskaffelse i ethvert Hus som et saare værdifuldt Middel til Opbyggelse og kristelig Oplysning. Den er trykt paa **fint Papir** med en **overmaade klar og tydelig dansk Skrift,** saa at den er let at læse. Den kaldes Familie-Bibel, fordi den fortjener Indgang i ethvert Hjem, og man kunde ønske, at ethvert ungt Par, der sætter Bo, maatte kunne erholde en saadan Bog i Bryllupsgave.

Dansk Familie-Bibel danner et stort Bind paa over 1500 Sider med ca. 900 Billeder. For at selv mindre velhavende Familier kunne komme til at eje den, udbydes herved Restoplaget til 15 Kroner, en Pris, der er **ganske overordentlig billig** for et Pragtværk som dette, **der med Hensyn til Billedernes Mangfoldighed og Righoldighed er ganske enestaaende.**

Pastor *Joh. Petersen* ved Holmens Kirke skrev i »Nationaltidende«:

Paa N. C. Roms Forlag er udkommet et illustreret Bibelværk, der nu foreligger til en Pris af 15 Kroner, hvad der efter vor For-

mening er **overmaade billigt,** og alene af den Grund vilde Værket være Anbefaling værd. Men **denne Billedbibel er i Virkeligheden et godt og omhyggeligt Arbejde,** som ikke alene i Henseende til Teksten, der er tilladt af Vajsenhuset og er den almindelige, men ogsaa hvad Billederne angaar er saa godt udstyret, **at den burde findes i mange Hjem til Glæde for de unge og til Opbyggelse for de ældre.** Mange af Billederne, der alle ere fremkomne paa engelsk Grund, ere **særdeles gode,** enkelte **fortrinlige.** Deres Tal er omtrent ni Hundrede, og iblandt dem er en stor Mængde, som vel ikke gør Fordring paa egentlig kunstnerisk Udførelse, men som til Gengæld **ere særdeles oplysende** med Hensyn til det Natur- og Folkeliv, der i gammel Tid rørte sig i de Egne, hvorfra Guds Rige bredte sig over Jorden. **Papiret er fortrinligt,** og **Tekstens Tryk** saa **stor og læselig,** at den ogsaa kan opfattes af svage Øjne. I det hele maa det siges om denne Billedbibel, at den tilfredsstiller alle rimelige Fordringer, og at den godt kan hævde sin Plads blandt de forskellige lignende Foretagender, som have set Lyset herhjemme, og af hvilke hvert enkelt kan have sine særlige Fortrin. **Den kan trygt anbefales som en god Gave til gamle og unge.«**

Bibelske Billeder for Skolen og Hjemmet. Pris 2 Kr. 50 Øre, nedsat til 1 Kr. 50 Øre.

Denne Samling, der indeholder 160 Billeder fra det gamle og ny Testamente med Henvisning til Bibelens Ord, bør ejes af enhver, der har sin Bibel, men mangler Billeder, ligesom den ogsaa vil være et udmærket Hjælpemiddel ved Børneundervisningen.

200 Læsestykker af den hellige Skrift til Læsning i Hjemmet og Skolen, anbefalet af Provst *F. Dahlerup.* Pris 2 Kr., nedsat til 1 Kr.

Moodys Prædikener. Anden omarbejdede Udgave. Efter Oversættelse fra Engelsk af *R. Bech.* Med en Skildring af Moodys Liv ved Pastor *Grove Rasmussen.* Pris 3 Kr., nedsat til 1 Kr. 50 Øre.

Bogen indeholder 26 af Moodys bedste Prædikener, og vil være en velkommen Gave i ethvert kristeligt Hjem.

J. Pedersen Bjergaard: Minder fra et Bondehjem i Jylland. Pris 75 Øre, nedsat til 40 Øre.

Bogen er en interessant Skildring af Forfatterens Barndomshjem, med dets Sæder og Skikke i den første Del af Aarhundredet.

Sophus Birck: Gennem 500 Aar. Sagn og Fortællinger. 155 Sider. Pris 1 Kr., nedsat til 50 Øre.

Indhold: 1) Klostertugt. 2) To Bisper. 3) Julenat paa Kalø. 4) Mogens Fris og hans Slægt. 5) Ædelbaaren. 6) Kongens Skat. 7) David Skriver.

Disse Fortællinger ere meget fornøjelige ved deres livlige Stil og ved de bevægelige Optrin, de gengive af en romantisk Fortid.

Charles Dickens: Oliver Twist eller **Et Fattighusbarns Hændelser.** I illustreret Udgave, oversat af *Vilhelm Østergaard.* 793 Sider i stort Format. Pris 5 Kr., nedsat til 2 Kr.

I Charles Dickens rige digteriske Produktion indtager Romanen »Oliver Twist« en fremragende Plads. Dickens har i denne ypperlige Skildring af den stakkels Fattighusdrengs Eventyr fra den Stund, han fødtes i Fattighuset, og indtil han efter utallige Farer og Møjsommeligheder bliver et lykkeligt Menneske, nedlagt al den ukunstlede Følelse og det rige, smittende Lune, der er Hovednerven i hans Bøger, og som ofte, selv hos den blaserede Læser, aflokker baade Smil og Taarer. Men tillige har »Oliver Twist« det Fortrin, at der under Romanens spændende Handling præsenteres et Galleri af saa kostelige og karakteristiske Skikkelser, som næppe i nogen anden Dickensk Fortælling.

Den paa undertegnede Forlag udkomne Udgave af »Oliver Twist« er den første **illustrerede** Udgave, der foreligger paa Dansk af nogen af Dickens Romaner. Den er ledsaget af 24 fine Træsnit efter den berømte engelske Tegner *Georg Cruikshanks* originale Raderinger.

Carit Etlar: Tordenskjold i Marstrand, Folkekomedie i 5 Akter. Anden omarbejdede Udgave. 156 Sider. Pris 1 Kr. 50 Øre, nedsat til 75 Øre.

Alle, der har lært at skatte *Carit Etlars* mange fortræffelige Romaner og Fortællinger, bør ikke forsømme at gøre Bekendtskab med denne Folkekomedie, der ligesom hine udmærker sig ved en spændende romantisk Handling og ikke vækker mindst Deltagelse ved at have en Nationalhelt som *Tordenskjold* til Hovedperson.

Fylla, illustreret Ugeblad, forskellige Aargange, hver paa over 400 store Foliosider med mange Billeder. Pris 2 Kr. 60 Øre, nedsat til 1 Kr. 50 Øre pr. Aargang.

Fr. Gerstäcker: I Røverhænder. En mexikansk Fortælling. 64 Sider i stort Format. Pris 35 Øre, nedsat til 20 Øre.

Som Titlen antyder, fører denne Fortælling ind i overordentlig spændende og vekselrige Forhold. Med en let Pen og en forbavsende rig Opfindsomhed er Handlingen lagt til Rette, og de optrædende Karakterer i og uden for Røverlejren giver et anskueligt Billede af Livet i Mexiko.

Michael Gjørup: Dronning og Hirdmand. Historisk Fortælling. Pris 3 Kr., nedsat til 1 Kr.

Denne fængslende Fortælling fra Erik Lams Tid anbefales som fornøjelig Folkelæsning, der giver et udmærket Billede af den Tids Skikke og af Adelen og dens Kampe.

Emanuel Henningsen: Korsets Stridsmænd. 354 Sider. Pris 4 Kr., nedsat til 1 Kr. 50 Øre.

Indeholder to udmærkede Fortællinger fra Religionsforfølgelsernes Tid, »De Hjemløse« og »Hugenotterne«, som med deres mange spændende og rørende Skildringer yder en Morskabslæsning af allerbedste Art.

Hjemmekinesere og andre Fortællinger af forskellige Forfattere. Pris 3 Kr., nedsat til 1 Kr.

Indhold: **Hjemmekinesere,** Fortælling af *F. Krag.* **Hjertensfryd,** Fortælling af *Henrik Pontoppidan.* **Mikkelsen,** Skitse af *Edv. Egeberg.* **En klog Mand,** Skitse fra Almuelivet af *Jens Kamp.* **Kommandantens Søn,** Fortælling af *G. Betzonick.* **Hans Ingeborg,** Folkelivsbillede af *G. Aarslev.* **Som det gaar,** Fortælling af *Hans P. Lunde.* **Skolemesterliv i gamle Dage,** af *C. A. Thyregod.*

Husvennen. Endnu kan faas 16., 18., 19., 20., 21., 22., 23. og 24. Aargang. Pris 4 Kr., til nedsat Pris 2 Kr. pr. Aargang, der udgør hvert et Bind paa over 400 Sider i meget stort Format og indeholder Fortællinger, Digte, Skildringer, Biografier, Rejsebeskrivelser og blandede Smaating samt et stort Antal Billeder.

Gennem 25 Aar har dette folkelige Ugeblad vundet en overordentlig stor Udbredelse i By og paa Land. Det har stedse indeholdt Bidrag fra vore mest yndede Forfattere, og det har i alle Landets Egne vundet en Gunst, som har gjort »Husvennen«s Navn kendt og kært i de allerfleste Hjem. Kun et ganske lille Restoplag er tilbage. Det anbefales særlig til alle senere tilkomne Holdere, der ville komplettere deres Samling, men forøvrigt til enhver, der skatter god, sund Læsning, snart af alvorlig, snart af skæmtefuld Art, passende til Underholdning i Hjemmets Aften- og Fritimer.

J. V. Gudmand Høyer: Sorte Ellen og hendes Søn. Historisk Fortælling fra det 16. Aarhundrede. 408 Sider. Pris 3 Kr., nedsat til 1 Kr. 50 Øre.

Denne romantiske Skildrings Hovedbegivenheder foregaar paa Lolland, og har som historisk Grundlag de Frejlev Bønders Kamp for deres Skovrettigheder. Med Interesse følger Læseren Skildringen af de spændende Begivenheder i og udenfor Danmark i hin bevægede, lovløse Tid.

Julekvæld. Fortællinger og Skitser af forskellige Forfattere. 354 Sider. Pris 3 Kr., nedsat til 1 Kr.

Indhold: 1) **Juletiden,** Digt af *J. Johansen.* 2) **Postbudet,** Fortælling af *C. A. Thyregod.* 3) **Et Uvejr,** Fortælling af *Jens Skytte.* 4) **Murmesteren,** Fortælling af *G. Betzonick.* 5) **Skitser fra Strandbæk,** af *Chr. Middelboe.* 6) **Brevene,** Fortælling af *M.*

En Samling livfulde og afvekslende Fortællinger, særlig skikkede til Aftenlæsning i Hjemmet.

Folkvar Krag: Sognepræst og Sognebørn. En Nutids-Fortælling. 152 Sider. Pris 2 Kr., nedsat til 1 Kr.

Folkvar Krag: Fra Lyngens Land. Pris 3 Kr., nedsat til 1 Kr.

Indhold: 1) Minders Magt. 2) Landsbylæreren. 3) Sognepræst og Sognebørn.

Disse særdeles smukt udstyrede Bøger afgive den allersundeste Aftenunderholdning, man kan tænke sig. Det er et ypperligt Folkelivsbillede, der oprulles fra det jydske Bondeliv, og det er sjældent, man har Fornøjelse af at faa en saa sand og troværdig Fremstilling af Bonde- og Menighedslivet med alle dets Brøst og gode Sider. Med sand Deltagelse følger man den unge Præstemands Gerning i det afsides Hedesogn, hvis Beboeres Ejendommelighed den dygtige Forfatter gengiver med ægte Kunst og Lune.

Severin Kjær: Fra Stavnsbaandets Dage. Pris 8 Kr., nedsat til 3 Kr.

Indhold: 1) Trældom. 2) Vornedskab. 3) Landmilitsen. 4) Stavnsbaandet. 5) Rytterdistrikterne.

Under Stavnsbaandet.

1) Bonden og hans Hjem. 2) Bondens Liv og Levnet. 3) Skolen. 4) Kirken. 5) Frigørelsen kommer.

Med Henvisninger til Tingbøger og øvrige benyttede Kildeskrifter.

»... Værket udmærker sig ... ved saa stor Grundighed og saa mange interessante Oplysninger ... Bogen fortjener en vid Udbredelse.« *(Polit.)*

»... Det er en god Bog ... Hr. Kjær fortæller nu ikke blot om Vornedskab, Hoveri, Stavnsbaand, Landmilits o. lign., men han følger saa at sige Bonden paa Vejen fra Vuggen til Graven, fortæller om ham i Gaarden, paa Skolen og i Kirken, om hans Tro og Overtro, om hans Gilder, Skikke og Lege, hans Drukkenskab, Slagsmaal o. s. v.« *(Ugeskr. f. Landm.)*

»... Det er et Arbejde, der har kostet megen Flid ... Over hele hans Arbejde hviler der en Tilforladelighed, som gør, at man finder sig vel tilpas under Læsningen ... Vi ville ønske hans Bog en stor Udbredelse.« *(Frederik Barfod.)*

Evald Tang Kristensen: Fra Bindestue og Kølle. Jydske Folkeeventyr. I. og II. à 1 Kr. 50 Øre, nedsat til 75 Øre.

Evald Tang Kristensen: Bindestuens Saga. Pris 1 Kr. 50 Øre, nedsat til 75 Øre.

Disse fortrinlige Eventyrsamlinger anbefales i ethvert Hjem, særligt hvor der er Børn, som udmærket god og sund Folkelæsning.

Marryat: Peder Simple eller Eventyr til Søs og til Lands. I illustreret Udgave, oversat af *Vilhelm Østergaard.* 739 Sider i stort Format. Pris 5 Kr., nedsat til 2 Kr.

Blandt Kaptajn Marryats talrige Skrifter er »Peder Simple« almindelig anset for at være hans bedste Værk. Forfatteren lader sine Læsere følge den unge Peders eventyrlige Livsbane fra han som fjorten Aars Dreng gør sit første Togt, og indtil han efter utallige Hændelser og Oplevelser er bleven en anset og lykkelig Mand. — Livet om Bord paa de engelske Orlogsmænd, Eventyr i Land, Søtræfninger mellem Englændere og Franskmænd, Fangenskab og Flugt, Familieintriger og Kærlighedshistorier danne Indholdet i den virkningsfulde og dog fuldkommen ædruelige Skildring. Men hertil kan endnu føjes, at Marryat raader over et uimodstaaeligt komisk Lune, som skinner gennem hans Fremstilling baade af Begivenheder og Personer. Peder Simples trofaste Kammerat, O'Brien, Tømmermanden Mr. Chuk, Ægteparret Trotter o. m. fl., ere saaledes Skikkelser, som ikke let gaa Læseren af Glemme.

Den paa N. C. Roms Forlag udkomne Udgave af »Peder Simple« er den første **illustrerede** Udgave, der foreligger paa Dansk af nogen af Marryats Romaner. Den er ledsaget af 16 fine Træsnit.

Zakarias Nielsen: Aprilsnar. Dramatisk Spøg med Sange i én Handling. Pris 75 Øré, nedsat til 50 Øre.

Denne lille morsomme Komedie, der foregaar paa Landet, egner sig særlig til Dilettantforestillinger, foruden at den afgiver en rigtig fornøjelig Morskabslæsning.

Anton Nielsen: Landhaandværkere før og nu. Pris 1 Kr. 25 Øre, nedsat til 75 Øre.

I denne Bog fortælles der livligt og morsomt om Landhaandværkernes Gerning saavel i fordums Tider som nu til Dags, om deres Kaar og Stilling i Forhold til Sognet, til Naboer, Arbejdsgivere o. s. v. Bogen er skrevet med nøje Kendskab til Emnet og virker højst belærende ved de mange kulturhistoriske Træk, den indeholder.

Anton Nielsen: Fra Landet. 2den Del. Fjerde Oplag. Pris 2 Kr. 25 Øre, nedsat til 1 Kr.

Anton Nielsens Fortællinger og Skildringer ere saa kendte og yndede, at de ingen nærmere Anbefaling behøve. »Fra Landet« indeholder Anton Nielsens fortrinligste Fortællinger fra hans første Forfatterperiode. At disse ere udkomne i **fire** store Oplag vidner om den Yndest, de have opnaaet.

Nøgle til Almanakken, indeholdende en kort Forklaring over Festernes Oprindelse og Betydning, alle Maanedernes og Dagenes Navne m. m. hele Aaret igennem. Pris 60 Øre, nedsat til 30 Øre.

Nic. C. Nielsen: Kristelige Fortællinger og Digte for Folket. 96 Sider. Pris 1 Kr., nedsat til 50 Øre.

De kønne Fortællinger og Digte **af en gammel sønderjydsk Præst** vil enhver læse med ublandet Fornøjelse.

Johannes Oderwald: Paa Efteraarsmanøvre. Pris 3 Kr., nedsat til 1 Kr.

Forfatteren giver i Fortællingen en livlig Skildring af Soldaterlivets Løjer og Genvordigheder, hvori er indflettet en fængslende Kærlighedshistorie med dens Hindringer og Sejr.

Rasmussen-Søkilde: De Reventlowske Skoler for hundrede Aar siden som de første filantropiske **Folkeskoler i Danmark,** med Seminariet og Opdragelsesanstalten *Bernstorfsminde.* 88 Sider. Pris 1 Kr. 25 Øre, nedsat til 75 Øre.

Th. Rumohr: Fortællinger. I. Pris 3 Kr., nedsat til 1 Kr.

Indhold: 1) Forfatterens Portræt og Levnedsskildring. 2) Slaget paa Rheden. 3) Linieskibet »Prins Christian Frederik«. 4) Et orientalsk Eventyr. 5) Randers Handsker. 6) Jernkronen. 7) Galejslaven.

Th. Rumohr: Fortællinger. II. Pris 3 Kr., nedsat til 1 Kr.

Indhold: 1) Et Eventyr i Adelsberggrotten. 2) En venetiansk Vejviser. 3) Æseldriveren. 4) Røverne i Pæstum. 5) Et Par fattige Djævle. 6) En Samaritan. 7) En dansk Hund. 8) Thealyst. 9) En eventyrlig Udflugt. 10) Alexander Dumas fortæller.

Den afdøde Forfatter Th. Rumohr, hvis første Bøger udkom under Mærket P. P., vandt sig hurtig et anset Navn ved sin livlige og fængslende Fortællemaade og den varme Kærlighed til Fædrelandet, der gennemstrømmer hans Fortællinger. Hvad enten disse handler om hjemlige Forhold eller om Oplevelser fra hans mange Rejser, vil man vanskelig kunne løsrive sig fra en Fortælling før man har naaet dens Slutning.

Viktor Rydberg: Fribytteren paa Østersøen. Romantisk Fortælling. Folkeudgave ved *Otto Borchsenius.* 740 Sider. Pris 4 Kr., nedsat til 1 Kr. 50 Øre.

Denne store romantiske Fortælling hører til den nordiske Literaturs allerypperste Frembringelser. Den udmærker sig ikke mindre ved fængslende Karakterer, skildrede af et fremragende Digtertalent, end ved en yderst virkningsfuld Handling, hvor spændende Kærlighedsoptrin, grusomme Hekseprocesser og vilde Slagscener danne den brogede Islæt. Den anbefales til private og offentlige Bogsamlinger.

Knud Skytte: Politik og Svogerskab. Pris 3 Kr., nedsat til 1 Kr.

Denne morsomme Fortælling skildrer de Brydninger, som Politikken kan bringe i Venskabsforhold og Familieliv paa Landet. — Knud Skytte er saa bekendt som folkelig Forfatter, at al nærmere Anbefaling er overflødig.

Henrik Schmidt: Bondehøvdingen. Historisk Fortælling fra Reformationstiden. Pris 3 Kr., nedsat til 1 Kr.

Denne livlige Fortælling handler om de tyrolske Bønders Kamp for deres Tro og Selvstændighed Det er en historisk Fortælling af den bedste Art, spændende i Handlingen og fængslende i Fremstillingen, saa at man med største Deltagelse følger de optrædende Hovedpersoners Skæbne gennem de livligt vekslende Begivenheder.

Hansen-Sønderkøge: Eventyr og Digte. Med mange Billeder. 208 Sider. Pris 2 Kr., nedsat til 1 Kr.

Ved sine barnlige Eventyr og Digte vandt Hansen-Sønderkøge sig en talrig Venneflok blandt danske Børn, og det tør derfor ventes, at nærværende Udvalg af hans Arbejder vil finde en gunstig Modtagelse. Særlig hvor der holdes Juletræ hjemme eller i Skolerne, henlede vi Læreres og Forældres Opmærksomhed paa den smukke Børnebog.

C. A. Thyregod: Historier og Sagn. 412 Sider. Pris 4 Kr., nedsat til 1 Kr. 50 Øre.

Indhold: 1) En Ungdomshistorie. 2) Taterdrengen. 3) Ad vildsomme Veje. 4) Bortførelsen. 5) Røverne ved Munkelinde. 6) Junker Jesper og hans Fjende.

Ingen af vore folkelige Forfattere har vundet større Yndest, navnlig paa Landet, end C. A. Thyregod. Hans fortrinlige jydske Landsbyfortællinger ere efterspurgte i næsten ethvert Hjem af unge og gamle. I ovennævnte to Bind er samlet nogle af hans bedste Fortællinger, hvori han snart skildrer Nutidens Bondeliv i den ensomme Hedeegn, snart opruller troværdige Billeder af Fortidens Herremænd og den stavnsbundne Almue. Ingen Ven af god Læsning og dansk Litteratur bør forsømme Lejligheden til at indlemme denne Bog i sin Bogsamling.

Hans Wachenhusen: Vampyren. En Fortælling fra Bulgarien. 249 Sider. Pris 1 Kr., nedsat til 35 Øre.

En særdeles spændende og interessant Fortælling, der fører Læseren til fjerne Egne og belyser fremmede og eventyrlige Forhold i en livlig og letlæselig Form. Begynder man først paa Fortællingen, lægger man den ikke fra sig, før man er til Ende med den.

For Hjemmet, udvalgte Fortællinger af »Folkets Almanak«, med talrige Tegninger. 1. og 2. Bind. Pris pr. Bind 1 Kr., nedsat til 50 Øre.

Disse Bøger, der hver indeholde 384 Sider Fortællinger af bekendte folkelige Forfattere, illustreret af dygtige Kunstnere, vil overalt være en yndet Folkelæsning. Det er i hvert Fald den **billigste** Morskabslæsning, der kan tænkes.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Vejrspaadomme for Aaret 1899

„Mennesket spaar, men Gud raa'er".

Januar:

1—6 Sne og Kulde. 7—15 Klar Frost. 16—21 Koldt og klart. 22—27 Mildere. 28—31 Sne.

Februar:

1—5 Sne og Blæst. 6—13 Mildere vekslende Vejr. 14—20 Foranderligt. 21—28 Blæst og Snefog.

Marts:

1—8 Mildt Vejr. 9—15 Storm og Kulde. 16—22 Regn eller Sne. 23—31 Smukt Vejr.

April:

1—8 Blæst og Regn. 9—17 Smukt Vejr. 18—25 Koldt, uroligt. 25—30 Klart og mildt.

Maj:

1—6 Mildt. 7—12 Tør Blæst. 13—20 Koldt og klart. 21—25 Vekslende. 26—31 Regn.

Juni:

1—9 Varmt smukt Vejr. 10—15 Torden og stille. 16—25 Uroligt med Blæst og Regn. 26—30 Mildt og smukt.

Juli:

1—6 Regn og Varme. 7—13 Uroligt Vejr. 14—26 Blæst. 27—31 Torden og Bygevejr.

August:

1—8 Varmt blæsende. 9—21 Byger, ustadigt. 22—31 Varmt med frisk Blæst.

September:

1—6 Ustadigt. 7—15 Smukt. 16—25 Blæst og Regn. 26—30 Klart og mildt.

Oktober:

1—10 Uroligt, Blæst og Regn. 11—16 Smukt. 16—25 Blæst og Rusk. 26—31 Klart og koldt.

November:

1—11 Smukt. 12—20 Regn eller Sne. 20—24 Kulde og Blæst. 25—30 Mildt.

December:

1—6 Frost og stille. 7—16 Sne og Storm. 17—24 Stille og klart. 25—31 Stærk klar Frost.

Festkalender til Folkets Almanak.

1899—1925.

Aar	Fastelavn	Paaskedag	Alm. Bededag	Chr. Himmelfartsd.	Pinsedag	I. Søndag i Advent
1899	12 Febr.	2 April	28 April	11 Maj	21 Maj	3 Decbr.
1900	25 Febr.	15 April	11 Maj	24 Maj	3 Juni	2 Decbr.
1901	17 Febr.	7 April	3 Maj	16 Maj	26 Maj	1 Decbr.
1902	9 Febr.	30 Marts	25 April	8 Maj	18 Maj	30 Novbr.
1903	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.
1904	14 Febr.	3 April	29 April	12 Maj	22 Maj	27 Novbr.
1905	5 Marts	23 April	19 Maj	1 Juni	11 Juni	3 Decbr.
1906	25 Febr.	15 April	11 Maj	24 Maj	3 Juni	2 Decbr.
1907	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1908	1 Marts	19 April	15 Maj	28 Maj	7 Juni	29 Novbr.
1909	21 Febr.	11 April	7 Maj	20 Maj	30 Maj	28 Novbr.
1910	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1911	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1912	18 Febr.	7 April	3 Maj	16 Maj	26 Maj	1 Decbr.
1913	2 Febr.	23 Marts	18 April	1 Maj	11 Maj	30 Novbr.
1914	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.
1915	14 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1916	5 Marts	23 April	19 Maj	1 Juni	11 Juni	3 Decbr.
1917	18 Febr.	8 April	4 Maj	17 Maj	27 Maj	2 Decbr.
1918	10 Febr.	31 Marts	26 April	9 Maj	19 Maj	1 Decbr.
1919	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1920	15 Febr.	4 April	30 April	13 Maj	23 Maj	28 Novbr.
1921	6 Febr.	27 Marts	22 April	5 Maj	15 Maj	27 Novbr.
1922	26 Febr.	16 April	12 Maj	25 Maj	4 Juni	3 Decbr.
1923	11 Febr.	1 April	27 April	10 Maj	20 Maj	2 Decbr.
1924	2 Marts	20 April	16 Maj	29 Maj	8 Juni	30 Novbr.
1925	22 Febr.	12 April	8 Maj	21 Maj	31 Maj	29 Novbr.

C. Th. Rom & Co.,

Kjøbenhavn V.

Isenkramforretning en gros & en detail.

Største Lager af

Værktøj for alle Haandværk og for Dilettanter.

Haveredskaber. Husholdningsartikler.

Knive i største Udvalg

fra de **bedste** Fabrikker.

Bygningsbeslag, Søm, Skruer, Jerntraad m. m.

Artikler for Handlende.

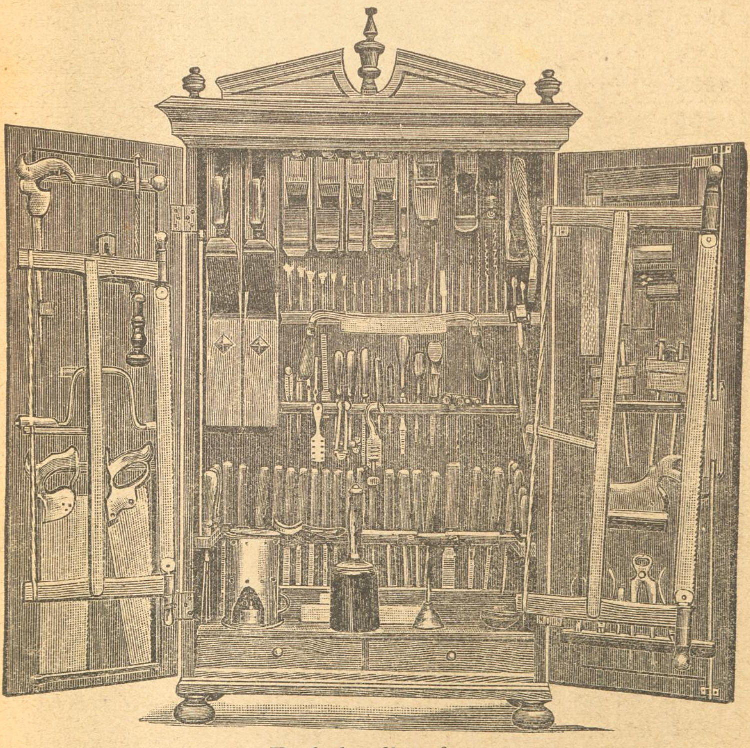

Eneforhandlere for
den amerikanske Staalplov **„Albion"**, Landbrugsmaskinerne
„Planet jr." Slaa- og Mejemaskinerne **„Buckeye"**.

Enhver Landmand bør gøre sig bekendt med vore Kataloger over Nutidens bedste og mest arbejdsbesparende Redskaber og Maskiner.

„Husvennen"

har nu i snart et Fjerdedels Aarhundrede hævdet sit Ry som vort Lands **bedste Søndagsblad.** Det bringer kun god, sund Læsning: **Fortællinger** og **Romaner** af vore bedste **folkelige Forfattere; kristelige og opbyggelige Smaastykker** af dygtige Præster og Lærere; livlige Skildringer fra fremmede Lande, fra **Historien** og **Kirkelivet;** nyttige Oplysninger for Have, Hus og Hjem; samt **en Mængde Billeder** tildels af danske Kunstnere.

Med 1ste Oktober begynder „Husvennen" en ny Aargang.

Af Bladenes mangfoldige Anmeldelser anføres følgende:

„Husvennens Læsning er lige saa sund som den er underholdende og **Bladet har Værdi langt ud over Øjeblikket.** Vi anbefale det varmt til Støtte og vi ere visse paa at den forøgede Udbredelse, det faar, altid vil kendes paa et mere og mere værdifuldt Indhold."
(Medlemsblad for Danmarks Lærerforening).

„Som Familieblad i **Ordets bedste Forstand,** indtager „Husvennen" **en fremragende Plads i vor Illustrationspresse."**
(Nationaltid.).

„Der gaar en smuk religiøs og human Aand gennem Bladet, hvilken særlig er paa sin Plads i et Skrift, der er beregnet paa Familien og Børnene."
(Ugesk. f. Landmd.).

„Dette Ugeblad, der er et af vore **bedst redigerede** og **smukkeste Billedblade, kan** i Ordets egentlige Forstand kaldes „folkeligt" idet der stadigt lægges Vind paa at indrette saavel dets Billeder som Tekst efter Læsekredsens Smag"
(Næstved Av.).

„Intet andet dansk Ugeblad har i Aarenes Løb bragt saa mange originale Bidrag som **„Husvennen",** der i det hele har haft Betydning i Retning af at udvikle Læselysten hos Landbefolkningen, saa det maa regnes for en nævneværdig Faktor i Oplysnings- og Vækkelsesarbejdet"
(Sorø Amtstid.).

„Under N. C. Roms mangeaarige, dygtige Ledelse gik det altid i et bestemt Spor. Han forstod i en sjælden Grad at knytte dygtige Folkeskribenter om sig, som Medarbejdere og havde den lykkelige Evne i den store Masse af indsendte Bidrag — som en Redaktør af et saa udbredt Blad som „Husvennen" har at slaas med — at kunne finde Guldkornene. Som en Mand, der fra gammel Tid kender Landboerne nøje var han ogsaa i Stand til at **vælge netop det Stof** som **passede for Bladets Læsekreds."**
(Aarhus Folkeblad).

„Husvennen" koster **kun 1 Krone Kvartalet** og kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder samt i alle Boglader. Bestil Bladet for et Kvartal! Hvor det først vinder Indgang, bliver det snart **Hjemmets kæreste Gæst,** lige velkommen med sine Fortællinger og Billeder for store og smaa.

Enhver Husfader bør holde „Husvennen" for sin Families og Tjenestetyendets Skyld.